

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 31 / Hejmar 365 / Gulan 2012

2012 yılını özgürlük devrimimizin ZAFER YILI HALİNE GETİRELİM

Ortadoğu yeniden yapılanıyor

● Artık dönem eskisi gibi değildir. III. Dünya Savaşı yaşanıyor ve Ortadoğu yeniden yapılanıyor. Bu yeniden yapılanan Ortadoğu'da Kürtlerin de bir statüsü olacak. Nasıl ki I. Dünya Savaşı'nın şekillendirdiği eski Ortadoğu Kürdistan'ın bölünmesi ve yok sayılması üzerinde yani Kürt'ü imha ve inkar sistemi üzerinde şekillendiyse, yeni Ortadoğu da bunun tersi olarak Kürdistan'ın özgürlüğü ve demokrasisi üzerinde şekillenecektir. Bunun böyle olacağı açık ve net olarak görünüyor.

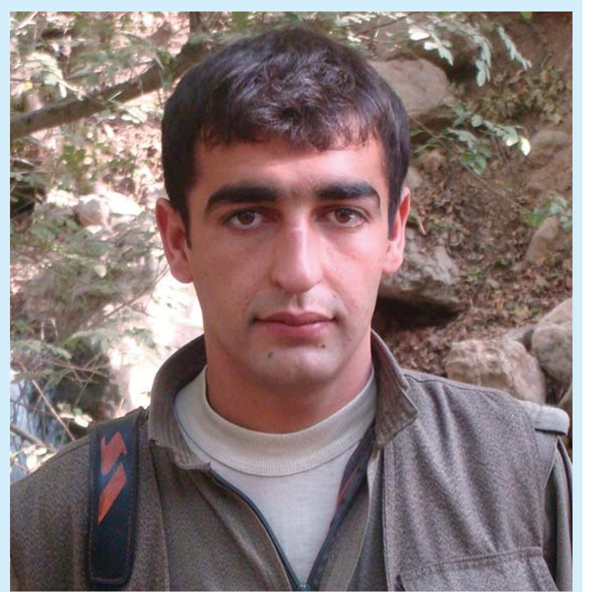
Koşullar lehimize

● Kürtlerin durumu her ne kadar savaş durumu zorlayıcı olsa da geçmişe göre kıyaslanamayacak kadar iyidir. Koşullar lehimizedir. Fırsatlar ve imkanlar bizden yanadır. Bunları değerlendirmek de devrimci halk savaşı görevlerine sahip çıkmakla olur. Bütün bunlar bize içinde bulunduğumuz ortamı iyi değerlendirerek AKP hükümetini bu tehlikeli gidişten uzaklaştıracak bir devrimci halk savaşı hamlesini geliştirip onu baskı altına almayı, yenilgiye uğratmayı gerektiriyor. Şimdi görev budur.

sayfa 2'de

Şehit Cengiz Özek(Eriş Gever)

Şehit Ramazan Yılmaz(Andok Afrin)

DİRENİŞÇİ ALEVİLİK GERÇEĞİ II

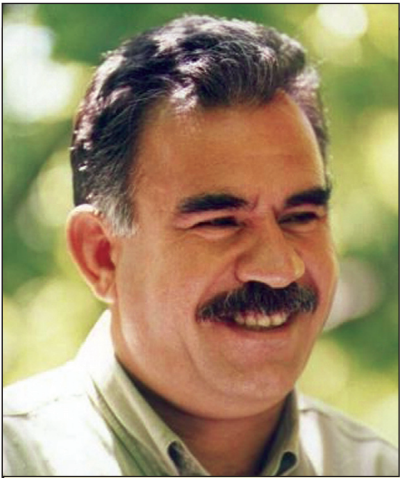
● Alevilik, tarih boyunca çok büyük baskılar, saldırılar, katliamlarla karşı karşıya gelse de direnişçi geleneği sürdürmedeki iddiası, komünal demokratik duruşuyla, egemen sistemin sert yüzünü esneten bir rolün sahibi olmuştur. Gelinen aşamada alevilik marjinal mezhepçiliği aşıp ciddi bir demokratik açılım sağlayabilirse, Ortadoğu gericiliğinin ve dinci bağnazlığının aşılmasında ve demokratikleşmenin sağlanmasında belirleyici düzeyde bir katkının sahibi olabilir.

sayfa 10'da

ÖRGÜTLÜ TOPLUM DİRENİŞİ OLARAK ÖZ SAVUNMA

● PKK'nin baştan bugüne kadar gösterdiği tutum bir öz savunma tutumudur, meşru savunma duruşudur. Hilvan direnişinden bu yana geliştirdiği ya da Haki Karer'in intikamını almaktan bu yana geliştirdiği silahlı direnişin hepsi öz savunma direnişi ya da özsavunma savaşı kapsamındadır. Bunun devleti hedeflemiş olmakla ya da olmamakla hiçbir alakası yoktur. Paradigması ne olursa olsun. Dıştan dayatılan sömürgeleştirici, yok sayıp yok edici, soykırımcı baskı ve şiddete karşı Kürt halkının varlığını koruma ve özgürlüğünü kazanmayı hedefleyen bir silahlı direniş durumudur. Öz savunma budur.

sayfa 8'de

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

ABDULLAH ÖCALAN

● Kürt varlığının gerçekleşmesinde Zerdüşt geleneği önemli bir rol oynar. Bu gelenek tek tanrılı ibrahimi dinlerle puta tapar (totemik) dinler arasında tarihsel geçiş halkasıdır. Kabile kültürlerinde egemen din anlayışı olan totemik yapıları ilk defa tabusal olmaktan çıkarıp ahlaki kavramsal bir temele dönüştüren zerdüştlük ilk büyük dinsel ahlaki devrimdir. Arap kabilelerine dayalı islami çıkışa benzeyip onu önceler. Proto Kürt Med kabilelerinden inanç ve ahlak temelli daha üst bir birlik ortaya çıkarmayı hedefler.

İslamiyet ve hıristiyanlıktan daha az etkili değildir. Hatta İbrani kabile geleneğinin oluşumunda da temel kaynak rolündedir. İslamiyet'e kadar otantik özelliklerini büyük oranda koruyan Kürt kültürel gerçekliği üzerinde yürütülecek araştırmalar sadece Kürtlerin tarihini aydınlatmakla kalmayacak, evrensel tarihin binlerce yıl sürmüş dönemlerini de aydınlatacaktır. Günümüzde her ne denli silik kalmış olsalar da, tarihleri konusunda yapılacak araştırmalar Kürtlerin demokratik uygarlık tarihinin de temel kilometre taşları olduklarını kanıtlayacaktır.

sayfa 14'te

YENİ SURİYE NASIL ŞEKİLLENECEK!

● Yeni bir Suriye yaratmak isteyenlerin Suriye'nin toplumsal yapısını, iç ve dış siyasal koşullarını dikkate alarak politika üretmeleri gerekmektedir. Bunları dikkate alan siyasal güçler, topluluklar Suriye'nin demokratikleşmesinde aktif rol oynayabilirler. Mevcut tıkanıklığın, krizin, çözümsüzlüğün aşılarak demokratik Suriye'nin ortaya çıkmasında rol oynayabilirler. Bu Suriye, Kürtlerin demokratik özerkliğini kazandığı, alevilerin, Dürzilerin, ismaililerin, Süryanilerin, Ermenilerin kendi demokratik ve siyasal haklarını kullandıkları, demokrasi gereği bunların hepsinin haklarının anayasal güvenceye alındığı yeni bir Suriye olacaktır.

sayfa 6'da

ŞEHİTLERİMİZ DÜNÜMÜZ BÜGÜNÜMÜZ YARINIMIZDIR

Şehit Karer (Karer Tekdemir) ve Şehit Siphan (Yavuz San) arkadaşların anı yazıları

sayfa 26-27'de

KÜRTLERİN STATÜ KAZANMASI ORTADOĞU HALKLARININ ÖZGÜRLÜĞÜNÜ GETİRECEKTİR

Kritik bir süreçten geçiyoruz. Önder Apo süreci en kapsamlı bir biçimde savunmalarda değerlendirdi. Dolayısıyla bugün yaşadıklarımız anı anına ne anlama geliyor, neyi ifade ediyor, bizim için ne tür tehlikeler oluşturuyor ve ne düzeyde fırsat ve imkan sunuyor? Bunları görmede, anlamada herhangi bir zorluk çekmiyoruz. Bu bakımdan süreci anlama ve bunun üzerimize yüklediği görev ve sorumlulukları derinliğine ve yeterli düzeyde bilince çıkarmada herhangi bir sorunumuz yok.

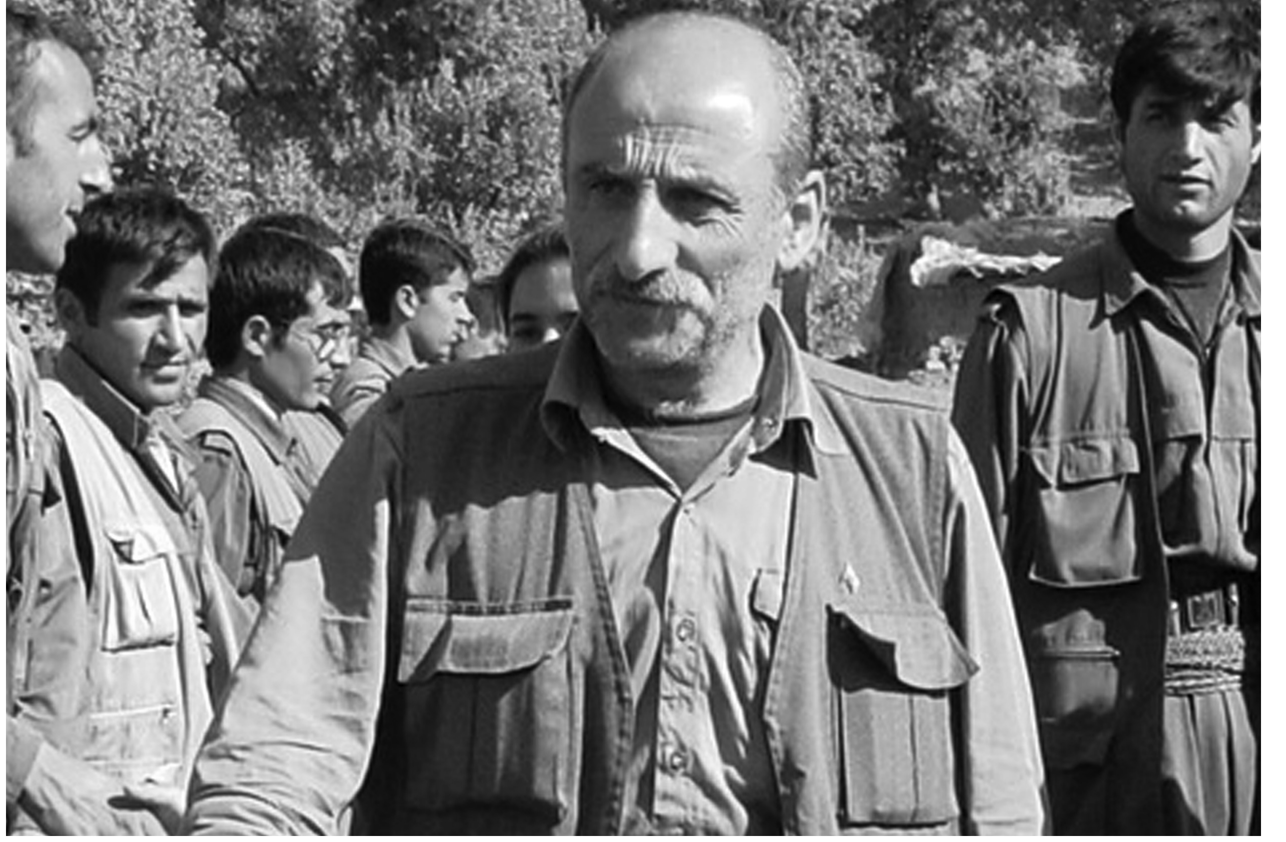
Bölgede büyük bir savaş yaşanıyor. Buna III. Dünya Savaşı dendi. Aslında böyle bir savaş durumunun ortaya çıkmasında Kürdistan'daki sömürgeci ve soykırımcı statü ve ona karşı Kürt toplumunun gösterdiği direniş önemli bir rol oynadı. I. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı bölge ve Kürdistan statüsüne karşı Kürt halkının bütün parçalarda geliştirdiği isyanlar, böyle bir sürecin ortaya çıkmasının tarihsel temelini oluşturuyor. Bunlara 20. yüzyılın son çeyreğinde Kürdistan'ın tümünü içine alacak şekilde bir ulusal demokratik direniş hareketi olarak PKK isyanının eklenmesi, mevcut kapitalist modernite statükosunun Kürdistan'da reddedilerek yıkılması, darbelenmesi, parçalanması durumunu yarattı. Bu duruma küresel düzeyde yaşanan gelişmelerin sonucu da önemli bir etki yaptı. Bir yandan reel sosyalizmin çözülüşü, diğer yandan ulus üstü sermayenin daha fazla kar ve sömürü arayışının eklenmesiyle yeni bir dünya savaşının ortaya çıkmasını beraberinde getirdi. Önder Apo, son yirmi yılı aşkın süredir Ortadoğu merkezli olarak yaşananlara 'yeni bir dünya savaşı' dedi. Artık dünya da herkes bunu bu biçimde tanımlıyor. Yaşanılanların bir dünya savaşı olduğunu kabul ediyor. Bu savaşın önceki iki dünya savaşı gibi askeri yoğunluk değil de ideolojik ve siyasi yoğunluklu sürdüğü de görülüyor ve değerlendiriliyor. Ortadoğu merkezli olmak üzere Doğu Avrupa'da, Asya'da, Afrika'da bütün yerkürede yaşanan bir savaş olma özelliğini de taşıyor.

Bu süreç Körfez Savaşı'yla Ortadoğu'da başladı. Şimdi Suriye üzerindeki savaşla gelişim seyrinin nasıl olacağı noktasına odaklanmış bulunuyor. Şunu unutmayalım; III. Dünya Savaşı dediğimiz gelişmeler, I. Dünya Savaşı'nın yarattığı statükoyu değiştirmek üzere gündeme gelmiş bulunuyor. Bu konuda da birinci derecede statükosu değiştirilmesi gereken coğrafya Kürdistan coğrafyasıdır. Kürdistan, I. Dünya Savaşı'nın yarattığı kapitalist dünya hegemonyasının yok sayarak, yok etmek istediği yerdir. 20. yüzyıl bölge statükosu Kürt toplumu, üzerinde fiziki ve kültürel soykırım uygulanan bir gerçekliği ifade ediyordu. Aslında statükonun yaratılma sürecinde Ermeniler başta olmak üzere Asuriler, Rumlar soykırımdan geçirildiler. Ama esas olarak küresel kapitalist modernite sistemi, Kürt soykırımı üzerinde inşa edilmek istendi. Dolayısıyla doksan yıla yayılan bir soykırım süreci Kürdistan ve Kürtler üzerinde uygulanıyor. Bu soykırımı reddetme, soykırıma karşı direnme, soykırım statüsünü yok etme mücadelesi aslında mevcut dünya düzeyinde yaşanan, adına III. Dünya Savaşı denen yeni savaş sürecini yaratan temel gerçeklik oluyor. Bu bakımdan bu dünya savaşının temelinde Kürtlerin dünya ve bölge gericiliğiyle savaşı vardır. ABD ve NATO'nun özgür Kürt gerçeğiyle savaşması bu anlama geliyor.

Kürt isyanlarını ve Arap direnişini bastırma girişimleri

Bunu hiç basite almamak lazım. Kürdistan'da yaşananları dar, yerel, bölgesel bir olay olarak görmemek gerekli. O tür yaklaşımların hepsi bizi yanlışa götürür. Böyle dendiğinde bazı liberal çevreler Kürtlerin kendisini aşırı derecede abartması, dünyanın merkezine koyması olarak, ifade etmeye çalışıyorlar. Onlardan etkilenerek Kürdistan'da yaşananları yerel ya da bölgesel bir olay gibi görmemek lazım. Onlar şovenizmin etkisi altındaki değerlendirmelerdir. Aslında doksan yıldır Kürdistan'a dayatılan, fiziki ve kültürel soykırımın inceltilmiş bir ifade tarzı oluyor. O tür çevreler sömürgeciliğin AKP döneminde yeni koşullara göre uyarlanmış çizgisinde bulunuyorlar. İnceltilmiş bir biçimde Kürt soykırımını sahipleniyorlar, savunuyorlar. Soykırımcı tarafta yer alıyorlar. Bundan hiçbir kuşkumuzun olmaması lazım. Bu bakımdan da mevcut savaş durumunun Kürdistan'daki direnişle bağını görmemiz lazım. Daha doğrusu Kürdistan üzerinde yaşanan mücadelenin Ortadoğu merkezli bu dünya savaşının temeli olduğunu iyi bilmemiz gerekiyor.

İkinci halka Arap direnişidir. Körfez Savaşı'yla bu sürecin askeri boyutla başlamış olması bir tesadüf değildir. Bunu ne Amerika'nın özgürlükçülüğüyle, ne de Saddam rejiminin Hitler'ciliğiyle ifade edebiliriz. Bu tür ifadelerin hepsi yanlıştır, yanılgıyı içeriyor. Birilerinin kendisini kurtarması, yaptığı saldırganlığı maskelemesi amacı güdüyor. Biz öyle yaklaşamayız, öyle değerlendiremeyiz. Bu tür ifadelerin hepsi aslında gerçeği derinden görmeyi, anlamayı zayıflatıyor. Gerçeklerin üstünü maskeliyor. Tersine bu yeni Dünya Savaşı'nın Körfez'de başlamasının küresel kapitalist hegemonyanın Ortadoğu statükosuyla kopmaz bağı vardır. 2011'de Tunus'tan, Mısır'dan başlayan Arap isyanıyla dünya savaşının bugün Suriye'de odaklanmasıyla daha da alevlenmiş olması bir tesadüfü oluşturmuyor. Tersine şunu biliyoruz ki; I. Dünya Savaşı'yla gerçekleşen kapitalist küresel hegemonyanın Ortadoğu'da yarattığı statükonun yok sayıp yok etmeye çalıştığı ülke ve toplum Kürdistan ve Kürtlerken, bölüp parçalayarak ağır bir sömürgeci baskı altına aldığı, ikinci sınıf toplum haline getirdiği, tarih içerisindeki toplumsallaşmanın yaratılması, neolitik devrimden Sümer uygarlık çıkışından islam devrimine kadar insanlığa öncülük eden Arap toplumsal gerçekliğini hakaret düzeyinde bölüp parçalayıp ikinci, üçüncü sınıf durumuna düşürmenin yarattığı sonuca duyulan öfke ve tepkiyle bu direnişin ortaya çıktığı tartışma götürmüyor. Bunu öyle sadece dar bir biçimde, ulus devlet sistemiyle de izah edemeyiz. Hele hele Saddam, Mübarek ya da Kaddafi rejimlerinin etkisiyle bunların faşist, diktatör karakterlerine karşı sözde demokrasi savaşı yürütüldüğüyle hiç izah edemeyiz. Ortada öyle bir durum yoktur. Yerine gelenler Saddam diktatörlüğünden çok mu farklı? Kaddafi'nin yerini alanlar çok mu farklı, çok mu özgürlükçü? Değil. Bunlara karşı saldırı yürüten Amerika ve NATO güçleri çok mu demokrat ve insancıl? Öyle olmadığını herkes biliyor ve kabul ediyor.

"Kırk yıldır PKK öncülüğünde başlatılan direniş aslında Kürdistan'da eski statükoyu önemli ölçüde parçaladı. Kürt'ü inkar eden ve imha etmek isteyen sistem hükmünü icra edemez hale geldi. Güney Kürdistan'da zayıf da olsa, iktidar paradigmasına da dayansa bir Kürt iradesi ortaya çıkmaya başladı. Kuzey Kürdistan halkı yirmi iki yıldır yemiyor, içmiyor serhildan halindedir. Özgür ve demokratik yaşam için direniyor"

O halde eski iktidar güçleriyle yeni iktidar olmak isteyen güçler arasındaki savaşı Ortadoğu'da yaşanan savaş olarak algılayamayız, değerlendiremeyiz. Onlar görünüşte olan savaştır ya da iktidar blokları arasında süren savaştır, çatışmadır. Kimin iktidar olacağı, toplumlar ve zenginlik kaynakları üzerinde hangi iktidar bloğunun egemen olacağı kavgasını ifade ediyor. Toplumları demokratikleştirme ve özgürleştirme savaşı değildir. Kuşkusuz halkların birikmiş özgürlük ve demokrasi özlemi vardır. Ancak gelinen aşamada bunlar tali kalmıştır. Belki ilerde ortaya çıkan yeni dinamiklerin etkisi daha fazla görülecektir. Ancak mevcut durumda toplum üzerinde baskı ve sömürüyü kimin yapacağı kavgasından ileri gitmiyor. Anlamları o kadardır. Oysa onun gerisinde çok daha derin bir çelişki ve çatışma yaşanıyor. Çok derin bir mücadele var. Önder Apo bunu, "merkezi uygarlıkla demokratik uygarlık arasında, devletçi paradigmayla demokratik toplum paradigması arasında, iki tarih arasında süren mücadele" olarak tanımladı. Bugün böyle bir mücadele Ortadoğu üzerinde yeni bir dünya savaşı olarak net bir biçimde yaşanıyor.

I. Dünya Savaşı'nın yarattığı statüyü Kürtler de, Araplar da kabul etmemiş bulunuyor. Kürt ve Arap direnişlerini bastırabilmek, Ortadoğu'nun tarihsel değerlerine ve güncel zenginlik kaynakları üzerinde yeniden daha güçlü bir egemenlik kurmak için Ortadoğu'ya yönelik bir emperyalist saldırı söz konusu oluyor. Bölgenin geleneksel iktidar bloklarıyla, küresel emperyalist hegemonya güçleri arasında bir iktidar çatışması yürütülüyor. Ortadoğu'ya yeniden el koyma çatışması. Aslında bütün bunlar mevcut statükoyu reddederek Ortadoğu'yu tarihiyle yeniden birleştirmeyi hedefleyen, halkların demokratik birliği ve kardeşliğini yeniden tesis etmek isteyen demokratik halk hareketlerine, demokratik devrimlere karşı bunları bastırmak, ezmek üzere bu iktidar çatışması geliştiriliyor, sürdürülüyor. Onu görelim. Temel çelişki ve çatışma bölgenin iktidar bloklarıyla küresel emperyalist güçler arasında olan değildir. Temel çelişki ve çatışma halkların tarihten gelen demokratik değerleriyle bölgenin ve kapitalist sistemin hegemonik iktidar güçleri arasında yürütülen mücadeledir. Bu mücadele bugün Suriye üzerinde odaklanmış durumda.

Kürtler yüzyıllardır köleliğe karşı direniyor

Kırk yıldır PKK öncülüğünde başlatılan direniş aslında Kürdistan'da eski statükoyu önemli ölçüde parçaladı. Kürt'ü inkar eden ve imha etmek isteyen sistem hükmünü icra edemez hale geldi. Güney Kürdistan'da zayıf da olsa, iktidar paradigmasına da dayansa bir Kürt iradesi ortaya çıkmaya başladı. Kuzey Kürdistan halkı yirmi iki yıldır yemiyor, içmiyor serhildan halindedir. Özgür ve demokratik yaşam için direniyor. Kendisine dayatılan baskıyı, sömürüyü, köleliği, terörü asla kabul etmiyor. Hepsini reddederek hepsine karşı direnme gücü gösteriyor.

İran'daki durum biraz daha farklı. Hem Doğu Kürdistan halkının mevcut statüye karşı direnişi var hem de İran'ın son otuz yıldır bölgedeki statükoyu zorlayan farklı bir uç olarak çıkan, revizyonistlik yapan bir siyasi duruşu var. Bu küresel kapitalist hegemonyayı kendisinin etkin olacağı bir bölgesel statüko temelinde zorlayan bir duruştur. Revizyonistliği buradan geliyor. Değişimini istiyor, bir tür o statükoyu kendi lehinde değiştirmeyi içeriyor. Ancak İran'da esas etken bu değildir. Esas olan İran toplumlarının mevcut durumu kabul etmeyişidir. Doğu Kürdistan toplumu da mevcut statükoyu kabul etmeyen İrani toplumların başında geliyor. Aslında baştan beri bu statükoya karşı direnmiş bulunuyor. 1930'lu, 1940'lı yıllarda da direndi. II. Dünya Savaşı içinde ve sonrasında Mahabad Kürt Cumhuriyeti gibi bir Kürt iradeleşmesinin ocağı oldu. Daha sonrasında da KDP, Komala gibi çeşitli örgütler biçiminde hep bir isyan durumunu yaşadı. 2000'den beri PKK'nin bütün Kürdistan çapında geliştirdiği ulusal demokratik direnişle en güçlü bir biçimde birleşen, bu direnişin yürütülmesinin temel kaynaklarından, güç kaynaklarından olma özelliği taşıyan bir konuma ulaşmış durumda.

Kürdistan'ın bir diğer parçası Batı Kürdistan oluyor. Dikkat edelim, aslında Kürdistan'da tüm bu gelişmelerle mevcut statüko yıkılmış durumda. Kalıcı bir sistem, statüko oluşmuş olmasa da eskisi yıkılmıştır. Batı Kürdistan toplumu daha önce Güney

Kürdistan'da gelişen isyana destek verirken, 1980'den beri otuz yıldır da Kuzey'de PKK'nin geliştirdiği savaşın en güçlü dayanaklarından birisi olmuştur. Yine yurtdışına savrulmuş Kürtler de özgürlük mücadelesinin güçlü dayanağı haline gelmiş bulunuyor. Soykırım sisteminin Kürt'ü yok etmek, toplum olmaktan çıkartmak için dünyanın dört bir yanına savrulmasına karşılık, Kürt toplumu PKK öncülüğünde gelişen ulusal demokratik direniş etrafında nerede bulunursa bulunsun, birleşerek bu soykırım siyasetini boşa çıkartmış durumda. Şimdi Arap isyanının, Ortadoğu'daki III. Dünya Savaşı'nın gelip Suriye'den odaklaşmasının bu gelişmelerle kopmaz bağı var.

Diğer yandan parçalanıp ikinci sınıf haline getirilmeye çalışılan Arap tepkisi, II. Dünya Savaşı'nda radikal Arap milliyetçiği biçiminde ortaya çıktı. Nasırcılık bu çizginin önderliği ve yaratıcısı konumundaydı. Bütün Arap alemine yayıldı. Ama modernitenin bir ucunun Arap alemine uyarlanması, hatta bir tür onun ajanlığı konumundaki bir durumdu bu. Bir süre Arap toplumunu aldattı, oyaladı. I. Dünya Savaşı'nın yarattığı statükoya karşı Arap toplumunda var olan tepkileri dindirdiyse de birkaç on yıl içerisinde bunun sahte karakteri ortaya çıktı. Kendini toplumun bir parçası olarak gösteren bu radikal milliyetçilik tıpkı 19. yüzyılda Avrupa'da yaşanan durum gibi tez elden aslında baskı ve sömürü gücü olduğunu, kapitalist sistemin bir uzantısı olduğunu ortaya koydu ve toplumdan koptu. Dolayısıyla toplum bunlara karşı bir duruş ve isyan, direniş içerisine girdi. Yabancı hegemonya ve onun ajanı konumundaki iç uzantılara karşı demokratik isyan konumu gelişti. 2011'de patlayan çok değişik görünümler altında farklı alanlarda yaşayan isyan durumu özünde bunu ifade ediyor. Tabii homojen değildir. İdeolojik politik olarak tek boyutlu değil. Sisteme, yani emperyalist hegemonyayla onun ajanı olan iç milliyetçiğe karşı olan, ondan rahatsızlık duyan bütün ideolojik akımlar, toplumsal kesimler bu isyanın içinde varlar.

Bu isyanın odak noktası şimdi Suriye olmuş durumda. Bu da Arabistan'daki gelişmelerle bağlıdır. Zaten dikkat edilirse ideolojik doğuşlar, tarihsel çıkışlar hep Irak'ta, Mısır'da, Suudi'de, Orta Arabistan'da oldu. Sümer çıkışı Irak'tadır, ama devletçi uygarlığın oluşumu Kuzey Irak'ta, Musul'da, Şam'da gerçekleşiyor. Yine islamiyetin çıkışı Mekke ve Medine'dedir ama devletleşmesi Şam'da ve Bağdat'ta oldu. Arap milliyetçiliği Kahire'de çıktı, ama yine Şam'da bir Arap sistemi haline geldi. Bugün de Şam'ın odaklaşması aslında Ortadoğu'daki yeni sistemin, yine Arap alemindeki yeni sistemin nasıl olması gerektiğini belirliyor. Dikkat edelim, Suriye'deki çatışma hem Arap alemindeki hem de Kürdistan'daki çatışmanın odaklanması oluyor. Bölgenin tümünü bu düzeyde etkiliyor ve Ortadoğu savaşını oluşturuyor. Ortadoğu savaşının da III. Dünya Savaşı olduğunu biliyoruz. Bir kere bu gerçekliği görmemiz lazım. Demek ki Suriye'deki çatışmayı dar, yüzeysel, yerel, sadece Suriye'ye özgü bir durum olarak değerlendiremeyiz. Tarihsel boyutları güçlü, yine bölgesel ve uluslararası boyutları güçlüdür. Kürdistan'daki mücadele tıpkı Arap mücadelesi gibi bu çatışmanın doğrudan içindedir. Aslında bu Suriye mücadelesi değil bir bölge savaşı, Kürdistan savaşı, dolayısıyla dünya savaşının burada odaklanması oluyor.

Suriye'deki mücadele çok boyutlu ve karmaşık

Böyle bir savaşta sonuç almak için bütün güçler harekete geçmiş durumda. Şimdiye kadar yürüttüğümüz kırk yıllık direniş de gelip böyle bir savaşla bütünleşmiş vaziyette. Bunları bizim görüp anlamamız lazım. Şimdiye kadarki direniş ve mücadele konumuyla, 2011'den itibaren ortaya çıkan düzeyi birbirinden ayırmamız lazım. Ortaya çıkan yenilikleri, yeni durumu görmemiz gerekiyor. Irak'taki mücadele, Mısır'daki mücadele, Libya'daki mücadele bu savaş sürecinin birer parçaları durumundaydı. Suriye'deki mücadeleyse merkezidir, odağıdır. Bütün Arap ve Kürt statüsünü III. Dünya Savaşı sonucunda yeniden nasıl şekilleneceğinin belirlenmesi mücadelesidir. Kürt ve Arap statüsünün nasıl belirleneceğinin de Ortadoğu'nun yeniden nasıl yapılacağının da doğrultusunun netleşeceği alandır. İşte bu yeni sistemin nasıl karakter kazanacağını ifade ediyor. Eğer yeniden bir küresel sistem oluşacaksa, nasıl oluşacak? Bütün bunların belirleneceği bir savaş içerisindeyiz. Dolayısıyla herkes bu mücadele'nin içinde bulunuyor. Diğer yerel, bölgesel olaylardan çok daha farklı olarak Suriye çatışması içerisinde tüm küresel güçler var. Batı'nın güçleri; ABD-İngiltere, Fransa, NATO bunun içinde. Doğu'nun güçleri; Rusya, Çin, Hindistan, İran bunun içinde. Küresel düzeyde bir çelişki ve çatışmanın yaşandığı ortada. Yine tüm bölgesel aktörler bu çatışmanın içindeler; Türkiye, İran, İsrail ve Arap alemi bu çatışmanın içinde, Kürtler bu çatışmanın içindeler. Suriye'nin iç güçlerinden daha çok Suriye'deki çatışmayı bu bölgesel ve küresel güçlerin çelişki ve çatışmaları yönlendiriyor, belirliyor.

Suriye'nin içinin de bütün bunlarla bağlı olduğu açık. Çok fazla etnik mezhepsel parçalanmışlığı ifade ediyor. Aleviler, sünniler, hıristiyanlar çok farklı inanç toplulukları var. Yine Araplar, Kürtler, Ermeniler, Asuriler, Dürziler çok değişik kabile, aşiret toplulukları, farklı milli etnik yapılar var. Tabii bununla birlikte oluşmuş bir de ideolojik akımlar var. Sol, milliyetçi ve dinci akımlar var. Hepsi bu bölgesel ve küresel çelişki ve çatışmaya göre yapılanmış durumdalar. Suriye içindeki çatışma bu boyutta gelişiyor. Bütün bunları görmemiz lazım. Çok boyutludur, karmaşıktır. İçinde herkes vardır. Dolayısıyla öyle düz, tek yanlı, kolaylıkla gelişebilen ve sonuca gidebilen bir çatışma alanı değil. Zorluk burada ortaya çıkıyor. Suriye'deki mücadelenin sürece yayılmasının temel nedeni bu. Tunus'ta, Mısır'da, Libya'da kazanılan sonuçlara, edindiği etkinliğe, eski sistemin yıkılmasından oluşan sonuçlara dayanarak o havayı değerlendirmek üzere ABD ve NATO güçleri mevcut Suriye yönetimini korkutup kaçırtmak için bir hamle yapmak istediler. Ancak Suriye yönetimi de tarihin derinliklerinden gelen bir bilince ve siyasi tecrübeye sahip. Hamlenin neye dayandığını, neyi amaçladığını iyi gördü. Bunun bir baskı ve kaçırtma olayı olduğunu değerlendirdi ve ona karşı direnme gücü gösterdi. Çünkü bölgesel çelişki ve çatışmalar yoğundu. Küresel çelişki ve çatışmalar yoğundu. Kendi üzerine baskı yapanlar kadar kendinden yana olan bölgesel ve küresel güçler vardır. Hatta baskı yapan bloğun içinde bile o baskıya katılmayan Suriye yönetimine dolaylı ya da dolaysız güç, destek veren kesimler vardı. Arapların bir kesimi, İsrail'in kendisi, Avrupa'da bazı güçler destek verdiler. Buna bir de bölgesel düzeyde İran desteği, küresel düzeyde Çin ve Rusya desteği eklenince tabii ki Suriye yönetimin önemli bir dayanağa sahip olduğu ortaya çıktı, ABD saldırısı karşısında yönetimin direnci bundan geldi.

Beşar Esad yönetimi direnmiyor. Bir aile ya da orada başkan olmuş, hükümet olmuş bazı kişilerin direnişi söz konusu değil. Suriye'deki çatışmayı öyle ele almak hiçbir şey anlamamak olur. Suriye gerçeğini, Suriye'deki çatışma gerçeğini çözmemek olur. Oysa gerçek çok açık: Suriye yönetimi bu gerçeği görerek hareket ediyor ve konjonktüre dayanarak varlığını sürdürmek istiyor. Baskıları reddedişi, direnme göstermesi buradan kaynaklandı. Bunun sonucunda ABD'nin hamlesi başarıya ulaşmadı ve Suriye'deki çatışma sürece yayıldı. Çatışmalar 2012 yılı boyunca sürdü, daha da süreceğe benziyor. Belki de 2013 yılına sarkacak ve temel hesaplaşma Suriye üzerinde 2012 sonunda ya da 2013 yılında yaşanacak. Çünkü çeşitli güçler mevcut haliyle hamle yapacak hazırlık düzeyinde değiller. Dengeyi değiştirecek güce ulaşamamışlar. ABD bloğu kendi içinde hem küresel hem de bölgesel düzeyde çelişkiler yaşıyor. Amerika'nın kendi içinde seçimler var. Mevcut hükümet, ABD yönetimi seçimler sonuçlanmadan risk üstlenecek bir çatışmaya girecek konumda değil. Başlı başına bu bile Suriye'deki çatışmaları 2013'e sarkıtmaya yetecek bir neden. Öte yandan ABD kendi politikaları doğrultusunda Ortadoğu dengelerinde yer alacak bir Suriye rejiminin iç dengelerini oluşturabilmiş değil.

Diğer yandan Fransa'yla Avrupa'nın çeşitli ülkeleri arasında Suriye üzerindeki mücadelede çelişkileri var. Yine Çin ve Rusya'yla karşı karşıya bir küresel bloklaşma ve çatışmaya girme tehlikesi var. Aynı zamanda bloğun içinde Türkiye-İsrail- Arap çelişkisi var. ABD bütün bunların hepsini gözetmek durumunda. Dolayısıyla şimdi Ulusal Cephe olarak, Cephe Vatani olarak örgütlenmiş bloğun dış ve bölgesel dayanakları çelişkilidir. Amerika- Avrupa çelişkisi var, bölgesel düzeyde dayanağı olan Türkiye-Arap-İsrail çelişkisi var. Blok içerisindeki etkili güç olan Müslüman Kardeşler ağırlıklı olarak Türkiye'ye dayanıyorlar. Onların yönetimden etkinlik kazanması Suriye'nin bir Türkiye vilayeti haline gelmesi ihtimalini içeriyor ki bunu ne Avrupa ne Arap dünyası ne de İsrail kabul ediyor. O halde mevcut blok, Ulusal Cephe bu haliyle mevcut yönetimin yerine geçecek alternatif yönetim olma özelliği taşımıyor. Dolayısıyla muhalif güçler içinde güç dengelerinin değiştirilmesi, güç dengelerinin yeniden oluşturulması gerekiyor. İşin içinde böyle bir çelişki ve çatışma durumu var. Mevcut haliyle Ulusal Cephe'nin iktidar olmasında Türkiye'nin etkinliğinden dolayı Arap alemi karşı çıktığı gibi Müslüman Kardeşler örgütünün aşırı dinci karakterinden dolayı İsrail de karşı çıkıyor. Bu İsrail'in güvenliğini tehdit eden bir özellik taşıyor. Suriye'nin iç dengeleri ve Lübnan'da önemli bir hıristiyan gücünün varlığı Suriye'deki rejimin karakteri ve dengelerini önemli kılıyor. O halde mevcut güç dengesinin değiştirilmesi gerekli.

Bunun dışında Suriye Değişim Konseyi var. Birçok kesimi, aydın, demokrat çevreyi içinde birleştirmiş durumda. Kürtler toplumsal olarak, ağırlıklı bir biçimde bu konseye destek veriyorlar, ona katılıyorlar. Mevcut

"Şimdiye kadarki direniş ve mücadele konumuyla, 2011'den itibaren ortaya çıkan düzeyi birbirinden ayırmamız lazım. Ortaya çıkan yenilikleri, yeni durumu görmemiz gerekiyor. Irak'taki mücadele, Mısır'daki mücadele, Libya'daki mücadele bu savaş sürecinin birer parçaları durumundaydı. Suriye'deki mücadeleyse merkezidir, odağıdır. Bütün Arap ve Kürt statüsünü III. Dünya Savaşı sonucunda yeniden nasıl şekilleneceğinin belirlenmesi mücadelesidir"

Baas iktidarı ve onun karşısında Ulusal Cephe muhalefetine alternatif güç olarak bu konsey de ortaya çıkıyor. Bu tabii birçok gücün dikkatini çekiyor. Çin, Rusya gibi güçlerin ABD karşısında politika yapmalarına imkan veriyor. Yine Arap alemi, İsrail gibi güçlerin Türkiye karşısında politika yapmasına fırsat veriyor. Dolayısıyla muhalefetin, mevcut iktidara karşı olanların bir olmadığını, kendi içlerinde parçalı olduklarını gösteriyor. Bu durumlar çeşitli güçlerin hamle yapmasını önlüyor, zayıflatıyor.

Diğer yandan Çin, Rusya var. İran ve Irak'tan Lübnan'a kadar uzanan şii hattı var, hilali var. Bir boyutuyla Suriye'deki çatışma bölgesel düzeyde şii-sünni çatışmasına dönüşüyor. İran buna dönüştürmek istiyor. Özellikle Irak ve körfezde bir şii hattı kurmaya çalışıyor. İran mevcut gücünü korudukça ve Suriye'nin arkasında oldukça Çin ve Rusya'nın gücünü de alarak ABD bloğuna karşı bir direnç gösterme imkanı ortaya çıkıyor. Bir taraftan Suriye'deki iç dengelerin mevcut durumda ABD, Avrupa, İsrail ve Arap ülkeleri açısından uygun hale gelmemesi, diğer yandan hala Suriye'nin bu iç ve dış dengeleri gözeterek direnmesi NATO'nun müdahale edip Suriye'de sonuç almasını engelleyen faktörler olarak bulunmaktadır. Bu sorunları aşamadığı ortamda yapacağı bir müdahale çok sert çatışmalarla karşılaşabilir. O bakımdan Libya'daki veya Mısır'daki gibi Suriye'de gelişmelerin olmayacağı açık. Ne Tunus, Mısır'daki gibi bir isyanla Beşar Esad yönetimi düşürülebilir ne de Libya'daki gibi bir NATO müdahalesiyle Suriye yönetimini düşürme koşulları oluşmuştur. Dış müdahalenin yapılabilmesi, içteki muhalefetin etkin hale getirilebilmesi, mevcut güç dengesinin değişmesi, yaşanan çelişkili durumda değişikliklerin olması yeni ilişki ve ittifakların ortaya çıkmasını gerektiriyor. Bu da askeri çatışmaları, müdahaleyi geri plana itti, siyasi ve diplomatik mücadeleyi öne çıkardı. Şimdi Suriye'de askeri boyutun az olduğu, ama diplomatik siyasi boyutun çok ileri düzeyde olduğu, çok karmaşık bir biçimde yürüdüğü bir mücadele süreci yaşanıyor. Böyle bir sürecin olabilmesi için de Annan Planı ortaya çıkartıldı. Sözde çatışmaları durduracak, ateşkes sağlatacak, siyasi yöntemlerle sorunun çözülmesini sağlatacak bir plan, fakat özünde çatışmak üzere hamle yapamayan güçlerin askeri ve diplomatik çalışmalarını yürütmelerini, güçlerini artırarak Suriye'de iktidar değişici hamle yapmaları için zaman kazanmalarını sağlatan bir girişim oluyor, plan oluyor.

"Hangi güç ilişki ve ittifaklarını büyütür ve askeri olarak müdahale ettiğinde sonuç alacak hale gelirse müdahalede bulunur. Suriye yönetimi kendisini o güçte görürse, İran'la, Çin'le desteğini stratejik düzeyde oluşturursa ittifakını muhalefeti ezmek için saldırılarını arttırır. ABD bloku, Ulusal Meclis o düzeye gelirse müdahalede bulunurlar. Öyle anlaşıyor ki, Suriye'ye dış müdahale olmadan ya da büyük bir savaş vermeden mevcut iktidar değişmeyecek"

Suriye'de iktidar ancak büyük bir savaş ile değişir

Kesin bir şey söylenemez, ama mevcut haliyle hiç kimse Annan Planı'nın sonuca gideceğine inanmıyor. Herkes de bir düzeyde kabul ediyor, bağlı kalıyor. Plan bir boyutuyla devreye girdi, sürüyor. Bu planın özü savaş yapamayan, çatışamayan, Suriye'de değişim yapamayan dünyanın ve bölgenin hazır olmadığı bir ortamda süreci uzatma, oyalama siyaseti yapma oluyor. Yani bu planın tanımı bu, anlamı bu. Herkes zaman kazanmak için karşıtını oyalamak istiyor, bu plan da bir oyalama planıdır. Herkesin birbirini oyalama planıdır. Buna dayanıyorlar. Bu çerçevede herkes askeri hazırlık içindedir. Bir de yoğun bir diplomatik mücadele var. Herkes askeri gücünü geliştirerek, diplomatik mücadeleyle kendi ilişki ve ittifaklarını büyüterek karşıtını zayıflatıp, küçülterek hamle yapmaya hazır hale gelmeye çalışıyor. Bunu bilelim. Bu ayların önemli ölçüde bu biçimde geçeceği anlaşılıyor.

Buna muhalif eden sadece AKP hükümeti oldu; yani Türkiye yönetimi. Böyle bir durum yerine acilen müdahale ederek Suriye'de savaşılmasını istedi. Çünkü kraldan daha kralcı bir biçimde ABD jandarması olarak en erkenden Suriye'deki rejimle karşı karşıya geldi. Arapların, İsrail'in istemleri, İran, Rusya, Çin'in dayatmaları karşısında ABD'nin politika değiştirmesi, müdahaleyi sürece yayması sonucunda AKP hükümeti ofsayt'a düşmüş halde kaldı. Bunu gidermek için bazı tahrikler, provakatif girişimler yapmaya çalıştıysa da ABD tarafından kontrole alınmış görünüyor. Onlar da hizaya getirildiler. Şimdi ABD'nin bir Truva atı biçiminde bu savaşta AKP hükümetine rol oynatılmaya çalışılıyor. Ama esas olan mevcut belirtilen çerçevedir.

Öyle anlaşılıyor ki bu süreç, bu aylar bu temelde devam edecek. Fakat şunu unutmayalım; hangi güç ilişki ve ittifaklarını büyütür ve askeri olarak müdahale ettiğinde sonuç alacak hale gelirse müdahalede bulunur. Suriye yönetimi kendisini o güçte görürse, İran'la, Çin'le desteğini stratejik düzeyde oluşturursa ittifakını muhalefeti ezmek için saldırılarını arttırır. ABD bloğu, Ulusal Meclis o düzeye gelirse müdahalede bulunurlar. Öyle anlaşılıyor ki, Suriye'ye dış müdahale olmadan ya da büyük bir savaş vermeden mevcut iktidar değişmeyecek. Bu iktidarı, yani o Tunus'taki, Mısır'daki gibi iç güçlerin hareketiyle yıkmak mümkün değil. İki yol kalıyor geriye: Ya büyük bir savaş olacak ya da bütün küresel ve bölgesel aktörler bir politikada, bir planda anlaşacaklar. Bir uzlaşma olacak. Yoksa içerde gelişecek bir Suriye devrimi olacak, mevcut yönetim yıkılacak sanmak gerçeği görmemek oluyor. Kuşkusuz ciddi bir siyasi kriz var. Muhalif güçlerin belirli bir gücü de var. Ancak bunlar mevcut Suriye rejimini aşacak konumda bulunmuyorlar. Yakın zamanda da bu konuma gelecekleri görülmüyor. En azından şimdiye kadar yaşananlar bunu ortaya koydu. Denendi, ama başarılı olmadı. ABD Tunus'tan Mısır'a kadar ortaya çıkan sonuçlara dayanarak bunu gerçekleştirmek istedi, ama olmadı. Şimdi uzlaşma mı olacak, bir büyük uzlaşmayla mı Suriye ve Kürdistan'daki yeniden yapılanma gerçekleşecek, yoksa bir büyük çatışmayla mı olacak onu önümüzdeki süreç gösterecek. Her ikisine açık bir ortam vardır. Suriye'deki mücadele bu temelde bir mücadeledir. Ve önümüzdeki süreç böyle bir özellik taşıyor.

Kürtler böylesi bir süreçte kesinlikle pasif kalamazlar

Kürt özgürlük hareketinin bütün parçalardaki mücadelesi önemli ölçüde bu gelişmelerden etkilenmektedir. Biz de bu süreçte hem etkileniyoruz, hem de etkiliyoruz. Sürecin aktif bir tarafıyız. Kesinlikle pasif veya zayıf güç değiliz. Kürtler böyle bir süreçte kesinlikle pasif olamazlar. Zaten I.Dünya Savaşı'nda öyle oldular ve kaybettiler. Şimdi doksan yıldır isyanlarla yürütülen demokratik mücadeleyle o bilinçsiz, örgütsüz, pasif ve zayıf durumu aştılar. Zaten yeniden yapılanmayı da Kürtlerin eski durumu aşmaları gündeme getirdi. Dolayısıyla aktif gücüz. Bizim aktif olmamız da zorunlu ve pratikleşmenin gereğidir.

Bu bakımdan Suriye üzerindeki mücadelenin hem küresel ve bölgesel boyutunu hem de Kürdistan için taşınan anlamını iyi görelim. Dikkat edelim, bu süreç büyük bir çatışmaya açık bir süreç. Oraya gidilebilir. I. ve II. Dünya Savaşı'ndakilere benzer bir boyutta olmaz, ama son yirmi yıldır yaşanılanları aşan bir askeri çatışma Suriye'de gündeme gelebilir. Mevcut çelişkiler ve bu temelde oluşan taraflar, yaptıkları hazırlıklar bunu imkan dahilinde kılıyor. Dolayısıyla önümüzde böyle yoğun bir çatışma ihtimali var. Bu çatışma Libya'daki gibi bugünün sınırları çizilmiş Suriye'si içinde kalmaz. Eğer gündeme gelirse, Suriye'de patlayan silahın bir ucunun Kürdistan olacağı, Irak'ı içine alacağı, İran'a uzanacağı diğer ucunun Lübnan'ı, Ürdün'ü, İsrail'i içereceği tartışmasız. Dolayısıyla eğer bir savaş olursa, bu bir Suriye savaşı olmayacak. Ortadoğu savaşı olacak. Ortadoğu'nun bütün güçlerini içine alacak. Sadece Ortadoğu güçleriyle sınırlı kalmayacak, tabii bir küresel savaş olacak. Bunun içinde Amerika da olacak, Rusya da olacak, Avrupa da olacak, Çin de olacak. Bugün Suriye'deki en aktif ve en yoğun pazar Çin'e aittir. Kendi pazarını sahiplenmek için, sürdürebilmek için bu çatışmaya aktif katılacak güçlerden birisi de elbette Çin olacak. Suriye'nin askeri kapasitesinin hepsi Rusya'ya aittir. Suriye'de hala bazı askeri güçleri Rus subayları yönetiyor. Suriye'de girilecek bir savaşın Rusları doğrudan içine alacağı tartışmasızdır. Dolayısıyla bir savaşla Suriye'yi değiştirme gündeme gelirse, bu zor bir savaş olur. Kesinlikle bölgesel boyutu olan bir savaştır. Böyle bir savaş olursa Kürdistan boydan boya bu savaşın içinde olacaktır. Türkiye zaten şimdiden savaşın içinde ve daha çok katılacak.

Kürtler birlik olursa bu süreci kazanır

Böyle bir savaş durumu Kürtler açısından çok tehlikeli bir durum mu? Tabii geçmişteki kadar değil. İmha ve inkar sürecindeki kadar değil. En tehlikeli olan imha ve inkar süreciydi. Soykırım uygulanıyordu. Böyle bir savaşın ağır yükü, tahribatı toplumun üzerine binecek, ama Kürdistan'daki statüko daha da parçalanacak. Böyle bir savaş her şeyin yeniden yapılandırılmasını gündeme getirecek. Eğer Kürtler böyle bir savaşa birlik içinde etkili katılırlarsa savaş sonucunda statükoyu yıkacak, inkar ve imhayı aşacak bir sonucu ortaya çıkarabilecekler. Bu şans ellerinde. O halde savaş olmasın diyemeyiz. Çünkü o bizim elimizde değil. Savaşı doğru anlamak, küresel ve bölgesel boyutlarını doğru görmek, aktörlerini doğru tanımlamak ve bu temelde kime karşı, kiminle birlikte, kiminle ne kadar ilişki içinde olmak gerektiğini doğru tespit eden, birlik içinde doğru siyaset izleyen bir konumda olabilmek lazım. Siyasal tutum böyle olmalı. Süreci biz böyle değerlendirmeliyiz. Böyle bir savaş gerçeğine hazırlanmak durumundayız.

Kürtler arası ilişkilerdir, ulusal konferanstır, kongredir, ulusal stratejidir, güçler mevzilenmesidir hepsini buna göre ele almak gerekiyor. Dolayısıyla mevcut yaklaşımları yetersiz buluyoruz. Özellikle Güney Kürdistan'dan, Hewlêr yönetiminden ortaya çıkan gelişmeler bu gerçeği hiç görmüyor. Çok dar basit, başka güçlerin güdümünde olan, dar iktidar çıkarlarını korumayı öngören, böyle büyük bir çatışmayı olasılık dahilinde görmeyen, ona ufku yetmeyen, iktidarlarını koruyabileceklerini sanan bir darlığı ve yüzeyselliği içeriyor. O temelde yangından mal kaçırırcasına kendini ulusal liderlik düzeyine getirme, ulusal düzeyde çıkarlarını çok daha geliştirme çabası içindeler. Kimsenin haberi olmadan basın konferansı gerçekleştirdiler. Gençlik konferansına öyle yaklaştılar. Kadın konferansına da öyle yaklaşmak istediler, ulusal konferansı da böyle ele aldıkları görülüyor. Biz bunu reddettik. Hareket olarak buna tavır koyduk. Kış boyu yürüttüğümüz tartışmalar ve değerlendirmelerde bunu ciddi ve tehlikeli bir yaklaşım olarak değerlendirdik. Aslında I. Dünya Savaşı öncesi ve sonrasındaki Kürt tutumuna benzer basit, yerel, aşiret çıkarları için tarihsel gerçekliği görmemeyi ve kaybetme riskini taşıyan bir tutum olarak değerlendiriyoruz ve tehlikeli buluyoruz.

Diğer boyutu uluslararası güçler ve Türkiye gibi bölge ülkeleriyle bir uzlaşma içine girmeleridir. O da ciddi bir durum. En az bir savaş durumu kadar bölge üzerinde bir yapılanma ortaya çıkartacak, Kürtlerin ve Kürdistan'ın mevcut durumunu, statükosunu olumsuz etkileyecek bir durumdur. Kürtler savaşta –belki daha çok savaş zemini olması itibariyle– aktif olabilirler, etkili olabilirler. Kürtlerin birliğine dayanmayan bir ilkesiz uzlaşma arayışında siyasi, diplomatik mücadelenin öne çıktığı bir ortamda mevcut güç etkinlikleri daha da zayıftır. Çünkü herkesin bilmem kaç tane devleti var, tanınıyorlar. Devlet arası ilişkiler var. Kürtlerin geçmişteki inkar ve soykırım süreci nedeniyle herhangi bir temsil güçleri yok. Güney Kürdistan'daki yönetimin durumu ortada. Konjonktürel olarak ortaya çıkmış bir statüdür. Aslında PKK direnişine dayanarak var olmuş, yaşıyor. Ama nasıl ortaya çıktığını, neye dayanarak ayakta kaldığını anlamayacak kadar gerçeklerden kopuk. Aslında siyasi genişlikten ve öngörüden uzak durumda. Bunu iyi görmemiz lazım. Dolayısıyla Kürtlerin birliğinden uzak dar bir yaklaşımla bir temsiliyete soyunmak siyasi, diplomatik alanda etkisiz olmayı baştan kabul etmek anlamına gelir.

Fakat böyledir diye biz çatışmadan yana olamayız. Önderlik çatışma yerine uzlaşmayı Kürdistan'a dayalı olarak geliştirmek istedi. Onu temsil ediyor. Kürt çözümünün nasıl olacağının ilkelerini ortaya çıkardı. AKP hükümetine sunduğu protokoller bunu ifade ediyor. Fakat dikkat edilirse reddedildi. Bu protokolleri ne Türkiye hükümeti kabul etti ne Avrupa ne de ABD. Birleştiler, Önder Apo'ya dönük saldırıları ifade eden bu on aylık süreci ortaya çıkardılar. Bu kadar direnişe rağmen, yine bu kadar insan hakkı ihlaline, işkenceye, baskıya rağmen hiçbirisinin kılı kıpırdamıyor. Alenen de söylü-

yorlar; “gücümüz yetmiyor, elimizden gelen bu, bizi fazla zorlamayın” diyorlar. Demek ki mevcut önderlik karşıtlığı temelinde birlik halindeler. Bu ciddi bir durum. Bir taraftan Güney yönetiminin bu kadar basit yaklaşımı, diğer yandan bu basitliği aşmak üzere Önder Apo’nun geliştirdiği çözüm çizgisinin reddedilmesi, tabii ki Kürtler için ciddi bir durum oluyor.

Kürtler bu süreçte ulusal çıkarları esas almalı

Bu noktada Güney’in basitliğini, hafifliğini aşmak, Önder Apo’nun reddedilmesi gerçeğini yıkmak için gerekli olan nedir? Kürdistan ve bölgede özgürlüğe ve demokrasiye dayalı yeniden yapılanmayı sağlatma çizgisinde bunu bir strateji ve bir siyasete dönüştürmeyi hedefleyen bir Kürt ulusal demokratik birliği yaratmak. Bunun için Önder Apo beş ilke, üç pratik öneri sundu. “Bu temelde Kürt Ulusal Kongresi gerçekleşir ve Kürt birliği ortaya çıkartılırsa, hem Güney’in zayıflıkları hem Kuzey’deki direnişin sistem tarafından reddedilmesi aşılarak olası bir bölgesel uzlaşma arayışında Kürtler aktif bir siyasi taraf, siyasi aktör haline gelebilir,” dedi. Önder Apo’nun istediği, öngördüğü ulusal kongre ya da konferans için gündemleştirdiği beş ilke, üç pratik öneri bunu ifade ediyor. Böyle bir sürece bütün parçalardaki Kürtleri ulusal birlik halinde hazırlamayı içeriyor.

Fakat dikkat edilirse bu da gerçekleşmedi. Buna karşı da bir karşı duruş var. Bunu revize etmeye, içini boşaltmaya, yüzeyselleştirmeye dönük çaba var. İçinde bulunduğumuz durumda, mevcut gelişmeler karşısında böyle bir konferans ve kongre istemi tümden reddedilemeyince geriye içini boşaltmak kalıyor. Mevcut durumda Güney yönetiminin yaklaşımı bunu ifade ediyor. Mevcut yaklaşım bu boyutuyla da tehlikelidir. Yeni bir Kürt kandırması olarak ortaya çıkıyor. İşte Kuzey’deki mücadeleyi reddeder, PKK’ye karşı tavır alırsa, KDP’ye YNK’ye Güney’de bağımsız devlet kurdurtacaklarmış. Bu bir oyundur, bir hayaldir, bir yalandır. Herkes böyle bilsin. Hele PKK olmasın, PKK direnişi biraz zayıflasın, Hewlêr’de devlet mi kalıyor? Yoksa baba Barzani’nin Moskova’ya gitmesi gibi oğul Barzani’ye de dünyanın başka yerinde yaşayacak yer mi aratılıyor, o zaman görürüz. Tarih bilincimiz o kadar zayıf mıdır? İktidar kavgasını bu kadar dar, yüzeysel mi ele alacağız? Kürdistan üzerindeki mücadele tarihinden ders çıkartma bilinci bu kadar zayıf mı olacak? Hayır, öyle olursa biz hiçbir şeyi doğru yapamayız. O nedenle öyle yaklaşımlar, o tür arayışlar da boştur, hayaldir. Kürtler için yeni bir kandırmayı ifade ediyor, tehlikelidir. Geçmişte nasıl iktidarları kurulana kadar Lozan’da kandırıldılarsa Şerif Paşa gibi, nasıl Ankara’da kandırıldılarsa, Hasan Hayri ve benzerleri gibi kendilerine işbirlikçi yaptılar, işleri bitip ondan sonra da başlarını vurdularsa şimdi de aynı şeyi yapmak isteyeceklerdir. Eğer Kürt direnişi, örgütlülüğü zayıflarsa, ortaya çıkacak sonucun bu olacağından hiç kimse kuşku duymamalı. Bunun için de kesinlikle dikkatli olmak gerekiyor.

Çok tedbirli olmamız gereken bir süreçten geçiyoruz. Dikkat edelim; bölge yeniden yapılanıyor. Bir dünya savaşı içerisinde I. Dünya Savaşı’nın ortasında ve sonundaki durumlara benzer durumlar birlikte yaşanıyor, bölge yeniden yapılanacak. Bunun için önümüzde bir bölgesel çatışma ya da büyük bir uzlaşma olasılıkları var. Bu her iki durumu da karşılayabilmek için Kürtlerin doğru siyaset izlemeleri, birlik halinde olmaları, aktif bir siyasi ve askeri güç konumuna gelmeleri, birlik halinde böyle bir konumu sürdürmeleri hayati önem taşıyor. Bu inkar imhanın aşılması, fiziki ve kültürel soykırım sisteminin yıkılması, Kürtlerin statüko kazanması, özgür demokratik bir halk haline gelebilmeleri açısından gerekli. Sadece Kürtlerin çıkarlarıyla da sınırlı değil. Ortadoğu halklarının özgür olabilmeleri, tarihiye yakışır bir biçimde Ortadoğu halklarının birlik ve kardeşlik konumuna ulaşabilmeleri de buna bağlı. Dış güçlerin baskısından, sömürüsünden ona dayalı bölünmüşlükten, parçalanmışlıktan kurtulabilmeleri de buna bağlı. Sadece Kürtlerin kaderi değil Ortadoğu halklarının kaderi de bugün Kürdistan’da Kürt siyasetinin bu gerçekleri görmesine, demokratik ve özgürlükçü karakter kazanmasına bağlı olarak gerçekleşecek.

Türkiye'deki gelişmeler de çok önemlidir. Kuzey Kürdistan'daki mücadele de Kürdistan’ın bütün paçalarındaki oluşacak statünün doğrultusunu belirleyecektir. Şu gerçeği çok iyi bilelim ki, Kuzey Kürdistan'da Türk devleti zor durumdadır. AKP hükümeti içerde de, dışarıda da çıkmaz halindedir. İşte bölgedeki durumu, komşularla sıfır sorun diplomasisiyle yola çıktılar ve şimdi bütün komşularıyla savaş halindeler. Neredeyse tüm Ortadoğu halklarıyla, devletleriyle savaşır duruma geldiler. İçerde tam bir iktidar kavgası halindeler. ABD’nin desteğiyle AKP biraz ayakta duruyor. Karşıtlarını geriletmeye orduyu, yargıyı, sivil bürokrasiyi egemenlik altına almaya çalışıyor. Ama bu AKP’nin gücünden değil; ABD’nin verdiği destekten kaynaklanıyor. Kuşkusuz bu desteğin de bir sınırı vardır. Karşılıksız değildir. ABD, AKP hükümetine bir veriyorsa ondan on istiyordur. İşte içeride iktidarını güçlendirsin ve PKK’ye karşı biraz daha savaşabilsin diye belli bir güç verirken, bölgede de ABD çıkarları doğrultusunda Türkiye’yi herkesle savaşır konuma getirmiştir. Böyle bir savaş içerisinde Türkiye’nin geleceği yoktur. ABD nasıl ki başkalarını kendi çıkarları doğrultusunda ve egemenliğini geliştirmek için kullandı ve sonradan yüz üstü bıraktıysa AKP’nin de geleceği odur. Unutmayalım ki on yıl önce, yirmi yıl önce şimdiki Ergenekoncular ABD tarafından destekleniyorlardı. Otuz yıl önce İran’a karşı savaşta Saddam rejimi ABD tarafından destekleniyordu. Mısır rejimi bütün Ortadoğu’da Araplar üzerinde egemenlik kurmak amacıyla ABD’nin ajanı konumundaydı. Peki, bütün bunlara ne oldu? Mübarek rejiminin yerinde şimdi yeller esmiyor mu? Saddam Hüseyin rejiminin yerinde yeller esmiyor mu? Yarın TC’nin başına gelecek de, AKP’nin başına gelecek olan da bundan hiç farklı olmayacaktır.

Aslında AKP hükümeti siyasi ve askeri bakımdan çok zayıf konumdadır. Tek dayanağı var, ABD ve NATO. Onlara dayanarak ve baskı uygulayarak KDP ve YNK’yi bizimle çatıştırmaya çalışıyor. Olmazsa onlar üzerinden bizi oyalamak, engellemek ve mücadelesiz bırakmak istiyor. Tabii biz her iki güce karşı da duyarlıyız, bilinçliyiz ve hazırız. Kaldı ki KDP ve YNK’de de belli bir tutum ve duyarlılık düzeyi gelişmiştir. Niye AKP’nin çıkarı için PKK’yle çatışmaya girsinler? Niye Kuzey Kürdistan’da halkın özgürlük mücadelesini geliştirmesi, özgür ve demokratik yaşama ulaştırması önünde engel oluştursunlar? Bunların KDP ve YNK’ye kazandıracağı hiçbir şey yok. Tersine PKK’nin engellenmesi, Kuzey Kürdistan’da mücadelenin gerilemesi demek Güney Kürdistan yönetiminin daraltılması, kuşatılması, zor duruma düşmesi demektir. Kürt özgürlük hareketi zayıfladığında çok zor duruma düşecekleri, hiçbir dayanaklarının kalmayacağı açıktır. Kuzey Kürdistan halkının mücadeleyi daha güçlü geliştirmesi Güney Kürdistan iktidarına en büyük desteği veriyor. Mevcut statünün yaratılması ve korunmasını kesinlikle Kuzey’deki direniş sağlıyor. Şimdi bu gerçeği herkes görüyor. Bu bakımdan da AKP’nin ABD desteğinde Güney Kürdistan yönetimini yanına çekme, Kürtleri birbiriyle çeliştirip, çatıştırma arayışları boştur. Kürt toplumu, Kürt halkı kesinlikle böyle bir duruma izin vermeyecektir. Aynı şekilde Kürt siyasi hareketleri de artık geçmişteki gibi kardeş kavgası denen bir iç çatışma içine girmeyeceklerdir. Bu bakımdan AKP’nin çabaları boşunadır.

Fırsatlar ve imkanlar bizden yanadır

AKP için geriye tek dayanak kalıyor, ABD desteği. İfade ettiğimiz gibi ABD desteğinin hem bir sınırı vardır hem de karşılığı. Eğer AKP Önder Apo’nun öngördüğü çözüme evet demez, Kürt sorununu Önder Apo’nun hazırladığı protokoller temelinde çözmez, dolayısıyla Türkiye’yi özgür ve iradeli bir toplum haline getirmezse, Türkiye’nin geleceği ABD çıkarları doğrultusunda, ABD’nin bir jandarması olarak Ortadoğu’da savaşa girmektir. Bu savaş AKP’nin de, TC’nin de gücünü bitireceği gibi sonunda işi bitince ABD onları yüzüstü bırakacaktır. Eğer Kürt sorununu Önder Apo’nun öngördüğü çizgide çözmezse Türkiye’nin geleceği savaş, tükeniş ve parçalanma olacaktır. Bundan hiç kuşku duymamak lazım.

Böyle bir duruma ulaşılmaması için Önder Apo büyük çaba harcadı. Hareketimiz uzun süre fırsat tanıdı. AKP’ye şans verildi, çağrılar yapıldı. Önder Apo defalarca TC yönetimini ve AKP hükümetini uyardı. Tehlikelere işaret etti ve ona düşmemelerini istedi. Eğer bunları dinlemiyorlarsa o zaman başlarına geleceklerden kendileri sorumludurlar. Kürt özgürlük hareketinin hiçbir sorumluluğu olmayacaktır. Kürtler kesinlikle sorumlu olmayacaktır. Kürtler, eğer kardeş deniliyorsa kardeşliğin, birlikte yaşamak deniliyorsa birlikte yaşamanın, komşuluk deniliyorsa komşuluğun en seçkin örneğini verdiler. Büyük zorluklar yaşamalarına rağmen onları kendileri üstlenip komşularına bunu taşırmadılar. Bundan dolayı öfkeyle, kinle hareket edip bir çatışma etkeni, başkalarını zayıflatma etkeni haline gelmediler. Ancak, elbette başkalarının kendilerini yok etmesine, özgürlüklerini engellemesine asla izin vermeyecekler.

Artık dönem eskisi gibi değildir. III. Dünya Savaşı yaşanıyor ve Ortadoğu yeniden yapılanıyor. Bu yeniden yapılanan Ortadoğu’da Kürtlerin de bir statüsü olacak. Bu yeniden yapılanan Ortadoğu, özgür Kürdistan üzerinde şekillenecek. Nasıl ki I. Dünya Savaşı’nın şekillendirdiği eski Ortadoğu Kürdistan’ın bölünmesi ve yok sayılması üzerinde; yani Kürt’ü imha ve inkar sistemi üzerinde şekillendiyse, yeni Ortadoğu da bunun tersi olarak Kürdistan’ın özgürlüğü ve demokrasisi üzerinde şekillenecektir. Bunun böyle olacağı çok net ve açık bir biçimde gözüküyor. Güney’deki gelişmeler bunu gösteriyor. Batı’daki gelişmeler bunu gösteriyor. Kırk yıldır Önder Apo öncülüğünde Kuzey Kürdistan’da verilen mücadele bunun en büyük güvencesi ve kanıtı oluyor. Doğu Kürdistan’daki halkın özgürlük istemleri ve talepleri bu gerçeği bize açık bir biçimde gösteriyor.

Sonuç olarak şunu çok iyi bilmek gerekiyor; zor durumda olan Kürtler değil, biz değiliz. Aslında zor durumda olan kendisini çok güçlüymüş gibi göstermeye çalışan AKP hükümetinin kendisidir. Gırtlağına kadar ABD ve NATO’ya bağlanmıştır. Her yönüyle Ortadoğu’da bir savaş içine girmiştir. Herkesle, bütün komşularıyla düşman haline gelmiştir. İçte tam bir çatışma ve kavga durumu, iktidar çatışması hakimdir. Böyle bir durumda Kürt sorununu çözmekten başka AKP ve TC’yi kurtaracak başka bir yol yoktur. Ancak Kürt sorununu çözerse ve bu temelde Türkiye’yi demokratikleştirirse Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin çizgisinde demokratik bir Türkiye ortaya çıkarsa, işte o zaman Türkiye bu olumsuz, kötü gidişten kurtulabilir.

Buna karşılık Kürtlerin durumu her ne kadar savaş durumu zorlayıcı olsa da- geçmişe göre kıyaslanamayacak kadar iyidir. Belki yanlış ve dar yaklaşımlar çerçevesinde yapsalar da, Güney Kürdistan bağımsız olmayı tartışıyor. Kuzey Kürdistan’da halk tam bir özgür ve demokratik toplum olma gerçeğini yaşıyor. Son derece bilinçli, örgütlü bir demokratik ulus düzeyine ulaşmış halde. Böylece özgür Kürdistan’ı inşa ediyor. Batı Kürdistan tam bir devrim havasını yaşıyor. Aslında hem özgür Kürdistan modeli hem de Kürt-Arap dostluğu, ilişkileri Batı Kürdistan’daki ve Suriye’deki gelişmelerle ortaya çıkacağa benziyor. Ortaya çıkacak sonuç, Irak’ı ve Güney Kürdistan’ı da etkileyecek. Tabii ikisi birlikte Kuzey Kürdistan’da Kürt sorununun demokratik çözümünü sağlayacaktır. Bu bakımdan koşullar lehimizedir. Fırsatlar ve imkanlar bizden yanadır. Bunları değerlendirmek de devrimci halk savaşı görevlerine sahip çıkmakla oluyor. Bütün bunlar bize içinde bulunduğumuz ortamı iyi değerlendirerek AKP hükümetini bu tehlikeli gidişten uzaklaştıracak bir devrimci halk savaşı hamlesini geliştirip onu baskı altına almayı, yenilgiye uğratmayı gerektiriyor. Şimdi görev budur. İçinde bulunduğumuz koşullar devrimci halk savaşını bütün boyutlarıyla geliştirmeyi istiyor. Önder Apo’nun İmralı’daki direnişi bizi buna çağırıyor. AKP faşizmine karşı direnen halk her gün meydanlarda gerillayı intikam direnişine davet ediyor. Zindanlardaki yoldaşlarımızın, demokratik güçlerin direnişi bizden bunu istiyor.

“Kuzey Kürdistan’daki mücadele de Kürdistan’ın bütün paçalarındaki oluşacak statünün doğrultusunu belirleyecektir. Şu gerçeği çok iyi bilelim ki, Kuzey Kürdistan’da Türk devleti zor durumdadır. AKP hükümeti içerde de, dışarıda da çıkmaz halindedir. İşte bölgedeki durumu, komşularla sıfır sorun diplomasisiyle yola çıktılar ve şimdi bütün komşularıyla savaş halindeler. Neredeyse tüm Ortadoğu halklarıyla, devletleriyle savaşır duruma geldiler. İçerde tam bir iktidar kavgası halindeler. ABD’nin desteğiyle AKP biraz ayakta duruyor”

SURİYE NASIL ŞEKİLLENECEK!

Bugün Suriye'de ciddi bir siyasal kriz ve iç çatışma vardır. Suriye'deki kriz ve yaşanan çatışmalar Ortadoğu'da yaşanan gelişmelerle bağlantılıdır. Kuşkusuz iç etkenler esastır, ama Ortadoğu'da yaşanan gelişmelerle bağlantılı ele alınmazsa doğru anlaşılamaz. Tunus, Mısır, Libya, Yemen, Bahreyn'deki gelişmeler Ortadoğu'da büyük bir depremin yaşandığını göstermektedir. Tunus'ta, Mısır'da iktidarlar ağırlıklı olarak halk hareketleriyle yıkıldılar. Libya'daki rejim ise NATO'yla yıkıldı. Libya'da mevcut yönetimin Mısır ve Tunus'taki gibi yıkılamayacağı görüldüğünden doğrudan askeri müdahale yapıldı. Libya halk hareketiyle yıkıldı gibi bir değerlendirme yapılamaz.

Kuşkusuz Tunus, Mısır, Yemen, Bahreyn ve en son Suriye'de yaşananlar, Ortadoğu'da soğuk savaş ortamında iktidar olan 21. yüzyılda da hala ömrünü sürdürmek isteyen iktidarlara karşı halkın tepkisi sonucudur. Bu ülkelerde siyasal kriz ortaya çıkmış ve eski iktidarlar kısa sürede yıkılmıştır. Soğuk savaş döneminden kalan bu iktidarlar artık uluslararası sistemin ihtiyacını karşılayamadıklarından dış dengelere dayalı ayakta kalma imkanları ortadan kalkmış, bu nedenle zayıf düşmüşlerdi. Halk hareketleriyle kısa sürede yıkılmaları bu zayıflıklarının sonucudur. Bu yıkılışların kısa sürede gerçekleşmesinde dış güçlerin payı da büyüktür. Kuşkusuz halk hareketleri dış güçlerin etkisiyle ortaya çıkmamıştı. Ancak Mısır'da, Tunus'ta iktidarlar sarsılınca, özellikle Mısır'daki durum ABD'nin bölgeye müdahalesi açısından önemli bir fırsat doğurdu. ABD zaten uzun yıllardır işbirlikçi siyasal islama dayalı bir Ortadoğu düzeni kurmak istiyordu. Bunun dışında kurulacak hiçbir Ortadoğu düzeninde kendisinin ve işbirlikçilerinin hakim olamayacağını görmüşlerdi. Bu açıdan bu halk hareketleri ortaya çıkınca işbirlikçi siyasal islami güçlerin iktidara gelmesi için gereken desteği verdiler. Bu nedenle Mısır ve Tunus'taki rejimler kısa sürede devrildiler.

Suriye Arap milliyetçiliğinin merkezi haline gelmişti

Mısır'da Mübarek rejiminin yıkılmasından kısa bir süre sonra Libya'ya müdahale edildi. Bu düzeyde çok boyutlu bir saldırı karşısında Kaddafi yönetiminin ayakta kalması mümkün değildi. Mısır ve Libya'daki iktidar değişikliğinden sonra bölgedeki sistemle çelişkisi olan ülkelerin toplumları da bu gelişmelerden cesaret alarak iktidarları değiştirme isteği içine girdiler. Libya'dan sonra ilk etkilenen ülke Suriye oldu. Suriye zaten sistemle belirli düzeyde çelişkileri olan bir ülkeydi. Muhalif güçler bundan da cesaret alarak Suriye'de harekete geçtiler. Kısa sürede dış destek de buldular. Özellikle Türkiye ortaya çıkan iç karışıklıktan kısa bir süre sonra Suriye'deki iktidara karşıt bir pozisyon aldı. Irak'a uluslararası güçlerin müdahale etmesi sırasında dışında kalmasının Güney Kürdistan federasyonunu ortaya çıkardığını düşünerek, Suriye'de yeni bir Kürt statüsünün oluşmasını engellemek istedi. Suriye'de ortaya çıkacak bir Kürt statüsünün kendisinin Kürt politikasını sarsacağını gördü. Öte yandan Libya'ya ABD ve Avrupa'nın tutum almasına ilk önce NATO'nun ne işi var diyerek karşı çıkıp, Libya'ya müdahale konusunda da arkadan geldiğinden Libya'nın yıkılmasından sonra özellikle Fransa Türkiye'nin Libya üzerindeki siyasi ve ekonomik etkinliğini sınırlayan bir tutum içinde oldu. Türkiye geçmişte Irak'ta, son süreçte Libya'da dış güçlerin yanında yer alma konusunda geç kalmasını kendisini dezavantajlı kıldığını düşünerek, erkenden Suriye iktidarına karşı en sert tutumu alan ülke oldu.

Ancak Türkiye'nin erken tutum alması bir yanılgıyı ifade ediyordu. Suriye Libya'dan farklı bir ülkeydi. Uluslararası sistem Suriye'deki Esad iktidarının yıkılmasını istiyorlardı, ancak Suriye'nin toplumsal yapısı ve çevresindeki ülkelerin konumu nedeniyle işbirlikçi siyasal islamın başat olduğu bir Suriye'yi istemiyorlardı. Daha doğrusu ABD ve Fransa böyle bir Suriye'yi bölgedeki çıkarları açısından uygun görmüyordu. Özellikle İsrail ve Lübnan'ın varlığı, yine Suriye içindeki farklı etnik ve dinsel toplulukların bulunması Suriye açısından daha geniş bir yelpazede bir iktidar bloğunu kendi çıkarlarına görüyorlardı. Öte yandan Araplar da Türkiye ile sıkı ilişki içinde olan bir iktidardan yana değillerdi. Bu açıdan ABD ve Fransa Arap Birliği'yle işbirliği içinde geniş yelpazede toplumsal ve siyasal güçlerin etkin olduğu bir siyasal sistemi kendi çıkarlarına gördüler. Türkiye'nin sıkı ilişki içinde olduğu güçlerin hakim olduğu bir Suriye'nin ilerde tüm Araplar için sıkıntılar yaratacağını görmüşlerdir. Arapların da bir tarih bilinci vardır. Bir Osmanlı travması bulunmaktadır. Osmanlılar yüzyıllarca Araplar üzerinde egemenlik kurmuşlar, Arap aşiretleri ve toplumu üzerinde baskıcı bir imparatorluk olarak varlığını sürdürmüşlerdir. Arap egemenleri ve halkları biliyor ki Osmanlı'nın Arap coğrafyasına giriş kapısı Ridaniye Savaşı'nın kaybedilmesinden sonra Suriye olmuştur. Suriye'nin Osmanlı denetimine girmesiyle birlikte bütün Ortadoğu yüzyıllar boyu Osmanlı'nın egemenliği altında kalmıştır. Bu açıdan Türkiye'nin Suriye'ye ilgisinin insan hakları, hak-hukuk olmadığını, Suriye kapısını ele geçirerek bütün Arap dünyası üzerinde siyasi egemenlik kuracak bir duruma geleceğini düşünmüşlerdir. Bu nedenle Türkiye'nin politikalarına kuşkuyla yaklaşmışlardır. Eğer Türkiye'nin desteklediği İhvan-ı Müslim bu süreçte istenen etkinliğe kavuşamamışsa, bunun nedeni, Arapların Türkiye politikalarına kuşkulu yaklaşmasıdır. Hatta çelme atmasıdır diyebiliriz.

Suriye üzerinde mücadele tabii ki sadece Suriye'yi şekillendirme esasına dayanmıyor. Suriye üzerindeki mücadele tüm Ortadoğu'nun yeni siyasal düzeninin nasıl olacağını ortaya koyacaktır. Suriye'nin geçmişten beri böyle bir pozisyonu olduğu açıktır. Emevilerin kendilerini güçlendirdiği ve bütün Ortadoğu'ya yaydıkları alan Suriye'dir. Hatta Selahattin Eyubi'nin Haçlı Seferleri'ne karşı direnme sürecinde Ortadoğu'nun savunma mevzisi de bir nevi Suriye olmuştur. Yine 20. yüzyılda Ortadoğu siyasetinin şekillenmesinde Suriye'deki Baas rejiminin etkisi olmuştur. Suriye'deki Baas Arap milliyetçiliği bütün Ortadoğu'yu etkilemiştir. Başlangıçta Mısır'da köklü dönüşümlere damgasını vuran Cemal Abdulnasır önde gözükse de yakın zamana kadar Suriye bir nevi Arap milliyetçiliğinin en önemli merkezi olma konumunu sürdürmüştür.

Tarihsel gerçekler de Suriye'de şekillenecek siyasi sistemin iç ve dış boyutlarının tüm Ortadoğu'yu etkileyecek karakterde olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ABD ve Avrupa Suriye'deki rejimin kendi kontrollerinde bir rejim olmasını istemekte, bunu önemli görmektedir. Genel olarak Ortadoğu'da işbirlikçi siyasal islama dayalı yeni bir Ortadoğu öngörmektedirler. Yeni Ortadoğu'yu böyle bir planlama dahilinde şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Ancak işbirlikçi siyasal islama dayalı bu yeni Ortadoğu düzeninde Suriye'ye özgün bir yer vermektedirler. İsrail'le sınır olması, Lübnan'la sınır olması, yine sosyal bileşimi ABD ve Avrupa'yı bunları dikkate alan bir Suriye yaratmaya sevk etmiştir. Türkiye'de işbirlikçi siyasal islamı iktidarda tutmaktadırlar. Mevcut AKP iktidarını ve AKP iktidarının bir parçası olan Fethullah Gülen'i desteklemektedirler. Türkiye'ye Ortadoğu'ya sıçrama tahtası, taşeronluk rolü verilmiştir. Ancak Avrupa da, ABD de, Araplar da Türkiye etkisine girecek bir siyasal islamcı gücün Suriye'de başat siyasi güç olmasını istemiyorlar. Türkiye etkisindeki siyasal islamcı iktidarın gelecekte kendileri için sorun yaratacağını düşünmektedirler. ABD ve Avrupa yeni kuracakları Ortadoğu'daki işbirlikçi siyasal islama dayalı düzenleri de kontrol altında tutmak istemektedirler. İlerde kontrollerinden çıkacak bir siyasal islamcılığın kendileri için tehlikeli olacağını hesaplamaktadırlar. Suriye'deki bir siyasal islamcı iktidar Türkiye'yle sıkı bir ittifak içinde olursa, bunun Türkiye'deki Osmanlı eğilimlerini güçlendireceğini düşünmektedirler. Dolayısıyla Türkiye'nin Suriye üzerinde etkili olduğu bir durumu ABD, Avrupa ve Arap Birliği kendileri için uygun görmemektedirler. Bu açıdan daha geniş yelpazede bir Suriye oluşturmayı, sadece Lübnan, İsrail ve çevresi açısından değil, Türkiye'yi de belirli düzeyde dengelemek açısından gerekli görmektedirler. Son 5-6 aydır ABD'nin, Avrupa'nın politikalarına bakıldığında Suriye açısından böyle bir projeksiyon olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'nin Suriye politikası çeşitli güçler tarafından frenlendi

Dolayısıyla Suriye'deki siyasal sürecin nasıl gelişeceğine ABD'nin, Avrupa'nın bu yaklaşımı ve Arap dünyasının Türkiye'ye yönelik kuşkuları önemli etkide bulunacaktır. Şu anda Suriye'de ihvan-ı Müslim önemli bir muhalif güçtür. Suriye'de İhvan-ı Müslim yanında Selefiler denen, yine El-Kaide'ye bağlı olduğu söylenen gruplar da bulunmaktadır. Bunlar daha çok silahlı mücadele yapan güçlerdir. Belki Selefilerin, El-Kaide'ye bağlı grupların bir kısmı ve İhvan-ı Müslim üzerinde çeşitli Arap ülkelerinin etkisi bulunmaktadır. Ancak mevcut Arap ülkeleri yeni Suriye'nin kuruluşunda ABD ve Fransa'yla birlikte hareket ettiklerinden Selefilerin, El-Kaide'nin ya da İhvan-ı Müslim'in başat olacağı bir iktidar gücünü kontrollü desteklemektedirler.

Görüldüğü gibi ABD ve Avrupa'nın yeni Suriye yaklaşımı Arapların politikasını etkilediği gibi iç siyasal çekişmeleri, çatışmaları da etkilemektedir. Eğer Esad rejimi ayakta kaldıysa, bunun nedeni hala ABD'nin, Avrupa'nın ve Arap Birliği'nin düşündüğü düzeyde bir iktidar bloğunun oluşturulamamasıdır. Bu konuda sorunlar bulunmasıdır. Yoksa Esad rejiminin kendi direnme gücüyle ayakta kaldığından söz edilemez. Kuşkusuz Esad iktidarının belirli bir direnme, kendini ayakta tutma potansiyeli vardır. Ama ABD ve Avrupa Libya'daki tutumunun yarısını Suriye'de sergileseydi Suriye'deki gelişmeler bugün farklı düzeyde olurdu. Esad rejiminin dayanması bu düzeyde söz konusu olmazdı. Esad rejimi Suriye üzerindeki bu çekişmeyi gördüğü için kendini ayakta tutma ve direnme kabiliyetini belirli düzeyde ortaya koymuştur. Kuşkusuz Suriye'nin direnmesinde Rusya'nın ve Çin'in desteğinin de etkisi vardır. Yine Irak'ın durumu Suriye'ye nefes aldırmaktadır. Bir yönüyle Suriye'nin tümden kuşatılmasını, boğulmasını engelleyen bir ülke pozisyonundadır. İran'ın Irak üzerinden Suriye'ye destek verdiği yönündeki değerlendirmeler abartılıdır. Suriye'nin Irak ve İran'a dayanarak Hizbullah'ın da içinde yer aldığı Akdeniz'e kadar bir hat oluşturacağı ve bu temelde direnişini uzun süre sürdüreceğinin söylenmesi abartılı değerlendirmelerdir.

İran da Suriye'deki rejimin değişeceğini görmektedir. Ancak gelecekte de belirli düzeyde hem Suriye'deki belirli çevreler ve Lübnan'daki Hizbullah'la ilişkisini sürdürmek açısından Suriye'ye belirli bir destek vermektedir. Ancak İran'ın politikasını, hesaplarını, planlamasını tümüyle Suriye'nin direneceği, ayakta kalacağı üzerine yaptığını düşünmemek gerekiyor. İran çok pragmatik bir ülkedir. Politik olarak belirli düzeyde Suriye'ye desteğini sürdürse de, asıl politikasını Suriye rejiminin değişimi üzerine kuracaktır. Bu nedenle daha çok Irak üzerine yükleneceği, kendi pozisyonunu Irak'ta güçlü tutmaya çalışacağı açıktır. Çünkü Irak hem İran'a sınırdır hem de kendisinin Irak'ta etkili olacağı çok güçlü bir Şii potansiyeli vardır. Buna dayanarak Irak'ta kalıcı siyasal etkisini olacağını düşünmektedir. Suriye'nin direnişinin biraz daha sürmesini istemektedir, ancak Suriye rejiminin eninde sonunda düşeceğini bildiğinden, esas olarak yeni oluşacak Suriye rejiminin kendisine çok fazla düşman olmayan bir rejim olmasını tercih edecektir. Özellikle Türkiye'nin etkisinde olmayacak bir Suriye'yi tercih edeceğini belirtmek gerekiyor. Bu açıdan paradoks da olsa ABD'nin, Fransa'nın ve Arap Birliği'nin düşündüğüne paralel olarak Suriye'de yeni oluşacak rejim üzerinde Türkiye'nin etkisi olmasını istemiyor. Dolayısıyla Türkiye'nin Suriye'de izlediği politikasının çeşitli güçler tarafından frenlendiği söylenebilir.

Suriye'deki ateşkes sürecini de bu değerlendirmeler çerçevesinde ele almak gerekiyor. Annan Planı ABD, Fransa ve Arap Birliği'nin yeni Suriye'yi oluşturma açısından bir zaman kazanma süreci olarak görülmelidir. Buna etken olan nedenlerden birisi de ABD ve Fransa seçimleriydi. Bu nedenle Sarkozy seçimden önce bir hamle yapmaktan çekinmişti. Obama da seçim öncesi çok keskin bir hamle yapmayı uygun görmemiştir. Ancak Suriye'deki rejim değişikliğinin zamana yayılması ve Annan Planı'nın devreye sokulması esas olarak yeni iktidar bloklarını şekillendirmek içindir. Herhalde ABD, Fransa ve Arap Birliği yeni Suriye rejimini oluştururken, Rusya'yı da, Çin'i de belirli düzeyde ikna etme ve bu temelde Suriye'de iktidar değişikliği yapmayı düşünmektedirler. Çin ve Rusya ile ABD, Avrupa ve Arap Birliği arasında da bir pazarlık yapıldığından söz etmek mümkündür. Çünkü Çin de, Rusya da sonuna kadar ABD veya Avrupa'nın politikalarına karşı direnemeyeceğini, Suriye rejimini ayakta tutmalarının zor olduğunu görerek belirli bir uzlaşma içinde olacaklardır. Ateşkes sürecinin sonunda gelişecek yeni siyasal durum bu çerçevede olacaktır.

Annan planı Suriye'ye çözüm olmayacak

Ateşkesin savaşan taraflar açısından bir sonuç vermeyeceği de açıktır. Esad rejimi ateşkesi çok zorlandığı için yapmıştır. Eğer uluslararası alanda zorlanmasaydı böyle bir ateşkesi kabul etmezdi. Böyle bir ateşkesin muhaliflere nefes aldıracağını herhalde hesaplamıştır. Nitekim muhalif güçler ateşkese Annan Planı başarılı olsun diye yaklaşmamışlardır, kendi konumlarını güçlendirmek için değerlendirmişlerdir. Dolayısıyla ateşkes baştan altyapısı olan, çözüm eğilimi olan bir projenin parçası olmadığı için sonuçsuz kalmıştır. Sonuçsuz kalacağı zaten baştan belliydi. İki taraf da öyle çok istekli olmamışlardı. Türkiye zaten bir an önce müdahale olmasını istediği için Annan Planı'nın başarısız olması için elinden gelen her şeyi yaptı. Tüm bunlar Annan Planı'nın iki tarafın uzlaşacağı bir çözüm için zemin olamayacağını gösteriyor. Ateşkesler, iki tarafın bir uzlaşma yapması için gerçekleşir; ama ne muhaliflerin ne devletin birbirleriyle uzlaşacak bir pozisyonu bulunmaktadır. Uzlaşacak pozisyonları bulunmayan tarafların olduğu bir yerde bir ateşkesin sonuç alması mümkün değildir. Ancak ilgili tarafların, güçlerin taktik savaşının bir parçası olur. Nitekim böyle olmaktadır.

Türkiye'nin politikaları açıktır. Türkiye, Suriye'de kendine yakın bir rejim oluşturup hem Kürtlerin hak kazanmasını engellemek hem de Suriye kapısından siyasi ve ekonomik olarak Ortadoğu'ya ulaşmak istemektedir. Türkiye, Suriye'de önemli bir ekonomik sömürü alanı bulmuştu. Şimdi kriz bu ekonomik imkanları ortadan kaldırmıştır. Türkiye'nin askeri müdahalede ısrar etmesinin nedenlerinden biri de budur. Hem Batı Kürdistan'daki Kürtlerin bu süreçte örgütlenip güç olarak bir statü kazanmalarını engellemek istiyor hem de bu ekonomik kaybın önüne geçmek istiyor. Bu nedenle Türkiye, krizin şiddetlenmesi politikası izliyor. Eğer böyle olursa kendisine daha fazla ihtiyaç duyulacağını düşünmektedir. Türkiye, kendisine ihtiyaç duyulursa Suriye'de ekonomik ve siyasi olarak etkin olacağını hesaplamaktadır. Ancak Türkiye'nin düşündüğü gibi erkenden bir askeri müdahaleyle bir tampon bölge oluşturulması zor görünüyor. Hele Kürdistan'da bir tampon bölge oluşturması Türkiye'yi bir bataklık içine çeker. Bu nedenle Türkiye daha çok Hatay, Kilis, Antep sınırları üzerinden bazı koridorlar açmak istiyor. Zaten bunu şimdi fiili olarak kısmen yapmış bulunmaktadır.

Suriye'deki siyasal rejimin nasıl sonuçlanacağı konusunda en büyük rolü Suriye içindeki dengeler oynayacaktır. Suriye'nin diğer ülkelerden farklı, çok kimlikli olduğu açıktır. Etnik ve dinsel topluluklar tam bir mozaik oluşturmaktadır. Kürtler vardır, Aleviler vardır, Ermeniler vardır, Süryaniler vardır, Dürziler vardır, İsmaililer vardır. Bunların nüfusu neredeyse Suriye'nin yarısı kadardır. Öte yandan kadınlar vardır, gençler vardır, farklı sol gruplar vardır. Tüm bunlar dikkate alındığında, Suriye'de işbirlikçi islamın başat olacağı bir iktidarın uzun süreli istikrar sağlaması mümkün değildir. İşbirlikçi siyasal eğilim başat olduğunda kendini hakim kılmak ister. Bu açıdan yeni şekillenecek Suriye'de iktidar bloklarının istikrar getirecek bir karakterde olması gerekir. Suriye'deki bütün bu etnik ve dinsel toplulukların demokratik siyasal haklarını ve kendi kendilerini yönetme hakkını tanıyacak ve bugüne kadar baskı altında tutulan islamcı kesimlerin de demokratik sistem içinde yer edinmesini sağlayacak bir politika Suriye'yi istikrara kavuşturabilir. Ne Kürtlerin, alevilerin dışlanması ne de siyasal islamcıların dışlanması Suriye'ye istikrar getirir. Öyle bir siyasal sistem kurulmalı ki, herhangi bir gücün başat olmadığı, hepsinin demokratik sistem içinde kendisini ifade edebildiği ve kendi haklarını kullanabildiği bir demokratik ortam olsun. Böylece tüm etnik, dinsel ve siyasal kimliklerin kendilerini örgütlediği ve özyönetimlerini kurdukları bir sistem gerçekleşir. Ancak böyle bir sistem gerçekten Suriye'de istikrarı sağlayabilir. Ortadoğu'daki farklı etnik, dinsel toplulukların mozaiği, özellikle de Suriye etrafında böyle bir mozaiğin bulunduğu dikkate alınırsa böyle bir Suriye siyasal sistemi hem içeride istikrar sağlar, hem de çevresinde istikrarın sağlanmasında önemli bir rol oynar.

Bu açıdan Kürtlerin konumu gerçekten özel bir konumdur. Eğer Kürtlerin ulusal varlığı, kendi kendini yönetmesi yani demokratik özerkliği kabul edilirse bu, Suriye'de bütün toplulukların varlığının ve özerkliklerinin kabul edilmesi anlamına gelir. Zaten Türkiye'de, İran'da, Suriye'de, Irak'ta geçmişten beri demokratikleşmeye ve toplumların demokratik istemlerine karşılık verilmemesinin nedeni Kürt kaygısıdır. Demokratikleşirsek Kürtler faydalanır, Kürtler özerk yönetimine kavuşur düşüncesiyle Türkiye, Suriye, İran ve Irak geçmişten beri demokratikleşme adımlarından uzak durmuşlardır. Kürtleri egemenlik altında tutmak için antidemokratik, otoriter yapılarını korumuşlardır. Bu açıdan bu kaygı ortadan kalkar, Suriye'de Kürtlerin varlığı ve demokratik özerkliği kabul edilirse, o zaman Suriye'deki tüm farklı etnik ve dinsel toplulukların demokratik haklarının tanınmasının önü açılmış olur. Kürtlerin demokrasi mücadelesi sadece kendi ulusal demokratik haklarını kabul ettirmesi açısından değil, Suriye'nin demokratikleşmesi açısından da çok önemlidir.

Bugün Suriye'de dinamik demokrasi gücü Kürtlerdir. Güçlü bir demokratik toplum gerçeğine ulaşmışlardır. Kürtler bu demokratik güçlerini, etkilerini demokratik özerklik temelinde bir sisteme kavuştururlarsa, Suriye toplumunun demokratikleşmesine büyük hizmet sunarlar. Kürtlerin demokratik özerkliğinin tanınması, bütün etnik ve dinsel toplulukların farklılığının özgünlüğünün ve özerkliğinin tanınması anlamına gelecektir. Bu da Suriye'de demokratikleşmeyi, bölgede hiçbir ülkede olmadığı kadar geliştirecektir. Dolayısıyla Suriye'nin Ortadoğu'da demokratikleşme konusunda örnek olacak bir karaktere sahip olduğunu düşünüyoruz. Demokrasinin en önemli boyutlarından biri, farklılıkların bir arada yaşadığı bir rejim olmasıdır. Çok zengin etnik ve dinsel topluluk bileşimine sahip olan Suriye, bu farklılıkları kabul eden, farklılıklar temelinde demokratikleşen bir ülke haline gelirse, bu sadece Suriye'nin demokratikleşmesi anlamına gelmeyecek, örnek bir demokratik ülke olarak Ortadoğu'da demokratikleşmenin gelişmesine de güç verecektir. Biz Suriye'nin bu potansiyele sahip olacağını düşünüyoruz.

Bunun için de Kürtlerin ulusal demokratik haklarının kabul edilmesi gerekmektedir. Bugün İhvan-ı Müslim'in de içinde olduğu Ulusal Konsey denen muhalif hareket, Kürt sorununun demokratik çözümünü ve Kürtlerin doğal demokratik ulusal haklarını kabul etmemekte direniyor. Bu Suriye'nin demokratikleşmesi değil eski iktidar bloklarının saf dışı edilip yerine yeni iktidar bloklarının geçirilmesi gibi sadece iktidar değişikliğine dayanan bir muhalif yaklaşımı ifade etmektedir. Türk devletininki gibi 'TRT 6'yı açtım, dil kurslarına izin verdim, dil ve kültür konularında yumuşamalar gerçekleştirdim ve Kürt sorununu büyük oranda çözdüm!' yaklaşımıyla Kürt sorunu çözülemez. Güneybatı'daki Kürt halkının büyük çoğunluğu açıkça demokratik özerklik istemektedir. Bunu reddetmek mümkün değildir. Eğer reddediliyorsa bu, muhalefetin demokratik zihniyete sahip olmadığını kanıtlar. Zaten Suriye'de siyasal krizin aşılamamasının nedeni, muhalefetin demokratik karakterde olmamasıdır. Eğer demokratik karakterde olsaydı Suriye rejimi ayakta kalmazdı, dağılırdı, çökerdi. Mevcut Suriye rejimi kendini ayakta tutuyorsa, bu, muhaliflerin demokratik olmayan karakterinden ileri gelmektedir.

Kürtler Suriye'de en dinamik demokratik güçtür

Mevcut muhalefet Kürtlerin taleplerine demokratik yaklaşmadığı gibi, Kürtlerin birliğini parçalamaya çalışmaktadır. Nasıl ki Türkiye Kürtler arasında ayrılık yaparak, Kürtleri zayıf düşürüp Kürtlerin hak kazanmadığı bir Suriye yaratmak istiyorsa muhalifler de böyle yaklaşıyor. Bu Suriye'yi demokratikleştirecek bir yaklaşım değildir. Buna karşılık Suriye'deki Kürtlerin demokratik örgütlenme düzeyi, demokratik toplum gerçeği, Suriye'deki bu antidemokratik, şovenist yaklaşımları aşacak ve kendi statüsünü kabul ettirecektir. Bu sadece Kürtlerin kendi ulusal varlığını kabul ettirme ve demokratik özerk yönetimlerini sağlama olmayacaktır; aynı zamanda Suriye'nin demokratikleşmesi olacaktır. Suriye'deki Kürtler Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın felsefi, ideolojik ve politik yaklaşımlar içinde olduğundan, Suriye'deki halkların birliği pekişecektir. Kürtlerle başta Arapların olmak üzere Suriye'deki halkların birliğinin pekişmesi, bu birliğin demokratik temelde olması Suriye'yi güçlendirecektir. Kürt sorununun çözümü Suriye'yi değil, bütün Ortadoğu'yu güçlendiren bir karakterdedir.

Suriye rejiminin karakteri Kürtlerin haklarının tanınması yahut tanınmamasıyla birlikte açığa çıkacaktır. Kürt sorununu çözmek istemeyen, Kürt sorununda bir çözüm politikası olmayan muhaliflerin Suriye'de yönetim adayı olmaları mümkün değildir. Suriye muhalefetinin zayıf kalmasının bir nedeni de Kürtlere gösterilen yaklaşımdır. Kürtlere karşı tutum, onların antidemokratik karakterini ortaya koyduğu için, demokrasi isteyen, Suriye'nin değişmesini isteyen güçlere güven vermemektedirler. Bu da onların Suriye'de yönetimi ele geçirecek, sahiplenecek bir güce ulaşamamalarına neden oluyor. Tüm bu gerçekler Kürtlerin pozisyonunun kilit noktada olduğunu gösteriyor. Çünkü Kürtler en dinamik, en örgütlü güçtürler. Belki yüzde 15-20 arası bir nüfusa sahipler, ama nüfuslarından birkaç katı bir mücadele dinamiğine, demokratikleşme dinamiğine sahiptirler. Özellikle Kürt toplumundaki kadının örgütlülük ve bilinç düzeyi, Kürt toplumunu demokratikleştirme karakteri Kürtleri çok etkili bir demokratik güç haline getirmiştir. Bu açıdan yeni Suriye rejiminin nasıl şekilleneceği konusunda Kürtlerin konumu Suriye'deki siyasal rejimin karakterini de belirleyecektir. Demokratikleşmeyen bir Suriye'de Kürtlerin tatmin edilmesi mümkün değildir. İster mevcut iktidar gücü olsun, ister onun yerine iktidarı almak isteyen güçler olsun herhangi bir iktidar gücünün artık Kürtleri ezerek, bastırarak varlığını ve özerk yönetimini inkar etmesi mümkün değildir. Bunu Suriye'deki iktidar da muhalif güçler de anlamışlardır.

Kürtler, ancak kendi haklarının tanınmasının Suriye'yi demokratikleştireceğinin bilincinde olduğundan hiçbir tarafa angaje olmamışlardır. Kendi taleplerini kabul etmeyen hiçbir gücün Suriye'yi demokratikleştireceğine inanmadıklarından kendi bağımsız tutumlarını ve programlarını ortaya koymuşlardır. Kürtlerin programı aynı zamanda demokratik Suriye programıdır. Bu gerçekler dikkate alındığında Kürtlerin içinde yer aldığı geniş yelpazedeki demokratik bir ittifakın Suriye'nin geleceğinde belirleyici rol oynayacağı açıktır. Bu açıdan Ulusal Konsey değil, geniş yelpazede etnik ve dinsel toplulukların haklarını tanıyan demokratik bir hareket, demokratik bir blok Suriye'nin yeni yönetimine aday olabilir. Ulusal Konsey şimdi zorlanmaktadır. ABD ve Avrupa bu zorlanmayı gördüğü için Ulusal Konseyin daha geniş yelpazede bir siyasal iktidarı düşünmesi gerektiğini telkin etmektedir. Ulusal Konsey demokratik bir anlayışa kavuşursa o zaman Kürtler, aleviler, Ermeniler, hıristiyanlar, Dürziler, İsmaililer, emekçiler, kadınlar hepsinin de içinde yer aldığı bloka İhvan-ı Müslim de liberaller de katılırlar. Böylelikle çok geniş yelpazede demokratik Suriye sisteminin şekillenmesinde anlaşabilirler. Yeni Suriye'nin şekillenmesindeki yönetim gücünün omurgasını toplumun en az yüzde 50'sine tekabül eden farklı etnik ve dinsel toplulukların, kadınların, emekçilerin, geniş yelpazedeki farklılıkların olduğu toplumsal kesimler oluşturur. Kürtlerin yer aldığı, tensikin de içinde olacağı bir blok önümüzdeki dönemde Suriye'yi demokratikleştiren temel aktör olacaktır. Kuşkusuz tensik mevcut haliyle tek başına iktidar alternatifi olamaz. Geniş yelpazedeki demokratik ittifakı içine almayan hiçbir güç iktidara alternatif olamaz. Bu nedenle Türkiye gibi İhvan-ı Müslim'in ağırlıklı olduğu muhalif güce dayananlar değil, daha geniş yelpazede bir muhalif gücü oluşturanlar ve Suriye'de geniş yelpazede bir siyasi yönetim oluşturmak isteyenlerin politikaları başarılı olacaktır.

Önceleri sesi çok fazla çıkan İhvan-ı Müslim ya da bugün silahlı eylem gücü olan Selefiler, El-Kaide gibi güçler ya da Hür Suriye ordusu gibi güçlerin merkezinde olduğu bir Suriye oluşmayacaktır. Kuşkusuz İhvan-ı Müslim gibi siyasal islamcılar da yeni Suriye'de yer alacaklardır, ama kendilerinin hakim olduğu bir Suriye gerçeği ortaya çıkmayacaktır. Sadece iç dengeler geniş yelpazedeki demokratik güçlerin kazanma şansını artırmıyor, aynı zamanda dış güçlerin düşündükleri Suriye politikaları, yine Suriye'nin etrafındaki ülkeler ve siyasal atmosfer böyle geniş yelpazedeki demokratik bir hareketin, geniş yelpazede bir demokratik Suriye sisteminin başarısına imkan veriyor. Böyle bir Suriye'yi öngören, bunu hedefleyen, programı bu olan güçlerin Suriye'nin geleceğini daha iyi okudukları ve bu nedenle izledikleri politikanın Suriye'nin şekillenmesinde etkili olacağını şimdiden söylemek yanlış olmayacaktır.

Suriye'deki mevcut iktidarın yerine yeni bir Suriye yaratmak isteyenlerin Suriye'nin bu toplumsal yapısını, iç ve dış siyasal koşullarını dikkate alarak politika üretmeleri gerekmektedir. Bunları dikkate alarak politika üreten siyasal güçler, topluluklar Suriye'nin demokratikleşmesinde aktif rol oynayabilirler. Suriye'deki mevcut krizin, çözümsüzlüğün aşılarak demokratik Suriye'nin ortaya çıkmasında rol oynayabilirler. Bir daha belirtelim ki; bu Suriye Kürtlerin demokratik özerkliğini kazandığı, alevilerin, Dürzilerin, ismaililerin, Süryanilerin, Ermenilerin kendi demokratik ve siyasal haklarını kullandıkları, baskı altına alınmadıkları, bunların hepsinin haklarının anayasal güvenceye alındığı yeni bir Suriye olacaktır.

Mevcut iktidar bloğu içinde etkin yer alan aleviler bundan sonra da Suriye siyasetindeki etkinliklerini koruyacaklardır. Ancak Suriye'yi yöneten başat güç olmayacaklardır. Demokratik Suriye'de herhangi bir siyasi güç olmayı kabul edeceklerdir. Nasıl ki İhvan-ı Müslim'in demokratik Suriye içinde kendisini herhangi bir güç olarak kabul etmesi gerekiyorsa, aleviler de böyle bir güç olarak Suriye sistemi içinde yer alabilirler. Hatta yönetim tecrübeleri ve inançlarının demokratik eğilime yatkın olması, geçmiş dönemlerde iktidar olmanın avantajlarıyla kazandıkları yetenek ve imkanlarını demokratik Suriye'de pozitif yönde kullanabilirler. Demokratik bir Suriye'de alevilerin etkin olması herhangi bir egemenliği, hakim olmayı değil Suriye'nin demokratikleşmesine ve gelişmesine hizmet eden bir durumu ifade ediyor. Aleviler demokratik sistem içinde kendi varlığını güvencede görürlerse, yeni Suriye sistemi içinde etkin pozitif rol oynayabilirler. İhvan-ı Müslim de siyasal islamcılar da hiçbir baskı görmeden kendi sosyal, kültürel yaşamlarını, ekonomik ve siyasal sistem içinde yer alma haklarını demokratik sistem içinde kullanacaklardır. Yine Ermeniler, Süryaniler, Dürziler Suriye'nin demokratik karakterinin derinleşmesi konusunda rollerini oynayacaklardır. Varlıkları Suriye'nin zenginliği, güzelliği ve demokrasinin ve özgürlüklerin gelişmesine hizmet edecektir. Bu çerçevede yeni Suriye'nin Ortadoğu'nun yeni, demokratik ve özgür yaşamında hiçbir ülkenin olmadığı kadar rolünü oynayacağını söylemek mümkündür.

ÖRGÜTLÜ TOPLUM DİRENİŞİ OLARAK ÖZ SAVUNMA

Hangi amaçla olursa olsun imha ve teslimiyet öngören, baskıyı, sömürüyü, talanı gerçekleştirmeyi hedefleyen, saldırılar karşısında bu zararları azaltmak ya da önlemek için gösterilen tutum, geliştirilen direnç, bunun örgütlü ve eylemli hale getirilmesi yaşanıyor. Meşru savunma duruşu, savaşı dediğimiz husus budur.

Toplum olmak insan türünün var oluş biçimidir. İnsan türü olarak gelişiminin, bir tür haline gelişinin doğal bir durumudur. Demek ki savaş içermeyen bir durum, savaşsızlığı ifade eden bir durumdur. Doğrusu, savaşın artık ürün gaspıyla bağlı olduğunu kabul etmek, ortaya koymak oluyor. Dolayısıyla baskıyla, sömürüyle, talanla bağlıdır ve artık ürünün ortaya çıktığı dönemin yarattığı bir sonuçtur. Şiddet araçlarının kullanımının örgütlü hale gelmesine ordu diyoruz. Devleti bir yönüyle de ordu etrafında örgütlenmiş bir kurumlaşma olarak görmek daha doğrudur. Devletleri bir iç savaş kurumu olarak kabul etmek lazım.

Önderlik Demokratik Uygarlık Manifestosu'nun başına bir kavramlar dizini koyuyor. Yeniden ve geniş bir açılım temelinde kavramları tanımlıyor. Bunu doğru anlayıp yanlış kullanmayalım diye yapıyor. Çünkü yerli yersiz bir kavramın her şeyde kullanıldığını görüyor. Ne olduğu anlaşılmadan insanlar tarafından sözler söyleniyor. Aslında kapitalist modernite sistemiyle bunun bağı vardır. Bu bizim dışımızda da böyledir. Kafa karıştırma, insanların beynini çarpıtma etkeni olarak kullanılıyor. Bu durum daha fazla da bizde vardır. Çünkü en çok Kürt'ün beyni karıştırılmaya çalışılıyor. Bunu beyinsel, zihniyet sömürgeciliği gerçekleşsin, zihinsel soykırım olsun, dolayısıyla inkar ve imha o insana daha kolay dayatılsın, daha kolay asimile edilsin, daha kolay kölelik altında tutulsun diye yapıyorlar. Asimilasyonun temel alanı, birincil alanı zaten beyne, zihniyete, düşünceye yöneltilen saldırı oluyor. Kısaca kafa karıştırmak, kavram karıştırmak beyinsel sömürgeciliğin temel yaklaşımlarından birisidir. Başarıyı buna dayanarak sağlıyorlar.

İkincisi, yaratılmış bir sürü asimilasyon durumu vardır. Toplum ve birey kendisi olmaktan çıkmıştır. Dolayısıyla doğrunun ne olup olmadığını bilemiyor, göremiyor ve anlayamıyor. Neyi nasıl kullanacağını bilemiyor. Yanlış kullanımlar buradan da kaynaklanıyor. Daha da öteye gidilip dil üzerinde asimilasyon gerçekleştiriliyor. Zihinsel köreltme var. O halde birçok bilgi ezbere dayanıyor, yaşamdan kopuktur. İnsanlar ne olduğunu anlamadan kullanıyor. Çoğu zaman arkadaşların kullandığı öyle kavramlar oluyor ki, insan şaşıyor. Dönüp sorduğunda hiç farkında olmadığını görüyorsun. Kullandığı kavramın ne anlama geldiğini bile bilmiyor. Bir yerlerden duymuş, o da ne anlama geldiğini bilmeden ezbere kullanıyor. Böyle olunca tabii ki olay ve olgular yerli yerine oturmuyor, yeterince analiz edilemiyor. Karıştırmak, saptırmak çok kolay oluyor. Tutar bir kavramı tersine çevirirsen, hemen sapma ortaya çıkar. Hemen tutuyor bir kavramdan, başlıyor o kavramı tartıştırmaya, ondan sonra özünü boşaltıyor, tersyüz ediyor. Bakıyorsun ki

"Özel savaş, savaşı sadece askeri boyut olmaktan çıkararak, toplum yaşamının bütün boyutlarına taşırmayı içermektedir. Özel savaşla devlet, birey ve toplum haline geliyor. Birey ve toplumda içselleşiyor. Birey devletleşip insan olmaktan çıkıyor. Devlet haline geliyor. Toplum, toplum olmaktan çıkıyor, yok oluyor. Geriye sadece devlet kalıyor. İşte özel savaş bu savaş demektir. Özel savaş, özgür kalmak, özgür olmak isteyen iradeleri terörizm diye tanımlayıp katledebilmek, bastırabilmek için ona karşı geliştirdikleri bir savaş tarzı oluyor"

kavramı kullanarak bir numaralı kavramın özü karşıt hale gelmiş. Şimdi Önderlik bunların düzeltilmesi için savunmaları böyle hazırlıyor. Savunmalar niye böyle hazırlanmış, niye bu kadar kavram ve kuram üzerinde Önderlik çok durmuş? Çünkü yanlışlıklar var, olur olmaz bunları kullanmalar var. Bunlar kişilerden kaynaklı bir durum değildir. Kapitalist modernitenin ve sömürgeci soykırım rejiminin bilinçli ve planlı olarak geliştirdiği bir durumdur. O halde bu rejime karşı mücadele edebilmek için öncelikle gerçekleri açığa çıkartacaksın, burada aydınlanma yaratacaksın. Kafa karıştırmayı, ortamı muğlaklaştırmayı buradan gidereceksin. Yoksa mücadeleyi geliştiremezsin. Doğru, düzgün, yeterli bir mücadele yürüten güç konumuna gelemezsin. O halde mücadele yürütebilir hale gelebilmek için bu temelde bir düzeltmeyi yaşamaya ihtiyaç var. Bu açıdan bizim bu kavram düzeltmelerini yapmamız gerekiyor.

Toplumsal değerleri gasp eden ve savunan savaş biçimleri

Önder Apo savunmada *"şiddetin gaspı gerçekleştirme değeri kadar, hatta daha fazla, bu ideolojik aldatmaların, propagandaların rolü var"* diyor. Bununla bağlantılı olarak savaşın çeşitlerine bir göz atmakta yarar vardır: İç savaş; devletin topluma yönelttiği savaş, baskı, sömürü altında tutabilmek, çalıştırabilmek için yarattığı kurumlaşma, örgütlenme sistemidir. Bu temelde uyguladığı baskı ve yönlendirmedir.

Dış savaşlar devletin sınırları dışına yönelen savaşlardır. Devletlerarası savaşlardır. Farklı toplumlara, egemenlik altına alınamamış topluluklara yöneltilmiş savaşlardır. Kabilelere, aşiretlere, kavimlere, farklı devletlere yöneltilmiş savaşlardır. Kendi sınırları dışında var olan devlet ya da toplum güçlerine yöneltilen savaşlar oluyor.

Gasp savaşları artık ürünü gasp etmeye, baskı sömürü uygulamaya, yağma ve talana dönüktür. İçte veya dışta olsun gasp, sömürü baskı, talan, yağma amaçlı geliştirilen savaşlara, şiddet olaylarına gasp savaşları adını verebiliriz. Gasp; yağma, talan, sömürü ve baskıdır.

Bunun karşıtı olarak bu tür saldırılara karşı kendini, değerlerini, toplumunu, ülkesini korumayı, savunmayı ifade eden, demokratik komünal toplum gerçeğini, politik ahlaki toplum gerçeğini savunmayı ifade eden direnişlere de meşru savunma savaşları diyoruz.

Sümer'den bu yana oluşan devletçi sistemi bir; egemenlik kurdukları toplum, köleleştirdikleri, baskı altına aldıkları insanlar üzerinde savaş gücü. İki; dışta özgür yaşamaya çalışan kabile, aşiret, halk gruplarına dönük bir savaş gücü, saldırı gücü. Üç; uygarlık sisteminin parsellenip bölüşüldüğü devletler ve ordular arasında bir savaş gücü olarak değerlendirmeliyiz. Nasıl ki bir iç savaş gücüyse, halklara karşı onları köleleştirmek üzere bir saldırı tehdidi, gücüyse aynı zamanda mevcut devlet sistemleri de birbirine karşı sürekli bir düşman gücüdür. Devletçi sistem tektir. Kartopu gibi büyüyor, ama sistemin içinde bir sürü parça var. Önderlik "gelişimi tekelcidir, hegemoniktir" dedi. Ama aynı zamanda inişli çıkışlıdır. Bazıları gelişiyor, bazıları bunalım yaşıyor. Geri plana düşüyor. Dolayısıyla her güçlenen, zayıf düşenin değerlerini gasp etmek için fırsat kolluyor. İlkçağda da ortaçağda da kapitalist modernite çağında da devletçi sistemlerin mantığı budur.

Özel savaş, savaşı sadece askeri boyut olmaktan çıkararak, toplum yaşamının bütün boyutlarına taşırmayı içermektedir. Özel savaşla devlet, birey ve toplum haline geliyor. Birey ve toplumda içselleşiyor. Birey devletleşip insan olmaktan çıkıyor. Devlet haline geliyor. Toplum, toplum olmaktan çıkıyor, yok oluyor. Geriye sadece devlet kalıyor. İşte özel savaş bu savaş demektir. Özel savaş, özgür kalmak, özgür olmak isteyen iradeleri terörizm diye tanımlayıp katledebilmek, bastırabilmek için ona karşı geliştirdikleri bir savaş tarzı oluyor.

Biyolojik savaşlar deniliyor. Yani her türlü savaş aracı burada üretiliyor. Ekonomik alan, biyoiktidarlar, insanların maddi varlıklarını sürdürmek için, beslenme ihtiyacını bile toplumları denetim altında tutuyor, sömürüye açık hale getiriyor, bir savaş aracı olarak kullanmayı ifade ediyor. Sosyal alan, eğitim, sağlık tümüyle bir savaş alanıdır.

Meşru savunma sözlü tarihin bir parçasıdır

Savaş olgusu; toplumsal yaşamın bir döneminde, onun özüyle çelişkili, ters, ona zarar veren, tahrip eden bir olgu olarak ortaya çıkıp gelişirken, savunma, güvenlik konusu tersinden insanın ve bir toplum, topluluk olarak insanlığın var oluşuyla, yaşamını devam ettirebilmesiyle bağlı olan, böyle bir işlev gören, dolayısıyla insan türünün varlığının başından beri gerçekleşen bir durumu ifade etmektedir. Meşru savunma hareket etmeyi de içine alan bir yöntemle, esas olarak varlığını koruma biçiminde sürüyor.

Toplum bir bireyin çoğalmasından oluşur. Oysa toplumsallaşma aritmetik çoğalma değil de, organik çoğalmayı, bütünleşmeyi içeriyor. O da işbölümü demektir. Farklı işlerin, farklı görevlerin toplumun örgütlülüğü ve işbölümü içerisinde yapılması demektir.

Tarih bir anlamda ordu ve devlet olarak kurumlaşan ordu sistemlerinin bütün yerküredeki insanlığı köleleştirmek, denetim altına almak için saldırmasıyla kabile, aşiret topluluklarının da köleleşmemek için bunlara karşı direnmesiyle doludur. Meşru savunma direnişleri sözlü tarihi oluşturuyor. Yazılı tarih ise uygarlığın, savaşı yapanların tarihidir.

Kürt tarihi hem devletçi uygarlığın anlaşılması hem de devletçi uygarlık karşısında demokratik uygarlık tarihinin anlaşılması açısından önemli bir tarihtir. Öyle ne 'hepsi demokratik uygarlıktır, özgür bir toplum olarak kaldık' denebilir ne de 'köleleşmiş, bağımlı hale gelmiş, geri kalmış, işbirlikçi olmuş kötü bir tarih' denebilir.

İşçi sınıfı hareketlerinin 20. yüzyılda çok fazla gelişmişliği vardır. Bir bölümü Sovyetler Birliği gibi reel sosyalist sistemi öngördü, bir bölümü sosyal demokratik hareket oldu. Sosyal demokratik hareket daha çok reformcu bir biçimde uzlaştı. Reel sosyalizmi yaratan sosyalist duruş ise cephesel duruş gösterdi ve sistemi reddetti. Alternatif olmayı sert mücadeleyle öngördü. Fakat devletçi paradigmadan kopamadı. Sonunda devletçi sistemle kapitalist modernite sistemiyle birleşti. Önderlik bu durumu "antikapitalist oldu, ama antimodernist olamadı" sözleriyle değerlendirmişti.

İlkçağda kabile, aşiret topluluklarının, özgür toplulukların savaşları var. Ortaçağda köylü isyanları yanında köylü savaşları var. Kapitalist emperyalizme karşı da ulusal kurtuluş savaşları önemli bir meşru savunma savaşı durumunu ifade etmektedir. Ulusal kurtuluş savaşları stratejik savunma, denge ve saldırı gibi stratejik bir anlayışa sahiptiler. Uzun süreli savaşlardı, bir homojenlik arz etmediler ve farklılıklar içerdiler. Bazıları çok dar, ulusal kurtuluş, ulusal bağımsızlık gibi bir iktidar yaratmayı amaçladılar. Bazıları ulusal özgürlük arayışıyla iç sınıf mücadelesini, toplumsal mücadeleyi iç içe geçirdiler. Dolayısıyla daha derin bir mücadele olma özelliği taşıdılar. Bazıları kısa sürede gerçekleşti, konjonktüreldi. Emperyalist, sömürgeci sistemin zayıfladığı anlarda ortaya çıktılar. Kapitalist sistemin saldırısına maruz kalmadılar, kısa sürede bunlara dayalı olarak sonuca gidebildiler. Bazılarında ise uzun süreli savaşlar oldu. On yıl, on beş yıl, yirmi yıl süren, hatta onu aşan ulusal kurtuluş savaşları oldu. Bu uzun süreli savaşlar, ulusal ve toplumsal mücadelenin iç içe yaşandığı savaşlardı. Meşru savunma kapsamında bu savaşlarda savaş sanatı çok daha fazla gelişti. Parti öncülüğü, askeri örgütlenme, ordu örgütlenmeleri, kitle ilişkileri, halk örgütlenmeleri gelişti. Savaşla halk ayaklanmalarını iç içe, birlikte yürütebilme, bu savaşlar içerisinde ortaya çıktı. 20. yüzyıl özellikle bu mücadelelere çokça tanık oldu.

Gerilla savaşı karşı tarafı yıpratarak,

sonuç yaratacak gelişmeleri ortaya çıkartma, zorlama hareketidir. Bu durumlarda halkların geliştirdiği direniş yöntemleri birleşerek, gerilla savaşı diye bir sisteme kavuşuyorlar. Gerilla bir sonuç yaratma değil, sonucun zeminini hazırlama savaşıdır. Taktik olarak iş yapılıp başarılı bir sonuç da açığa çıkarılabilir. Ama o askeri ve taktik başarı savunma stratejisiyle uyumlu olmazsa stratejimize hizmet etmeyecek, ters düşecek ve meşru savunma kapsamının dışına taşacaktır. Dolayısıyla stratejik duruşumuza zarar verecek ve hizmet etmeyecektir.

Ulusal kurtuluş hareketleri, içten ikili bir karakter taşıyorlar. Dış saldırganlığa karşı savaştıkları ölçüde, meşru savunma kapsamındadırlar. Devletleşerek içten toplum üzerinde bir saldırı gücü haline geldikleri, gasp, sömürü kaynağına dönüştükleri oranda da gasp savaşı kapsamındadırlar.

Ulus devlet derinleşmelerini, yapılarını özel savaşın gelişmesi olarak ortaya koyduk. Bütün ulus devlet sistemlerinin geliştirdiklerinin birer toplum kırımı olduğunu ortaya koydu. Toplum kırımın, özel savaş olduğunu bilmek gerekiyor. Özel savaş ile toplum kırımı denilen şey aynıdır. Toplum kırımını gerçekleştiren, kapitalist modernitenin toplum üzerindeki saldırılarını, tahakkümünü ortaya çıkartan savaş tarzına özel savaş diyoruz. Önderlik buna *"savaşın toplumsallaşması, ulus devletin kendini toplum haline getirmesi"* de dedi. Gizli sömürgecilik, iç sömürgecilik gibi kavramlarla da ifade edilen yeni bir sömürgecilik tarzı geliştirdiler.

Özel savaş, savaşı dayatırken, barış yapıyor, barışı götürüyormuşsun gibi ifade ediyor. Savaşı barış adına yapmayı içeriyor. Ekonomik alanı savaş alanına dönüştürüyor. Sömürüyü artırıyor ve "kalkındırıyorum, mali destek veriyorum, IMF'ye, Dünya Bankası'na bağlı krediler veriyorum, sanayiye destek veriyorum" diyor. Halbuki soyup soğana çeviriyor. Aldığı halde veriyormuş gibi gösteriyor. Savaş yaparken, barış yapmış gibi gösteriyor. Faşizmi dayatırken, "demokrasi getirdim" diyor. Her şeyi barış, demokrasi, kalkınma, sosyal adalet uğruna yaptığını ifade ediyor. Kendisini bu kelimelerle gizliyor, örtüyor ve maskeliyor.

Örneğin orduların küçültülmesinden, modernize edilmesinden ve profesyonelleştirilmesinden söz ediliyor. Bu söylemle "bakın, orduyu azaltıyor, militarizmi daraltıyor, demokrasi getiriyoruz" diyorlar. Halbuki orduyu daha profesyonel, daha iyi eğitilmiş, daha vurucu silahlarla donatılmış, ateş gücü daha yükseltilmiş hale getiriyorlar. Ama küçülttüklerini, azalttıklarını ve militarizmi zayıflattıklarını, dolayısıyla sivil toplumu büyüttüklerini söylüyorlar. Doğru olan bunun tam tersidir. Evet, sivil toplum alanını biraz genişletiyorlar, ama bunu militarizmi zayıflatarak yapmıyorlar. Militarizmi hacim olarak zayıflatıyorlar, ama nitelik olarak daha da artırıp güçlendiriyorlar. Ona dayanarak sivil toplumun büyümesine, genişlemesine izin veriyorlar. Militarizme, askerliğe böyle yaklaşmak savaşta farklı yöntemler uygulamayı, artık değer gaspında, sömürüde değişik saldırı yöntemleri uygulamayı imkan dahilinde kılıyor. Orduyu profesyonelleştiriyorlar. Daha iyi, daha teknik vurucu araçlarla donatıyorlar. Böylece kendilerini, sistemlerini güvence altına alıyorlar. Buna dayalı olarak polis ve istihbarat gücünü geliştiriyorlar. Militarizm yanında bir de polis devletini oluşturuyorlar. Onunla da kendi iktidarlarını güvence altına alıyorlar. Ondan sonra, gasp, sömürü, talan için yöntem uygulamada zenginliğe başvuruyorlar. Kendilerini çeşitlendiriyorlar. Böyle bir durum olduktan sonra artık geçmişte olduğu gibi kaba kuvvetle, zorla orduları sürerek, çatıştırarak, gasp, sömürü yapmıyorlar. Hileyi, oyunu, aldatmayı öne çıkarıyorlar.

"Öz savunma bırak şehir gerillacılığını, insandan da öte bütün canlılar için geçerli olan bir kavramdır. Hayvanın da, bitkinin de öz savunması vardır. Doğada canlı olarak ne varsa hepsinin kendine göre bir güvenlik sistemi, öz savunma sistemi vardır. İnsan toplumu da canlı bir varlık olduğu için, birey ve toplumsal düzeyde onun da öz savunmaya ihtiyacı vardır. Güvenliğini sağlayamazsa yok olur. Doğa olayları yok eder, canlılar arasındaki çelişki ve çatışma yok eder"

Psikolojik savaş hiçbir sınır tanımaz

Özel savaş askeri tedbir, denetimi sağlama temelinde baskı ve sömürüde silahın biraz daha geriye çekilmesi, görünmez kılınması, onun yerine hilenin, aldatmanın daha çok öne çıkartılmasını ifade ediyor. Bunun için de eğitime önem veriyorlar, psikolojik savaşa önem veriyorlar. Kültür emperyalizmini, sömürgeciliği haddinden fazla geliştiriyorlar, postmodern kültürü, kültürsüzlüğü ortaya çıkartıyorlar, beyin sömürgeciliğini geliştiriyorlar. Büyük bir beyin yıkama hareketini, eğitimle, kültürel etkinliklerle, televizyonla, filmle, sanatla, mevcut iletişim teknolojisini en ileri düzeyde kullanarak insan beynini, ruhunu, duygularını tam bir bombardımana tutma temelinde yürütüyorlar. Günümüzde medya bu bombardımanın organıdır. Bilerek veya bilmeyerek, isteyerek ve istemeyerek yapılsa da oynadığı rol budur. Bir araç olarak yerine getirdiği görev kesinlikle böyledir. Önderlik savunmada *"ulus devlet medyayı kullanarak toplumun tüm gözeneklerini, insanın beynini, ruhunu, duygularını, bilincini, yirmi dört saat bombardıman altında tutuyor"* diyor. İnsanlık hiçbir zaman böyle bir saldırı altında olmadı. Ne Gılgameş saldırısı böyleydi, ne Asur hükümdarlarının, Dehak'ın saldırısı böyleydi, ne de 19. yüzyıl sonunda, 20. yüzyıl başındaki Alman Kayzerlerinin, İngiliz yönetimlerinin saldırısı bu düzeydeydi. Silahlı saldırılar her zaman belli bir sınır içinde kaldılar ve fiziki durumu hedeflediler. Fakat günümüzdeki propaganda saldırısı, psikolojik savaş hiçbir sınır tanımıyor. Bütün insanlığa ulaşıyor, dağdaki çobandan, şehirdeki işçiye kadar ulaşmadığı hiç kimse yoktur. Küreselleşme bu düzeyde var. İnsanın duygularına, ruhuna, bilincine hitap etmeden, davranışlarını yönlendirmeye kadar yaşamın bütün alanlarını hedefliyor. Hiçbir zaman insanlar, toplumlar egemen sistemler, devletler tarafından böyle bir saldırıya uğramadılar. Köleleştirildiler, katliamdan geçirildiler, kellelerinden duvarlar örüldü, büyük köle pazarları, orduları kuruldu, çiftlikler yaptılar, binlerce, hatta yüz binlerce insanı çalıştırdılar. Tarihte bunlar oldu, ama o insanların ruhlarını, beyinlerini yönlendiremediler. Zorla tuttular, baskı altında çalıştırdılar, emek güçlerini sömürdüler. Hiçbir zaman o insanlar isteyerek çalışmadılar, o sistemi benimsemediler, emek güçleriyle hizmet ettiklerine doğru demediler, biat etmediler. Çok azı öyle oldu. Ama şimdi herkes biat ediyor. Ulus devlet tanrısı önünde diz çöküyor. Kendi celladını kurtarıcısı, özgürlük ve demokrasi vericisi olarak görüyor, "baba" diyor ve medet bekliyor. İnsanlık bu hale getirilmiştir. Mevcut sistem altında, ulus devlet ve onun özel savaş sistemi altında insanlarla yapılan işe, kedinin fareyle oynaması demek en doğrusu oluyor. Kedi fareyi tutup atıyor bir tarafa, fare kaçacağı yerde kediye doğru koşuyor. Kaçtığı anda öyle bir sille yiyor ki, artık kendisi için kurtuluşu kediye ne kadar yaklaşır, büzülürse o kadar mümkün görüyor ve biat ediyor. Ulus devlet önünde insanların içine düştüğü durum budur. Şu an bütün dünyada böyledir. Özel savaş budur. Özcesi, sömürgecilik değil, zihniyet soykırımı var.

O halde her şeyden önce kendinden başlayacaksın, yaşam tarzınla başlayacaksın. Önderlik *"kendisini her türlü cilalasa, dünyanın en güzeli gibi göstermeye çalışsa bile reddedeceksin, kusarcasına ona karşı bir tepki duruşu öngöreceksin ki biraz doğrultu kazanabilesin"* dedi

Önderlik buna *"ağ sistemi temelinde örgütlenme"* dedi. Onu geliştirebilmek, dikey ve yatay örgütlülüklerle toplumun örgütsüz hiçbir alanını, örgütlenmemiş, örgütle donanmamış hiçbir bireyini bırakmamak lazım. Büyük bir örgütlenme seferberliği, savaşı yürütmek gerekiyor. Örgütlenmeler fonksiyonel, işlevli olabilmelidir. Sadece bürokratik, şekilci örgütlenmeler değil, her örgüt ne olursa olsun kendi alanında toplumu savunmalıdır. Özel savaşın bir veya birkaç alandaki saldırısına karşı duran, mücadele eden boyutta olmalıdır.

Öz savunma güvenliğin topluma pay edilmesidir

19. yüzyıl ortasındaki sosyalistler; Marks ve Engels, öz savunmayı bir yönüyle "halkı silahlandırmak, güvenlik işini belli bir kesimin işi olmaktan çıkartmak, onun elinden almak bütün topluma dağıtmak olarak" ele aldı. Önderlik de toplumun kendi savunma görevini üstlendiği sisteme, "öz savunma" dedi.

Öz savunmanın kelime olarak anlamı, savunma görevini, ihtiyacını bir başkasına devretmek değil de kendisi yapmaktır. Eğer toplum herhangi bir kurum oluşturup ona devretme değil de, herkesin katıldığı bir savunma sistemi geliştirirse, herkes savunmadan sorumlu olursa, dolayısıyla savunma için gerekli güç toplumun olur. Toplumca paylaşılır, toplum dışında herhangi bir kurumun eline geçmezse o zaman hem güvenlik sağlanmış olur hem de baskı ve sömürü gerçekleştiren bir güç kaynağı ortaya çıkartılmamış olur. Teorik olarak çözüm budur.

Öz savunma veya meşru savunma diyelim, her canlının kendini savunmasını, korumasını ifade eden bir durumdur. Canlı olarak var olmanın üç temel öğesinden birini oluşturuyor. Beslenme ve üremenin yanında üçüncü öğe olan güvenlik ve korunmadır. Bunun için kendini savunma önemlidir. Yoksa kendini savunmazsan nasıl koruyacaksın, güvenliğini nasıl sağlayacaksın. Öz savunma demek güvenliğini sağlamak demektir. Özünü, kendini savunmaktır. Bu canlılar için en doğal hak olarak görülüyor. Devredilemez, reddedilemez en temel canlı olma hakkı, insan için de en temel insan hakkı, en meşru haktır. Onun için buna meşru savunma hakkı da deniliyor. Öz savunma, meşru savunma kapsamında değerlendirilen bir duruştur. Bu temelde ele aldığımızda, öz savunma bırak şehir gerillacılığını, insandan da öte bütün canlılar için geçerli olan bir kavramdır. Hayvanın da, bitkinin de öz savunması vardır. Doğada canlı olarak ne varsa hepsinin kendine göre bir güvenlik sistemi, öz savunma sistemi vardır. İnsan toplumu da canlı bir varlık olduğu için, birey ve toplumsal düzeyde onun da öz savunmaya ihtiyacı vardır. Güvenliğini sağlayamazsa yok olur. Doğa olayları yok eder, canlılar arasındaki çelişki ve çatışma yok eder.

Öz savunmanın temel tanımı budur. Kavram bu kadar geniştir. Bu anlamda bu geniş kavramın içerisinde yaşamın bütün boyutları vardır. Öz savunma bir bilinç, örgütlülük ve eylem durumudur. Bireyin ve toplumun canlı olarak var olup güvenliğini sağlaması, kendini yaşatması için gösterdiği bütün çabalara, tedbirlere, zihniyet durumunun hepsine birden öz savunma diyoruz. Böyle bir kendini korumanın, savaş gerektirdiği yerde bu temelde yapılan savaşa öz savunma savaşı diyoruz veya diğer adıyla meşru savunma savaşları diyoruz. Bu savaşlar içerisinde bir sürü savaş vardır.

Öz savunma her türlü tahakküm karşısında gösterilen direniştir

Örneğin ilk baskı altına alınan, köleleştirilen kesim olarak kadının erkek egemenliğine, baskısına karşı direnci bir öz savunma duruşudur, öz savunma kapsamındadır. Egemen sınıfların, efendilerin, köle sahiplerinin sömürmek üzere baskı altına aldığı kölelerin, işçilerin, emekçilerin egemen sınıflara karşı direnişi, mücadelesi, savaşı öz savunma kapsamında ele alınıyor. Bu temeldeki savaşlara öz savunma savaşları deniliyor. Ya da meşru savunma savaşları deniliyor.

Egemen devletçi güçlerin fetih hareketlerine, işgal, istila ve saldırılarına karşı kabilelerin, aşiretlerin, halkların, kavimlerin, ulusların direnişine, ulusal kurtuluş savaşlarına öz savunma savaşı, meşru savunma savaşı deniliyor. Her türlü işgal ve istilaya karşı direniş, öz savunma savaşı kapsamındadır. Her türlü emperyalist sömürgeci tahakküm karşısında yürütülen direnme savaşı meşru savunma savaşı ya da öz savunma savaşı kapsamındadır. Bütün ulusal kurtuluş hareketleri öz savunma hareketleridir. Halkların baskı ve sömürü karşısındaki bütün direnmeleri, ayaklanmaları öz savunma savaşı kapsamındadır. Egemenlerin dıştan ya da içten gelsin dayattıkları baskı ve zulüm karşısındaki direnişin bir biçimi olarak ortaya çıkan tüm gerilla direnişleri öz savunma ya da meşru savunma savaşı kapsamındadır. Bu kırda olur, ovada olur, dağda olur, şehirde olur, nerede olursa olsun zemin bu konuda hiç fark etmez, hepsi öz savunma kavramı içerisindedir. Dolayısıyla buradan kaynaklanan savaşların hepsi de öz savunma savaşı içindedir.

O halde PKK'nin baştan bugüne kadar gösterdiği tutum bir öz savunma tutumudur, meşru savunma duruşudur. Hilvan direnişinden bu yana geliştirdiği ya da Haki Karer'in intikamını almaktan bu yana geliştirdiği silahlı direnişin hepsi öz savunma savaşı kapsamındadır. Bunun devleti hedeflemiş olmakla ya da olmamakla hiçbir alakası yoktur. Paradigması ne olursa olsun, dıştan dayatılan sömürgeleştirici, yok sayıp yok edici, soykırımcı baskı ve şiddete karşı Kürt halkının varlığını koruma ve özgürlüğünü kazanmayı hedefleyen bir silahlı direniş durumudur. Bunu hangi paradigmayla yaparsa yapsın, öz savunma savaşıdır. Doğru anlaşılması veya daha tam anlaşılması açısından olguyu böyle tanımlayabiliriz.

Komünal demokratik değerlerin taşıyıcısı olarak
DİRENİŞÇİ ALEVİLİK GERÇEĞİ -II-

Önder Apo'nun aleviliğe ilişkin geliştirdiği değerlendirmeler, aleviliği tam olarak yerli yerine oturtuyor. "Arap, Emevi ve Abbasi sülalesi ile işbirliğine giden Kürtlerde –ki bunlar daha çok beyler oluyor– nakşicilik sistemi çok gelişir. Resmi islam, bir yerde gelişir. Bunun dışında kalanlar ise, alevi veya diğer mezheplerden zerdüştlük, êzidilik biçiminde kalırlar. Aslında önemli bir kesim aşağı yukarı diğer mezheplerle, islam ile fazla barışık değiller veya tam uymuş gözükmezler.

Alevilik, sınırlarında neredeyse islamdan birkaç genelleme alır. Kural ve kaidelerin büyük bir kısmı burada gözükmüyor, resmi söylemin çok dışında bir söylem, tarz vardır. Eski geleneklere bağlılık, eski dinlerin kalıntıları alevilikte çok güçlüdür ve bu anlamda diyoruz ki; alevilik, resmi islama en uzak mezhep olduğu kadar, Ali'ye en yakın mezhep oluyor aynı zamanda zerdüştlüğe de en yakın islam oluyor. Böyle bir ara yerde...

Bir diğer deyişle, alevilik katı, gerici, sömürgeci islamlaşmaya karşı, hafif bir islam rayına bürünerek direnmeyi sürdürme anlamına geliyor. Bunun kesin böyle olduğunu, mevcut alevi direniş geleneğinde de bulmak hiç zor değil. Eğer tam direnebiliyorsa eski dinde kalınıyor, tam direnme imkanı bulunamıyor, biraz islamlaşmak gereği duyuluyorsa, o zaman alevi olunuyor.

Demek ki alevilik ana hatlarıyla sağ, şovenist Arap egemenliğine karşı duran, savaşan ve bu biçimde coğrafya olarak dağları esas alan, eski dini kültür kaynaklarıyla karışık, oldukça çok şey alan, neredeyse islamı bir perde olarak kabul eden, fakat onun da daha çok Ali geleneğini esas alan dini, sosyal, ulusal bir oluşumdur. Dini direnişçi yanı olan, dini olarak resmi islamiyetten en az etkilenen, eski dini gelenek olarak zerdüştlük ile bağlarını çok güçlü koruyan, sosyal olarak da beylik, Emevilik dışında kalan halkın kendisi oluyor."

Kerbela olayı ve yaşanan büyük kırılma

Birçok kesim tarafından siyaset malzemesi yapılan alevilik, ne kadar gerçekçi değerlendirilirse o kadar egemen siyasetin etkisinden çıkarılmış olacaktır. Devletçi uygarlık sistemi tarafından sürekli ezilmekle karşı karşıya kalan aleviler, Ehl-i Beyt ailesinden olan Hz. Hüseyin'in ve yanındaki 72 kişinin Kerbela'da komploya getirilerek katledilişini hazmedememiş ve bugünün anısına yas tutmuşlardır. On iki imamlar orucu, özünde Hz. Hüseyin şahsında Hz. Ali soyundan gelen on iki imamın direniş anılarına atfen tutulan bir oruçtur. Oruçta ifadesini bulan bu büyük yas, gelenekselleşerek inanç biçimini almış ve günümüze kadar taşırılmıştır.

Aleviler, Muharrem ayında yapılan bu katliamı kınamak, ölenlerin yasını tutarak direnişlerini anlamlandırmak için her yıl Muharrem ayında on iki gün boyunca oruç tutarlar. On iki gün boyunca su içmez, temizlik yapmaz, etyemez, eğlencelere gitmez, eğlence yapmazlar. On iki gün tam bir yas havasında geçer. Oruç bitiminde aşure yapılıp komşulara dağıtılır.

Kerbela olayı, Ortadoğu tarihinin özelde de islamiyet tarihinin kara lekelerinden biridir. Hz. Hüseyin'e "Kufe'ye gel, Yezid'e karşı mücadelende sana destek sunacağız, biat edeceğiz" diyerek ailesini, dostlarını yola düşürüp, Kerbela çölünde kuşatmaya alarak, günlerce susuz bırakıp Yezid'e biat etmeye ve teslim almaya zorlayan işbirlikçi kesimler, Yezid ve ordusu komploculukları ile tarihte yeni bir karanlık dönem başlatmışlardır. İslamiyeti tümden özünden saptırarak iktidarın hizmetinde dinci bir ideoloji haline getirmişlerdir. İktidarın her türlü hizmetine koşturulan dini vecibeler, iktidarı elinde bulunduranların çıkarları temelinde yeniden yorumlamaya tabi tutulmuşlardır. Kuran'daki ayet ve sureler sömürgeci iktidar eksenli yeniden yorumlanarak, tanrı kelamı diye insanların, toplumun önüne konulmuştur. Ehl-i Beyt'in tasfiyesiyle birlikte tamamen iktidar merkezine oturan Emeviler, sonraki iktidar kuşaklarına güçlü bir komplocu miras bırakmışlardır. Emevilerin baskı ve katliamlarından kaçan toplum kesimi dağların ve çöllerin kuytuluklarını kendilerine mesken edinmişlerdir. Direnişçi geleneğine sahip çıkarak iktidar odaklarından uzak duran aleviler ise kendi içlerine kapanarak, zayıf bir sınırda demokratik uygarlığın değerleriyle yaşamaya çalışmışlardır. Zayıflamış bir noktada seyretseler de inançlarına olan sıkı bağlılık, alevileri direnişçi bir kesim olarak sürekli ayakta tutmuştur.

Alevilerde Hz. Ali'ye, Hz. Fatma'ya, Hz. Hüseyin'e sevgisi çok derindir. Bu sevgi yoğunluğu birçok mitosun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Çoğu zaman Hz. Ali güneş ile, Hz. Fatma ise ay ile özdeşleştirilmiştir. Bazılarında Hz. Ali bir nevi Hz. İsa'ya, Hz. Fatma Bakire Meryem'e benzetilmiştir. İkisi adeta ilahlaştırılmıştır. Aleviler dolunaylı gecelerde yüzünü aya dönerek, "ya Ana Fatma!" diyerek dua ederler. Hz. Fatma'yı ay ile özdeş tutarlar.

Zaten ilginçtir; 12 imam inancı da İsa'nın 12 havarilerini çağrıştırır. Benzer bir yaklaşım Hızır inancında görülür. Hızır adeta beklenen son mesih gibidir. İnanca göre Hızır gökyüzüne çekilmiş, insanlığın yok oluşa yüz yüze kalacağı bir süreçte yeni bir suretle tekrar yeryüzüne inecek ve tüm insanlığı kurtaracaktır. Bu noktada Hızır, biraz Nuh'u da çağrıştırır. Zor anlarda insanların yardımına koşan, insanlara dost, yüreği iyilik dolu, hoşgörülü ve her şeye gücü yeten bir kurtarıcı gibidir. Hızır'a ilişkin şöyle bir şey rivayet edilir: Tarihin bir zamanında dünyayı su bastığında Nuh'un yardımına koşan Hızır'dır. Zorda kalan Nuh, "ya Hızır bana yardım et" demiş, Hızır Nuh'un yardımına gitmiştir. Nuh'a bir gemi yapıp içine insanlığın devamı için gerekli olan her şeyi koymasını söylemiş ve geminin hangi dağın başına konacağını yine Hızır göstermiştir. Alevilerdeki Hızır söylenceleri genellikle islamiyet ile bağlantılı olmayan söylencelerdir. Gerek Hz. Ali, Hz. Fatma ve gerekse de Hızır'a yönelik söylencelerde islamiyet döneminden ziyade, islamiyet öncesi inançların izlerini görmek mümkündür.

Abbasiler Ehl-i Beyt geleneğini iktidar oyunlarına alet etti

Alevilik islamiyet içerisinde de islamiyetin devrimci özünü sahiplenerek, islami ideolojinin sol, sosyalist yanını oluşturmuştur. İslamiyet içerisinde özgürlük, eşitlik, adalet anlayışını yerleştirmeye ve hakim kılmaya çalışan bir toplumsal hareket olma özelliği taşımıştır. Yani aleviliğe islamiyetin sosyalist yüzü de diyebiliriz. İslamiyet siyasi bir iktidar gücü olarak Emevilerin elinde etkili bir baskı ve zulüm silahına dönüşünce alevilik ciddi bir ezilmeyi, sinmeyi yaşamıştır. İktidarlaşan sunnilik mezhebi, devlet ve iktidar karşıtı bir mezhep olan aleviliği, çıkarını tehdit eden bir güç olarak görmüş ve korkunç katliamlar gerçekleştirmiştir. Alevilere karşı çok çeşitli ve yoğun karalama kampanyaları geliştirilmiş, doğal bir sosyal tecrit uygulanmıştır. Bu durum Abbasiler döneminde de devam etmiştir. Abbasiler de alevilere karşı Emevilerden çok farklı bir politika izlememiştir. İlk başlarda kendilerini Ehl-i Beyt'e yakın bir güç olarak gösteren Abbasiler, yanıltıcı olabilmişlerdir. Ebu Müslim Horasani yanılanlardan biridir. Ebu Müslim Horasani, Emevi saltanatının yıkılmasında ve Abbasi saltanatının iktidara gelmesinde belirleyici role sahiptir. Aslen Kürt olan Ebu Müslim Horasani, Abbasileri Ehl-i Beyt'e yakın düşünerek yanlarında yer almış, Horasan'dan başlayarak halkın büyük bir kesimini ayağa kaldırıp, Emevi iktidarının devrilmesinde etkili rol oynamıştır. İktidara geldikten sonra gerçek yüzleri açığa çıkınca, bu defa ayaklanmalar Abbasilere karşı yapılmıştır. Peş peşe çok etkili isyanlar gelişmiştir. Bağımsız gelişen bu ayaklanmalar Abbasilerde ciddi korkulara, kaygılara ve rahatsızlıklara yol açmış, Ebu Müslim Horasani, Abbasiler tarafından katledilmiştir. Önder Apo, Abbasilerin gerçek yüzünü şu sözlerle ortaya koymaktadır:

"İran'da Ebu Müslim Horasani'nin önderlik ettiği büyük isyanla iyi biliyoruz ki Emevi saltanatı, emperyalizmi, sömürgeciliği yıkıldı. Onun yerine gelen Abbasilerin de aslında Emevilerden daha farklı olmadığı kısa bir süre sonra ortaya çıktı. Ebu Müslim gibi isyan önderlerini katlettiler.

Ebu Müslim, aslen Hemedan Kürtlerinden olup göçertme sırasında Basra'ya gelir, yerleşir. Komüncü Ali yanlısı gruplarla yakın ilişkisi olur. Ehl-i Beyt'e yakın olarak gördüğü Abbasilerin yanına yerleşir. Daha sonra Abbasiler tarafından muhalefeti örgütlemesi için Horasan'a gönderilir. Horasan'da büyük bir ordu ile Emevilerin üzerine yürür, Emevileri yıkar ve iktidarı Abbasilere devreder. Vaziyet böyleyken Ebu Müslim'in öldürülmesi, iktidarı devralan Abbasiler için dikkat çekicidir. Bundan sonra Abbasiler, kendi emperyalist sömürgeci egemenliklerini ta Orta Asya'ya kadar yaymaya devam ettiler; Anadolu'ya, Afrika'ya, İspanya'ya kadar yaydılar. Ebu Müslüm'in katledilmesi, İmam Ali'nin katledilmesi kadar olumsuz bir rol oynamıştır. Feodalizmin erkenden gericileşmesi bu iki cinayetle yakından bağlantılıdır. Ali ve Ebu Müslim, islamın adil, yoksulları gözeten, ilkelere bağlı kavim taassubu bulunmayan eğiliminin militan temsilidir. Kurumlaşamamaları, dar tarikat sınırları içinde çoğunlukla gizli hareket etmeleri, sağlıklı olmayan birçok sonucu beraberinde getirmiştir."

Bu değerlendirmeden de anlaşıldığı üzere Abbasiler de kendi iktidarlarını kurmak ve sağlama almak için Ehl-i Beyt'i kullanmışlardır. Ehl-i Beyt'e yakın görünerek, Ebu Müslim Horasani gibi toplum üzerinde etkili olan kişilikleri değerlendirmiş, sonra da katletmişlerdir. Abbasiler de Emevilerden devraldıkları komplocu geleneği tavizsiz sürdürmüşlerdir. Abbasiler döneminde islam dini iktidara tamamen yedirilerek yeni bir formda dincilik, dönemin ve sonraki dönemlerin hakim bir ideolojisi haline getirilmiştir.

Aynı geleneği Ortadoğu'ya yerleşen Türk boyları da sürdürmüşlerdir. Türklerin Anadolu'ya gelip yerleşmesi, aleviler açısından bambaşka bir süreç başlatmıştır. Orta Asya'dan gelip Anadolu'yu fetheden Selçuklu beyleri, bölgede güç olmak için halifeliği elinde bulunduran ve bölgede en etkili sünni iktidar gücü olan Abbasilerle uzlaşmışlardır. Bu beyler siyasi çıkarları için kısa sürede islamiyeti kabul ederek, Abbasilerin içine yerleşmiş ve çok stratejik yerlerde görevler almışlardır. Anadolu'ya gelen Türklerin egemen kesimleri, islamiyetin iktidarlaşan sünnilik mezhebini kabul ederken, halk kesimi eski inançları olan şamanizmden vazgeçmemiş, ancak o biçimde yaşam şanslarının olmayacağını da bilerek kendi inançlarına yakın buldukları islamiyetin Ehl-i Beyt geleneğini sahiplenerek varlıklarını sürdürmeye ve üzerindeki baskıları hafifletmeye çalışmışlardır. Tıpkı bir zamanlar Kürt alevilerin yaptığı gibi... Türk boylarının Anadolu'ya gelişleriyle birlikte islamiyetle ilişkileri, kendi içlerinde yaşadıkları çelişki ve çatışmaları, iktidar gücü haline gelen beylerin yayılmalarını, Önder Apo oldukça açık ve sade bir biçimde ortaya koymaktadır.

Böyle bir süreçte karşılaştıkları islam, onlara çeşitli imkan ve özellikler sunuyor. İslamın kılıcını eline aldılar mı, onun ideolojik sağ yorumunu da maske olarak geçirdiler mi, çok büyük bir yayılma imkanı buluyorlar. Büyük bir ganimet ve siyasi güç olma imkanı ortaya çıkıyor. Bu nedenle Türk boylarının şefleri hızla islamlaşıyorlar. Çünkü çok para getiriyor ve etkin siyasi bir güç sağlıyor. İslamı reddederlerse, islamın orduları çok güçlü; hepsiyle çarpışacaklar. Bu mümkün değil. İran şia biçimini kabul ederlerse, mevcut hakim kesim olan sağ kesim, despot ve talancı kesime karşı çıkmak zorundadırlar ki, bu da çıkarlarına uygun değil. Türk boy şefleri, feodal sultan ve melik olmak istiyorlar. Dolayısıyla islamın alevi-şia biçimine karşı, en sağ, en çapulculuğa ve baskıya hizmet eden sunniliği kabul ederek ve bir de buna kendilerinin gelişim seviyesi olan feodalizm öncesi ilkel komünal toplumun en üst evresini ekleyerek gelişmek istiyorlar. Bu üst evreyle önemli feodal güç sahibi olma olanağı birleşince, muazzam bir feodal sıçrama yapıyorlar. Atın üstünde bir boy, ilkel komünal toplumun en son aşaması, yani barbarlık aşamasında olmaları, islamiyetin en sağ yorumuyla karşılaşmaları, Türk boylarının egemenlerini, islamın vurucu kırıcı gücü haline getiriyor. Kısa sürede islamlaşmalarıyla birlikte, İran'ı boydan boya

istila ediyorlar. Hindistan'a, Afganistan'a açılıyorlar ve daha 1050 yıllarına geldiğimizde, Abbasi İmparatorluğu'nun saraylarına ortak oluyorlar.

11. yüzyılın ortalarından itibaren, Irak, Kürdistan ve Anadolu topraklarına girmeye başlıyorlar. Bu yayılma durumları önemlidir. Nasıl bu kadar yayılabiliyorlar? Bunlar islamiyette bir devrim mi yaptılar? Değil! Bu noktada Türk ve islam ilişkilerini önemle ele alıyoruz. Bu, son derece gerçekçi bir ele alış tarzıdır. Bunlar islamın önderliğini ele geçirdiklerinde, islamın en sağcı, en ganimetçi, en gaddar özelliklerini esas alıyorlar. Bu ne demektir? İslamın gerçek devrimcileştirici, uygarlaştırıcı yönüne karşı en sağcı, gerici ve katliamcı özelliklerini esas alıyorlar. Türk egemen sınıfının, Türk feodalitesinin oluşması bu anlamda gericidir. İslam uygarlığının özüne bile karşıdırlar. Yani sahte islamcıdırlar. İslamın özünü geriletmede, baskı altına almada ve islamiyetin en sahte kavmi, en sahte temsilcisidir. Niçin islam oluyorlar? Belirttiğimiz gibi ganimet için islam oluyor, siyasal güç olmak için, feodal melik veya sultan olmak için islamiyeti kabul ediyorlar. Bunu da en geri, en sağ, en bastırmacı özellikleriyle birleştirerek gerçekleştiriyorlar. İlericilik, devrimcilik burada aranabilir mi? Türklüğün islam tarihindeki yeri ve rolü budur. Kesinlikle olumsuz yanı egemendir. Bunu Abbasi İmparatorluğu'nun yıkılışında görmek mümkündür. İran'daki devletlerin yıkılmasında görmek mümkündür.

Burada hemen bir konuya daha değinmek gerekiyor. Türk boylarının egemen kesimi, sermaye, güç, artı değer veya siyasi güç elde eden kesimi hızla palazlanır ve devlet gücü haline gelirken, Türk boylarının alt kesimi, yani aşiret birlikleri dağılır. İlk sınıflaşma başlar. Feodalleşenler ve bir de serfleşenler vardır. Serfleşenler Türkmenlerdir. Feodalleşenler aşiretlerin önde gelen boy beyleridir. Onların islama yaklaşımları gerici, sağcı ve sünni mezhep niteliklerindedir. Türkmenler ise, daha çok islamın alevi mezhebine yaklaşırlar. Bu da anlaşılırdır. Çünkü sınıfsal bir çelişki var ve bu, o zamandan beri Türkmenlerle boy beyliğini bir savaşım içinde tutmuştur. Bu savaşım gerçekten şiddetlidir. Türk boylarındaki savaşım, özellikle Türk boylarının devletleşmesi ile birlikte çok acımasız bir hal alır. Türk boy beyleri, Türkmenlere yaptıkları gaddarlığı, diğer kavimlerden daha fazla yapmışlardır. Çünkü onların sınıf iktidarını engellemekte, etkilemektedir. Sınıflaşma sürecinde, kabile oymaklarının ayrışıma uğramasında, sert bir tarzda çıkarlar kavgası başlıyor. Bu çıkarlar kavgasında, elbetteki feodalizmi esas alan kesim hakim çıkacaktır, Türkmen ise serfleşecektir. Beyler, imparatorlukların eski devlet merkezlerine yerleşir. Bağdat'tan Konya'ya, İstanbul'a ve diğer irili- ufaklı feodal devletçik merkezlerine yoğunlaşacaklardır. Türkmenler de sınıf çatışmasından ötürü Toros dağlarına çekilecektir. Kıyıda köşede, şurada burada kendini yaşatmaya çalışacaktır. Türk toplumundaki sınıfsal çelişmenin doğuşunun, dinsel bir görünüme, mezhepsel bir görünüme bürünmesinin anlamı budur. Büyük Selçuklu'da olsun, Anadolu Selçukluları'nda olsun, Türk devletlerinin kuruluşlarında bu model olduğu gibi izlenir. Feodalleşen kesim, islamın sünniliğinin hakim sağ yönünü esas alır. Bunun ideolojik yavuzluğu altında Anadolu'ya yerleşir. Anadolu'da belli bir yoğunlaşma ile birlikte, Anadolu Selçukluların kuruluşundan sonra, çok sayıda Türk boyları Anadolu'ya akın ederler. O bilinen büyük göç dalgaları gelişir. Oldukça büyük bir Türk ve islam nüfusu burada yoğunlaşır, Bizans'ı geriletirler. Döneme göre islamın ileri bir uygarlığı temsil etmesi, Bizans'ın özellikle egemenlik altında tuttuğu kendi halkı ve halklar üzerinde yüzyıllardan beri süren iğrenç bir baskıyı temsil etmesi, Bizans'ın geriletilmesinde rol oynar. Halklar, artık baskı ve sömürüden nefret ediyorlar. Çünkü böyle bir imparatorluktan yüzyıllardan beri çekiyorlar. İslam onlara bir taze kuvvet, bir kurtarıcı gibi geliyor. Türklerin işgal ve istilasının özünde bu olmamasına rağmen, islamın genel algılanışı biraz böyledir. Köhnemiş Bizans'a karşı taze bir kuvvet olarak belirirler. Türk kavmi, boy feodalleri eliyle çok fazla güç kazanmış bir islam saldırısı söz konusudur. Bu güç Arapların elinde aslında kısmen sınırlıdır. Malatya'ya kadar gelirler, ama Bizans'ı zapt edemezler. Bizans'ın zaptı, İstanbul'un fethi daha çok Türk egemenliği, yani Osmanlı İslam İmparatorluğu'nda gerçekleşecektir. Bizans'ın önce geriletilmesi ve daha sonra yıkılması, bu açıdan eski bir imparatorluk biçiminin, Roma'da vücut bulan bir imparatorluk biçiminin aşılması ve en sağcı, biraz da gecikmiş büyük merkezi Osmanlı İmparatorluğu'nun kurulması demektir.

Aleviler baskılara karşı sürekli isyan etmiştir

Önder Apo'nun da dikkat çektiği gibi Türk alevilerin aleviliği, Türklerin eski dini şamanizm başta olmak üzere, o güne kadar gelmiş ve oturmuş geleneksel inanç ve yaşam kültürleriyle islamiyetin sol yorumunun ve bölgede hakim olan alevi inacının sentezidir. Türk aleviliği Abbasilerle işbirliğine girerek devletleşen Selçuklu egemenlerine karşı bir direniş geleneği ve örgütlemesidir. Selçuklu beylerinin islamiyetin sünni mezhebini devletin resmi dini haline getirmeleriyle birlikte alevileşen kesim üzerinde baskılar yoğunlaşmıştır. İslamiyette bir sağ sapma olarak gelişen sünnilik, gerici bir dincilik silahına dönüşerek, alevilere büyük bir zulüm ve katliamlar yaşatmıştır.

"Osmanlılar, alevilerin şia Safevilerle ilişkilerini gerekçe yaparak, çok sayıda aleviyi katletmiştir. Osmanlı devleti katliamlara meşruiyet kazandırmak için merkezi otorite karşısında tehdit olarak gördüğü alevilerin İran ile ilişkilerini sürekli gündemde tutarak, sünni halk desteğini kazanmaya çalışmıştır. Osmanlının ağır baskıları altında ezilen Anadolu alevileri ise İran ile ilişkilerini geliştirip destek arayışına girmişlerdir"

Selçuklular sürecinde baskılara dayanamayan aleviler, çok sayıda isyana kalkmış, bütün bu isyanlar çok kanlı bir biçimde bastırılmıştır. Bu isyanların en belirgin ve etkili olanlarından biri Baba İlyas ve Baba İshak'tan ismini alan Babailer isyanıdır. O dönem Selçuklu Sultanı II. Keyhüsrev'dir. Keyhüsrev, babasını zehirleyip öldürerek iktidarı ele geçiren acımasız ve despot bir Selçuklu sultanıdır. Halk dini, siyasi, kültürel, ekonomik çok yönlü ve oldukça şiddetli baskılara maruz kalmaktadır. Farklılıklara tahammül edilmemekte, her gün sayısız katliam gelişmekte, ağır vergilerle toplum açlıktan kırılmakta, büyük bir ezilmeyi yaşamaktadır. Toplumla bağını kesen Selçuklu devleti, her şeyi kendi iktidar çıkarlarına göre düzenlemektedir. Alevi kesim üzerinde ise iki katı bir adaletsizlik, eşitsizlik ve katliam politikaları sürmektedir. Tüm bu baskılar karşısında halk muhalefeti gittikçe gelişmektedir. Devletin baskıcı ve sömürgeci politikalarına karşı halkı örgütlemeye çeken Baba İlyas ve Baba İshak, alevilerin en etkili önderleridir. Alevi toplumu içinde Baba İlyas bir peygamber gibi görülmektedir. İsyan, 1240 sonbaharında Baba İlyas ve Baba İshak öncülüğünde başlatılır. İsyanın başladığı ilk merkez, Kürtlerin yaşadığı Kefersund, Samsat ve Adıyaman yöreleridir. Büyük çoğunluğu Kürt alevilerden oluşan isyan, Türkmen alevilerinin de katılımıyla dalga dalga yayılır. Bir süre sonra Kefersund, Adıyaman, Gerger ve Kahta, isyancıların eline geçer.

İsyancı güçler Amasya'ya girer. Amasya'daki çarpışmalar sonucunda Baba İlyas öldürülür. Baba İlyas'ın cesedi kale surlarına asılarak halka teşhir edilir ve böylelikle direnişçilerin iradesi, umudu kırılmaya çalışılır. Ancak Baba İlyas'ın öldürülmesi halkta daha büyük bir öfkeye yol açar ve isyan büyüyerek devam eder. İsyan eden halk Amasya'yı teslim alır ve Selçukluların başkenti Konya'ya doğru ilerler. Konya'yı kuşatmak için Kırşehir'e yönelen isyancı halk, burada çok hazırlıklı ve donanımlı bir düşman gücüyle karşılaşır ve yaşanan şiddetli çarpışmalar sonucunda Baba İshak öldürülerek isyan bastırılır.

Aleviler üzerindeki inkar ve imha uygulamaları, Osmanlılar sürecinde daha sistemli baskı ve kıyım politikaları biçiminde devam etmiştir. Alevilik, Osmanlı devleti tarafından sapkın bir inanç olarak görülmüş, toplumun refleksleri de buna göre yönlendirilmiştir. Mensuplarının katledilmesi için Şeyhülislam tarafından fetva verilmiştir. Yedi aleviyi öldürenin cennete gideceği söylenerek sünni bağnazlık körüklenmiş, halklar birbirine düşman hale getirilerek rant siyaseti yürütülmüştür. Kafir olarak nitelendirilen alevilerin yeryüzünden silinmesi, şeriatın bir emri olarak toplumun önemli bir kesimine kanıksatılmış ve her yerde alevi avına çıkılmıştır.

Osmanlılar, alevilerin şia Safevilerle ilişkilerini gerekçe yaparak, çok sayıda aleviyi katletmiştir. Osmanlı devleti katliamlara meşruiyet kazandırmak için merkezi otorite karşısında tehdit olarak gördüğü alevilerin İran ile ilişkilerini sürekli gündemde tutarak, sünni halk desteğini kazanmaya çalışmıştır. Osmanlının ağır baskıları altında ezilen Anadolu alevileri ise İran ile ilişkilerini geliştirip destek arayışına girmişlerdir. Bu arayış Osmanlı devletinin baskıcı ve imhacı politikalarının bir ürünü olarak gelişmiştir. Bu dönemde Pir Sultan Abdal Osmanlı paşalarının haksızlıklarına ve zulmüne sazı ile karşı koymuş, isyan hareketlerine aktif destek sunmuştur. Dönemin Sivas Valisi Hızır Paşa tarafından tutuklanarak idam edilmiştir. Yine 15. yüzyılda Osmanlı merkezi otoritesine karşı geliştirilen Şeyh Bedrettin isyanı Anadolu alevilerinin öncülüğünde geliştirilen demokratik, ilerici bir isyandır. Şeyh Bedrettin'in müritleri olan Börklüce Mustafa ve Torlak Kemal, isyanın başını çeken etkili liderlerdir. Börklüce Mustafa, Aydın yöresinde, Torlak Kemal ise Manisa yöresinde halkı örgütleyip harekete geçirirler. Şiddetli çarpışmalar sonucunda isyan çok kanlı bir biçimde bastırılır. Börklüce ve Torlak Kemal asılır. Şeyh Bedrettin ise 1420 yılında Serez çarşısında çıplak bir biçimde halkın gözü önünde idam edilir.

Osmanlı sürecinde Kürdistan'da belli bir sayıda Kürt beyliği vardır. Kürt beyliklerinin kurulmasıyla birlikte Kürtler içinde de ciddi bir sınıflaşma gelişir. Osmanlı'nın dolaylı destekleri sonucu kurulan beylikler Osmanlı ile işbirliği halinde olmuşlardır. Bir nevi Osmanlıların Kürdistan'daki temsilcileri gibi bir rol oynamışlardır. Kürtler içerisinde gelişen sınıflaşma sonucu oluşan beylik ve mirlik, Osmanlı ile işbirliğine girmiş ve işbirlikçi bir Kürt egemen sınıf oluşmuştur. İslamiyetin sünni mezhebine dayanan bu egemen yapı, sünni mezhebin kurumlaşmış yapısını temsil eden Osmanlıların aleviler üzerindeki katliamcı politikalarına direkt dahil olmuştur. Bu durum Kürtler arasında da ciddi bir parçalanmaya, çelişki ve çatışmalara yol açmıştır. Yavuz Sultan Selim tarafından sayıları 40 binleri aşan sayıda alevi, bir çırpıda katledilmiş ve ardı sıra aralıksız olarak baskı ve katliamlar sürmüştür. Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'in geliştirdiği alevi katliamları, sünni ve alevi Kürtler arasında ciddi parçalanmalara yol açmıştır. Mezhep, tarikat ayrımcılıkları gelişmiştir. Devlet ve devletin yanında yer alan Kürt beyleri, mezhep farklılıklarını kullanarak Kürtler içerisinde bölünmelere ve düşmanlıklara yol açmıştır. Kürtler içerisinde direnişçi geleneği temsil eden alevilik ile merkezi devlet yapısı ile işbirliği halinde olan sünnilik, egemen yapılar tarafından çok bilinçli ve planlı bir biçimde işlenerek Kürtler arasındaki çelişki ve çatışmalar körüklenmiş, günümüze kadar gelen çok köklü önyargılara yol açılarak Kürt halkı bölünmüş ve halkta birbirine karşı düşmanca duygular geliştirilmiştir.

Bektaşilik direnişçi aleviliğin alternatifi olarak öne çıkarılmıştır

Osmanlılar sürecinde aleviler üzerinde uygulanan şiddet ve katliam politikaları, alevilerde derin kırılmalara yol açarak belli bir kesimi devletin içine çekmiştir. İşbirlikçileşen bu ihanetçi kesimler, devletin toplum üzerinde geliştirdiği kirli siyasette çok etkili rol oynamış ve alevilerin devletin içine çekilmesine yönelik politikalarda büyük bir uğraş içinde olmuşlardır. Bu noktada bektaşiliği, bir nevi bu realitenin bir sonucu olarak ortaya çıkan iradesi kırılmış, direniş geleneğinin dışına çıkmış, teslimiyetçi kesimin devlet eliyle örgütlendirilmesi olarak değerlendirmek yanlış olmaz.

Bektaşilik, 13. yüzyılda Anadolu'da Hacı Bektaş Veli tarafından geliştirilen bir tarikattır. Yerleşik tekke örgütlemesine dayanan bu tarikat, Hacı Bektaşi Veli'nin ölümüden sonra dönemin devlet sultanları tarafından desteklenmiş ve kırsala dayanan direnişçi aleviliğe karşı bir alternatif olarak siyaset malzemesi yapılmıştır. Balım Sultan döneminde ise bektaşilik tam anlamıyla devletle bütünleştirilmiştir. Alevilerden koparak liberal bir çizgiye kayan ve devletle uzlaşan, devletin hizmetine giren bu eğilim, süreç içinde tümden özüne ihanet ederek işbirlikçileşmiştir.

Osmanlı sürecindeki bektaşi tarikatı işbirlikçi ve kaypak bir yapılanma kazanarak merkezi devletin alevi politikasında etkili bir araç olarak kullanılmıştır. Bektaşilik, Osmanlı'nın aleviliğin genel toplum üzerindeki etkisini kırmak için direnişçi alevi geleneğine karşı geliştirdiği alternatif bir yapılanmadır, oluşumdur. Bektaşilik, Osmanlı'nın siyasi çıkarlarına hizmet eden, günümüzde

de TC devletine aynı hizmeti gören işbirlikçi bir tarikatlaşmadır. Bu gerçeği Önder Apo şu sözlerle ifade etmiştir:

"Pir Sultan geleneği Osmanlı'ya karşı direniş iken, yine alevilik de direniş iken, Yavuz'un bir bektaşi ocağını geliştirmesi, bizzat kendisini ve Yeniçerileri bektaşi yapması vardır. Osmanlı'da bektaşicilik; direnen aleviciliğe karşı devletle birleşen alevilik veya kendilerine göre taktıkları bir isimdir. Devletleşmiş, devletle çıkar bütünlüğüne girmiş, devletin bizzat örgütlediği bir alevi inanç kesimini sözüm ona temsil ediyor. Pir Sultan bu yıllarda darağacına çekilirken, Yavuz gibi Osmanlı sultanları kendini sektaşi ilan eder. Yeniçerileriyle kafaları uçururken, kırk bin kişiyi kuyuya doldururken kendilerini sözüm ona alevi olan bektaşi ocağına, dergahına kapatırlar, buranın mezhebine girerler. Bu büyük bir saptırmadır, benim bildiğim kadarıyla alevilik tarihinde ihanet hareketidir."

Önder Apo'nun da dikkat çektiği gibi Osmanlı'nın bektaşiliği örgütlemesinin temel nedeni, devlete muhalif olan alevilerin etkisini kırmak, bektaşilik yoluyla alevilik inancında ve kültüründe yozlaşma yaratmak, aleviliği sistem içine çekmek ve yumuşak maske işlevi gören bektaşilik ile müslümanlığı, diğer etnik ve dini azınlıklara yaymaktır. Bu açıdan bektaşiliği alevilik olarak değerlendirmek büyük bir yanlıştır. Alevi geleneği tarihin başlangıcındaki komünal demokratik değerlerden kaynağını alan, islamın sol eğilimi ile de bir bütünleşmeyi yaşayan halkların devlet dışı demokratik özgürlük eğilimidir. Aleviliğin bektaşilik gibi devlet işbirlikçiliği ile hiçbir ilgisi olmadı, olamaz.

Alevilik, Ortadoğu'nun kök kültürünü tüm şiddetli baskı ve zora rağmen günümüze kadar getirmiştir. Binyılların buhranını aşa aşa neolitik kültürün, komünal değerlerin en iyi taşıyıcılığını yapmıştır. Bu değerleri içinden geçtiği her çağın demokratik, özgürlük değerleriyle buluşturarak en mükemmel inanç harmanlamasına gitmiş, insanlığın kök değerlerine yeni değerler eklemiş, inancını zenginleştirmiştir. Bu açıdan alevilik, sadece bir kesimle sınırlı bir inanç olgusu değildir. Toplumsallığın, komünal demokratik değerlerin olduğu, birey ile toplum arasında belli bir dengenin sağlandığı her yerde alevilikten bahsedilebilir. Alevilik ne yere, ne zamana ve ne de bir halk kesimine özgü bir inanış biçimidir. Komünal demokratik, özgürlük değerlerini bir İngiliz taşısa, onda da alevilik vardır denilebilir. İnsanlığın yüce değerlerini kim daha çok temsil ediyor ve bünyesinde taşıyorsa, onun alevi olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü alevilik, tarihin başlangıcından bu ana kadar, bu değerlerin en güçlü taşıyıcılığını yapan toplulukların kendisidir.

Devletçi iktidarcı, hiyerarşik sistemin ve kültürün hakim olduğu her yerde komünal değerlerde aşınmalar yaşanmıştır. Devletten uzak, dağların ve ormanların derinliklerinde özgür, eşit bir yaşam sistemi kurularak bu değerler hep korunmuş ve geliştirilmiştir. Bu özgür ve eşit yaşam olmasaydı, insanlığın komünal, demokratik değerlerini korumak mümkün olamazdı. Alevilik demokratik duruşta ısrar ederek ve bu duruşu direnişçi bir geleneğe dönüştürerek, komünal yaşamın devamını sağlamada en temel zemin olmuştur.

Alevilik gerçeği buyken, "bektaşilik de aleviliktir" demek, gerçeği tersyüz etmektir. Zira bektaşilik için özünden saptırılmış ve işbirlikçileşmiş, devlet içileşmiş, devşirilmiş alevilik demek belki bir anlam ifade edebilir, ancak tersi yaklaşım hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Osmanlı güdümünde ve direkt desteği ile kurulan bektaşi tekkeleri, aleviler için hem bir zoraki sığınak ve hem de bir asimilasyon ocağı olarak görev yapmıştır. Bu tekkeler, müslümanlıkla hıristiyanlık arasında bir köprü görevi yapmıştır. Hıristiyan devşirmeler açısından da bir "ocak" işlevi görmüştür.

Devşirilenler, devşirme işinde en büyük ustalığı sergilemişlerdir. Yavuz Sultan Selim zamanında yeniçeri ocağının bir bektaşi ocağı haline getirilmesi, bu gerçeklikle bağlantılıdır. Yeniçeri ocağının hangi amaçla kurulduğu malumdur. Küçük yaşta Hıristiyanlar başta olmak üzere gayri müslim birçok azınlıktan toplanan çocuklar, bu ocaklarda Osmanlı İmparatorluğu'nun kirli kanlı planlarını hayata geçirmek için çok özel eğitimlerle devşirilerek yetiştirilmektedir. Köksüzleştirilen bu gençler, kendi halkına karşı düşman olarak yetiştirilip halkların soykırımında kullanılmışlardır. Yeniçerilerin eğitim yerleri 'ocak' olarak tanımlanmış ve bununla alevi ocaklarının anlamsızlaştırılması hedeflenmiştir. Yeniçeriler, bektaşi tarikatının üyesi yapılarak, müslüman olmayan toplum kesimlerinin müslümanlaştırılmasında politik bir örgütleme aracı olarak kullanılmışlardır. Bektaşi maskesiyle toplumda devlete karşı sempati geliştirilmeye çalışılmıştır. Osmanlı sürecinde en kanlı katliamlara yeniçeriler damgasını vurmuştur. Ocakta yetiştirilerek imparatorluğun en keskin silahlı askeri haline getirilen bu gençler, insani duyguları öldürülerek, hayvanlık sınırına çekilmişlerdir. Öyle ki yeniçeriler gözünü kırpmadan tarlada tırpan kullanır gibi kılıçla bir anda onlarca insanın başını kesen duygusuz birer insan taslakları haline getirilmiş, fetihlerde Osmanlı'nın en etkili vurucu gücü haline gelmişlerdir. Bektaşi dergahından destur alan yeniçeriler, devletin silahşörlüğünü yaparak topluma büyük acılar yaşatmışlardır. Yeniçeriler, özellikle alevileri Osmanlı denetimine sokmak ve teslim almak için çok acımasız bir şiddet uygulamış ve katliamlar gerçekleştirmişlerdir.

Hacı Bektaş Veli, Anadolu alevileri üzerinde büyük bir otoritesi olan etkili kişilerin başında gelmektedir. Halkçı yanları olmakla birlikte devlete çok uzak biri de değildir. Selçuklular döneminde gelişen Babailer isyanında ciddi bir rol oynamamıştır. Devlet yandaşlığına dayalı aleviliği yorumlayan Hacı Bektaş Veli tarikatı, Osmanlılar sürecinde devletin alevilere dönük asimilasyoncu kirli politikalarının uygulanmasında aktif bir rol üstlenmiştir. Hacı Bektaş Veli dergahı, Osmanlı imparatorluğuna yaptığı katkılardan dolayı Osmanlı'nın kuruluşunda temel bir ayak olarak anılmaya başlanmıştır. Bu tarikat ve tekkelerin geliri gideri devletçe karşılanmış, bu durum bir gelenek biçiminde sürüp gitmiştir. Osmanlı'nın çözülüş döneminde ortaya çıkan batıcı akımın içinde birçok Jön Türk de kendisine bektaşi demiştir.

Osmanlı dönemi ve alevi katliamları

Osmanlı dönemine genel bir pencereden baktığımızda, aleviler üzerinde baskıların ağırlaştığı ve katliamların yoğunlaştığı süreçlerin 15. ve 16. yüzyıllar olduğunu görürüz. Bu yüzyıllarda Osmanlı, Doğu Roma'yı fethetmiş, topraklarını oldukça genişletmiş ve nüfuzunu çok büyük bir alana yayarak, güçlü bir monarşik imparatorluk haline gelmiştir. İmparatorluk içinde ise kendi çıkarlarını tehlikeye düşüreceğini düşündüğü toplulukları, devlet dışı inanç ve kültürel oluşumları direkt hedef almıştır. Bunların başında ise devletçi iktidarcı sistem karşıtı bir inanç ve kültürel yapılanmaya sahip olan aleviler gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu, alevileri en büyük hasım olarak görmüş ve vahşice bir yönelim içine girmiştir. Bu yüzyıllarda Celali olarak nitelendirilen alevi isyanları, çok kanlı ve vahşice bastırılmış, isyancılar bir bir kılıçtan geçirilmiş, toplu olarak kuyulara doldurulmuştur. Osmanlı tarihinde Kuyucu Murat Paşa olarak ünlenen ve methedilen cani, insanlığın yüzkarası olarak insanlık tarihine geçmiş ve lanetle anılmıştır.

Osmanlı'nın yıkılış dönemlerinde II. Abdülhamit tarafından kurulan ve işbirlikçi sünni Kürtlerden oluşturulan Hamidiye Alayları, Ermeniler ve aleviler başta olmak üzere, bazı azınlıklara yönelik imha planlarında kullanılmışlardır. Bu politika ile hedeflenen ise, tarihin başlangıcından beri birlikte yaşayan halkları çatıştırarak düşman hale getirmektir. Sünni Kürtleri kendisine bağlayarak ve sünni Kürtleri alevi ve yezidi Kürtler üzerine sürerek Kürtler arasında parçalanma ve düşmanlık yaratmaktır. Tabii bu politikaların çok başarısız kaldığı söylenemez. Çok sayıda aleviyi katleden Hamidiye Alayları, alevi Kürtlerde sünni Kürtlere karşı ciddi bir güvensizliğe ve önyargılara yol açmıştır. Cumhuriyet sürecinde de bu politikalar daha da etkili bir biçimde sürdürülmüştür. Devletin bizzat kendisinin yarattığı alevi-sünni çelişkisi sürekli canlı tutulup ve çeşitli provokasyonlarla da beslenerek çelişkinin-çatışmanın sürekliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Cumhuriyet döneminde aleviliğe yönelik asimilasyon politikaları

Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte aleviler üzerindeki uygulamalarda çok ciddi bir değişiklik olmamıştır. Baskıların yoğunluğu, alevilerin inançlarını korkusuzca yaşamalarını engellemiştir. Aleviler ibadetlerini Osmanlı sürecindeki gibi gizli yapmaya başlamış, alevi olduğunu söylemekten korkmuş, alevi oldukları anlaşılmasın diye kılıktan kılığa girmek zorunda kalmışlardır. Alevi ocakları ve cem evleri faaliyetlerini gizli, dikkat çekmeyen yerlerde yapmaya başlamışlardır. Alevi kültürünün yaşatılmasında, direnişçi özünün korunmasında ve demokratik-komünal değerlerin sürdürülmesinde belirleyici bir işlev gören bu eğitim kurumları, baskı altında tutularak ve adı konmamış bir yasağa tabi tutularak, alevi inancının öğrenilmesinin, toplumsal dayanışmanın, komünal kültürün yaşatılmasının önü alınmaya çalışılmıştır. Alevilik unutturulup yozlaştırılarak, devletin güdümüne sokulması hedeflenmiştir. Sonuç olarak; alevi ocaklarının ve cem evlerinin işlemez duruma gelmesi büyük oranda toplumsallığı parçalamış ve birçok olumsuz etkilenmeye açık bir durum ortaya çıkarmıştır. İnanç ritüelleri gizli yapılsa da artan baskılar ve dış etkilenmeler süreçle önemli bir erimeye yol açmıştır. Sonradan devlet destekli kurulan bazı cem evleri devlet politikalarına hizmet etmenin dışına çıkamamıştır. Aksine alevi kültürünün eritilmesinde bu cem evlerinin çok büyük katkıları olmuştur. Bektaşilik bu erime sürecinde aleviler açısından en büyük tuzaklarından biri olmuştur. Cumhuriyet tarihi boyunca kurulan birçok Bektaşi cemevi ve dernekleri, yeniçeri ocaklarının aleviliğini çok fazla aratmayacak sahte alevilik örnekleri sergilemişlerdir. Kendisini alevi-bektaşi gösteren Yavuz Sultan Selim ne kadar alevi olabilmişse, bu kurumların başını çekenler de bir o kadar alevi olabilmişlerdir. Aleviliğin, devlet dışı yaşam biçimini, demokratik, komünal, direnişçi, özelliklerini tasfiye ederek devlete yamamaya çalışan devşirmeci Bektaşi Cem Vakfı ve çevresindeki cem evleri ve dernekleri, özel savaşın hizmetinde asimilasyonu geliştiren en etkili oluşumların başında yer almışlardır.

Cem evlerinin diyanete bağlı bir kurum haline getirilme tartışmaları da bu asimilasyon politikalarının bir parçası olarak gündeme girmiştir. Devletin aleviliği Diyanet İşleri Bakanlığı'na bağlayarak kontrole alma hesapları, cem vakfı tarafından ilgiyle karşılanmış, destek görmüştür. Aleviliğin Diyanet İşleri Bakanlığı'na bağlanması demek, aleviliğin devlet kontrolüne alınarak eritilmesi ve iktidarın bir aracı haline getirilmesi demektir. Alevilik inancı iktidarı hedeflemeyen, komünal, demokratik ve özgür yaşamı esas alan bir inançtır. Diyanet yoluyla devlete bağlanması demek komünal, demokratik özünü tümden kaybederek sünnileşmesi demektir. Ortaya çıkacak böyle bir durumun da alevilikle hiçbir ilgisi ve bağı olamaz.

Aleviliğe yönelik asimilasyon politikalarında diğer bir argüman Aleviliği Orta Asya'ya dayandırma safsatalarıdır. Bu tür basit ve sıradan iddialarla amaçlanan şey; alevilerin Orta Asya kökenli Türk olduğu yalanını kabul ettirip, alevi Kürtleri devletin kuyruğuna takarak, hem devlet dışı komünal demokratik değerlerden uzaklaştırmak, hem devrimci hareketlerin dayandığı zemini kurutmak ve hem de Kürtleri bölmektir. Bu teori halen de çok sıcak bir biçimde gündemde tutuluyor ve devletçi partilerin temel bir propaganda aracı haline getiriliyor. Oysa konunun birçok yerinde belirttiğimiz gibi aleviliğin kökleri neolitik devrimin ilk yaşandığı yer olan Ortadoğu'nun ana soy ağacına dayanıyor. Her yere olduğu gibi Orta Asya'ya da neolitik kültür, Ortadoğu'dan yayılıyor. Neolitik kültürü güçlü özümsemiş bir toplum olan aleviler, islamiyetin ezilenlere, baskı gören toplum kesimlerine yakın olan Ehl-i Beyt geleneğini de özümseyerek, komünal, demokratik, özgür yaşama dayalı inançlarını zenginleştirerek, yeni bir senteze ulaştıklarında, Türkler halen Ortadoğu'ya gelmiş değildirler. Türklerin Ortadoğu'ya gelişi ve yerleşmesi 1071 yılında, Kürtlerin desteğiyle Malazgirt Savaşı'nı kazanmaları sonrası gerçekleşebiliyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi şaman inancının etkilerini yoğun taşıyan, neolitik kültürden de biraz etkilenerek iktidar odaklarına mesafeli duran ezilen Türk halk kesiminin önemli bir bölümü Anadolu'da alevilik inancıyla tanışınca, çabucak kaynaşıp bu inancı sahipleniyor. Kendi geleneksel inançlarını da katarak kendi halk özgünlüğünde yeni bir sentez ortaya çıkarıyor.

Devletçi egemen güçler her konuda olduğu gibi bu konuda da gerçekleri oldukça çarpıtıyor. Gerçekleri çarpıtmalarındaki temel amaç ise güç ve iktidar kaygılarıdır, iktidarlarını sağlama alma arayışlarıdır. Türkiye Cumhuriyeti de demokrasinin temel dinamik gücü olan alevileri bir yandan katlederken, bir yandan da asimile etmenin bin bir türlü yöntemini geliştiriyor.

Cumhuriyet'in kuruluşundan bir süre sonra nüfusunun yaklaşık % 98'i alevi Kürt olan ve 1936 yılına kadar binlerce yıl özerk yaşayan Dersim işgal edilmiş, sayıları 90-100 binlere varan sayıda alevi Kürt korkunç bir biçimde katliamdan geçirilmiş, binlercesi göçertilmiş, binlerce çocuğa ve gence eğitim adı altında devşirilmek üzere el konulmuştur. Diğer yandan çok planlı bir biçimde alevi düşmanlığı geliştirilmiş, alevileri öldürenlerin sevap işleyeceğine dair camilerde fetvalar verilmiştir. Farklı bir biçimde ise, aleviler, laiklik maskesi ve demogojisiyle devletin etki sahasına çekilmeye çalışılmıştır. Sözde laiklik söylemleriyle devlet ve din işleri birbirinden ayrıymış gibi bir görüntü oluşturulmuş, egemen mezhep sünniliğin etkisi kırılmış havası yaratılarak, bin-

lerce alevi bu yanılsamanın tuzağına düşürülmüştür.

Bu aldatmacaya kanan çok sayıda alevi, cumhuriyetin kurucu partisi CHP'yi adeta bir hızır, kurtarıcı gibi karşılamıştır. Oysa CHP, cumhuriyet tarihi boyunca alevilerin başına en büyük felaketleri ve katliamları getiren bir partidir. Laik kesilen CHP, hem sol hareketlerin devlet kontrolüne alınmasında hem de alevilerin devlet içine çekilmesinde çok arsızca ve ahlaksızca bir rol oynamıştır. Devrimci-direnişçi kesimler üzerinde devlet ideolojisini hakim kılarak bu kesimlere en büyük saldırıyı ve kötülüğü CHP gerçekleştirmiştir. Maalesef bugün bile bu gerçeği yeterince idrak edemeyen çok sayıda alevi halen "benim partim CHP'dir" demektedir.

Emevilerin islamiyetin özünü saptırması gibi ve bu çağın Emevi hareketi olan AKP'nin bu sapmayı derinleştirmesi gibi, CHP de laikliği saptırıp kendine göre yorumlayarak yeni bir dincilik ideolojisi üretmiştir. İnsanların din-vicdan özgürlüğünün ifadesi olan laiklik, özünden saptırılarak dinciliğin yeni bir formu, versiyonu olarak topluma içirilmiştir. Böylelikle kapitalist sisteme laikçilik ideolojisiyle yeni bir açılım getiren CHP, kapitalist sistemin sadık bir savunucusu ve bekçisi olma rolünü layıkıyla üstlenmiş ve kusursuzca oynamıştır ve halen de oynuyor.

CHP'nin temel amaçlarından biri; alevileri Kürt halkının sorunlarından uzaklaştırmak, mezhepçiliği ön planda tutarak Kürt birliğinin önüne geçmek ve alevileri Kürdistan özgürlük hareketinden koparmaktır. Alevilerin dini bağnazlığa olan tepkilerine hitap ederek, egemen sünniliğe ve dinciliğe karşıymış gibi bir hava yaratıp yumuşak maske takarak, alevileri kendi şoven ve milliyetçi siyasetine alet etmeye çalışmaktadır. Diğer yandan bu biçimde etkilediği alevi tabanına dayanarak kendi iktidarı önünde engel gördüğü dinci partilere karşı iktidar mücadelesini de güçlendirmektedir. Tabii alevilerin CHP'nin bu sahte yüzüne aldanmaları çok acı verici ve şaşırtıcı bir durumdur. Halbuki hiçbir güç ve politika binyıllardır iktidarcı güçlere karşı direnen alevileri, kendi ilkelerinden uzaklaştıramamıştır. Maalesef halen alevilerin önemli bir kısmının bu partinin etki sınırlarında bulunması trajik olduğu kadar komik bir durumdur da.

İşin aslına bakılırsa, CHP'nin yaptığı da bir tür dinciliktir. Alevileri Kürt halkının sorunlarından uzak tutarak kendi milliyetçi şoven politikalarına alet etmek, en derin bir dincilik biçimidir. Milliyetçilik de bir dinciliktir. Hem de kapitalist toplumlar çağına damgasını vuran en tehlikeli bir dincilik biçimidir. İnsanların yurtseverlik duygularını çarpıtarak iktidarın hizmetine sürmek kadar tehlikeli ve etik dışı bir dincilik biçimi olamaz.

Aleviliğin hakikatine ermek ve devletçi iktidarcı uygarlığa direnmek

Alevilerin yarıdan fazlası Kürt'tür. Erkek egemen tarih boyunca sürekli ezilen bir kesim olan aleviler, hem alevi olmaktan hem de Kürt olmaktan kaynaklı ciddi sorunlar yaşamaktadırlar. Kürt alevilerin ezilmeleri, sömürülmeleri bu iki kimlik üzerinden olmaktadır. Bu açıdan alevilik kimliğini Kürt kimliği ile buluşturmayan bir alevinin insanlık değerlerini temsil etmesi ve savunması mümkün değildir. Kürtlüğünü inkar eden bir alevinin gerçek kimliğini kazanması hakikat dışıdır. Kürt olduğu halde Kürtlüğü reddeden bir anlayış ve zihniyet de hiç şüphe yok ki devletçi bir zihniyettir. Binyıllarca devlet zihniyetinin ve sisteminin dışında yaşayan bir alevinin bu kadar devlet zihniyetli olması düşünülebilir mi? Bir alevi insanı veya toplumu açısından, devletin çok bilinçli ve planlı politikaları sonucu ortaya çıkarılan alevi-sünni çelişkilerine dayanarak, Kürtlüğü geri plana itmek ya da inkar etmek devletin kuyruğuna takılmak, zihniyetinin devamını sağlamak ve şövalyeliğine soyunmaktır. Kürt haklarını savunmayan bir alevinin, alevi kimliğinden kaynaklı haklarını savunması da düşünülemez. Demokratik değerlerin yaşam bulmasında ve kalıcılaşmasında Kürt halkının demokratik, özgür yaşaması temel bir kıstas ise, o halde alevilerin de Kürt halkının haklarını savunan ve onun mücadelesini veren kesimlerin başında yer almaları gerekiyor. Şu bir gerçektir ki Türkiye'nin genelde de bölgenin demokratikleşmesinin yolu Kürt sorununun demokratik çözümünden geçmektedir. Kürtlerin demokratik ve özgür yaşamasından geçmektedir. Bu gerçeklikten uzak bir yaklaşım, ezilmenin, köleleşmenin dışında bir durum ortaya çıkarmaz. "Biz aleviyiz, Kürt değiliz" diyen anlayış komünal, demokratik, özgür, eşit bir yaşam arayışının dışına çıkan ve devletin sömürgeci politikalarıyla bütünleşen bir anlayıştır.

Aleviler, tarihin her döneminde çok büyük baskı ve zulüm yaşamalarına rağmen varlıklarını koruyarak bugüne kadar gelmişlerdir. Kaynağını toplumlar tarihinin başlangıcından ve Ortadoğu'nun kök hücrelerinden alan, demokratik uygarlığın sürdürücüsü olan bu direnişçi toplum kesimi, insanlık değerlerinin bugüne gelmesinde çok büyük bir pay sahibidir. Alevilik gerçeğinde yaşam bulan ve yaşayarak bugüne gelen, aynı zamanda direnen insanlık gerçeğidir. Bugün alevilerin haklarından, sorunlarından, ihtiyaçlarından bahsediliyor ve tartışılıyorsa, bunda temel etkenlerden biri; alevilerin baskılara boyun eğmeden bugüne gelen direnişçi duruşları ve tutumlarıdır. Yoksa CHP gibi partilerin ve sözde laiklik devrimlerinin bir sonucu değildir. Bu konuda hiç kimse kendisini aldatmamalı ve aleviliğin milyonlarca ağır bedelin mirası olan direnişçi geleneği üzerinde kirli siyaset yapmamalıdır. Alevilik bugün bu kadar gündemdeyse bu, altı bin yıldır devletçi iktidarcı uygarlığa karşı direnen demokratik uygarlığın gücünün ifadesidir. Devletçi iktidarcı partiler, alevileri dikkate almadan başarılı olamayacaklarını düşünebiliyorlarsa; bu, alevilik gerçeğinde somutlaşan komünal demokratik, özgürlükçü değerlerin gücüyle bağlantılıdır. Aleviliğin iç dinamiklerinin direnç gücüyle alakalıdır.

Cumhuriyet tarihi boyunca bu direnci besleyen çok önemli bir faktör de 1960'lar sonrası ortaya çıkan sol sosyalist hareketlerdir. Bu hareketler alevi direnişçiliğini beslerken, alevilik de devrimci demokratik sol hareketlere önemli bir yaşam kaynağı olmuştur. Alevilerin yaşadığı alanlar, devrimci demokratik hareketlerin dayandığı temel alanlar olmuş ve devrimci, demokratik hareketler açısından hazır ve doğal örgütlü bir taban olma özelliği

"Bağnazlığı içinde barındıran her anlayış, iktidarcılıktan beslenmektedir. Ve dolayısıyla içinde özüne ters düşen büyük sapmaları taşımaktadır. Özüne ters düşen her sapma toplumun ve insanlığın aleyhine bir biçim almakta, gerici ve tüketici bir işlev yüklenmektedir. Bir bakıma alevicilik anlayışı da, ilerici alevi inanç gerçeğinden bir sapmadır"

taşımıştır. Alevilerin devrimci hareketlerle buluşması aslında bir bakıma siyasal, sosyal ve kültürel bir açılım anlamına da gelmiş ve komünal demokratik değerlerine yeni özgürlük değerleri kazandırmıştır.

Mevcut durumda alevilik Kürt sorununun demokratik temelde çözümünde ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde çok tarihi bir rol oynayabilir. Alevilik demokratik toplumun ve sistemin kuruşunda belirleyici bir rolün sahibi olabilir. Komünal demokratik değerleri canlı yaşayan alevilik, bu değerleri daha da geliştirip yayarak, bölgede demokratik, özgür yaşamın inşa edilmesinde öncü bir toplum olma görevi üstlenebilir. Batı'nın bencil, bireyci, ezici, tüketici, öldürücü yaşam gerçeğine karşı, Ortadoğu'nun komünal, demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi, çoğulcu yaşam gerçeğini çok daha etkili temsil edebilir. Alevilik, altı bin yıldır insanlığın yüce değerlerini koruyan bir mevzi olma rolünü, özgür yaşam seçeneğinin hayat bulacağı bir vahaya dönüştürebilir. Aleviliğin şimdiye kadar yapamadığı da budur; devletçi hiyerarşik sistemin baskı, zor ve zulmü karşısında kendi kabuğuna çekilerek marjinal bir durumu yaşadı. İnancını, kültürünü, felsefesini çağın yükselen demokratik değerleriyle doğru ve güçlü bir temelde buluşturup bir açılım yapamadı. Kendi dar kalıpları içinde sıkıştı ve tutuculaşarak dar bir mezhep seviyesine düşme tehlikesi yaşadı, yaşıyor. Bu durumu aşmanın yolu, komünal, demokratik direnişçi özünü Ortadoğu'ya yayarak ve her halk gerçeğinde var olan olumlu insanlık değerlerini kendisine katarak, kültürel alış verişi güçlü geliştirebilmektir. Alevilik, kendisiyle sınırlı, dar kaldıkça komünal demokratik değerlerini kalıcılaştıramaz, direnişçi geleneğine sahip çıkamaz ve siyasal, sosyal, ekonomik anlamda açılım sağlayamaz. Ufuksuzluk zamanla olma koşullarını ortadan kaldırabilir. Tabii ki açılım, zulüm üreten sömürgeci sistemin çarkına girerek, kendisini yitiren ve değerlerine tümden ters düşen ihanetçi ve işbirlikçilerin çizgisi değildir. Devletçi sisteme yamanan alevilik, tükenişe gider. Devletçi iktidarcı sistemin son sınırı olan kapitalist sistemin insanlık değerlerini tüketen modernizmine kapılmış bir alevilik, özüne ters düşmüş ve bitmiş bir aleviliktir. Zalim sömürgeci sistemin maskarası durumuna gelen insanların, aleviliğin iradeli, özgür, hümanist, direnişçi gerçeğiyle bağı, alakaları olamaz. Bazıları, alevi inancında, yaşam kültüründe hakim olan doğallık ve serbestlik özelliklerini, kapitalist modernitenin özden, insan doğallığından yoksun biçimciliği-biçimsizliği içinde eriterek tipsiz tanımsız bir kişilikle toplum karşısına çıkıp, "ben aleviyim" diyebiliyor. Ama maalesef bu kişilikler özgürlük, doğallık, sadelik düşmanı bir sistemin kuklası olmanın dışında bir gerçeği temsil edemiyor.

Alevilik demokratik uygarlığın temel dinamiğidir

Yine belli bir kesim alevi hem ulusal hem de genel toplumsal sorunlar karşısında kayıtsız kalarak alevicilik yapmaktadır. Bu anlayışın alevilikle bağdaşır bir yanı olmamaktadır. Alevicilik de bir tür dincilik anlayışıdır. Muhafazakar, marjinal ve bağnaz zihniyetten kaynaklanan anti demokratik, bireyci, hiyerarşik ve tüketici bir anlayıştır. Bu durumda son derece komünal, evrensel ve hümanist olan alevi inancını tasarrufuna almanın tek anlaşılır bir yanı varsa o da basit iktidar hesaplarıdır. Yani iktidar ve güç olmak için alevi inancını kendine göre yorumlayarak politik bir araç olarak kullanmaktır. Aslında bu yaklaşım bazı alevi dedeleri ve kurumları tarafından çok bilinçli bir biçimde geliştirilmektedir. Bu kesimler için alevicilik adeta bir sermaye işlevi görmektedir. Sığ bir zihniyetle alevi propagandası yaparak, itibar ve güç toplamaya çalışmaktadırlar. Alevileri dünya toplumuna ve diğer kültürel zenginliklere kapatarak marjinal ve etkisiz bir mezhep düzeyine indirgemektedirler. Alevi toplumunda günden güne gelişen çürümenin temel nedeni, kesinlikle bu anlayıştır. Dünyadaki değişim ve dönüşüme arkasını dönerek içine kapanan, gelişim diyalektiğini kendisinde durduran bir toplumsal gerçeklik, kendisindeki zenginliği dışarıya veremez ve dışarıdan yeni zenginlikler alamaz, toplumsal siyaset yapamaz dolayısıyla tutuculaşarak çürümeyle yüz yüze kalır. Nitekim alevi toplumunun karşı karşıya kaldığı bir diğer gerçeklik budur. Konuyla bağlantılı olarak Önder Apo'nun şu değerlendirmesi son derece çarpıcıdır: "*Sadece Ehl-i Beyt'e haksızlık yapıldı demekle reform gerçekleştirilemez. Ehlibeyt'e yapılan zulmün sosyal ve siyasal nedenlerini çözümleyemez. Dolayısıyla haklı ve mazlum bir zemine dayanmasına rağmen, alevi gelişimi bir hıristiyanlık reformasyonu düzeyinde değildir. Beklenen ilerici rolü oynayacak kapsamdan yoksundur.*"

Bağnazlığı içinde barındıran her anlayış, iktidarcılıktan beslenmektedir. Dolayısıyla özüne ters düşen büyük sapmaları taşımaktadır. Özüne ters düşen her sapma toplumun ve insanlığın aleyhine bir biçim almakta, gerici ve tüketici bir işlev yüklenmektedir. Bir bakıma alevicilik anlayışı da, ilerici alevi inanç gerçeğinden bir sapmadır. Bu sapma alevi toplumuna hizmet eden bir anlayış değil, tamamen devletçi iktidarcı sistemi besleyen bir anlayıştır. Tutuculaşan ve dogmatikleşen her inanç ve ideoloji kesinlikle bir biçimde egemen sistemin mezhebi durumuna gelmektedir. Sorun, subjektif olarak sistemle işbirliğine girip girmeme sorunu değildir. Böyle de olabilir, olmayabilir de. Zira egemen sisteme karşı ciddi bir mücadele iradesi ve inancı ortaya koymayan, genel topluma açılmayan, tüm toplumsal sorunları kendi sorunu görüp sahiplenmeyen her toplumsal olgu, egemen sisteme hizmet etmenin ötesine geçemez. Tersini düşünmek ve sonuç beklemek doğanın ve toplumun yasalarına terstir.

"Alevi toplumunu günden güne tükenişe götüren, dar mezhepçiliği aşmanın en temel yollarından biri; etnik ve ulusal çapta yaşadığı sorunlara yüksek bir duyarlılık göstermek ve sorunları sahiplenerek mücadeleye atılmaktır. Aleviliğin özünde varolan komünal, demokratik değerleri geniş bir sosyal ve siyasal taban yaratarak yaymaktır"

Alevi toplumunu günden güne tükenişe götüren, dar mezhepçiliği aşmanın en temel yollarından biri; etnik ve ulusal çapta yaşadığı sorunlara yüksek bir duyarlılık göstermek ve sorunları sahiplenerek mücadeleye atılmaktır. Aleviliğin özünde var olan komünal, demokratik değerleri geniş bir sosyal ve siyasal taban yaratarak yaymaktır.

Sonuç olarak; alevilerin yaşadığı yerler genelde dağlık, ormanlık ve derin vadilere sahip devletin etki sahasından uzak yerler olmuştur. Kendilerini koruma, ancak bu temelde gelişmiştir. Devlet etkisinden kendilerini en fazla yalıtan ve koruyanlar Kürt aleviler olmuştur. Ciddi bir devlet gelenekleri olmayan Kürtler, komünal demokratik değerlerin temel koruyucu ve savunucu toplumu olmuştur. Kürt alevi toplumsal yapısı birçok devrimci hareketin dayandığı taban olduğu gibi, PKK'nin de dayandığı temel toplumsal tabanlardan biri olmuştur. PKK Kürdistan'a açılırken ilk açıldığı alanların başında Kürt alevilerin yerleşim yerleri gelmiştir.

Maraş katliamı, özünde PKK'nin Kürt aleviler içinde taban bulmasını engelleme girişimidir. PKK'nin alevi Kürtler içinde etkisini kırmak ve alevi Kürtleri PKK'den kopartmak için devletin geliştirdiği çok planlı bir katliam konseptidir. Benzer bir konsept, 1993 yılında Sivas-Madımak'ta uygulandı.

PKK, alevi toplumuna her zaman büyük değer vermiş, alevi kimliğinin korunması için ciddi bir mücadele içinde olmuştur. Devletin aleviler üzerinde geliştirdiği baskıları sürekli değerlendirip işleyerek, toplumda duyarlılık yaratmıştır. Aleviliği her zaman demokratik uygarlığın en temel dinamik toplumu olarak ele almıştır. Komünal demokratik özgür toplum inşasında alevilere çok temel bir rol biçmiştir. Baskıcı, sömürgeci devlet zihniyeti olan dinciliğin aşılmasında alevi inancını ve yaşam felsefesini değiştirici bir motor güç olarak görmüş, aleviliğe bu biçimde de bir anlam yüklemiştir.

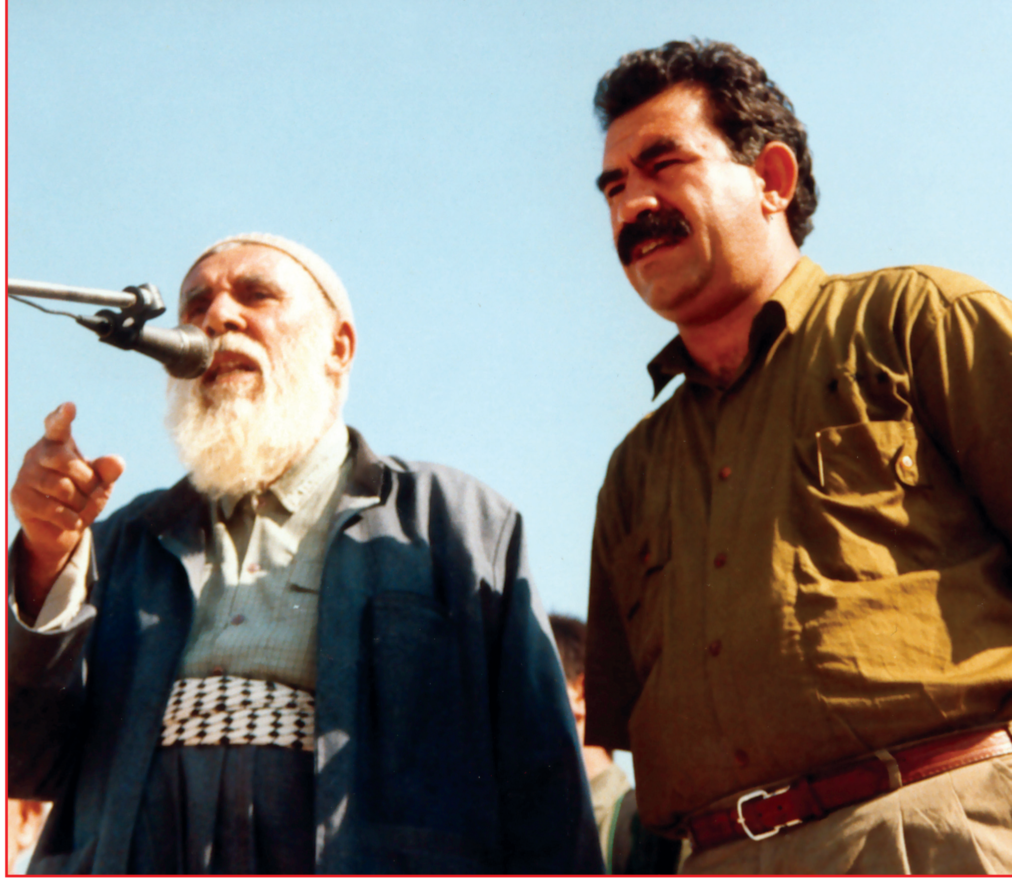
Alevilik, devletçi hiyerarşik tarih boyunca çok büyük baskılar, saldırılar, katliamlar ve ezilmelere karşı karşıya gelse de direnişçi geleneği sürdürmedeki iddiası, komünal demokratik duruşuyla, egemen sistemin sert yüzünü esneten bir rolün sahibi olmuştur. Gelinen aşamada alevilik marjinal mezhepçiliği aşıp ciddi bir demokratik açılım sağlayabilirse, Ortadoğu gericiliğinin ve dinci bağnazlığının aşılmasında ve demokratikleşmenin sağlanmasında belirleyici düzeyde bir katkının sahibi olabilir.

BİTTİ

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

● KCK Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

"İslamiyetin geleneksel kabile kültürü ve uygarlık sistemi üzerindeki etkisi devrimsel önemdedir. Belki de kabile kültüründe yüzyıllarca yaşanan krize en etkili devrimsel yanıttır. Arabistan yarımadasındaki Arap kabileleri yüzlerce, hatta binlerce yıl kendi aralarında bitmez tükenmez bir çatışma ortamına girmişlerdir. Kabile kültüründe büyük bir yozlaşma yaşanmaktadır"

2- Kürt varlığı ve gelenek

Kürt varlığının gerçekleşmesinde Zerdüşt geleneği önemli bir rol oynar. Bu gelenek tek tanrılı ibrahimi dinlerle puta tapar (totemik) dinler arasında tarihsel geçiş halkasıdır. Kabile kültürlerinde egemen din anlayışı olan totemik yapıları ilk defa tabusal olmaktan çıkarıp ahlaki kavramsal bir temele dönüştüren zerdüştlük ilk büyük dinsel ahlaki devrimdir. Arap kabilelerine dayalı islami çıkışa benzeyip onu önceler. Proto Kürt Med kabilelerinden inanç ve ahlak temelli daha üst bir birlik ortaya çıkarmayı hedefler. Kabile toplum krizine demokratik yanı ağır basan bir çözüm geliştirir. MÖ 1000'lerde varlığını görünür kılan bu inanç sistemi, Zerdüşt (MÖ 6. yüzyıl) ile etkili bir toplum sistemi geliştirir. Zerdüşt devriminde önemli olan, dar kabile ve hanedan birliklerini ilk defa aşıp, tüm Med kabileleri arasında ortak bir üst kimlik inşa etmesidir. Mağı denilen rahipler (bilge insanlar) yeni toplumun çok etkin güçleridir. Zerdüştlük muazzam bir toplumsal enerjiye yol açar. Bir araya gelmeleri çok zor olan kabileleri ortak dini ahlaki inanç temelinde bir araya getirmeyi başarması, tarihin üzerinde yeterince durmadığı büyük bir devrimdir. İslamiyet ve hıristiyanlıktan daha az etkili değildir. Hatta İbrani kabile geleneğinin oluşumunda da temel kaynak rolündedir. Med Konfederasyonu'nu mümkün kılan temel harçtır. Pers Akhamenit Hanedanlığı'nın özünde daha demokratik muhtevalı Med Konfederasyonu'nu entrikalarla ele geçirmesi ve tarihin en büyük imparatorluğunu kurması da zerdüşti toplumsal gelenekle yakından bağlantılıdır. Geleneğin saptırılıp demokratik özünden boşaltılması, İran merkezli uygarlık geleneğiyle sonuçlanmıştır.

Aryen imparatorluk geleneği, tarihte demokratik muhtevalı kabile kültürünü kendi yönetim çarklarında en çok kullanma ustalığına sahiptir. Demokratik muhtevayı uygarlık sisteminde eriterek tarihin en güçlü monarklarını yaratmakla övünür. Batı'da Atina demokrasisine karşıt bir Doğu despotizm geleneği olarak, günümüze kadar kendini pekiştirip sürekli kılabilmiştir. Atina demokrasisinin yol açtığı felsefi bilinç Batı uygarlığının oluşumunda temel kaynak rolünü oynarken, Pers saraylarındaki despotizmin içini boşalttığı Zerdüşt geleneği sadece İskender'in ordularına yenilmekle kalmamış, Doğu toplumlarının kültürel birikimlerini de heba olmaktan kurtaramamıştır: Tıpkı Osmanlı despotizminin geriye kalan islami kültürel birikimleri kapitalist Batı uygarlığına karşı koruyamaması gibi. Êzîdî Kürtlerinde neredeyse kurumaya yüz tutmuş bu tarihsel demokratik gelenek araştırılmaya değer önemli bir konudur. Êzîdî Kürtlerle alevi Kürtler yakından gözlemlendiğinde, özellikle kadınlarında temsilini bulan zerdüşti kültürün demokratik, özgür ve eşitçi özellikleri rahatlıkla fark edilebilir. Tüm bastırılmışlıklarına rağmen, doğayla bütünleşmiş, açık sözlü ve cesur yanları dikkate değerdir.

İslamiyet'e kadar otantik özelliklerini büyük oranda koruyan Kürt kültürel gerçekliği üzerinde yürütülecek araştırmalar sadece Kürtlerin tarihini aydınlatmakla kalmayacak, evrensel tarihin binlerce yıl sürmüş dönemlerini de aydınlatacaktır. Günümüzde her ne denli silik kalmış olsalar da, tarihleri konusunda yapılacak araştırmalar Kürtlerin demokratik uygarlık tarihinin de temel kilometre taşları olduklarını kanıtlayacaktır.

3- Kürt varlığı ve islami gelenek

İslami Rönesans'ın tüm geleneksel Ortadoğu kabile kültürü ve uygarlık sistemi üzerinde dönüştürücü etkisi olmuştur. Değişimle içte kabile toplum krizi islam ümmetçiliğini geliştirme, dışta Bizans ve Sasani imparatorluk krizleri daha evrensel islami sultanlığı inşa etme temelinde aşılmaya çalışılmıştır. Böylelikle iki köklü çelişki hem tekil hem de evrensel düzeyde islami sentezle aşılmaya, yeni ideolojik ve yapısal düzenlemelerle giderilmeye çalışılmıştır. Ortaçağ uygarlık sistemi denilen olgunun temelinde islami çıkış yatmaktadır. İslam'ın ümmet ve saltanat geleneğinin tarihte çok etkili olması bu yeniçağ özelliğinden ileri gelmektedir. Bir nevi erken kapitalist modernite rolünü oynamıştır. Adeta Batı Avrupa kapitalist modernitesinin bir ön habercisi, düşük doğmuş ölü çocuk konumunda kalmıştır. İslami uygarlık olmadan Avrupa uygarlığının doğuşunu beklemek veya düşünmek yanlıştır.

İslamiyet'in geleneksel kabile kültürü ve uygarlık sistemi üzerindeki etkisi devrimsel önemdedir. Belki de kabile kültüründe yüzyıllarca yaşanan krize en etkili devrimsel yanıttır. Arabistan yarımadasındaki Arap kabileleri yüzlerce, hatta binlerce yıl kendi aralarında bitmez tükenmez bir çatışma ortamına girmişlerdir. Kabile kültüründe büyük bir yozlaşma yaşanmaktadır. Kadın düşürülmüş, kız çocukları diri diri gömülecek kadar değersiz addedilmiştir. Bu kültür çözüm olarak klasik toplumu besleyecek koşullardan yoksundur. Kısacası ne geleneksel kabile federasyonları ne de geleneksel köleci iktidar yapılanmalarıyla krizin önüne geçilebilmektedir. Hz. Muhammed'in oldukça pratik, ideolojik ve politik önerileri bu ortamda ilaç gibi etkili olmuştur.

Muhammedi devrimin temel özelliği, kabile toplumunun üstünde yeni bir topluma evirilmeden ve yanı başındaki Bizans ve Sasani İmparatorluklarının buyruğuna girmeden, ikisini de aşan yeni politik bir sisteme cesaret etmesi, kendini buna ehil ve yetkili kılmasıdır. Allah kavramını o kadar yüceltmesinin temelinde bu iki devrimsel olgunun, islami ümmet toplumculuğu ve politik kültürünün doğması yatar. Allah kavramının sosyolojik ve tarihsel çözümlemesi bilimsel bir biçimde yapıldığında, bu iki olgunun önemiyle bağı daha net ortaya çıkacaktır. Allah kelimesinin taşıdığı doksan dokuz tür anlam, aslında siyasal, sosyal ve hatta ekonomik manifestoyu dile getirmektedir. Zaten kendisini 'elçi,' 'beyan edici' olarak tanımlaması, arkasındaki tarihsel ve toplumsal sentezin yeni kimliğini gayet iyi ve güçlü biçimde açıklamaktadır. Allah kavramının evrenselliği, cihanşümulluğu, haberdarlığı, bilinçliliği, affediciliği, cehennem ve cennet ödülleriyle uyarıcılığı ve mükafatlandırıcılığı yeni sistemin kimliğini buyurur gibi sunmaktadır.

K. Marks ve ***F. Engels****'in* kaleme aldıkları ***Komünist Manifesto*** neyse, ***Hz. Muhammed****'e* indirildiği söylenen allahın Kuran'ı da odur. Birincisi bilimsel ve Avrupai, ikincisi dinsel ve Doğu'ya özgü kodlarla beyan edilmiştir. Sosyalist toplum ve proletarya diktatörlüğü denen olguların islamiyetteki karşılığı ümmet toplumu ve islami sultadır. Ümmet toplumundaki enternasyonalizm, özgürlük ve eşitlik temaları, sosyalist toplumdaki enternasyonalizm, özgürlük ve eşitlik temalarından daha zayıf değil, daha güçlü ve sistematik olarak dile getirilmiştir. Yine islami sulta anlayışı, sosyalist diktatörlük anlayışından daha az sistematik değildir. Reel sosyalizmdeki gibi her iki olgu da yüzlerce yıl sistemlice geliştirilmeye çalışılmıştır.

Uygarlık tarihinde her devrimin başına gelen ikilem islami devrimde de güçlü biçimde yaşanmıştır. Gerçekleşmesinden kısa bir süre sonra, devrimin demokratik doğrultuda mı, yoksa iktidar devlet doğrultusunda mı yaşanacağı temel sorun olmuştur. İslamiyet'in doğuşundan itibaren her iki eğilim de kendisini güçlü bir biçimde hissettirmiştir. Kabile üst tabakası ve iktidar heveslileri devrimi hızla islami saltanat haline getirmeye çalışırken, kabile alt kesimi ve köle unsurlar demokratik doğrultuda geliştirmeye büyük çaba gösterdiler. Hakim kabile olan Kureyş'in üst tabakası, Muaviye önderliğinde, ***İmam Ali****'nin* daha çok orta yolcu nitelikteki demokratik çıkışını önlemeye çalıştı. Muhammed'in ölümünden sonra, ilk üç halife olan ***Ebubekir, Ömer*** ve ***Osman***, ***İmam Ali*** ile aralarındaki çelişkiden ötürü geçiş aşamasında (MS 632-656) halifeliği (Muhammed yardımcılığı, artçılığı) sırasıyla üstlenmek durumunda kaldılar. Bu dönemde demokratik (şabiye) gelenekle iktidarcı gelenek (sulta) arasında yoğun bir çatışma yaşandı.

Bu çatışma islam'ın iç savaşının bir nevi ilk örneğini temsil etti. İmam Ali'nin (Hz. Muhammed'in damadı, ilk müslimlerden) çizgisi, sanılanın aksine radikal sol, uç veya demokratik (şabiye) olmayıp, mutedil bir orta yolculuk biçimindedir. Gerçek radikalizmi ve demokratizmi ***Hariciler*** temsil etmektedir. Hariciler kabilelerin en yoksul kesimlerinden oluşmaktadır. Ali'nin denge durumunda (Sıffin Savaşı'ndaki durum) hakemlik kurumuna razı olması, hem arkasındaki radikallerin (Haricilerin) ayrılmasına ve yeni bir mezhep (ilk mezhepsel oluşum) oluşturmasına, hem de Muaviye'nin daha ustalıklı iktidar hesapları yapmasına yol açtı. Sonuçta iktidar yanlıları devrimden galip çıktı. Bu üç ana akım kendilerini değişik adlar ve kavramsal içeriklerle islamiyet'in zaferinden günümüze kadar taşımışlar, kendini aşırı tekrarlayan bir kısır döngüyü tarih boyunca Ortadoğu toplumlarına yaşatmışlar; büyük iktidar savaşlarına, kanlı hanedan çatışmalarına, mezhep kavgalarına ve itikat ayrılıklarına yol açmışlardır. Sonuç, sayısız iktidarcı devletçikler, imparatorluklar, mezhepler ve tarikatlar temelinde kabile toplumsal krizinden daha ağır bir islamik toplum (ümmet) krizine geçiş olmuştur. Günümüze doğru Batı kapitalist hegemonyacılığına karşı ağır yenilgilere uğramasının ve altından çıkılması zor bir güncel Ortadoğu topyekun toplumsal krizinin yaşanmasının temelinde bu tarihsel gerçeklik yatmaktadır.

Kürt kültürel varlığı da yanı başındaki islami çıkıştan şiddetle etkilendi. Daha çok da saltanat islam'ının yıkıcılığıyla karşılaştı. Emevi hanedanlık ve sultanlık rejimi, İskender'in fetih ve tahrip tarzına çok benzer bir biçimde giriştiği kanlı geçen fetih savaşlarıyla Kürt topraklarını kısa sürede sultası altına aldı. Özellikle ***Zalim Haccac*** gibi komutanlar, eli kılıç tutan tüm Kürtleri katledip, kadınlarına ve çocuklarına toptan el koydular. Kürtlerin karşılaştığı bu tip istilaların tarihte bilebildiğimiz ilk

örneği, *Gılgameş Destanı'na* konu olan bugünkü Irak'ın (Irak adı ilk kent devleti Uruk'tan kaynaklansa gerek) kuzeyinde ve doğusundaki ormanlık ve dağlık sahaya işbirlikçisi Enkidu'yla birlikte gerçekleştirdiği ve kan döktüğü (Öldürülen canavar Humbaba, aslında kabile şefi konumundaki bir figür olarak anlaşılmalı) seferdir. Kürtlerin saltanat islam'ına karşı tavrı derinden bir ikileme yol açan tarzda olmuştur. Geleneksel aşiret hiyerarşisi, bağlı olduğu İran-Sasani İmparatorluğu'nun yenilip çözülüşüyle birlikte, yeni efendilerine sadakat göstermekte gecikmedi. İktidar denilince hep işgalci efendiye uşaklığı aklına getiren Kürt işbirlikçi zümresi, süreç içinde Emevi Hanedanlığı'yla önce bütünleşti, giderek gönüllü asimilasyonla Araplaştı.

İktidar işbirlikçisi Kürt elidinin Araplaşma öyküsü hayli ilginçtir. Binlerce yıl işbirliği ettiği ve etnik açıdan akraba olduğu İran imparatorluk kültürü içinde dil ve kültür varlıklarını önemli oranda koruyan bu kesimin hızla Araplaşmayı seçmesi, sınıfsal oluşumuyla yakından bağlantılıdır. Araplaşma öncesi Kürt hiyerarşik önderleri kabile kültürüyle hala yakın bağ içindeydiler, aynı kabile ve aşiretin mensuplarıydı. Dolayısıyla sınıflaşma zayıftı. Çıkarları sınıflaşmadan ziyade, kabile ve aşiret içinde hiyerarşinin üst tabakası olarak kalmalarını daha yararlı ve gerekli kılıyordu. Aşiret kültürel bağlarını yitirip yalnız birey veya aile olarak yabancı hakim hanedanlık kültürü içinde erimeleri çıkarlarına uygun değildi. Böyle bir durumda her şeylerini yitirebilirlerdi. Önlerinde bunu kanıtlayan çok sayıda tarihsel örnek vardı. Kürt kabile ve aşiret gerçekliği kendi kültürüne çok katı bir biçimde bağlı olup, dış güçlerle bütünleşmeyi ve asimilasyonu olanaksız veya istisnai kılıyordu. Bunun yanı sıra tarihsel olarak sınıflaşmanın maddi koşullarının fazla gelişmemiş olması (kent ve devlet kültürüyle az karşılaşmış olmaları) ve en önemlisi, dıştan kaynaklı işgalci, fetihçi ve sömürgen istilalara karşı sürekli mücadele içinde olmaları bunda önemli rol oynamıştı.

Arap Emevi Hanedanlığı'ndan kaynaklanan işgal döneminde hem tarihsel hem de toplumsal bakımdan bir farklılaşma yaşanıyordu. İslami sultayla birlikte Arap kabile üst tabakası kendi kabilesinin alt tabakasından koparak hızla yeni bir egemen sınıf haline geliyordu. Derin bir sınıflaşma söz konusuydu. Emeviler döneminde çok güçlü bir islam-Arap aristokrasisi oluşmuştu. Ortadoğu kültüründe ilk defa geleneksel köle-efendi ilişkisini aşan ve Avrupa'da daha sonra gelişecek olan serf-senyör ilişkisine benzeyen yeni türden bir beymaraba (mevali) ilişkisi oluştu. Klasik köleliğe nazaran daha katlanılabilir sınıfsal ilişkilerin oluşumu, islami sultanın en önemli çıktısıdır. İslami iktidarın yeni sınıf düzeni söz konusudur. Bunun önderliğini yapan güç Emevi Hanedanlığı'dır. Emevi hanedanları kendilerine hizmet etmeleri için kısa süre içinde saraylarını Bizans ve Sasani saltanat artığı bürokratlar ve sınıfsal işbirlikçilerle doldurdular. Fethettikleri tüm kültürlerin üst tabakaları, bu tarihsel toplumsal yeni sınıflaşmayı kendi çıkarlarına son derece uygun bularak, işbirlikçi temelde de olsa hızla aristokratlaştılar. Bunlar hakim hanedan aristokrasisi ile çok sayıda evlilik bağı kurdular. Çocuklarını resmi Arap dil ve kültürüyle eğittiler. Kendi kabile dil ve kültürlerinden bu sefer hızla uzaklaştılar. Eskiden çıkarlarına aykırı olan bu durum, yeni islamik aristokrasi koşullarında son derece uygun gelmekteydi. Kaldı ki, tarihte de benzer örnekler çokça yaşanmıştı.

Resmi Akadca, Aramice ve Süryanice, Arapçadan binlerce yıl önce klasik köleci imparatorlukların ortak dil ve kültürleri konumundaydı. Batı'da Grekçe ve Latincenin oynadığı rolü çoktan oynuyorlardı. Arapça ilk defa islamiyetle birlikte Ortadoğu kültürünün yaygın ortak dili konumuna yükseliyordu. Hanedanlık kültürü de Arapça ile ifade edilip tüm Ortadoğu islami aristokrasisinin ortak yaşam kültürü oluyordu. Kökenini Arap hanedanlıklarına bağlamayan yeni yükselen Ortadoğulu aristokratik aile yok gibiydi. Her işbirlikçi aristokratik aile, kökenini bir Arap hanedana, özellikle ehlibeyte bağlamaya büyük özen gösteriyordu. Bu kervana yeni ulema ve asker sınıfını da eklemek gerekir. Hepsi eski kökenlerini inkar etmeyi ve yeni sülale unvanları taşımayı alışkanlık haline getirdiler. Binlerce yıllık Fars kültürü bile Arap dili ve kültürü içinde yoğun bir asimilasyonu yaşamaktan kurtulamadı. Daha zayıf dil ve kültürler kolayca yutuldu. Eski Akadca önemini tamamen yitirirken, Aramice ve Süryanice gücünden çok şey kaybetti.

Kürt kabile ve aşiret üst tabakası da bu hızlı bütünleşme ve asimilasyondan payını aldı. Eski zerdüşti geleneği sürdürmek kendileri için yarardan çok zarar getiriyordu. Bu kültürde ısrar, varlıklarını yitirme anlamına geliyordu. Kısa bir darp döneminden sonra tarihte egemen sınıfların yatkın oldukları çıkar temelli yabancı dil ve kültür içinde erimeyi hızla benimsemeleri, varlıklarını sürdürmelerinin bir gereğiydi. MS 7. ve 10. yüzyılları arasında Arap aristokratik dil ve kültürü içinde eriyip bütünleşen çok güçlü bir işbirlikçi Kürt üst tabakası oluştu. Bu kesimler şeklen Kürt sayılsalar da, dil ve kültürce resmi Arapça'nın birer bendesi durumundaydılar. Bu yeni dil ve kültürle yaşamayı seçkinlik işareti sayıp gurur duyuyorlardı. Kendi dil ve kültürlerini en erken terk edenler bu kesimlerdi. Halen Kürdistan'da bunlardan kalma güçlü kalıntılar vardır.

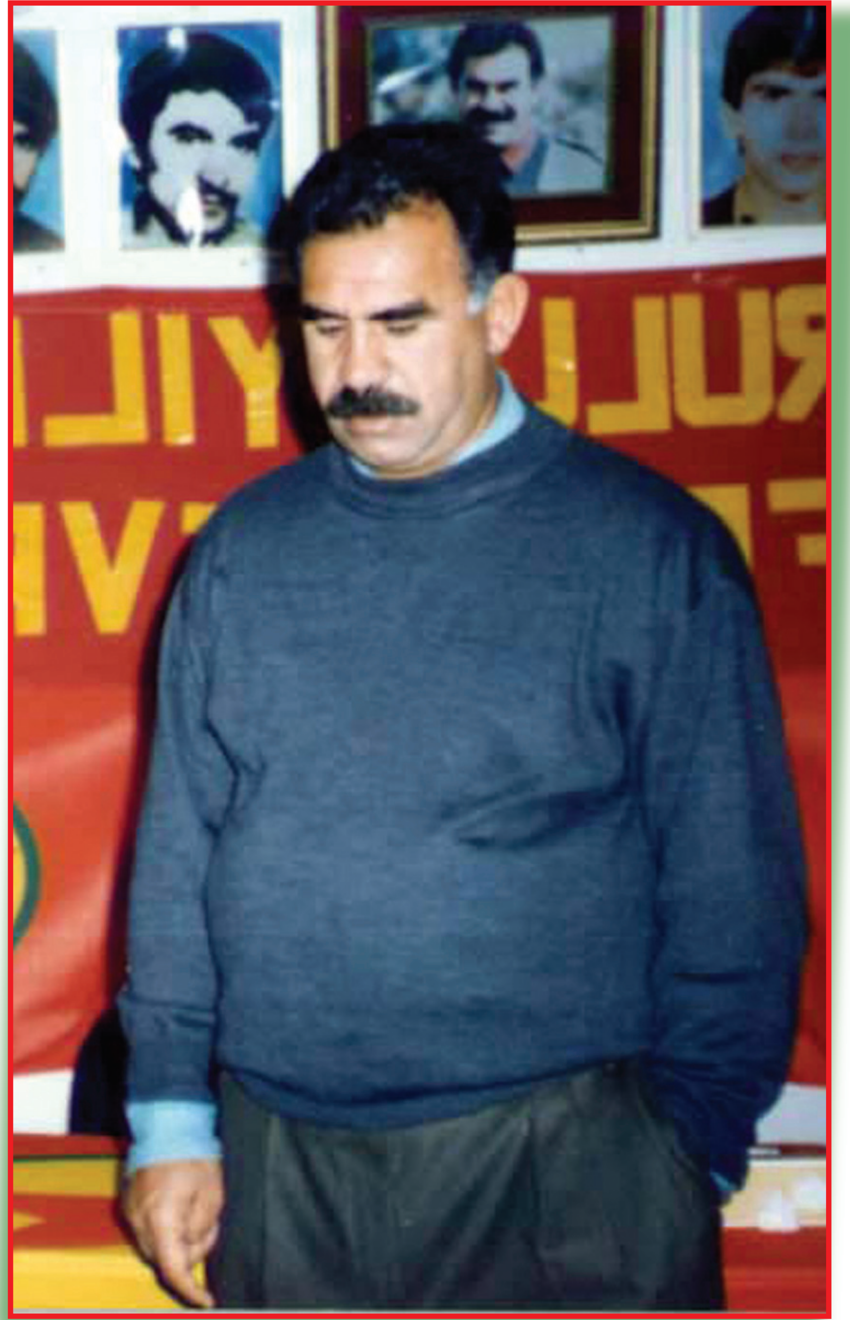
Aleviliğe tam anlamıyla islam kültürü denemez

İktidara oynayan işbirlikçi Kürt aristokrasisi mezhep olarak sünni geleneğe bağlıdır. Sünnilik anlam olarak da kabile hiyerarşisinin üst tabaka geleneğinin yüzeysel islamileşmesini ifade eder. Sünni islam egemen ve iktidarcı olan islamdır. Güçlü bir sınıf temeli vardır. Ortaçağın Kürt beyliklerinin ekseriyetle sünniliği benimsemeleri çıkarları gereğidir; islam'ın hakikatle ilişkisi bakımından bir anlam ifade etmez. Denilebilir ki, islam'ın çıplak iktidar ve rantıyla ilgilenen zümrelerinin maskeli inanç biçimidir. Bu maske altında dinin toplumsal vicdan ve ahlakıyla derinliğine uyuşmayan, hatta ona zıtlık oluşturan birçok uygulamayı yaşarlar. Sünni islama sultanların saraylarındaki entrikalara, zulme ve istismara maske olma rolü tanınmıştır. Emevi, Abbasi ve Osmanlı saraylarındaki örnekler bu konularda oldukça öğreticidir. Ortaçağdaki beyliklerinden günümüzdeki bireysel ve ailesel kalıntılarına kadar Kürt işbirlikçilerinin ezici bir çoğunluğunun Kürt kültürel varlığı karşısındaki inkarcılığı, saygısızlığı ve onu gelişmekten alıkoymaları sınıfsal karakterleri, ideolojik ve iktidarcı yapılanmalarıyla bağlantılıdır. Bir sınıfsal varlığın ideolojik ve yapısal olarak oluşum tarzı toplumun bütünsel kültürel varlığı üzerinde derin etkiler bırakır. İslam'ın Arap, Fars ve Türk egemen sınıf oluşumundaki tarzı, bu kesimlerin kendi toplumlarıyla ilişkilerini de belirlemiştir. İşbirlikçilikleri sınırlı olduğu ve iktidarın inisiyatifli güçlerini teşkil ettikleri oranda, toplumsal kültürlerini de olumlu ve olumsuz yönleriyle etkilemişlerdir. Daha az asimilasyonist olmalarına karşılık, alt tabakalarına karşı daha etkili bir baskı ve sömürü geliştirmişlerdir. Daha çok işbirlikçi olan Kürt egemenleri asimilasyona daha yatkın olurken, Kürt toplumsal varlığı üzerinde daha zayıf bir egemenlik tesis etmişlerdir. Egemenliklerindeki zayıflık ve asimilasyona yatkın özellikleri, toplumsal dil ve kültür karşısında inkarcı ve yararsız olmalarına yol açmıştır. Günümüze doğru bu eğilimleri, asimilasyondan öteye kültürel soykırıma varan bir işbirlikçiliğe kadar tırmanış göstermiştir. Kendi öz toplumlarını kemirerek beslenen yaratıklara dönüşmüşlerdir.

İslami devrime karşı ikinci eğilimi demokratik yaklaşım temsil eder. Kürtlerin islamı karşılayışları bütünlük içinde olmamıştır. Dağ Kürtleriyle ova Kürtlerinin yaklaşımları farklı olduğu gibi, alt ve üst tabakanın yaklaşımları da farklı gelişmiştir. İslam'ın ilk fetih darbeleri karşısında teslim olmayan kabilelerle zerdüşti din adamları, tarihte hep olduğu gibi dağların yükseklikleri ve derinliklerine çekilip direnişlerini uzun süre sürdürmüşlerdir. Direnişleri radikal ve sürekli olan başlıca kesimler, aleviler ve zerdeştiler olarak, ya sünni islamla zıt olan bir islamı ya da hiç islamlaşmamayı tercih etmişlerdir. Dağlarındaki mekanlarından da anlaşılmaktadır ki, alevilik geleneksel direnişçi kültürel varlığını koruyan, asimilasyonu küfür sayan ve kendi kültürel varlıklarıyla uyuştuğu ölçüde islamı kabul eden radikal kesimin inanç kültürüdür. Aleviliğe tam anlamıyla islam kültürü denilemez. Kendi kabile ve aşiret kültürlerine en çok bağlı kalan, kendi kültürleriyle uyuştuğu ölçüde bazı islami değerleri başkaları için değil, kendileri için asimile edip içselleştiren bir kültürdür. Bu özellikleri nedeniyle beş bin yıl öncesindeki Hurri kültürleri ve dilsel varlıklarıyla benzerlik göstermeleri anlaşılır bir husustur. Dış istilalara karşı sürekli direnmeleri, dağların gerektirdiği sıkı kabileci yaşam kültürü bu sonucu doğurmuştur.

Zerdeştilerin durumu daha değişiktir. Bunlar daha çok kabilesel değil, dinsel boyutta direnmişlerdir. Dinsel varlık kabilesel varlığa üstün tutulmuştur. Birkaç farklı mezhep halinde günümüze kadar yansıyabilmişlerdir. Sünni Kürtlere göre Kürtlüğün daha saf değerlerini temsil ederler. Tarihte birçok kırım yaşamalarına rağmen inançlarında ısrar etmişlerdir. Geleneksel Kürt kültürünün zengin bir kaynağı olmalarına rağmen, kitap birikimlerinin yakılması ve özgür yaşamlarının sürekli baskılanması, bu zengin kaynağın fakirleşmesine ve adeta kurumasına yol açmıştır.

Ova kesimindeki Kürtlerde asimilasyona karşı direnen bir eğilim olarak tasavvufi tarikatları gözlemlemekteyiz. Tasavvuf, devlet sulta islamı dışındaki boyutlarıyla, toplumsal vicdan ve ahlaki yönleriyle daha derinliğine kavranan islamı (batıni islam) ifade eder. Genel anlamıyla devletle bütünleşmeyen, iktidardan hoşnut olmayan, dini bireysel vicdan, duyuş ve bilinçle yaşamak isteyen toplumcu islamı ifade eder. İslamı iktidarcı devletçi ve toplumcu olarak iki temel kategoriye bölmek tarihsel toplum gerçeğine uygundur. Toplumcu islam ancak tasavvufi olarak yaşanabilir ki, yaygın halkçı tarikatlar halindeki örgütlenmesi de bu gerçeği gösterir. Toplumcu islam demokrasiyle bağlantılıdır. Hızla iktidarlaşan islama karşı (buna anti islam demek de mümkündür) toplumcu islami örgütlenme olan tasavvuf, halk dayanışmasının bir biçimi ve sığınağıdır. İslami toplum iktidarcı resmi islamla değil, tasavvufi tarikatlarla yaşanabilir. Bir de bireysel islam kategorisi vardır. Bireysel islam mistik islamdır; bireyin tanrısallığı kavrayışını ifade eder. Belli bir anlamı vardır. Fakat hep iktidara oynayan islam kendi derin toplumcu özünden kopmuş, ona karşıt konuma geçmiş islam olarak anlaşılmalıdır.

Kürt toplumunda tasavvufi akımların derin ve yoğun biçimde yaşanması, özünde iktidarla aralarının iyi olmamasıyla bağlantılıdır. Çok sayıda tasavvufi tarikatın kurucularının Kürt kökenli olmaları toplumsal gerçeklikleriyle ilgilidir. Tarikatlar halkın bir nevi öz savunma örgütleridir. İşçi sınıfı sendikalarının kapitalist iktidara karşı oynadığı rolü, ortaçağda Ortadoğu toplumlarında benzer biçimde tasavvufi tarikatlar oynamıştır. Hem inanç ve düşünce, hem de ekonomik örgütler ve savunma örgütleri rolünü oynamışlardır. Çokça politik örgütlere dönüşmüşler, bu dönüşümler bazen saptırılarak yeni iktidar ve devlet inşalarına yol açmıştır. Toplumsal islam en az devlet islamı kadar etkili olmuştur. Buna bireysel islamı da eklemek gerekir. Bireysel islam, devlet islamı ve toplumsal islamdan farklı olarak, bir vicdan ve şahsi din biçiminde yaşanır. Devlet islam'ını din saymak güçtür. Devletin ideolojik, hukuki ve ekonomik alanlardaki tasarruflarına meşruiyet sağlamakta kullanılmaktadır. Burada önemli olan, devletin mi dini, yoksa dinin mi devleti kullandığı sorunudur. Eğer devlet dini kullanırsa, o din kimliğini yitirmiş sayılır. Dinin özü hep toplumla ilgilidir. Dinin devleti kullanması farklı olmakla birlikte aynı kapıya çıkar. Devlet gibi kapsayıcı bir yönetim çarkının dinin buyruklarına girmesi daha büyük bir tehlike teşkil eder. Bir nevi ortaçağ faşizmi yaşanır. Dinin toplumsal alanla sınırlandırılması ve bireylerin özgür tercihine bırakılması çıkış özelliklerine daha uygundur.

Kürt toplumunda dinin bu üç etkinlik alanında da rol oynadığı belirtilebilir. Devlet islamı veya islam'ın devleti buyurgan ve antidemokratiktir. Devlet eliyle dinin, din eliyle de devletin meşrulaştırılması, dinsel tutuculuğun ve dinin işlevsiz kılınmasının temel nedenidir. Kürt toplumunda islam'ın etkili olması da bu temel nedenledir. Ona karşı bir nevi öz savunmayı sağlamaktadır. Kürdistan'ın çok sayıda tarikata beşiklik etmesi öz savunmasıyla derinden bağlantılıdır. Bireysel islam ise, Kürtlerde derin olan güvensizlik ortamına karşı bir moral etki yaratmaktadır. Kürdistan'da kapitalist modernitenin ideolojik etkilerinin ortaya çıkmasına kadarki süreçte, islam en az kabilenin etnik kültürü kadar rol oynayan bir toplumsal kültür biçimidir. Kabile ve aşiret bağlarının üstünde toplumsal bağların oluşmasında temel etkendir.

Ortadoğu ortaçağında kabile ve aşiret üstü toplumsal bağların oluşturulmasında her üç tek tanrılı dinin önemli bir etkisi olmuştur. Kabile ve aşireti aşan toplumsal bağların geliştirilmesi büyük bir devrimsel anlamı ifade eder. Bu gelişme yeni bir toplumun doğuşu anlamına gelir. İslam, hıristiyan ve yahudi ümmeti, kabile ve aşiret örgütlenmesini aşan toplumsal örgütlenmelerin inşa edilmesi anlamına gelir ki, somutta bu hususta karşımıza çıkan olgu halk ve milliyet gerçeğidir. Halk ve milliyet kategorilerinin oluşumunda dinler katalizör rolünü oynamıştır. Başka türlü kabile ve aşiretleri bir üst kimlikte birleştirmek çok zordur. Bunun başarılmasında dinin oynadığı rol küçümsenemez. Halklaşma ve milliyetleşme ortaçağın en belirleyici özelliklerindendir. Nasıl ki yakınçağ uluslaşmaların belirginlik kazandığı çağsa, ortaçağ da halk ve milliyet oluşumunun belirginlik kazandığı çağdır. Halk kavramına göre milliyet dine daha yakın bir kavram olup, kabile ve aşiretin din içinde ikinci plana düşmesine, söz ve karar sahi-

“İktidara oynayan işbirlikçi Kürt aristokrasisi mezhep olarak sünni geleneğe bağlıdır. Sünnilik anlam olarak da kabile hiyerarşisinin üst tabaka geleneğinin yüzeysel islamileşmesini ifade eder. Sünni islam egemen ve iktidarcı olan islamdır. Güçlü bir sınıf temeli vardır. Ortaçağın Kürt beyliklerinin ekseriyetle sünniliği benimsemeleri çıkarları gereğidir; islamın hakikatle ilişkisi bakımından bir anlam ifade etmez”

binin dini cemaat olmasına yol açar. Halk, kabile ve aşiretlerin dinin etkisiyle etnik özellikleri ağır basan kavim anlamına da gelir. Milliyet ise, dinin damgasını vurduğu, kabile ve aşiret üstünde oluşan ümmetin dili farklı olan toplumlarını ifade eder. Bir islam ümmeti çok sayıda milliyetle temsil edilebilir. Tek bir islam milliyeti zorlama bir kavramdır. Bu husus hıristiyanlık için daha da geçerlidir. Hıristiyanlıkta milliyetleşme erken başlamıştır. Yahudilikte esas milliyet Yahudiler olmakla birlikte, az sayıda diğer milliyetlere de rastlanmaktadır.

İslamla yükselişe geçen esas milliyet Araplar oldu. Araplardan sonra Farslar da şia islamıyla milliyet olarak belirginleştiler. Üçüncü sırada yer alan Türkler, 10. yüzyılla birlikte kavim ve milliyet olarak belirginlik kazandılar. Dördüncü büyük milliyet olarak belirginlik kazanmalarına karşılık, Kürtler bu hususta diğer üç milliyetten daha geri konumda kaldılar. Bu da devlet olup olmamakla ilgili bir husustur. Avrupa ulusları nasıl kapitalist devlet etrafında güçlenmişler ve devlet ulusu haline gelmişlerse, Arap, Fars ve Türk kabile boylarının daha çok devletleşmeleri de onların daha gelişkin milliyetler olarak varlık kazanmalarına yol açmıştır. Devlet olmada zayıf kalan Kürtler, üst tabakanın yoğun bir asimilasyonu yaşaması nedeniyle milliyet olarak güçsüz kaldılar. Devlet milliyetliği ancak üst tabaka açısından önemlidir. Alt tabakalar için daha önemli olan, tasavvufi tarikatlar etrafında halk olarak şekillenme, form kazanmadır. Devlet milliyetleşmede, tasavvuf cemaati halklaşmada daha etkilidir. Devlet odaklı zayıf bir milliyet gerçeği olmalarına rağmen, Kürtlerin güçlü tasavvufi tarikatlar etrafında daha demokratik, özgür ve eşit halklaşma gerçekliğini yaşamaları söz konusudur. Kürtlerin islamiyet döneminde gerek güçlü beylikler gerekse tasavvufi tarikatlar etrafında halklaşma ve milliyetleşme yolunda tümüyle geri kalmadıklarını da belirtmek gerekir. Üst tabakanın milliyetleşmesiyle alt tabakanın halklaşması arasında farklılaşma olmakla birlikte bunu abartmamak gerekir.

Kürt kabile ve aşiret kültüründen çıkışla gerçekleşen halklaşma olgusuna Kurmanc denilmektedir. ‘Kürt insanı’ anlamına gelmektedir. Türklerde Türkmen, Araplarda Bedevi, İran’da Acem aynı anlamı içermektedir. Kurmanc aşiret ve kabile bağlarından tümüyle sıyrılmasa da, günümüze doğru hız kazanan kentleşmeyle birlikte gittikçe gelişen bir kategoridir. Tüm aşiretler ve kabilelerden çeşitli nedenlerle kopan ailelerin kalabalık köy ve kentlerde bağımsızlaşarak güçlenmesi, Kürt halklaşmasının temel gücünü teşkil etmiştir. Bu tarzda Kürtler halk olarak gelişir ve yeni demokratik uluslaşmaya doğru yol alırken, aşiret üst tabakasının zayıf milliyetten millete, ulusa geçiş yapması aynı yoğunlukta ve hızda gerçekleşmemiştir. Bu tabakanın devlet ulusu haline gelmede yaşadığı başarısızlık, demokratik uluslaşmanın Kürtlerin şansı haline gelmesine yol açmıştır. Demokratik uluslaşmayla devlet uluslaşması arasında köklü farklar vardır. İleriki bölümde bu konunun üzerinde uzunca durulacaktır.

Ortaçağ kültüründe islamlaşmayla Kürt kültürünün var oluş mücadelesindeki olumlu ve olumsuz yönleri böylece belirlemeye çalışırken, bu sürecin dinamik karakterini vurgulamak gerekir. Halklaşma ve kavimleşme daha hacimli ve gelişkin bir toplumsal formdur. Pazar etrafındaki ekonomik gelişmeyle halklaşma etrafında yeni bir halk kültürünün oluşumu, tasavvufi cemaatler, üst tabaka milliyetliliği bütünsel olarak diğer halklar gibi Kürtleri de uluslaşmanın (milletleşme) eşiğine getirmiştir.

4- İslam kültürü ve Arap-Kürt-Türk ilişkileri

Ortaçağ islam kültürü temelinde şekillenen Kürt-Arap-Türk ilişkileri Kürt

gerçekliğinin gelişiminde çok önemli bir rol oynar. Özellikle 7. ve 11. yüzyıllar arasındaki dönemde, Arap-Kürt ilişkilerinde Arap-islam kültürünün etkisi altında ortaya çıkan bir yandan beylikler halindeki iktidar devlet oluşumları, diğer yandan tasavvufi tarikatlar temelindeki sivil toplum oluşumları Kürtlerin halklaşma, kavimleşme ve milliyetleşmeleri yolunda (her üç kavram arasında pek az fark vardır) önemli gelişmeler yaşamalarına yol açmıştır. Daha önceki yüzyıllarda Fars-Kürt ilişkilerinde de benzer gelişmeler yaşanmıştır. Bunları taslak halinde değerlendirmiştik. Bu sürecin devamında gelişen Kürt-Türk ilişkileri her iki halkın özellikle varlıklarını korumalarında çok daha önemli stratejik ilişkilere dönüşmüştür.

Orta Asya’nın gerek iklimsel gerekse toplumsal koşullarında meydana gelen olumsuzluklar nedeniyle 10. yüzyılda Ortadoğu’ya doğru göçlerini hızlandıran Türk boyları, kendileri için sürekli yaşayabilecekleri yeni yurtlar arama peşindeydiler. Geleneksel İran imparatorluk arazilerinde fethe dayalı yerleşkeler oluştursalar da, bunlar pek kalıcı olamamıştı. Hem iç boy ilişkilerinde hem de komşu kavimlerle ilişkilerde sürekli iktidar boğuşmalarını yaşıyorlardı. Çatışmalar kalıcı ve güvenlikli bir yerleşmeye çok az olanak tanıyordu. Dolayısıyla daha batıya doğru ilerleyerek Arap ve Bizans imparatorluk arazilerine açılmaları zorunluluk arz ediyordu. Bu sefer kavim olarak karşılarına Araplar, Kürtler ve Ermeniler çıkıyordu. Arap Abbasi sultanlarının en önemli devşirme askerleri Türk kökenliydi. Bu yöntemle ancak en seçkin savaşkan Türkler iskan edilebilirdi. Kaldı ki, bunlar kısa sürede kolayca Araplaşıp kendi kabile kültürleriyle bağlarını kesebiliyorlardı. Geriye kalan geniş boy birliklerine acilen yerleşim alanlarının sağlanması temel sorun olarak duruyordu. Arap sahasına, özellikle bugünkü Irak’tan Mısır’a kadar uzanan alanlarda askeri yetenekleri temelinde Atabekler ve hanedanlar olarak birçok beylik oluşturmuşlardı. Fakat akınların büyüklüğü karşısında bu beylikler ihtiyacı karşılayamıyordu. Burada da askeri devşirme olgusu temel olup, geri kalan Türk boyları daimi bir arayış halinde olmaya ve göçebe olarak yaşamaya devam ediyorlardı. Kürtlerle tarihsel temasları bu arayışlar sırasında gelişti.

Hem beylikler hem de sivil toplum olarak Kürtlerin bu dönemdeki (11. ve 12. yüzyıllar) temel sorunu, bir yandan Arap sultanları ve işgalcileriyle süregelen gergin, çatışmalı ve uzlaşmalı ilişkilerden, diğer yandan Bizans İmparatorluğu’nun Roma’dan kalma geleneksel yayılma ve işgal hattı üzerinde bulunmalarından ötürü sürekli sıkışmalarından kaynaklanıyordu. Güneyden çöllük alanlardan, ta Yemen’den gelişen ve geçmişi El Ubeyd kültürüne (MÖ 5000-4000) kadar uzanan semitik kökenli kabile saldırıları bitmek nedir bilmiyordu. Akadlar, Babilliler ve Asurlular döneminde imparatorluk desteğiyle devam eden bu Kuzey’e (cennet kavramına yol açan arazilere, coğrafyaya) doğru yayılmalar, MÖ 5. yüzyıldan itibaren gelişen Arap istilalarıyla daha da hız kazandı.

İslamiyetle birlikte Araplar çığ gibi büyüyen istilalarıyla Avrupa, Kafkasya ve Orta Asya içlerine kadar sel gibi akarken, bundan en büyük zararı kuzeydeki Aryen kökenli geleneksel topluluklar ve bunların önde geleni olan Proto Kürtler ve Kürtler gördüler. Kürtler belli bir direnmeden sonra islamlaşarak, Kürt kabile üst tabakası Arap-islam asimilasyonunu kabul ederek, alt tabaka tasavvufi sivil toplumlar oluşturarak ve geleneksel olarak hep yapıldığı gibi dağların doruklarına ve enginliklerine çekilerek varlıklarını koruma stratejileri geliştirdiler. Bahsedildiği gibi, bu stratejilerle varlıklarını olumlu ve olumsuz yönleriyle birlikte korumayı ve geliştirmeyi başardılar. İşbirlikçi üst tabaka olumsuz yönü ağır basan Sünni bir milliyetleşmeyi (kendini ağırlıklı olarak Arap milliyetinden sayma, işine geldiği vakit Kürtlüğü kullanma) varlık gerekçesi haline getirirken, alt tabakalar olumlu yönü ağır basan sivil toplum karakterli tasavvuf tarikatlar (özellikle medreselerde) temelinde halklaşma yolunda ilerlediler ve ortaçağda Kürt gerçekliğine önemli katkılar sağladılar.

Kuzeyden ve batıdan gelen, İskender’le başlayan, Roma ve sonrasında ardılı olan Bizans İmparatorluğu’yla birlikte İran, Pers, Part ve Sasani İmparatorluklarına yönelen saldırılar, ağırlıklı olarak Kürt kökenli toplulukların temel yaşam alanlarında gerçekleşiyordu. Kuzeyden, güneyden ve batıdan gelen bu tarihsel saldırı akınları, Türk boy ve beylikleri ve ardından gelen imparatorluklarının akınlarıyla İran İmparatorluğu’nu yıkmaları sonrasında, doğu yönünden güç kazanarak ve katlanarak gelişti. Böylelikle cennet olarak tabir edilen topraklar lanetli topraklar haline geldi. Kürtlerin talihsizliği ve lanetliliğinin arkasında böylesi acımasız savaşlarla yüklü bir tarihin bulunduğunu önemle belirtmek gerekir. İster kabile ve aşiretler olarak varlık bulsunlar, ister kavim olarak varlık kazansınlar, Kürtler dıştan kaynaklı ve her dem iç uzantıları bulunan olumsuzlayıcı güçlerin farkındaydılar. Türk beylik, sultanlık ve kabile boylarıyla bu ahval ve şerait içinde karşılaştılar. Her iki güç de tecrübeli ve savaşkandı. İlk temaslarında bazı çatışmalar yaşasalar da, ağır basan yön dostluk ve uzlaşmaydı. İki tarafın da buna şiddetle ihtiyacı vardı. Çatışma yolunu tercih etmeleri her iki tarafa da stratejik olarak kaybettirebilir, birlikte tükenebilirlerdi. Bu yönlü bilincin her iki tarafta da var olduğu anlaşılıyordu.

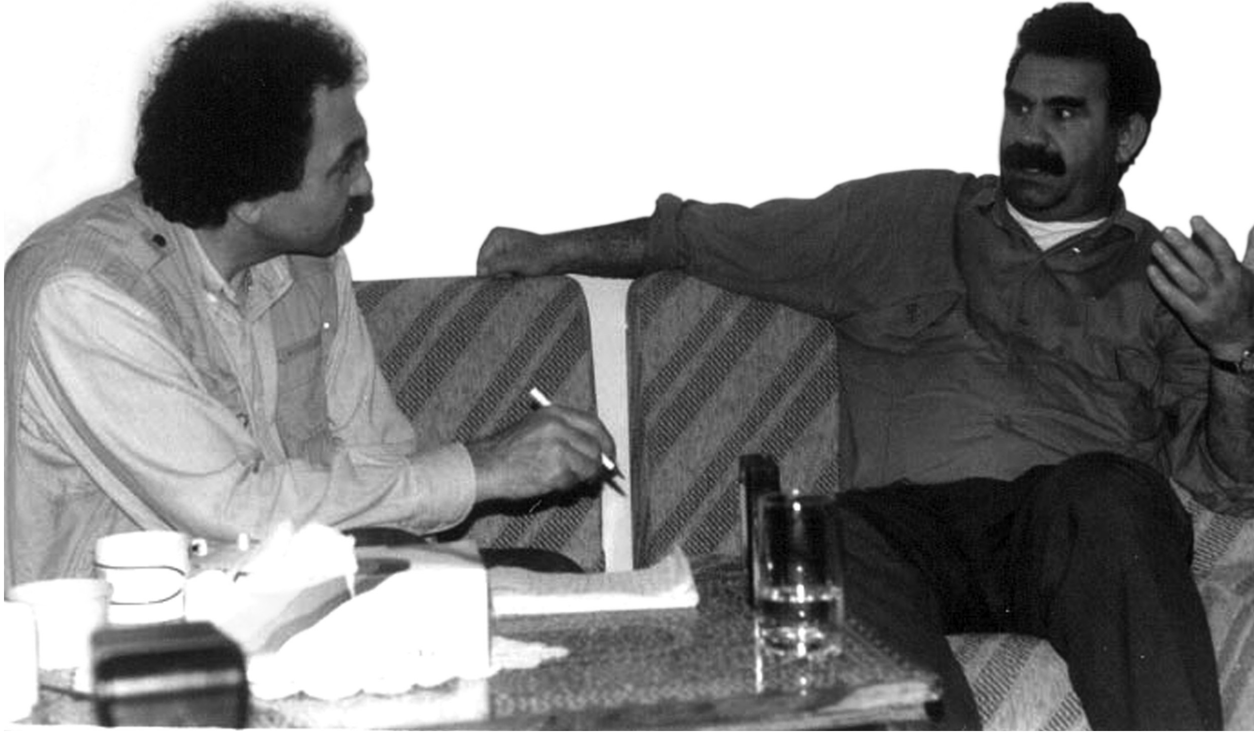
Abbasi halifesinden sultanlık unvanı alan Oğuz-Selçuklu Hanedanı’ndan Sultan Alparslan, Anadolu’nun kapılarını açmak için Kürdistan’da müttefik bulma peşindeydi. 1071’de Malazgirt Savaşı’na hazırlanırken, dönemin güçlü Kürt beylikleri ve aşiretleriyle ilişkiler geliştiriyordu. Bunun sonucunda Meyafarqin (Silvan) merkezli Mervani Sultanlığı’nda aradığı müttefikleri buldu. Yörenin birçok aşiretinden de kendi kabile güçlerine denk bir kuvvet derledi. Sanıldığının aksine, Bizans İmparatorluğu’na karşı verilen Malazgirt Savaşı sadece Türk boylarından derlenen güçlerle değil, en az onlar kadar Kürt aşiret ve beylik güçleriyle verilen ve kazanılan bir savaştı. Malazgirt Savaşı’nı doğru çözümlediğimizde, Kürt-Türk ilişkilerindeki temel stratejik mantık da anlaşılacaktır. Durum özce şöyledir: Kürtler batıdan ve kuzeyden gelen Roma ve Bizans saldırılarına karşı varlıklarını korumak ve geliştirmek için güçlü müttefiklere ihtiyaç duyuyorlardı. Arap-islam güçlerinde bu imkanı gördüler. Türk boylarının bölgeye gelişine kadar Arap güçleriyle geliştirdikleri ilişkiler temelinde hızla islamlaşmalarının temel nedenlerinden biri bu güvenlik ihtiyacıydı. Türk boylarının yeni yurt ihtiyaçları onları ya Kürtlerle savaştırıp işgalci güç konumuna düşürecekti, ya da bu mümkün olmazsa, ittifak kurup Bizans İmparatorluğu’nu daha da batıya sürerek kendilerine yerleşkeler kuracaklardı. Her iki taraf Malazgirt Savaşı’na bu stratejik mantıkla girdi. Savaş kesinlikle Bizans İmparatorluğu’na karşı Kürtlerle Türklerin ortak savaşıydı.

Bu savaşın sonuçları açıktır: Türk boyları için Anadolu’nun kapıları açılmış, tarihi bir dönem başlamıştır. Kürtler ise kendilerini yüzyıllardan beri sürekli baskılayan ve geriye iten tarihi bir engelleyici güçten kurtulmuş olmaktadır. İslam bu ilişkide harç görevini görmüştür. İslami örtü altında verilen ortak savaş, aslında kabile ve aşiret özellikleri ağır basan iki halkın varlıklarını koruma ve geliştirme amaçlıydı. Başarısızlık daha o zaman her iki halk için varlıklarını yitirme ve gerileme anlamına gelecekti. Resmi tarih Malazgirt Savaşı’nı hep Türk Sultanı’nın büyüklüğüne bağlayıp özünü gizler. Malazgirt Savaşı en az Türkler kadar Kürtlerin de savaşıdır. Resmi tarihte yazılı olmamak bir gerçekliği ortadan kaldırmaz.

Zaman zaman çatışmalarla bozulsa da, Kürt-Türk ilişkilerinde bu mantık günümüze kadar geçerliliğini sürdürecektir. Türklerin Anadolu içlerine

“İslamla yükselişe geçen esas milliyet Araplar oldu. Araplardan sonra Farslar da şia islamıyla milliyet olarak belirginleştiler. Üçüncü sırada yer alan Türkler, 10. yüzyılla birlikte kavim ve milliyet olarak belirginlik kazandılar. Dördüncü büyük milliyet olarak belirginlik kazanmalarına karşılık, Kürtler bu hususta diğer üç milliyetten daha geri konumda kaldılar. Bu da devlet olup olmamakla ilgili bir husustur”

“Kürtlerin Türk kavimleri, beylik, sultanlık ve boylarıyla kurduğu ilişkilerin mahiyeti doğru kavranmadan, her iki toplumun varoluş tarihleri doğru yazılamayacaktır. Kürtlerin Türklerle ilişkilerinde varlıkları asimilasyonla ya da askeri zorla tehdit altına girsin diye değil, varlıklarını birlikte daha güçlü korumak ve geliştirmek için bu stratejiyi benimsediklerini çok iyi anlamak gerekir”

“Ortadoğu’da ortaçağın sonlarına doğru gelindiğinde, Kürt gerçekliğinin islam kültürüyle kurduğu ilişkiler önemli sonuçlar doğurmuştur. Yaklaşık bin yıl süren bu ilişkilerin olumlu ve olumsuz yönde etkileri olmuştur. Olumsuz yönü, Arap dili ve kültürünün asimilasyonist etkisidir. Araplaşma ve Arapça’nın etkisi yüzyıllarca sürmüştür. Bir sınıf olarak oluşan Kürt üst tabakası halk kültüründen uzaklaşmış, geleneksel işbirlikçilikte mesafe kat etmiştir”

yerleşmeleriyle birlikte, bu yeni strateji geçerliliğini hep koruyacaktır. Tarihin kritik anlarında her iki güç ancak birlikte davrandıklarında başarılı olabileceklerini hatırlayacaklardır. Kürt Eyyubi Hanedanlığı’nda, birçok Anadolu Beyliği’nde ve Osmanlılar döneminde bu mantık hep işleyecektir. Tarihin derinliklerine uzandığımızda, Hitit-Mitanni (MÖ 1600’ler) ilişkilerinden beri Anadolu ve Mezopotamya’daki güçler arasında benzer bir stratejinin işlediğini görmekteyiz. Hem halk ve sivil güçler hem de iktidar güçleri olarak bu iç içelik yaşanacaktır. Sadece batıdan değil, doğudan ve güneyden gelen tehditlere karşı da bu ortak savunma stratejisi işleyecektir. Osmanlı Sultanı Birinci Selim, İran Safevi Hanedan İmparatorluğu’nun yayılmasını yine benzer bir ittifak anlayışıyla durdurmuştur. Aynı tarihlerde (1514-1517) güneyden gelen Mısır merkezli Memlük Sultanlığı da İdris-i Bitlisi öncülüğünde kurulan ittifakla önce durdurulmuş, sonra yıkılmıştır. 1920’lerdeki Kurtuluş Savaşı’nda da aynı strateji yürürlükte olacaktır.

İran Safevi Hanedan İmparatorluğu’nun yayılmasına karşı verilen 1514 yılındaki Çaldıran Savaşı’nda Yavuz Selim’in ordusunda yeniçerilerden daha fazla Kürt beylik ve aşiret kuvvetleri vardır. Savaş hem verilen yer hem de askeri bakımdan Osmanlı-Kürt ittifakıyla (Amasya’da yirmi sekiz Kürt Beyi ile Yavuz Selim arasındaki protokol) kazanılmıştır. Memlüklerin Urfa ve Mardin’deki hakimiyeti göz önüne getirildiğinde, Mercidabık (Kuzey Suriye’de Halep’e yakın bir yer) Savaşı’nın da benzer karakterde olduğu görülür. Her iki savaşın stratejik olarak Kürtlerin var oluş ve bağımsızlığında önemli rol oynadığını belirlemek son derece gerçekçi ve gereklidir. Şoven tarih hep gerçeklerin üzerini örtmüştür. Selçuklu, Eyyubi ve Osmanlı Hanedanlıkları döneminde Kürdistan coğrafyasında verilen savaşları ağırlıklı olarak Kürtlerin işgalci güçlere karşı savaşları biçiminde değerlendirmek en doğrusudur. 1920-22’deki Ulusal kurtuluş savaşı da buna dahildir. Türklerin bu savaşlardan kazancı, Kürtler olmaksızın barınamayacakları Anadolu’da kalıcı bir yurtluk kazanmış olmalarıdır.

Kürtlerin Türk kavimleri, beylik, sultanlık ve boylarıyla kurduğu ilişkilerin mahiyeti doğru kavranmadan, her iki toplumun var oluş tarihleri doğru yazılamayacaktır. Kürtlerin Türklerle ilişkilerinde varlıkları asimilasyonla ya da askeri zorla tehdit altına girsin diye değil, varlıklarını birlikte daha güçlü korumak ve geliştirmek için bu stratejiyi benimsediklerini çok iyi anlamak gerekir.

Türklerin tarihsel derinliği olan zihniyetlerinde de aynı stratejik mantık geçerlidir. Objektif olarak Batı ajanlığı anlamına gelen ‘Beyaz Türk Faşizmi’nin son yüz yıldır bu stratejik mantığı ve tarihsel işleyişi inkar eden tavrının temelinde her iki toplumsal kültüre karşı komplocu niyet ve uygulamaları vardır. Daha inşa edildiği ilk dönemlerden beri özü böyle olan ilişkilere inkar, imha, asimilasyon ve soykırımı dayatmak, her iki toplumsal kültüre en büyük ihanet olup birlikte kaybetmeleriyle sonuçlanacaktır.

Ortaçağda toplumlar arasındaki ilişkilere damgasını vuran olgu dindir. Din ortaçağda bugünün milliyetçiliği gibi bir etkiye sahiptir. Fakat toplumsal gerçeklikte din ideolojik bir örtü olup, asıl varlığı dil ve geleneksel kültür oluşturur. Kürtlerde de dil ve kültürlerinin islami örtü altında gösterdiği değişim olumlu ve olumsuz yönleriyle devam etmiştir. Bu çağda daha da belirginleşen halklaşma ve kavimleşme olguları kültürel gerçekliğin temel boyutlarından biri haline gelmiştir. Aşiretsel ve dinsel zihniyetle birlikte kavimsel zihniyet de gelişim göstermiştir.

5- Kürt gerçekliğinde Ermeni-Süryani-Yahudi etkileşimi

Ortaçağın Kürt gerçekliğinde hıristiyanlar (Ermeniler, Asuriler) ve Yahudilerin etkileşimi de önemli rol oynamıştır. İslamdan altı asır önce inşa edilen hıristiyanlık, bir dini duygu ve düşünce olması itibariyle daha erkenden etkileyici olmuştur. Başlangıç itibariyle daha çok yoksullaşanlar ve baskı altında yaşayanların bir hareketi halinde gelişmiştir. Hıristiyanlığın doğuş döneminde Roma İmparatorluğu’nun bölge üzerinde doruk noktasına varan bir egemenliği söz konusudur. Bu egemenlikten en çok Helenler, Asuriler ve Ermenilerle kısmen Kürt ve Arap kökenliler acı çekmektedir. Yahudilerin de yoksul kesimleri oluşmuştur. Yahudi kabileciliği artık dar gelmektedir. Üst tabakası Roma’yla işbirliğine yöneldiğinden, parçalanma daha kökten olmuştur. Hz. İsa bu radikal bölünmenin ürünüdür. Yoksulların dini önderi olarak ortaya çıkmıştır. İsevilik aslında Yahudilikten türeyen ikinci büyük dini oluşumdur. Yahudiler kabilelerinin Kutsal Kitabı olan Eski Ahit’ten ötürü derinliğine parçalanmamıştır. Ayrılanlar azınlıkta kalmıştır. Yeni din en çok Helen, Ermeni ve Asuri kökenliler üzerinde etkili olmuştur. Miladi 3. yüzyılda hıristiyanlığın yayılması hızlanmıştır. 4. yüzyıl büyük dönüşüm yüzyılıdır. Her üç halk, çoğunluğu itibariyle hıristiyanlaşmıştır. Hıristiyanlaşma Roma köleliğinden kopuş anlamını da taşıdığından, bir nevi erken milliyetçilik rolünü oynamıştır. Bu milliyetçilik kapitalist ulusçuluktan farklı olmakla birlikte proto ulusçuluk rolündedir. Dolayısıyla erken kapitalizm nüvelerini de taşır. Kapitalizmin hıristiyanlığın bağrında hegemonikleşmesi tesadüfi değildir. Roma İmparatorluğu’nun 4. yüzyılda ikiye bölünmesinde hıristiyanlık büyük rol oynamıştır. Doğu Roma’nın yani Bizans’ın oluşumunda hıristiyanlık belirleyici olmuştur. Kısa süre sonra Batı Roma da hıristiyanlaşmıştır. Katoliklik ve ortodoksluk bu bölünmenin ideolojik ifadesidir. Latince katolik kültürün, Grekçe ortodoksların ifade dili olmuştur. Ermeni ve Süryani-Keldaniler (hıristiyanlaşmış Asuriler) de kendi mezheplerini inşa etmede gecikmemişlerdir. Bu bölünmeler Ortadoğu kültüründe köklü ayrımları da beraberinde getirmiştir. Helen, Ermeni ve Süryani ayrışması hız kazanmış, bu topluluklar adeta erken doğum yapan proto uluslar haline gelmişlerdir.

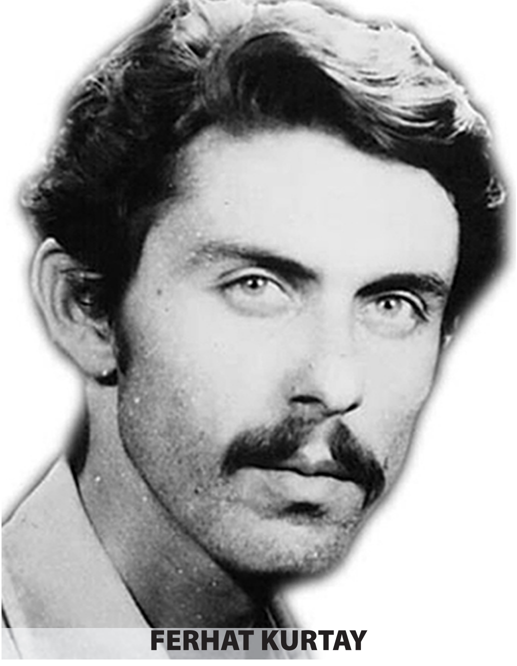
Bu halkların gerek maddi gerekse manevi, entelektüel seviyeleri diğer halklar, özellikle Kürt ve Arap kabilelerinkinin oldukça üstündedir. Aralarında farkın açılması kaçınılmazdır. Her üç halk da Ortadoğu’nun en eski kent kökenli halkıdır. Kent kökenli olmak kültürel üstünlük sağlar. Kuzey’deki dağ Kürtleriyle güneydeki çöl Araplarının bu üstünlük karşısında çelişkiye düşmeleri doğaldır. Kaldı ki, Bizans’ın ortodoks Helenlere, Sasanilerin farklı mezheplere mensup Ermeniler ve Süryanilere sahiplik etmeleri var olan çelişkileri daha da karmaşık hale getirmiştir. 7. yüzyılda islamiyet’in doğuşu ve her iki imparatorluk ve bağlı mezhepleri karşısında hızla üstünlük sağlaması çelişkileri hem arttırmış hem de şiddetlendirmiştir. Yahudilikle geleneksel çelişkiler de her zaman kaosun tetikleyicisi olmuştur.

İslamiyetle birlikte Kürt coğrafyası (bu coğrafya 11. yüzyıldan itibaren Kürdistan olarak literatüre geçecektir) bu yeni çelişkiler karmaşasının tam göbeğindedir. Araplar, Farslar, Kürtler, Süryaniler, Ermeniler ve kısa süre sonra Türklerin güç gösterisi alanına dönüşmüştür. Kürdistan daha üstte Bizans ve İslam İmparatorluğu’nun (daha öncesi Sasanilerin) temel çarpışma alanı konumundadır. Kürtler kuzeylerinde daha çok Ermeniler, güneyde Süryaniler, batıda Rumlar ve doğuda ise Farisilerle iç içeydiler. Çoğunluk halkı oluşturmalarına rağmen, bu komşu halkların özellikle kentlerdeki gücüyle daimi temas halindeydiler. Kendileri çoban ve ziraatçı halk olarak varlık kazanırken, Ermeniler ve Süryaniler kentli zanaatkar halk olarak var oluş halindeydiler. Böylece aralarında tarihsel bir işbölümü de gerçekleşmiş oluyordu. İlişkiler çelişkili olmaktan çok simbiyotik (karşılıklı birbirini besleme ilişkisi) ilişki niteliğindeydi. Bu ilişkilere Yahudileri de dahil etmek gerekir. Yahudilik daha doğuşunda Kürt coğrafyasıyla yakın bağ içinde olmuştur.

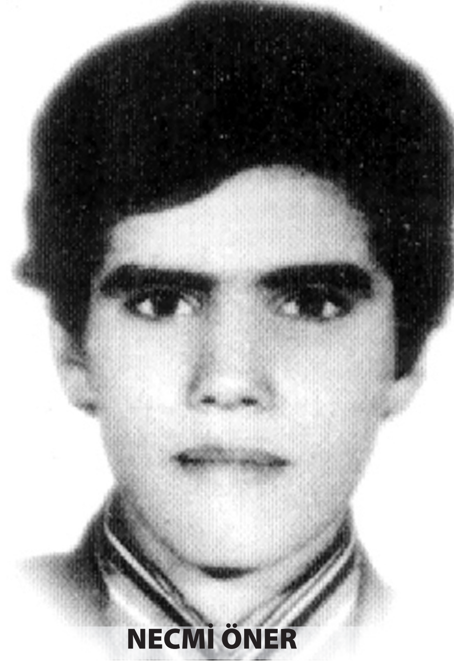
Bu dönemde Kürtlerin büyük çoğunluğu zerdüşti inancı paylaşırken, kısmen yahudileşen ve hıristiyanlaşan azınlık Kürtler de oluşmuştur. İslam’ın bölgeye girişiyle bu denge kökten değişmiştir. Süryaniler, yahudiler ve Rumlara (islami örtü altında hıristiyanlar ve yahudilere) karşı Araplar bugünkü Irak ve Suriye’de üstünlük kurmuşlardır. Mısır’da Kıpti hıristiyanlara karşı aynı durum yaşanmıştır. Türkler Anadolu’da Rumlar ve kısmen Ermeniler karşısında üstünlük ve çoğunluk sağlamıştır. Kürdistan’da Ermeniler ve Süryaniler karşısında Kürtler benzer bir üstünlük ve çoğunluk sağlamıştır. Buradaki kavim isminden kavmin içindeki üst tabakanın hegemonyası anlaşılmalıdır. Tüm çatışmalar ve fetihlere rağmen, alt tabakalar ve halklar arasındaki ilişkiler ağırlıklı olarak dostça sürmüştür. Kürtler Ermeni ve Asuri kavimleriyle iç içe yaşamışlar ve ortaklaşa birçok uygarlık ve kültürel girişimlerde bulunmuşlardır. MÖ 2.000’lere kadar uzanan bu yönlü ilişkilerin varlığı tarihsel olarak da tespit edilebilmektedir. Kavim beylikleri arasındaki tüm iktidar çekişmeleri ve mülk kavgalarına rağmen, 19. yüzyılın başlarına kadar Ermeni, Kürt, Türkmen ve Süryani halkları arasında yoğun kültürel ilişkiler yaşanmıştır. Bu ilişkiler ağırlıklı olarak simbiyotik olup, hem maddi hem de manevi kültürel alanlarda gelişmiştir. Bu halkların kaderlerini köklü olarak değiştirecek olumsuzluklar yaşanmamıştır. Var olan çelişkiler daha çok kavim üst tabakalarının çıkarları temelinde kışkırtılıp çatışmalara dönüştürülmüştür. Alt tabakaların dinsel ve mezhepsel farklılıkları saygıyla karşılanmış, dostluğun ve kardeşçe ilişkilerin önünde engel olarak görülmemiştir. Tarihin hegemonik güç ve ideolojiler temelinde yazılıp propaganda edilmesi bu gerçekliğin üstünü örtemez, ortadan kaldırmaya yetmez.

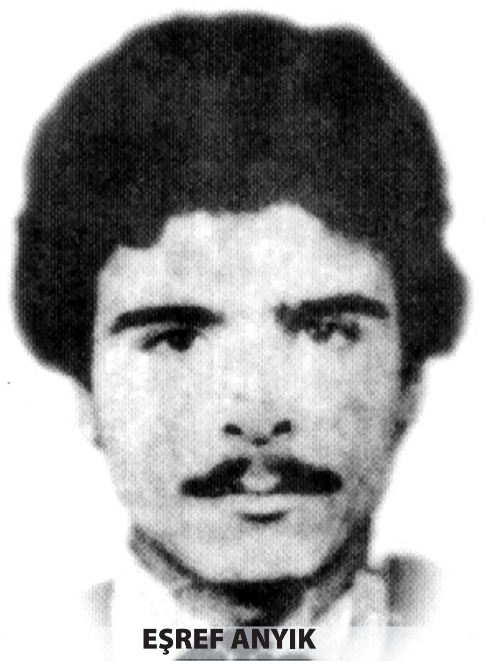
Ortadoğu’da ortaçağın sonlarına doğru gelindiğinde, Kürt gerçekliğinin islam kültürüyle kurduğu ilişkiler önemli sonuçlar doğurmuştur. Yaklaşık bin yıl süren bu ilişkilerin olumlu ve olumsuz yönde etkileri olmuştur. Olumsuz yönü, Arap dili ve kültürünün asimilasyonist etkisidir. Araplaşma ve Arapça’nın etkisi yüzyıllarca sürmüştür. Bir sınıf olarak oluşan Kürt üst tabakası halk kültüründen uzaklaşmış, geleneksel işbirlikçilikte mesafe kat etmiştir. Bu işbirlikçiliğini 16. yüzyıldan itibaren Osmanlı-Türk Hanedanlığı’yla daha da geliştirmiş, Ermeni ve Süryani halklarıyla zaman zaman çatışmalara girmiştir. Egemen işbirlikçi sınıf olarak, Kurmanc denilen kesimlerle kabile ve aşiretlerin yoksul tabakaları üzerinde baskı ve sömürüsünü geliştirmiştir. Olumlu yönleri, halk kavim olarak Kürtlerin bu dönemde ilk defa bu ismi resmen ve fiilen kullanmaları ve coğrafyalarına artık resmen Kürdistan denilmesidir. Özcesi, ülke ve halk ismi bu dönemde kesinleşmiştir. Kürt dilinde edebi eserler yazılmıştır. Şerefxan’ın Kürdistan Tarihi, Ahmedê Xanî’nin Mem û Zîn’i, Feqiyê Teyran’ın şiirleri başta olmak üzere Kürtçe yazılmış birçok bilimsel ve edebi eser bu dönemin ürünüdür. Kürt kabile ve aşiretlerinin kısmen çözülmesiyle birlikte Kurmanc kategorisi oluşmuş ve bunlar birçok yerleşik köy ve kentin esas nüfusunu oluşturmuşlardır. Halklaşmanın belkemiği kabile ve aşiret üyelerinden giderek yeni serbest emekçiler haline gelen Kurmanclara kaymıştır. Sultanlık ve beyliklerin olumsuz olan iktidar, ekonomi ve ideoloji alanındaki tekelci hegemonyasına karşı başta tasavvufi tarikatlar, alevilik ve êzîdîlik olmak üzere sivil toplum benzeri birçok yeni kategorik grup oluşmuştur. Tüm bunlar demokratik içeriği güçlü olan kategorik gelişmelerdir. Özcesi, 19. yüzyıl başlarına gelindiğinde, Kürt gerçekliği dünya genelinde yaşanan toplumsal kültür ve kavim gerçeklerinden geri olmayıp oldukça ilerisindedir.

ŞEHİTLERİMİZİN AMAÇLARINI GERÇEKLEŞTİRMEK İNSANLIK BORCUMUZDUR

FERHAT KURTAY

MAHMUT ZENGİN

NECMİ ÖNER

EŞREF ANYIK

baştarafı 28'de

Haki Karer yoldaş, kendisi Kürt ve Kürdistanlı olmamasına rağmen, Kürt halkının varlık ve özgürlük mücadelesinin en kutsal ve en insani bir mücadele olduğu bilincine derinden vararak herkesten önce böyle bir mücadelenin öncü militanı oldu. Önderlik gerçeğimizi yeni doğmuş bir özgürlük gerçeği olarak herkesten önce görüp, tanıma ve bu temelde ona bağlanma bilincini ve iradesini gösterdi. Önder Apo'nun gizli ruhu olacak kadar Önderlik ruhuyla, duygusuyla, bilinciyle, iradesiyle, amaç ve davranışlarıyla birleşme ve bütünleşme gücünü gösterdi. Yaşamı boyunca Önderlik çizgisinin ve yürüyüşünün başarısı için, en ön safta yürüyen Önder Apo'ya en büyük yardımcılığı yapan bir militan oldu. Şehadetiyle Kürdistan ve özgürlük mücadelesi gerçeğini aydınlattığı gibi büyük Önderlik ve özgürlük yürüyüşüne günümüze kadar en büyük katkıyı ve desteği sundu. Böyle büyük bir insanlık duruşunu, ruhunu, bilincini, iradesini böyle temiz, dürüst, haktan, adaletten, özgürlükten, eşitlik ve demokrasiden yana insanlık erdemini iyi tanımalı, iyi anlamalıyız. İnsanlığın bu tür kişiliklerin yarattığı değerler temelinde var olup yaşadığını, toplumsallığın buna dayanarak günümüze kadar geldiğini iyi bilmeliyiz.

Haki Karer gerçeğini tüm yönleriyle iyi anlamalı, doğru bilince çıkarmalıyız. Dolayısıyla şehadetinin 35. yıl dönümünde, bu büyük devrimci insanı Önderlik gerçeğimizin ilke ve büyük militanını, en büyük yardımcısını derinden bilince çıkartarak onun Önderliksel bilinç ve bağlılık gerçeğini biz de özümsemeliyiz. 18 Mayıs'ın böyle bir sorgulama gerçeği olduğunu, Önderlik çizgisinde kendimizi eleştirel-özeleştirel bir sorgulamadan geçirerek, Haki Karer bağlılığı ve militanlığı gibi en ileri düzeyde bir bağlılık durumuna ulaştırmayı başarmalıyız. Kendimizi 18 Mayıs ruhu ve gerçeğiyle donatarak Haki Karer çizgisinde militanlaşmayı esas almalıyız.

Mayıs ayının her gününde bir şehadet yaşanmıştır

18 Mayıs'ın nasıl şehitler günü olduğunun derin bilincine ulaşmak kadar, mayıs ayının şehitler ayı olmasının derinden bilincine ulaşmak, özgürlük mücadelesinde başarılı bir yürüyüş sahibi olabilmek açısından önem taşımaktadır. Bunun bir boyutu şehitler günümüze bağlı olmakla birlikte, bir diğer boyutu yaşam ve mücadelede edindiği yer ve oynadığı rolle bağlantılıdır.

Kutsal kitaplarda ülkemiz Mezopotamya cennet olarak tanımlanmaktadır. İnsanlık cenneti olan bu topraklarda yaşamın çıkışı mart ortasında, Newroz'la gerçekleşirken, yaşamın çiçeklenip meyveye durduğu dönem ise mayıs ayı olmaktadır. Aynı doğal diyalektik özgürlük mücadelemiz açısından da geçerli olmuştur. 1973 Newrozu'nda, Ankara'da çıkış yapan Önderliksel doğuş 1977'den itibaren mayıs ayında yoğunlaşan, kahramanca mücadelelerle çiçeklenmiş ve meyveye durmuştur. Dönülmez bir özgürlük hareketi ve kahramanlık mücadelesi haline gelmiştir. Yine, 1982 Newrozu'nda Amed Zindanı'nda çıkış yapan Mazlum direnişçiliği, 15 Ağustos Atılımı'yla birlikte mayıs ayından itibaren yoğunlaşan büyük bir gerilla direnişine dönüşmüştür. Bu bakımdan mayıs ayı, özgürlük mücadelemizin en çok yoğunlaştığı, her yılın hamlesel direnişinin başladığı yaz ve güz boyu süren gerilla ve halk direnişlerinin dorukta yaşandığı çok önemli bir ay haline gelmiştir. Adeta yeni yaşamın doğal alanda eskiyle hesaplaşması gibi özgürlük hareketimiz de sömürgeci, soykırım rejimiyle en güçlü hesaplaşmasını mayıs ayının haftaları ve günleri içerisinde yaşamıştır. Mayısın her gününde onlarca kahramanlık direnişi yaşanmış, büyük başarılar elde edilmiş, şehitler verilmiştir. Özgürlük devrimimizde mayıs ayını şehitler ayı yapan işte bu gerçeğidir. Her gününün bir araştırmasının ve dökümünün yapılması bu gerçeği netçe ortaya çıkartacaktır. Dolayısıyla mayıs ayının her gününü şehitler ayı, günü olarak anmak, ele almak, mayıs ayının her gününde kahraman şehitlerimizi saygı ve minnetle anmak, onların çizgisinde eleştirel özeleştirel bir sorgulamayla durum değerlendirmesi yapıp hata ve eksikliklerimizden arınmayı sağlamak, her alanda şehitleri anma toplantıları, tartışmaları, etkinlikleri ve eylemleri yapmak gerekmektedir.

Burada, ifade ettiğimiz günlük dökümü yapacak değiliz. Ancak mayıs gerçeğinin doğru anlaşılması açısından herkes tarafından bunun yapılması ve bu bilince ulaşılması gerektiğini belirtiyoruz. Buna yön vermesi açısından son kırk yıl içerisinde mayıs ayında yaşanmış bazı önemli şehadet olaylarını, bu kırk yıla damgasını vuran ve dönemeç özelliği taşıyan bazı büyük olayları sıralamak istiyoruz.

Mayıs ayı sömürgeciliğe karşı direnişlerle doludur

Öncelikle 1 Mayıs 1977 Taksim katliamını asla unutamayız. Türk kontrgerillasının, yüzbinlerin 1 Mayıs işçi bayramını kutladığı Taksim meydanında gerçekleştirdiği saldırıyla 37 emekçi, devrimciyi katletmesi hiçbir zaman unutulamaz. Onlar 1 Mayıs'ın şehidi oldular. Büyük sosyalizm şehidi haline geldiler. Türkiye gerçeğini aydınlattılar, faşist saldırganlığın kirli ve çirkin yüzünü ortaya koydular. Türk ve Kürt halklarının büyük şehitleri kervanına katıldılar.

19 Mayıs 1978'de Hilvan'da ***Halil Çavgun*** yoldaşın şehadeti olmuştur. Haki Karer yoldaşın şehadetinin 1. yıl dönümünde, Haki Karer gerçeğini Kürdistan ve Türkiye'ye tanıtabilmek, anlatabilmek için geliştirilen planlı ve kapsamlı direniş eylemi içerisinde polisle girdiği bir çatışmada şehit düşmüştür. Hilvan gençliğinin önderi konumunda olan Halil Çavgun yoldaş yaşamı boyunca Hilvan gençliğine ulusal demokratik mücadelede önderlik ettiği gibi şehadetiyle de günümüze kadar Hilvan gençliğine önderlik eden büyük bir direnişin sahibi olmuştur.

Yine 1 Mayıs 1985'te ilk gerilla gruplarımızda yer alan ***Ramazan Kaplan*** yoldaş öncülüğündeki gerilla birimimizin Mutki ve Şirvan hattında sömürgeci güçlerle girdiği çatışma içindeki şehadetlerini her zaman hatırlamalı ve saygıyla anmalıyız. Onlar ki, Kürdistan topraklarında adım atan ilk gerilla öncüleriydiler. Büyük komutan Agit yoldaşın yol arkadaşıydılar. Kahramanlık çizgisinde yürüyen gerilla direnişimizin öncü militanlarıydılar. Kürt halkı için yeni bir özgür yaşam umuduydular.

Mehmet Karasungur ve ***İbrahim Bilgin*** yoldaşların 2 Mayıs 1983 tarihinde Kandil'de yaşanan bir çatışmada şehadeti de özgürlük mücadelemiz açısından tarihi önem taşımaktadır. Bu şehadet Kürt işbirlikçi gericiliğin ne kadar ciddi bir tehlike olduğu gerçeğini göstermiş, Kürdistan ortamını aydınlatmıştır. Mehmet Karasungur yoldaş partimizin Merkez Komite Üyesi ve Hilvan-Siverek direnişinin öncü komutanı olarak özgürlük mücadelesi tarihimizde silinmez bir yer etmiştir.

6 Mayıs 1972 ise Türkiye tarihinin hiç unutulmayacak bir günü olma özelliğine sahiptir. 12 Mart faşist darbecileri tarafından Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi önderlerinden ***Deniz Gezmiş***, ***Yusuf Aslan*** ve ***Hüseyin İnan****'ın* Ankara'da idam edildiği gündür. Türkiye devrim tarihinin en temel dönemeçlerinden biri, en aydınlatıcı günlerinden biri olma özelliğine sahiptir. Bu olayın Önderliksel doğuştaki rolünü çok derinden kavramak gerekir. 6 Mayıs bütün Türkiye devrimci güçleri açısından temel bir anlama sahip olduğu gibi Kürdistan özgürlük devrimi açısından da benzer bir aydınlatıcı değere sahiptir. Mayısı şehitler ayı yapan en temel ve önemli olaylardan birisi budur.

Şîrîn Elemhulî (Ronahî Makû), ***Ferzat Kemanger***, ***Ferhad Wekîlî***, ***Alî Haydariyan*** ve ***Mehdî Îslamiyan*** yoldaşlar 9 Mayıs 2010 günü Tahran'ın Evin Zindanı'nda Ahmedinejad rejimi tarafından idam edilerek Kürt yurtseverliğini ve direnişçiliğini idam sehpalarında yiğitçe temsil ettiler. Şehit düşen bu yoldaşlarımız hem Ahmedinejad rejiminin katliamcı gerçekliğini hem de tüm Kürdistan parçalarında uygulanan yabancı egemenliğin faşist sömürgeci karakterini açığa çıkarttılar.

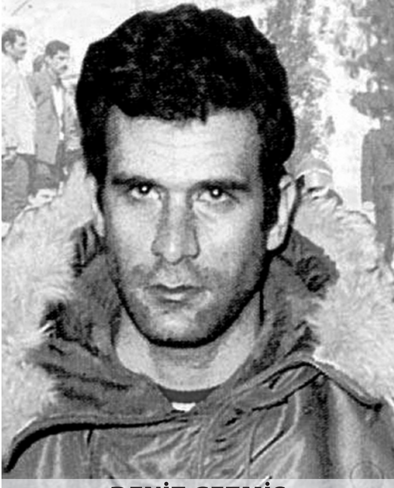
11 Mayıs 1992, ***Ozan Mizgîn (Gurbet Aydın)*** yoldaşın Garzan-Tatvan'da şehadete ulaştığı gündür. Mizgin yoldaş ki, sanatçılıkla gerillacığı birleştirmeyi bilen, Kürt ulusal demokratik mücadelesiyle kadın özgürlük mücadelesini iç içe geçirebilen, bunun öncü militanlığını yapan büyük tarihi bir kişiliktir. Çok genç yaşta özgürlük hareketine katılmış olmasına rağmen uzun süre değişik görevlerde başarıyla çalışarak, en son kahramanca şehadete ulaşmayı başaran büyük Önderlik militanı ve öncü kadın militan gerçeği olmaktadır.

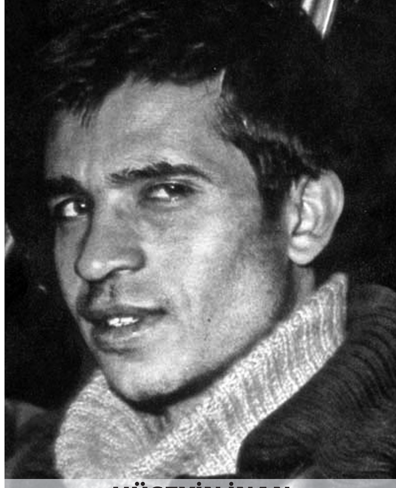
17 Mayıs 1982, Amed Zindanı'nda ***Ferhat Kurtay*** öncülüğündeki Dörtlerin büyük direniş günüdür. ***Mazlum Doğan****'ın* Newroz'da yaktığı direniş ateşini Mayıs ortasında harlandıran bu yoldaşlar, 14 Temmuz büyük ölüm orucunun en büyük çağrı ve karar gücü olmayı bilmişlerdir. Bu temelde gerçekleşen 14 Temmuz büyük ölüm orucuysa Newroz'da Mazlum yoldaşın direnişiyle başlayan büyük zindan direnişinin 12 Eylül faşist askeri rejimi karşısında ideolojik zafer kazanmasını sağlamayı bilmiştir. 17 Mayıs aynı zamanda anıya bağlılığın da çok somut ifadelerinden biri durumundadır. Haki Karer yoldaşın 18 Mayıs 1977'deki şehadetinin beşinci yıl dönümünde Haki Karer çizgisine sahip çıkmanın, onun izinde yürümenin en seçkin örneği olmaktadır.

Tabii mayıs ayını şehitler ayı yapan en önemli gün, şehitler günümüz 18 Mayıs olmaktadır. Dikkat edilirse anıya bağlılık gereği geliştirilen direniş, öncesiyle ve sonrasıyla mayıs ayını büyük bir mücadele haline getirme etkeni olmuştur. Tabii burada öncelikle 18 Mayıs 1973'te Amed Zindanı'nda ağır işkenceler altında ser verip sır vermeyen yiğit devrimci ***İbrahim Kaypakaya****'yı* da saygıyla anmalıyız. TİKKO kurucusu ve önderi olan İbrahim Kaypakaya'nın Kürdistan'da gerillayı geliştirmek için büyük çaba sahibi olduğu, Kürdistan gerillasına öncülük edenlerden biri konumunda bulunduğu tartışmasızdır. Dersim'de girdiği bir çatışmada yaralanarak yakalanıp, Amed Zindanı'nda gördüğü ağır işkencelere rağmen örgütü hakkında en küçük bir bilgi vermeyerek şehadete ulaşmayı bilen büyük önder militanlardan biri olmuştur. Aynı güne denk gelen Haki Karer yoldaşın şehadeti de 18 Mayıs'ı iki büyük devrimci önderin şehadet günü haline getirmiştir.

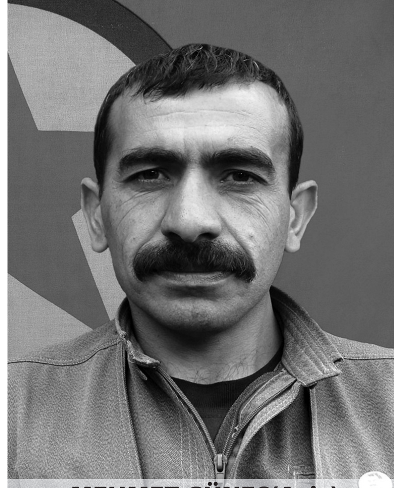
Bunlar gibi mayıs ayının diğer günlerinde de faşizm ve sömürgecilikle savaş içerisinde şehit düşmüş onlarca kahraman devrimci, militan vardır. Hatta burada saydığımız günlerde bile bizim ifade ettiklerimizden çok fazla şehit militanın olduğu kesin bir gerçektir.

İşte mayıs ayını büyük mücadele ayı yapan, her gününü kahramanca mücadelelerle dolduran, her gününe onlarca kahraman şehidin imza attığı bir ay yapan gerçeklik budur. Bu gerçekliği iyi anlamak, mayıs ayının nasıl Önderliksel çıkışın büyük direniş hamlesine dönüştürüldüğü bir büyük kutsal mücadele ayı olduğunu görmek, Mayıs ayını böyle karşılamak, böyle anmak, yaşamak ve yaşatmak devrimci militan olmanın, şehitlerin izinde yürümenin, şehitler gerçeğine bağlı olmanın temel bir gereğidir. Nasıl ki sayıları bini aşan büyük kahraman şehitlerimiz mayıs ayını büyük mücadele ayı, onun her gününü büyük kahramanlık günü haline getirmeyi bilmişse, Önderlik çizgisindeki özgürlük mücadelemizin büyük hamlesel çıkışını mayıs ayında

DENİZ GEZMİŞ

HÜSEYİN İNAN

YUSUF ASLAN

MEHMET GÜNEŞ(Aziz)

SEVCAN ALGÜNERHAN(Ruken)

yapmışsa, şehitlerimizin izinde yürüyen militanlar da 2012 büyük hamlesinin görkemli çıkışını yine mayıs ayında kahraman şehitlerimize bağlılığın ve onların intikamını almanın bir gereği olarak gerçekleştirmişlerdir.

Şehadetlere duygu ve akıl bütünlüğüyle cevap olabiliriz

Bu süreçte dikkat etmemiz gereken önemli bir husus da şehitler gerçeğine doğru yaklaşım olmaktadır. Çünkü yeni bir devrimci halk savaşı hamlesi içindeyiz ve her gün yeni şehitler veriyoruz. Bu nedenle şehitler gerçeğine doğru yaklaşmamız şehadet gerçeğini derinden bilince çıkartarak doğru ve yeterli bir biçimde anlamlandırmamız ve her şehadetten derin dersler çıkartarak mücadele, tarz ve yöntemlerimizi düzeltmemiz, hayati önem taşıyor. Şehadete doğru yaklaşım ve derinden anlamına varmak, yine pratik derslerini doğru ve tam olarak çıkartmak bizi mücadelede başarıya götürürken, bunları yapamamak, şehadet gerçeğine dar ve duygusal yaklaşım içinde olmak ise bizi başarıdan alıkoymaktadır. Dolayısıyla şehitlere dar ve duygusal yaklaşım olmaz. Yine "niye şehit düştüler" veya "çok şehit verdik" gibi yüzeysel yaklaşımlarla da şehadet gerçeğinin derin anlamına ulaşılamaz. Olaylar ardından ah vah etmek ve ağlayıp sızlamak da hiçbir şey kazandırmaz. Bütün bunlar dar, duygusal ve yüzeysel yaklaşımın bir sonucu olmaktadır. Oysaki şehadet olaylarının özü ve tarihsel anlamı böyle değildir. Şehadet gerçeğine böyle yaklaşmak onları daraltmak, yüzeyselleştirmek, derin anlamından, yüce amacından kopartmak olur. Eğer şehadet gerçeğine böyle yaklaşılır, dar duygusal ve yüzeysel bir tutumla ele alınırsa bu şehadet olayına yapılabilecek en kötü saygısızlık olur. Onu anlamından, değerinden, özgürlük, kimlik, demokrasi, eşitlik, adalet gibi yüce değerler uğruna büyük bir gerçekleşme olmasından koparmaya götürür. Şehitleri doğru anlamak, onların bağlı olduğu yüce amaçları görmek, bağlılık duygularını kavramak ve onlardan ders çıkartarak benzer bir tutum sahibi olmayı bilmek demektir.

Şehitler gerçeğine doğru yaklaşmak ancak amaca güçlü bağlanmakla ve göreve başarı çizgisinde sahip çıkmakla olur. Unutmayalım ki insan soyunun ulaştığı en yüce duruş; şehadet mertebesidir. Çünkü insan, ancak yüce amaçlar için yaşamını ortaya koyabilir. Ve yaşam bu biçimde ortaya konup, yaşandığında anlamlıdır. Eğer yüce değerler olmazsa, büyük özgürlük, eşitlik, demokrasi, kimlik davası olmazsa kim yaşamını ortaya koyabilir? Canını böyle kahramanca verebilir? Demek ki şehadetler toplumumuzun içinde bulunduğu durum gereği sömürgeci soykırım rejiminin imha ve tasfiyesine karşı var olma ve özgür yaşamanın zorunlu bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Halkımızın varlığı ve özgürlüğü için yaşam suyu, öz suyu olmaktadır. Onsuz yaşamın olamayacağı, var ve özgür hale gelinemeyeceği bir gerçekliktir. Bu bakımdan da her şehadetin içinde taşıdığı bu derin anlamı, yüce amaç peşinde yürüme gereğini iyi görmek, derinden anlamak, bu gerçekliğe bağlanmak gereklidir. Şehadete doğru yaklaşımın birincil önemli yanı budur.

Her şehadet olayı pratik olarak belli eksiklik ve hatalar içerir. Düşman saldırıları karşısında bir biçimiyle zayıf kalmayı ifade eder. Yaşamını ortaya koymak ancak büyük bir güç yaratmak, zorlukları yenmek, eksiklikleri aşmak, hataları düzeltmek için gerekli olur. Bu bakımdan şehadete doğru yaklaşımın ikinci boyutu onun içerdiği pratik dersleri derinliğine çıkartıp özümseyebilmektir. Bu biçimde şehadete yol açan nedenleri azaltmayı ve gidermeyi gerçekleştirmeye çalışmaktır. Düşman karşısında hata ve eksikliklerden arınarak daha güçlü bir duruş, tarz, üslup ve tempo sahibi olmayı bilmektir. Demek ki şehadet olayına dar değil geniş, yüzeysel değil derin, salt duygusal değil duygularla aklımızı birleştiren bir yaklaşım içinde olmamız gerekir. Şehitlerimizi bu temelde anmak, onların anılarına bu esaslar üzerinde sahip çıkmak ve anılarını bu çerçevede yaşatmak doğru yaklaşım gereği olduğu kadar bizi başarıya götürecek en temel etken olmaktadır.

Önderliksel çıkışı yaratan şehitler gerçeğine bağlılıktır

Bu konuda Önderlik tutumunu doğru ve yeterli anlamak ve pratikte tam uygulamak büyük önem taşımaktadır. Her yoldaşımız Önder Apo gerçeğini bir de şehadet olayına yaklaşım çerçevesinde ele alıp değerlendirmeyi ve gereken dersleri çıkartarak kendi duruşunu ve tutumunu bu temelde düzeltip, yetkinleştirmeyi bilmelidir. Önderliksel duruş aynı zamanda baştan sona şehadetleri doğru anlamak, yeterli anlamlandırmak ve onlara doğru sahip çıkarak izlerinde yürümeyi bilme gerçeğidir. O halde her şehadet olayı karşısında Önder Apo'nun duruşu ve tutumu ne olmuştur, şehadet olaylarını nasıl anlamlandırmıştır, onlardan nasıl dersler çıkartmıştır, şehadetlere nasıl sahip çıkmış, şehit yoldaşlarının anılarına nasıl bağlanmış ve onların gereğini pratikte nasıl yerine getirmeye çalışmıştır? İşte bu konular üzerinde yoğunlaşmamız, araştırıp incelememiz, Önderliksel tutumu ve duruşu doğru ve tam anlayarak pratikte onu hayata geçiren olmamız gerekir.

Özgürlük mücadelesi tarihimiz baştan sona birer şehadet halkasının bir zincire eklenmesi gibidir. Eğer mücadele tarihimiz bir zincir ise şehadetler de onun birer halkası olmaktadır. PKK'nin bir şehitler partisi olduğunu, dolayısıyla özgürlük mücadelesinin bir şehitler mücadelesi olduğunu, Önder Apo ifade etmiştir. Dolayısıyla özgürlük mücadelesi tarihimiz, baştan sona bir şehadetler tarihidir. Bir zincirin halkaları gibi birbirlerine eklenerek büyük bir özgürlük hareketinin ve özgür toplumun yaratılması olayıdır. Bu da şehit yoldaşların büyük bir amaç bağlılığı temelinde, yüksek bir cesaret ve fedakarlıkla yüce amaçlar için kendilerini feda etmeleri kadar Önder Apo'nun şehadet olaylarını doğru anlamlandırması, gereken dersleri doğru ve yeterli bir biçimde zamanında çıkartarak şehadeti büyük bir mücadeleye ve gelişmeye dönüştürmeyi bilmesiyle olmuştur. O halde şehadet olaylarına doğru yaklaşım, Önderliksel yaklaşımdır. Şehitler gerçeğini doğru anlamak ve onlar karşısında doğru tutum takınmak, şehitlerimizin anılarını doğru anlayıp sahip çıkmak Önderlik gerçeğinde ifadesini bulmaktadır. Bizim de bu Önderliksel yaklaşım ve tutumu doğru ve derinlikli anlayarak şehadet gerçeğine bu temelde yaklaşıp ders çıkartmamız kesin gereklidir.

Şöyle bir geriye dönüp kırk yıllık mücadele tarihimize bir bakalım. Önder Apo, her zaman Önderliksel çıkışın, Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin anısına bağlılığın ve doğru sahip çıkmanın bir gereği olduğunu ifade etmiştir. Demek ki Türkiye devrimci gençlik hareketinin büyük önderleri olan Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakaya ve arkadaşlarının anısına doğru sahip çıkmak, bir önderliksel çıkış yani onların başlattıkları mücadeleyi daha doğru ve etkili bir biçimde başarıyla geliştirmeyi, bilmeyi gerektirmiştir. İşte Önderliksel çıkış bunu ifade ediyor. Önder Apo her zaman kendi çıkışının Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin çıkışıyla ve şehadetleriyle birebir bağlı olduğunu söyledi. O büyük önderlerin yürüyüp katledilişi ardından görev ve sorumluluğun omuzlarından kaldığını, bu sorumluluğa ihanet etmeyip sahip çıkarak böyle bir mücadeleye yöneldiğini hep ifade etti. Biz bu ifadelerden açık bir biçimde şunu anlıyoruz; Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin anısına doğru bağlılık önderliksel çıkış olmuştur. Böyle bir bağlılık, sorumluluğu, yeni önderliksel çıkışı gerektirmiş ve Önder Apo'nun doğuşu, çıkışı böyle gerçekleşmiştir. Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin anısına Önderliksel çıkış adımı atıldığı gibi Hakilerin, Halillerin, Salih ve Cumaların anısına da Önder Apo tarafından partileşme adımı atılmıştır. Önder Apo her zaman parti adımının Haki Karer yoldaşın şehadetiyle bağlı olduğunu söyledi. Haki Karer ve onun öncülük ettiği şehadetler gerçeği bir ideolojik grup olarak gelişen özgürlük hareketimizi partileşmeye yöneltti. Bu şehadetleri doğru anlamak ve anılarına doğru sahip çıkmak onları yaşatmak ve amaçlarını başarıya götürmekle olabilirdi. Bu da ancak partileşme adımını atmakla, özgürlük mücadelesine öncülük edecek, sağlam devrimci bir fedailer partisi oluşturmakla mümkündü. Nasıl ki Önder Apo, Türkiye devrimci gençlik hareketinin büyük önderlerinin şehadetine önderliksel çıkışla sahip çıktıysa, Hakilerin, Halillerin, Salihlerin ve Cumaların anılarına da PKK'lileşme adımını atarak sahip çıktı. Onları partileşerek yaşatmayı ve amaçlarını başarmayı öngördü. PKK olarak yaşadıklarını ifade etti. PKK'nin şehitler partisi olduğunu, dolayısıyla şehitlerin parti biçiminde yaşayan canlı gerçeklikler konumunda bulunduklarını ifade etti.

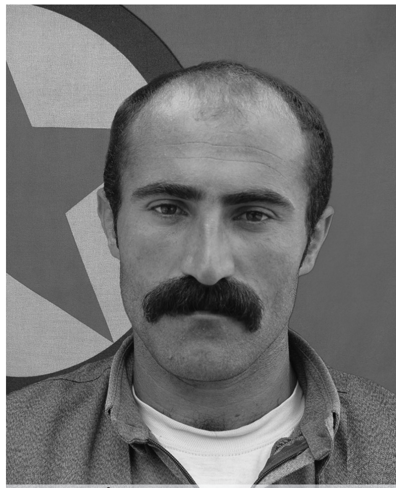
Özgürlük mücadelemizin bundan sonraki dönemleri ve Önder Apo'nun bu dönemlere yaklaşımı da benzerdir. Örneğin, zindanlarda Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin, Ferhatların direnişine, yine dışarıda Karasungurların, Agîtlerin direnişine Önder Apo gerillalaşmayı geliştirerek cevap vermiştir. Bu büyük şehitlerin anılarını gerilla ordulaşmasında ve 15 Ağustos büyük direniş atılımında yaşatmayı öngörmüştür. Yine Berîvanların, Vedat Aydınların anısını özgürlük için serhildana kalkan halk gerçeğinde yaşatmayı esas almıştır. Bu büyük serhildan önderlerinin anılarına serhildan halkını, serkeftın halkını yaratarak sahip çıkmayı esas almıştır. Yine Beritanların, Zilanların anısına kadın gerillalaşmasını ve özgür kadın hareketini yaratarak cevap vermiştir. Beritanların, Zilanların özgür kadın hareketinde, kadın gerillacılığında yaşamasını öngörmüştür. Onların anılarının ancak büyük bir özgürlük hareketiyle yaşayabileceğini değerlendirmiştir.

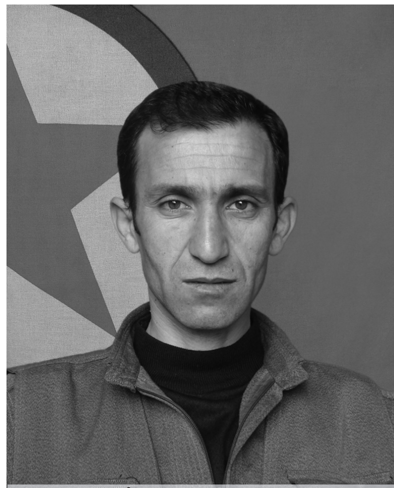
Önder Apo'nun komplo sonrası sürece yaklaşımı da benzerdir. Önderlik gerçeğini sahiplenmek ve savunmak üzere uluslararası komployа karşı Güneşimizi Karartamazsınız şiarıyla geliştirilen büyük direniş kahramanlıklarına Önder Apo da İmralı direnişiyle, zaferin temellerini döşeyerek ve paradigma değişimini gerçekleştirip ideolojik ve örgütsel bakımdan yenilenmeyi ve yeniden yapılanmayı sağlayarak karşılık vermiştir. Bu büyük fedai direnişlerinin ideolojik ve örgütsel bakımdan yenilenen ve zaferi garantileyen PKK hareketinde yaşamasını öngörmüştür. Son devrimci halk savaşı hamlemizin şehitlerine de işte on aydır direnerek karşılık veriyor. O büyük şahadetleri İmralı'da sürdürdüğü direnişle yaşatıyor.

Dikkat edilirse, Önderlik gerçeğimiz şehadetleri hep özgürlük mücadelemizin bir gerçeği ve gereği olarak ele alıyor. Onları bu temelde özgürlük mücadelemizin amaçlarına derin bağlılık, o amaçlardan dönülmezliğin ve o amaçları gerçekleştirmenin bir kanıtı olarak görüyor. Dolayısıyla mücadelenin büyük güç kaynakları olarak ele alıp değerlendiriyor. Şehadetlere doğru sahip çıkmanın gereğini de özgürlük mücadelesini yeni bir sürece taşımakla, özgürlük mücadelemize yeni adımlar attırıp önemli ve kalıcı kazanımlar sağlatmakla gerçekleştiriyor. Önderlik tutumunda şehitlerin anısına sahip çıkmanın gereği özgürlük mücadelesini daha doğru, etkili ve başarılı bir biçimde yürütmek ve mücadeleye yeni adımlar attırmak oluyor. Özgürlük mücadelemizin her dönemi kahraman şehitlerimizin anısına yeni başarı adımları atmakla oluşuyor. O halde şehadet olayına Önderlik yaklaşımı ve şehitlerin anısına, Önderliksel bağlılık ve sahip çıkmanın tarzı ve tutumu nettir. Doğru olan, şehadet gerçeğini doğru anlamlandıran ve doğru sahip çıkmayı ifade eden tutum da budur. Hepimiz için geçerli olan, esas almamız gereken yaklaşım ve tutum kesinlikle bu olmak durumundadır. Bunun temelinde birincisi; doğru ve derin anlamak, ikincisi; amaç bağlılığını geliştirmek, üçüncüsü; ders çıkartarak tarz düzeltmesi yapmak, dördüncüsü ise yeni, başarılı adımlar atarak şehitlerimizin anısını özgürlük mücadelemizin başarılı adımlarında yaşatmak oluyor.

Özgürlük mücadelesi tarihimiz bir şehadetler tarihi olduğu gibi son devrimci halk savaşı hamlemiz de büyük şehadetler temelinde gerçekleşen ve gelişen bir hamle olmuştur. Mücadele tarihimizin daha önceki stratejik dönemlerinde olduğu gibi 1 Haziran 2010'dan itibaren başlayan dördüncü stratejik hamle döneminde de büyük şehitler verdik. Özellikle Temmuz

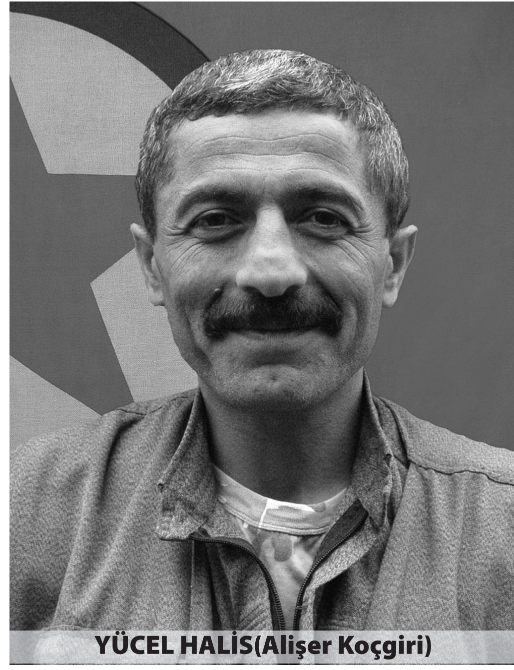

MİZBAH KIZILER(Brusk Amed)

MAHİR KOL(Celal Başkale)

SEYFETTİN IŞIK(Rubar Mardin)

RUSTEM OSMAN(Rustem Cudi)

GUHAR ÇEKİRGE(Çiçek Botan)

YÜCEL HALİS(Alişer Koçgiri)

GÜLÜMSE EŞİN(Rozerin Piran)

2011'den bu yana hem nitelik düzeyinde, hem de nicel olarak büyük şehitler verdiğimiz açıktır. Kuşkusuz bu şehadetlerin de daha önceki şehadetler gibi özgürlük mücadelemiz açısından derin anlamı vardır.

Yaşanan şehadetlerin çokluğu ve ağırlığı neyi gösterir? Bizce iki temel hususu ifade eder; birincisi, çok büyük ve kapsamlı bir savaş içinde olduğumuz gerçeğini ortaya koyar. İkincisi; böyle bir savaşta eksik, hatalı, zayıf yanlarımızın hala bulunduğunu ve bunların da önemli olduğunu gösterir. Biz, mevcut şehadet durumlarını böyle ele alıyor, anlıyor ve değerlendiriyoruz. Bunun dışındaki yaklaşım ve değerlendirmeleri tam ve doğru bulmuyoruz. Dar, duygusal, yüzeysel bir yaklaşımla nasıl bir mücadele içinde olduğumuza bakmadan, düşman gerçeğini görmeden, yine bizim eksik, zayıf, hatalı yanlarımızı dikkate almadan, sadece "niye bu şehadetler oluyor, bunlar olmasın" demek bir şey ifade etmiyor. Aynı biçimde sadece bizim eksikliklerimizi görüp nasıl bir düşmanla savaştığımızı anlamayan, yine düşman gerçeğinin vahşi, saldırgan, soykırımcı özelliklerini dikkate almayan bir yaklaşım da doğru değil ve gerçeği tam ifade etmiyor. Bu nedenle mevcut şehadetlerin neden ve nasıl gerçekleştiğini anlamaya çalışan herkesin her şeyden önce bunların nasıl bir mücadele içerisinde gerçekleştiğini doğru görmesi ve değerlendirmesi gerekir. Bunun için de her şeyden önce düşman gerçeğine bakmalıdır. Kürdistan üzerinde uygulanan sömürgeci soykırım rejiminin özelliklerini görmelidir. Kürdistan'ın bölünmüşlüğüne, her parça üzerindeki faşist, sömürgeci egemenliklere, sömürgeci sistemin kültürel soykırımcı karakterine, kısaca Kürt'ü inkar eden ve imha etmek isteyen sistem gerçeğine bakmalıdır. Bunun günümüzdeki icracısı olan AKP gerçeğini, onun hilebaz, oyuncu, demagog, saldırgan, faşist karakterine bakmalıdır. Yine, bu saldırıları yürüten gücün dayandığı tarihsel gerçekliği ve küresel soykırımcı sistemi görmelidir. Dolayısıyla nasıl bir düşmana karşı direnildiğinin, mücadele edildiğinin doğru ve gerçekçi bir analizini yapmak zorunludur. Bütün bunları görmeden, AKP'nin hile ve oyunlarına bakmadan Kürdistan'daki egemenliğin inkarcı ve imhacı karakterini, soykırımcı yüzünü görmeden, bu doğrultuda her türlü vahşete başvuran insanlık dışı bir saldırganlık olduğunu dikkate almadan, yine bu saldırı sisteminin küresel kapitalizmin bir saldırısı olduğunu göz önüne getirmeden yapılacak her değerlendirme, söylenecek her söz kesinlikle doğru ve yeterli olmayacaktır.

Kürtlere direnmekten mücadele etmekten başka çare bırakılmadı

Demek ki, Kürdistan üzerindeki rejim faşist ve soykırımcıdır. Kürt sorununu kabul etmediği gibi, en küçük demokratikleşme adımlarına da kesinlikle izin ve fırsat vermemektedir. Kürt halkının değil özgür ve demokratik bir yaşama kavuşması, birliğini sağlaması, onun kendi kimliğiyle yaşamasına bile izin ve fırsat vermek istememektedir. En son soykırım icracısı olan AKP hükümetinin yaklaşımları ortadadır. Önder Apo üzerinde baskı, İmralı'da yaşanan işkence, tecrit ve imha süreci Önder Apo'ya dönük hakaret dolu saldırganlık gözler önündedir. Yine sadece barış ve Kürt kimliğine özgürlük istediği için Kürt demokratik siyasetinin üzerinde ne tür baskıların uygulandığı, binlercesinin nasıl sorgusuz sualsiz zindanlara doldurulduğu ortadadır. Kürt sorununun demokratik siyasi çözüm zeminini ortadan kaldırabilmek için Kürt demokratik siyasetini imha ve tasfiye etme amaçlı son derece planlı bir saldırı AKP hükümeti tarafından yürütülmektedir. Yine, AKP polisinin başta gençler ve kadınlar olmak üzere halk üzerindeki faşist polis terörü Hitler polisine taş çıkartacak düzeydedir. Dünyanın gözü önünde çocuk yaştaki insanları ezme ve zindana doldurma dahil Kürt halkına her türlü baskı, zulüm ve hakaret uygulanmaktadır.

Bir de yürütülen diplomatik faaliyetler var. Kürt halkı dünyadan tecrit edilmeye, Kürtlük adına her türlü söz ve eylem terörizm olarak damgalanarak dünyadan tecrit edilmeye çalışılmaktadır. Bu çerçevede gerillaya dönük imha saldırıları her türlü yasak silah da dahil savaş araçları kullanılarak sürdürülmektedir. Ortada gerçek anlamda bir topyekun saldırı var. Katliam ve soykırım girişimi var. Bunu görmeyen gözler kör, duymayan kulaklar sağır, hissetmeyen yürekler vicdansızdır.

İşte böyle bir saldırganlık içerisinde Kürt sorununun çözümü için, Kürt halkının doğal, demokratik hak ve özgürlüklerini kullanabilmesi için herhangi bir demokratik ortam bırakılmamaktadır. Değil özgür yaşamak, kimliğini ifade etmek bile hapse atılmakla, baskı ve işkenceye tabi tutulmakla cezalandırılmaktadır. Böyle bir ortamda da var olabilmek ve özgür yaşayabilmek için savaşmaktan başka, direnmekten başka çare kalmamaktadır. Bazıları diyor "Kürtler niye direniyor? 21. yüzyılda sorunlar savaşla çözülemez, artık askeri çözüm geride kaldı, PKK savaşı bırakmalı, silahı susturmalı." Bunu söyleyenlere biz de şunu söylüyoruz; peki ama Kürt halkı üzerinde uygulanan soykırımcı faşist baskı ve katliamlara benzer uygulamalar bir başka halk üzerinde var mıdır? Sizin kimliğiniz yasaklansa, örgütlülüğünüz dağıtılsa, özgürlüğünüz elinizden alınsa, Kürtlük ve Kürdistanlılık adına size hiçbir şey verilmezse ne yaparsınız? PKK'ye ve Kürtlere niye savaşıyorlar diyenlere bunu sormak gerekiyor. Bu kadar gerçekleri tersyüz etme, olayları çarpıtma söz konusu olabilir mi? Bunun, bu tür söz ve davranışların demokratlıkla, tarafsızlıkla bir ilişkisi olabilir mi? Burada alenen Kürt halkı üzerinde Türkiye Cumhuriyeti devleti ve AKP hükümetinin uyguladığı faşist soykırımı destekleme tutumu vardır. Açık tarafgirlik söz konusudur. Böyleleri kendilerinin faşizmin ve soykırımın tarafı olduğuna bakmaksızın, dönüp bir de Kürt halkından susmasını, durmasını, direnmemesini isteyecek kadar gafil ve akılsız olabilmektedirler.

Son devrimci halk savaşı hamlesi, Türk devletinin ve AKP hükümetinin bu saldırganlığına ve birçok gücün bu saldırganlığı maskeleyip haklı görmesine karşıdır. Dikkat edilirse, Önderlik ve hareket olarak uzun süre Kürt sorununun barışçıl siyasi çözümü için çaba harcadık. Bu konuda var olan fırsat ve imkanları sonuna kadar kullandık. Hiç kimsenin göstermeyeceği kadar duyarlılık gösterdik. Temkinli hareket ettik. Mümkünse siyasi çözüm çabalarını son imkanına kadar kullanmayı esas aldık. Fakat AKP hükümetinin tüm bunları elinin tersiyle itmesi, büyük bir demagojiyle Kürt varlığına ve özgürlük gerçeğine karşı imha ve tasfiye amaçlı saldırının dayatılması sonucunda bu imha ve tasfiye saldırısına karşı var olmak ve özgür yaşamak için direnmek, savaşmak, devrimci halk savaşını daha da geliştirip tırmandırmak, varlığımızı, özgürlümüzü böyle bir savaş ile sağlamak için direnişe geçtik. Bundan daha kutsal bir tutum olamaz. Dünyada yaşamak isteyen hiç kimse kendisini imha etmek isteyenlere karşı direnmekten geri duramaz. Özgür olmak, iradeli olmak isteyen hiç kimse kendisinin yok sayılmasını ve kendisine hakaret edilmesini kabul edemez. Bu bakımdan geliştirdiğimiz devrimci halk savaşı direnişi bir tercih değil, bir zorunluluktur. Birilerini yok etmeye dönük değil, bizi yok etmek isteyenlere karşı özsavunmamızı yapmaktır. Meşrudur, haklıdır, kutsaldır. Belki de tarih boyunca insan soyunun gösterdiği en haklı direnişlerden bir tanesi bugün PKK öncülüğünde halkımızın yürüttüğü ulusal demokratik direniştir. Bundan hiçbir kuşkumuz yoktur. İşte bu şehadetler böyle kutsal bir direniş içinde gerçekleşiyor. Kürt halkının varlığına ve özgürlüğüne yönelmiş faşist saldırganlığı kırmak, halkın varlığını ve özgür geleceğini garanti altına almak, kazanmak için insanlar kahramanca direniyor, gerilla Kürdistan'ın dört bir yanında tam bir kahramanlık çizgisinde savaşıyor.

Bu savaştaki üç boyutu çok net ve kesin olarak görmek gerekir. Düşmanın vahşiliğini, saldırganlığını, faşist karakterini, kültürel soykırımcı gerçeğini iyi görmek lazımdır. Zalim olan, saldırgan olan, haksız olan TC devleti ve AKP hükümetidir. Onun arkasındaki güçlerdir. Kürt'ün nefesini kesmek, kimliğini inkar ettirmek, örgütlülüğünü dağıtmak ve özgür yaşamdan alıkoymak için her türlü baskı, terör, şiddet, katliam, soykırım uygulanmaktadır. Adeta Kürt halkının elinde hiçbir şey bırakılmamak istenmektedir. O halde çok vahşi bir soykırım saldırısıyla halkımızın karşı karşıya olduğu tartışmasız bir gerçektir. Bu gerçeği görmeden, anlamadan, bu savaşın yürütücülerinin vahşetini dikkate almadan mevcut şehadetleri anlamak, değerlendirmek kesinlikle mümkün olmaz.

Diğer yandan böyle bir faşist soykırımcı saldırganlığa karşı Kürt sorununun demokratik çözümü için, Kürt halkının kendi kimliğiyle özgür yaşaması için direnmek ve bu direniş içerisinde şehit düşmekten daha anlamlı, kutsal bir tutum yoktur. Bu şehadetler var olmanın ve özgür yaşamanın zorunlu bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü soykırım saldırılarına karşı var olmak ve özgür yaşamak için savaşmak, devrimci halk savaşını geliştirmek Kürt halkı için olmazsa olmaz düzeyinde bir zorunluluktur. Bu savaş da kolay olmamaktadır, bedelsiz gerçekleşmemektedir. İşte yaşadığımız böyle bir savaşın bedeli olarak bu şehadetler ortaya çıkıyor, yaşanıyor. Birincisi; düşmanın vahşiliği, azgınlığı, tüm dünyayı birleştirerek soykırım amacıyla yürüttüğü saldırılar bu şehadetleri yaratıyor. İkincisi; var olup özgür yaşayabilmek için başka hiçbir çare kalmadığı için direniş içinde bu şehadetler ortaya çıkıyor. İnsan soyunun en yüce tutumu, duruşu ve amacı olarak gerçekleşiyor. Kelimenin tam anlamıyla şehitlik mertebesine ulaşmak yaşanıyor. Üçüncü olarak da; elbette hata ve eksiklikler burada rol oynuyor, yetersizlikler rol oynuyor. Düşman vahşi, güçlü, donanımlı ve saldırgandır. Bunun karşısında onu boşa çıkartmanın tarzını, üslubunu, temposunu yerinde, zamanında, doğru bir biçimde yaratabilmek, düşmanı yenmenin tarz ve taktiğini geliştirebilmek gerekiyor. Bu da savaş sanatında ustalaşmayı, maharet sahibi olmayı, kendini düşmanını yenecek kadar bilinçlendirip örgütlemeyi ve donatmayı gerektiriyor. Böyle bir vahşi

FERZAD KEMANGER

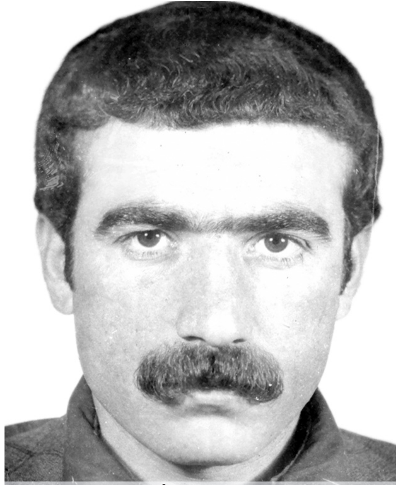

FERHAD WEKİLİ

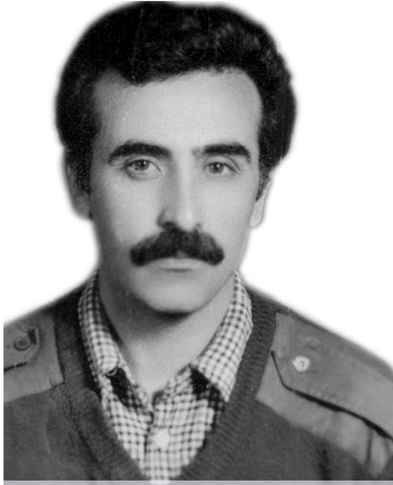

ŞİRİN ELEMHULİ

MAHDİ İSLAMİAN

ELİ HEYDERİYAN

GURBET AYDIN(Mizgîn)

HALİL ÇAVGUN

MEHMET KARASUNGUR

İBRAHİM BİLGİN

MECİD KAWYANİ(Simko Serhildan)

düşmana karşı onun saldırganlığını boşa çıkartıp varlığı ve özgürlüğü kazanabilmek için gerillacılıkta derinleşmek, gerillacılığın esaslarını doğru bir temelde çok güçlü bir biçimde uygulayabilmek gerekiyor. Böyle saldırgan bir düşmana karşı başarı kesinlikle derinleşmiş, savaş sanatında ustalaşmış bir gerillacılıkla kazanılabiliyor.

İşte bu noktada zayıflıklarımız var, tarz hatası ve eksiklikleri söz konusu. Düşmanı tanımada, düşmanın taktik gücünü, teknik gücünü, keşif ve istihbarat gücünü yeterince çözümlemekte, onları boşa çıkartacak tarz geliştirmekte zaman zaman yetersiz kalıyoruz. Dar, yüzeysel, dengeci ve idareci yaklaşımlar daha aktif ve başarılı savaş yürütmemizi engelliyor. Bu yetersizlikler ve hatalar da mevcut şehadetlerde rol oynuyor. O da bizim zayıflığımızdır, eksikliğimizdir.

Bütün bunları kış boyu Kuzey'de, Güney'de, Doğu'da, Batı'da gerillanın olduğu her yerde derinliğine analiz etmeye, çözümlemeye çalıştık. Önderlik savunmaları temelinde mücadele gerçeğimizi derinden analiz edip tartışarak, hata ve eksikliklerimizi bulup gidermeye çalıştık. Bu noktada bir bütün hareket olarak çok önemli bir düzeye geldiğimizi, 2010 ve 2011 yıllarının mücadele pratiklerini bütün yönleriyle analiz ederek hata ve eksiklikleri nedenleriyle birlikte ortaya çıkartıp mahkum ettiğimizi, onları aşacak ve zafer çizgisinde bir gerillacılığı 2012 yılında hayata geçirecek bir bilince, kararlılığa ve iradeye ulaştığımızı söyleyebiliriz.

2012 zafer hamlesinde en büyük güç kaynağımız şehitler gerçeğidir

Bu noktada da en büyük gücü şehitler gerçeğinden aldık. En doğru sonuçlara şehitler gerçeğini çözümleyerek, şehadet olaylarından derin dersler çıkartarak ulaştık. Bu anlamda bütün şehitlerimizi kendimize öğretmen yaptık. Onlardan öğrenmeyi, onlardan ruh almayı, güç almayı, onların izinde daha güçlü ve doğru bir temelde gerilla mücadelesini ve serhildanı geliştirmeyi öngören bir bilince ve kararlılığa ulaştık. Dolayısıyla, 2012 zafer hamlesine bu temelde kendini yenilemiş, düzeltmiş, hazırlamış, planlamış ve yeniden yapılandırmış olarak giriyoruz. Şehitlerimizden aldığımız güçle, pratikten çıkardığımız derslerle 2012 hamlesinin daha doğru etkili geliştirerek "Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü" hamlesine dönüştürüleceği açıktır. Artık faşizme ve soykırıma Êdî Besê diyoruz. 2012 hamlesini "An Azadî, An Azadî" şiarıyla yürütüyoruz. Özgürlükten başka hiçbir sonucu kabul etmiyoruz. 2012 zafer hamlemizin bağlı olduğu temel hedefler şunlardır; Önder Apo için özgürlük, Kürdistan için özgürlük, bütün esirler için özgürlük, Kürt halkının ve Ortadoğu halklarının özgür ve demokratik bir yaşama kavuşması!

2012 zafer hamlesine yönelirken en büyük güç kaynağımızın kahraman şehitlerimiz olduğu gerçeğini bir an bile unutmuyoruz. Şehitlerimizden öğrenmek, şehitlerimizden güç almak, şehitlerimizin çizgisinde yürümek ve kazanmak temel şiarımızdır. Bu esas üzerine de 2011 yılı şehitleri temel yol göstericimizdir. Son devrimci halk savaşı hamlesi şehitlerimizin, zafer gerekçemiz olduğunu bir kere daha netçe vurguluyoruz. Biz bu büyük kahramanlık gerçekliklerini doğru anlayarak, onların pratiklerinden doğru dersler çıkartarak ve izlerinde kararlılıkla yürümeyi bilerek 2012 hamlesini zafer hamlesi haline getireceğimizi söylüyoruz. Onlar gerçekten de zor dönemde öne atıldılar. Açıkça görülüyor ki yeterince hazır olmadığımız, süreci tam anlamadığımız, düşmanı yeterince çözümleyemediğimiz bir ortamda büyük bir cesaret ve fedakarlıkla öne atılarak direniş sembolleri oldular. Zor dönemin aşılmasını sağladılar. Yeterince anlayamayan, çözemeyen duruşumuza çözüm gücü oldular. O nedenle Kandil'den Karadeniz'e, Qamışlo'dan Şaho'ya kadar Kürdistan'ın dört bir yanında sayıları yüzleri bulan kahraman şehitlerimizin 2012 zafer hamlesinin başarı gerekçeleri olacağı tartışmasızdır.

Dikkat edilirse 2011 yılında ağır ve zorlu bir savaş yürütüldü. Kandil'den Karadeniz'e kadar birçok cephede savaş gelişti. AKP hükümetiyle savaşa hazırlanırken Kandil'de İran üzerinden arkadan vurulduk. Kandil savaşı 2011 yılı devrimci halk savaşı hamlesinde en çok yer eden ve sonuç veren bir direniş hamlesi oldu. ***Simko Rojhîlat*** yoldaşın öncülüğündeki kahraman yoldaşlarımız büyük bir direniş göstererek ve ondan fazla şehit vererek bu oyunu bozmayı bildi. Arkadan hançerlemeyi boşa çıkardı. AKP hükümetinin bizi kuşatarak ve arkadan vurarak imha etme amaçlarını başarısız kıldı.

Diğer yandan 2011 yılında düşmanın ağır teknik saldırılarına da hedef olduk. Zamanında bunları yeterince anlayamayışımız ve örgütsel tedbir geliştiremeyişimiz, Xakurke'de görüldüğü gibi ağır sonuçlar yaşamamıza yol açtı. Hiç de beklemediğimiz ve hak etmediğimiz bir hava saldırısı sonucunda ***Rüstem Cudi***, ***Çiçek Botan***, ***Alîşêr Koçgîrî*** ve ***Rozerîn Mardîn*** yoldaşların da içinde bulunduğu on bir yoldaşı şehit verdik. Bu yoldaşlarımız düşmana karşı devrimci halk savaşının o sahada nasıl geliştirileceği üzerinde çalışan, yoğunlaşan, tereddütsüz böyle bir savaşı geliştirmek için en önde çalışan yoldaşlarımızdı. Onların şehadeti bizim devrimci halk savaşı hamlesine daha güçlü sarılmamızın ve mutlaka başarı, zafer kararlılığına ulaşmamızın andı oldu. Bu temelde kendimizi yeniden gözden geçirerek, hata ve eksikliklerimizi sorgulayıp zafer inancımızı daha da güçlendirerek yoldaşlarımızın anılarını devrimci halk savaşının başarılı pratiklerinde yaşatmayı öngördük. Çukurca'da düşmana büyük darbe vuran eylem bu çerçevede gerçekleşti. Ancak bu süreçte Çukurca'da ***Brûsk Amed*** ve ***Rûken Bingöl*** yoldaşlar başta olmak üzere 36 yoldaşımızın şehadeti, Botan'da ***Baz Mordem*** ve ***Zozan*** yoldaşların şehadeti aslında devrimci halk savaşındaki zayıf ve yetersiz yanlarımızın daha iyi ve net görülmesine yol açtı. Hem Zap Zagros hattında hem de Botan'da başarılı bir biçimde pratik gelişirken karşı karşıya kalınan bu sonuç kuşkusuz hepimizi, tüm yoldaşları, Önderliğimizi ve halkımızı derinden üzdü. Çünkü hak etmediğimiz bir sonuçtu. Çelê'de düşmana kahredici darbeyi vuruşumuzun ardından yaşanan bir sonuçtu. Düşmana o kadar büyük ve ezici darbe vurma gücünü gösteren bir gerillanın böyle bir sonucu yaşamaması gerekirdi. Bu nedenle hepimiz derinden etkilendik ve Önder Apo'nun gösterdiği tutum gereği bunun nedenleri üzerinde yoğunlaşarak kazandığımız zaferi gölgeleyen bu tür sonuçların ortaya çıkmasına yol açan nedenleri bulup gidermeyi bir ilke edindik. Bu konuda var olan hata ve eksiklikleri bulup gidermeye çalıştık.

Yine bu süreçte Qamışlo'da ***Xebat Derik*** arkadaşın şehit düşmesi bizi derinden etkiledi. Bir kere daha içine girdiğimiz devrimci halk savaşı sürecinin temel karakteri ve özellikleri üzerinde kapsamlı ve çok yönlü bir biçimde düşünme ve araştırma gereği duyduk. Biz, bir cephede savaş öngörürken pratik bizi Kandil'de, Qamışlo'da savaşmak zorunda bıraktı. Bunun sonucunda devrimci halk savaşı gerçeğini daha iyi anladık. Net bir biçimde gördük ki direniş her yerdedir. Bütün Kürdistan savaş alanıdır. Düşman her yerde düşmandır ve saldırı halindedir. O halde devrimci halk savaşı da her yerdedir. Direniş de her yerde olmak, her alanda doğru ve yeterli bir biçimde geliştirilmek zorundadır. Böyle bir dersle hata ve eksikliklerimizi görüp düzeltmeye, kış sürecinde bir yandan savunma tedbirlerimizi geliştirip kendimizi eğitecek ve yenileyecek bir çalışma ortamı yaratmaya çalışırken diğer yandan devrimci halk savaşını pratikten çıkan dersler temelinde kesintisiz bir biçimde sürdürmeye çalıştık.

2011-2012 kışı her bakımdan ağır ve zor bir kış oldu. Sert doğa koşulları yanında ağır bir savaş sürecini de yaşadık. Başta karşıtlarımız olmak üzere arada kalan birçok çevre kışın savaşın sürdürülemeyeceğini, PKK'nin ateşkes ilan edeceğini, ancak savaşı kışa kadar sürdürüp orada bırakacağını sanıyorlardı. Böyle bir sanı ve beklenti içinde bize karşı saldırı konumuna geçmişlerdi. Fakat biz onlara birkez daha yanılgı içinde olduklarını gösterdik. Savaşın öyle basit nedenlerle yürütülmediğini, Kürt halkı ve özgürlük hareketi olarak basit nedenlerle savaş içinde olmadığımızı, büyük hayati sorunların bizi savaşmak zorunda bıraktığını, varlık ve özgürlük için gerekirse son ferdimize kadar kesintisiz savaş içinde olacağımızı, Önderlikten gerillaya kadar, tüm halk olarak birkez daha netçe ortaya koyduk. Bu temelde 2011-2012 kışı sert doğa koşulları yanında bir de çok sıcak bir savaş süreci olarak yaşandı. Yakın tarihin en savaşkan ve mücadeleci bir kışı olarak geçti. Kış sürecinin ağır doğa koşullarından yararlanarak ve teknik üstünlüğüne dayanarak düşman tüm gücüyle saldırmaya ve gerillayı ezip imha etmeye çalıştı. Buna karşı tüm alanlardaki bütün gerilla güçleri olarak hem savunma tedbirlerimizi güçlü geliştirmeye, daha duyarlı ve dikkatli olmaya hem de imkan ve fırsatlar dahilinde düşmana darbeler vuracak bir etkinlik ve savaş geliştirmeye çalışıldı.

Kış boyu, aralıktan nisana kadar kesintisiz çatışmalı durumun yaşandığı birincil alan Cudi alanı oldu. Alanın özelliğinden, stratejik durumundan, devrimci halk savaşımız açısından taşıdığı önemden yola çıkarak buradaki gerilla güçlerimizi darbelemeyi, AKP faşizmi birincil görevi bildi. Günlerce süren çatışmalar yaşandı. Bu büyük savaş içerisinde içlerinde Askeri Konsey Üyemiz ***Rubar Mardin*** yoldaşın da olduğu yirminin üzerinde yoldaşı şehit verdik. Alan yönetimimiz birçok saldırıyı püskürtmesine rağmen, saldırılar karşısında gösterdiği direniş içerisinde şehit düştü. Cudi yönetimimiz ***Serbest Haruni***, ***Binevş Edessa*** ve ***Sadık*** yoldaşlar alandaki gerilla güçlerimizle birlikte, düşmanın Cudi'yi ele geçirme ve etkisizleştirme saldırılarına karşı kahramanca bir direniş içerisinde aylarca bu konumu sürdürerek şehit düştüler. Öyle ki Cudi savaşının birçok kez Tayyip Erdoğan tarafından basına açıklanacak kadar TC tarafından önemsenen bir savaş olduğu ve en üstten, başbakanlık tarafından yönetildiği ortaya çıktı. Her türlü silahın kullanıldığı saldırganlığa karşı aylara yayılan çatışmalar içerisinde yoldaşlarımız gerçekten de büyük kahramanlık örneği gösterdiler.

Rubar Mardin yoldaş, 1990'lı yılların başında katılan, uzun süre mücadelemiz içerisinde yer alan, birçok alanda savaş yürütmüş olan partimizin değerli militanı, gerillanın önde gelen komutanlarından biriydi. Bu gerçekliğe denk bir biçimde Cudi'de direnişi egemen kılarak ve böyle bir direnişe öncülük ederek kış boyunca bütün zayıflıklara rağmen Cudi direnişinin gerçekleşmesine öncülük etti.

Serbest arkadaşımız, yine Botan'ın yurtsever, direnişçi insanının önemli örnek temsilcilerinden birisiydi. Uzun süre gerillaya milislik düzeyinde hizmet etmiş, gerillaya katılmış, farklı alanlarda büyük hizmetlerde bulunmuştu. 2011 yılı boyunca Cudi'deki devrimci halk savaşının hazırlık ve pratiğinin en öncü militanı olarak görev yürüttü. Cudi'yi konumuna uygun bir direniş alanı haline getirmek için büyük bir cesaretle ve özveriyle savaştı ve kahramanca şehit düştü.

Yine Binevş arkadaş, Kürt kadınının yurtsever, özgürlükçü ve direnişçi gerçeğini en iyi bir biçimde Cudi direnişinde temsil eden bir yoldaşımız oldu. Uzun süre Cudi'de savaşmak için istekte bulundu, çaba harcadı. Bazı olumsuzlukların yaşandığı ortamda parti çizgisini hakim kılabilmek, Cudi'yi Önder Apo'nun öngördüğü bir direniş kalesi haline getirebilmek için istekle, coşkuyla bu alana yöneldi. Alanda bulunduğu üç yıllık süre içerisinde bu doğrultuda özverili bir çaba harcadı. Fakat düşmanın özel olarak planlı saldırıları sonucunda kahramanca direniş içerisinde şehit düştü.

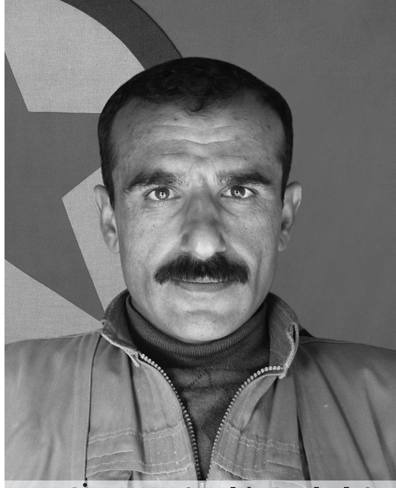
Sadık yoldaş, 1990'lı yılların başında özgürlük mücadelemize katılmış, uzun süre Mardin ve Botan alanında mücadele yürütmüş, Mardin ve Botan halkı tarafından yakından tanınan öncü militan bir PKK kadrosuydu. Yine uzun süre doğup büyüdüğü Batı Kürdistan alanında halk çalışmalarında bulundu. Güney Kürdistan'ın birçok alanında çalışmalara katıldı. PKK Ocağı'nda gördüğü eğitim ardından Botan gerillacılığını kırda ve şehirde daha güçlü bir biçimde geliştirmek amacı ve hedefiyle yeniden Botan alanına yürümeyi kendisi için tarihi bir görev bildi. 2011 devrimci halk savaşı hamlesinin Cudi'de hazırlayıcısı olduğu gibi, kış boyunca düşman saldırılarına karşı Cudi gerillasını örgütleyip, direnişe geçirmede de önemli bir rol oynadı. En son AKP hükümetini titreten direnişin yaratıcılarından olmayı bildi. Düşmana ağır darbe vuran bir eylemlilik içerisinde şehit düşerek ölümsüzler kervanına katıldı.

Kış aylarındaki amansız saldırılar gerilla direnişiyle püskürtüldü

Cudi'yle birlikte kış boyunca Botan sahasında çatışmaların yaşandığı önemli bir alan da Bestler alanı oldu. Burada teknik güce dayanarak üslenen bir grup yoldaşın varlığını tespit eden düşman, imha etmek için yöneldiği saldırıda sert bir direnişle karşılaştı. ***Hamza*** yoldaş öncülüğündeki gerilla birimimiz Agît ve Zilanların, Adil ve Nudaların kahramanlık çizgisinde direnen gerilla gerçeğini düşman saldırısı karşısında bir kez daha gösterdi. Düşmanın kuşatıp saldıran taraf olmasına rağmen, gerilla direnişimiz düşman gücüne ağır kayıplar verdirtti. Böyle büyük bir direniş içerisinde Hamza yoldaş öncülündeki on beş kişilik gerilla grubumuz kahramanca direnip, şehit düştü.

Hamza arkadaş, şehit düştüğü toprakların çocuğuydu. 1980'li yılların sonunda gerillaya katılmış, uzun süre Botan'da ve diğer alanlarda değişik düzeylerde gerilla komutanlığı yapmıştı. Cesaret ve fedakarlığıyla her zaman önde olan, emek harcayan, özgür ve demokratik yaşam için düşman karşısındaki direnişten bir an bile geri durmayan bir tutumun ve yaşamın sahibiydi. Doğduğu ve uzun süre savaştığı topraklarda yine düşman saldırısı karşısında kararlılıkla savaştı ve Kürt halkının PKK militanlarının, HPG komutanlarının kahramanlık düzeyini, cesaret ve fedakarlık gerçeğini birkez daha şehit düşerek göstermeyi bildi.

EMRAH BAYER(Baz Mordem)

HAŞİM KAYA(Mahir Başkale)

LEYLA ALTAN(Arjin Garzan)

HÜSEYİN AKDOĞAN(Armanc)

MAHMUT MUHAMMED(Xebat Derik)

Kışa girerken düşmanın yönelttiği saldırılar Amed'de, Dersim'de gerilla güçlerimizle çatışmalara yol açtı. Amed'de ***Armanc Kerboran*** yoldaşın şehadeti yaşanırken, Dersim'de ***Aziz*** arkadaş öncülüğünde yedi yoldaşın bu saldırılar karşısındaki direnişi ortaya çıktı.

Yine kış boyu düşman operasyonlarının en fazla olduğu, dolayısıyla çatışmaların en yoğun yaşandığı bir alan Erzurum sahamız oldu. Çeşitli yollarla edindiği bilgilere dayanarak faşist sömürgeci düşman bu alandaki gerilla varlığımızı tasfiye edebilmek için çok yönlü ve planlı bir saldırı içinde oldu. Bazı kişiliklerin gösterdiği zayıflıkları fırsat bilip, onlardan yararlanarak tüm eyalet gücünü teslim alabileceğini ve eyaleti çökertebileceğini hesap etti. Bu amaçla yürüttüğü operasyonlar içerisinde birçok kez sert çatışmalar yaşandı. Bu çatışmalar içerisinde eyalet komutanlığı yapan ***Mahir Başkale*** yoldaşımız komutasında bir gerilla birliğiyle birlikte düşman saldırılarına karşı direnerek şehit düştü.

Mahir arkadaş, 1990'lı yılların ortalarında doğup büyüdüğü Başkale alanında gerilla saflarımıza katılmış, uzun süre Zagros alanında savaş yürütmüş bir arkadaşımızdı. Cesaretiyle, gözü pekliğiyle düşmana karşı duyduğu kin ve öfkeyle öne çıkan ve tanınan, sayısız kez çatışmaya girmiş, düşmana darbe üstüne darbe vurmayı bilmiş bir yoldaşımızdı. Mahir Başkale bir cesaret örneğiydi, bitmez tükenmez bir enerji gerçeğiydi. Bu temelde devrimci halk savaşı hamlesine Erzurum Eyaletine komutanlık yaparak katıldığı bir süreçte, savaşın ve mevsimin ağır geçtiği 2011-2012 kış sürecinde düşmanla girdiği bir çatışmada şehit düştü. HPG gerillasının cesaretini ve kararlılığını, HPG komutasının düşman karşısındaki net duruşunu bir kere daha açıkça gösterdi.

Erzurum ve Bestler'deki gibi bir çatışma ilkbahar sürecinde Garzan Eyaletimizde yaşandı. Bir üslenme kampını keşfeden bazı işbirlikçilerden de faydalanarak ***Arjin*** yoldaş komutasında kamp kurmuş, üslenme yapmış yoldaş topluluğunun varlığını keşfeden düşman gücü, bu birliğimize darbe vurabilmek için bazı kontraları öne sürerek geniş bir operasyon yürüttü. Bahar ortasında gerçekleşen bu operasyonda ***Arjin***, ***Berfîn*** ve ***Berivan*** yoldaşlar komutasında üslenmiş olan ve çalışan kadın birliğimiz Berîtanların, Zîlanların, Nudaların cesaret, fedakarlık ve kahramanlığını bir kere daha göstererek saldırgan düşmana ağır darbeler vuran bir çatışma içerisinde kahramanca şehit düştü. Arjin, Berfîn ve Beriwan yoldaş komutasındaki on beş kadın yoldaşımız YJA Star örgütlülüğünün temel bir kolu, HPG gerillacılığının öncü gücü, özgürlük için büyük bir cesaret ve fedakarlıkla savaşan, mücadele eden Kürt kadınının özüydü. Onlar tüm gücüyle saldıran düşman karşısında bir an bile tereddüt etmeden kanlarının son damlasına kadar direnme, cesaret ve fedakarlığını göstererek Kürt gençliğine, Kürt kadınına, Kürt halkına özgürlük yolunu açıp Kürt toplumunun özgür yaşamdan başka bir yaşamı asla kabul etmeyeceğini kanıtlayan gerçekler oldular. Kürt kadınının ve halkının özgür yaşayacağını kanlarıyla imzaladılar.

Ağır doğa koşullarından yararlanarak düşmanın yönelttiği bu saldırılara karşı Zap'ta, Mardin'de birçok başka alanda tüm zorlukları yenerek, gerillanın geliştirdiği direnişe en etkili katılım Amasya'da düşman gücüne ağır bir darbe vuran birliğimiz tarafından gerçekleştirildi. ***Celal Başkale*** yoldaş komutasındaki birliğin düşmana vurduğu darbe siyasi gündemi yönlendirdiği gibi AKP hükümetini de derinden sarstı. Yediği ağır darbenin etkisiyle intikam hırsıyla dolan AKP faşizmi, bu değerli yoldaşımızı katledebilmek için devletin bütün imkanlarını seferber etti. TC'nin bütün ordusu ve polisi neredeyse Celal Başkale yoldaşı bulup imha edebilmek için haftalarca operasyona çıktı. Bunun sonucunda pusuya düşürülen Celal Başkale ve komuta ettiği birlik düşmana darbe vursa da şehit vermekten kurtulamadı. Böyle büyük bir direniş içerisinde Celal yoldaş şehit düştü.

Celal yoldaş da tıpkı Mahir yoldaş gibi bir Botan çocuğu, Başkale'de doğup büyüyen yiğit bir insandı. Uzun süre Zagros ve diğer sahalarda gerilla savaşına katıldı. 2005 yılından bu yana da Dersim ve Karadeniz alanında komuta düzeyinde görev yürüttü. Dersim'de ve Karadeniz'de düşmana ağır darbeler vuran birçok eylemin içinde yer aldı. AKP faşizminin korkulu rüyası haline geldi. Cesareti, direnci, gözü pekliği, düşmana karşı duyduğu öfkesiyle her zaman öne çıktı. Cesaret ve fedakarlık örneği oldu. Kürt gençliğinin, Kürt insanın gerillalaşma ve özgürlük için direnme gücünü ortaya koydu. En son bahar sürecinde Karadeniz'de yaşanan bir çatışmada kahramanca direnerek, gerillanın özgürlük için kanının son damlasına kadar savaşma cesaretini ve kararlılığını bir kez daha dost düşman herkese gösterdi.

Savaşın bedeli olan şehadetler bizi zayıflatmaz güçlendirir

Peki, kısaca ifade etmeye çalıştığımız bütün bu olaylar neyi gösteriyor? Çok açık ki halk ve hareket olarak amansız bir savaş içinde olduğumuzu! Yine kış boyu çok sert bir savaş yaşadığımızı! Bu gerçeği göremeyenler içinde bulunduğumuz ağır savaş koşullarını değerlendiremeyenler ne bu olayları anlayabilirler ne de onlardan ders çıkartarak doğru görev ve sorumluluk bilincine ulaşabilirler. O nedenle her şeyden önce bütün bu olay ve çatışmalara yol açan amansız savaş gerçeğini çok iyi görmek ve anlamak gerekir. Böyle bir savaşta saldıran tarafı, vahşi gücü, sömürgeci soykırım rejimini ve onun amaçlarını, saldırı yöntemlerini iyi görmek gerekir.

Diğer yandan bütün bu vahşete ve azgın saldırganlığa rağmen Kürt halkının özgür ve demokratik yaşamı için her şeyini ortaya koyarak büyük bir cesaret ve fedakarlıkla direnen, savaşan bu büyük ve eşsiz insanlar gerçeğinin iyi bilince çıkartmak önemlidir. Son bir yıldır devrimci halk savaşı hamlesi içerisinde kahramanca direnerek şehit düşen yoldaşlarımız önemli bir gerçeği kanıtladılar: Koşullar ne olursa olsun, düşman ne kadar azgın saldırırsa saldırsın, arkasında dünya gericiliği Türk faşizmine ne kadar destek verirse versin, Kürt halkı bu saldırganlık karşısında boyun eğmeyecektir. Özgür ve demokratik yaşam arzusundan asla vazgeçmeyecektir. Olacaksa bir yaşam kesinlikle özgür ve demokratik olacak. Kendi kimliğiyle özgür Kürdistan'da, Kürt halkının demokratik yaşamı gerçekleşecek. Bunun dışında başka hiçbir yaşamı Kürt halkı, Kürt kadınları, Kürt gençliği asla kabul etmeyecek. Bu gerçeği dost düşman herkese bu kahraman şehit yoldaşlarımız gösterdiler. Kürt insanı son neferine kadar savaşacağını, özgürlük için savaşacağını, kanının son damlasına kadar direniş içinde olacağını herkese bir kere daha gösterdi, tüm dünyaya bunu bir kez daha ispatladı.

Bu büyük tarihi gerçeği ve kanıtlamayı görmek lazım. Bu şehit yoldaşlarımız, Kürt halkının özgür yaşamdan başka hiçbir yaşamı kabul etmeyeceğini kanıtlayan Sîmkolar, Rüstemler, Çîçekler, Alîşêrler, Rozerînler, Brûskler, Rûkenler, Xebatlar, Bazlar, Rubarlar, Serbestler, Binevşler, Sadıklar, Hamzalar, Arjînler, Berfinler, Mahirler ve Celaller en zor dönemin kahraman savaşçıları oldular. Onlar zor dönemde büyük sorumluluklar üstlenen, vahşi düşman saldırılarına karşı son nefese kadar özgür yaşam için direnileceğini gösteren, dolayısıyla zor koşulları yenmeye öncülük eden militanlar oldular. Aslında dördüncü stratejik hamlenin zor dönemlerinin aşılmasını sağlatan ağır kış koşullarında Önder Apo ve halk direnişini gerilla cephesinde tamamlayarak sürdürmeyi başaran öncü, yiğit militanlar, komutanlar olarak tarihe geçtiler. Bize AKP gerçeğini, içinde bulunduğumuz dünya ve bölge koşullarını özgür yaşam imkanlarını ve yolunu netçe gösterdiler. Bize daha kolay ve rahat savaşmanın ortamını ve imkanlarını yarattılar.

Şimdi bu büyük kahramanların izinden yürümek, onların başlattığı direnişi başarı çizgisinde daha güçlü bir biçimde geliştirmek, bu kahraman yoldaşların intikamını faşist soykırımcı düşmandan alan bir devrimci halk savaşını her alanda başarıyla geliştirmek bizim boynumuzun borcudur. Daha 1982 yılında Amed Zindanı'nda Hayri yoldaşın ifade ettiği bu borcu başarı çizgisinde ödemek, Önderlik ve şehitler çizgisinde devrimci halk savaşı hamlemizi başarıyla geliştirerek 2012 yılını bu kahraman şehitlerimizin intikam yılı, devrimci halk savaşının zafer yılı, Kürt sorununun çözüm yılı, Önder Apo ve Kürdistan'ın özgürlük yılı haline getirmek üzere başarıyla mücadele etmek tüm militanların ve halkımızın temel görevi ve tek tutumu olacaktır.

Bu kahraman şehit yoldaşlarımız böyle bir başarı çizgisinde savaşmanın andı oldular, yemini oldular. Biz de bu andın gereğini pratikte başarmak için, bu şehitlerimizi 2012'nin zafer gerekçesi yapmak için elimizden ne geliyorsa ortaya koyacağız ve mutlaka bu yılda zaferi kazanmayı bileceğiz. Onların bize öğrettiği budur. Onların izinde yürümek bunu emrediyor. Önderlik ve halk direniş çizgisinde başarıyla yürümek, devrimci halk savaşı hamlesine öncülük etmek bunu gerektiriyor.

Geçen bir yıl içerisinde verdiğimiz büyük şehitler bize özgürlüğün doğru yolunu netçe gösteriyorlar. Bu yolda devrimci ve yurtsever insanların görev ve sorumluluklarının ne olduğunu netçe ortaya koyuyorlar. Bize 2012 yılının özgürlük devriminin zafer yılı haline getirilmesini emrediyorlar. Böyle bir emir altında yürüyen bizlerin zafer için var olan imkan ve fırsatları doğru değerlendirmemiz gerektiği açıktır. Eğer zafer olanaklarını doğru görür ve yerinde değerlendirirsek ve geçmişin derslerini çıkartarak başarı tarzında direnişi geliştirirsek zafer kazanacağımız kesindir.

Şu husus kesinlikle yanlış anlaşılmamalıdır; verdiğimiz kayıplar, yaşanan çatışmalarda yoldaşlarımızın şehit düşmesi salt düşman gücünden kaynaklanmamaktadır. Devrimci halk savaşını geliştirmek için imkan ve fırsatların az olması sonucunda yaşanmamaktadır. Hayır, bu tür değerlendirmeler kesinlikle doğru değildir ve böyle düşünenler büyük yanılgı içinde kalırlar. Mevcut şehitlerimiz, içinde bulunduğumuz savaşın bir gereğidir. Böyle büyük bir savaş içine girenler dünya gericiliğiyle savaşmayı göze alanlar elbetteki böyle bir savaş içerisinde düşmana darbeler vurdukları gibi şehitler de verirler. Böyle büyük bir savaşın kuşkusuz bedeli olur. İyi bilelim ki bu şehadetlerimizin belli bir bölümü içinde bulunduğumuz böyle büyük ve tarihi bir savaşın bedeli olarak ortaya çıkmaktadır.

Bununla birlikte başka bir bölümü de var ki, bizim hata ve eksikliklerimizin sonucu oluyor. İşte bizi üzen bu hata ve eksiklikler sonucunda verdiğimiz şehitlerdir. Yoksa savaşın bedeli olarak şehit vermek bizi üzmüyor. Tam tersine onları başarı ve zafer gerekçemiz yapıyoruz. Onları, özgürlük mücadelesini daha büyük bir aşamaya götürebilmek için, özgürlük mücadelesini hamle yapabilmek için güç kaynağı haline getiriyoruz. Önder Apo bu tutumu geliştirerek özgürlük mücadelemizi bugüne kadar getirdi. Özgürlük hareketimiz böyle bir çizgide gelişti ve bugün de şehitlerimizin özgürlük mücadelesini daha büyük hamlelere taşıdığı, ona öncülük ettiği, onun yenilmezliğini ve geri dönülmezliğini ortaya koyduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bu bakımdan özgürlük mücadelesinin gereği olarak devrimci halk savaşı uygulamaları sonucunda savaşın bedeli olarak ortaya çıkan şehitler bizi zayıflatmaz, güçlendirir. Geriye çekmez, ileriye götürür. İrademizi kırmaz tam tersine öfke ve kinimizi artırır. Nitekim bu şehit yoldaşların anıları hepimizde büyük bir kin, öfke, irade, savaşma azmi ve ruhu ortaya çıkarmıştır. Bütün gerilla gücünün bir an önce düşmana saldırma, darbe vurmanın kararlılığıyla, azmiyle, heyecanıyla dolu olması bu gerçeği ifade etmektedir. 2012 hamlesine kesinlikle böyle yönelinmektedir. Dolayısıyla biz hata ve eksikliklerimizi en aza indirir ve bundan doğan zararları önlersek ve sahip olduğumuz imkan ve fırsatları doğru ve yerinde değerlendirir, onları pratiğe dönüştürürsek, 2012 yılında düşmana darbe üstüne darbe vuran, 2012 hamlesini zafer hamlesine dönüştüren büyük bir adımı atacağımız tartışmasızdır.

Bir yıldır geliştirdiğimiz devrimci halk savaşı direnişinde verdiğimiz şehitler bize savaşmayı, direnmeyi, serhildanı ve modern gerillacılığı zafer çizgisinde her alanda başarılı bir biçimde geliştirerek düşmana darbe üstüne darbe vurmayı, şehitlerimizin intikamını almayı emrediyor. O halde fırsat ve imkanlar büyük, görevler net ve açık, emir ise her taraftan verilmiş durumda. Geriye kalan bu gerçekleri doğru anlamamız, bu emrin gereğini pratikte başarıyla yerine getirecek bir militanlığı ve direnişçiliği yirmi dört saat hayata geçirmemizdir. Önder Apo'nun emrettiği yirmi dört saat gerillacılık ve her yerde direniş çizgisinde yürümektir. Bu temelde devrimci halk savaşını her alanda ve her boyutta başarı çizgisinde geliştirmektir. Mayıs ayı şehitleri bunu emretmektedir. Bütün militanları ve halkımızı böyle bir direnişe çağırmaktadır.

Mayıs şehitler ayına bu temelde girmiş bulunuyoruz. Mayıs şehitlerimizi ve onların şahsında tüm kahraman şehitlerimizi bu temelde anıyor ve onların anısına bu temelde bağlı kalacağımızı söylüyoruz. Bu temelde Kürdistan'da yeni bir devrimci hamlenin başladığını, Önder Apo'ya özgürlük ve Kürdistan'a statü temelinde devrimci halk savaşı hamlemizin başarıyla gelişerek, 2012 yılında kesin sonuç alacağını ifade ediyoruz. Elbette bu sadece lafta olan, sözle gerçekleşen bir ifade değildir. Başarı imkanlarının ortada açık olduğu, Önderlik ve şehitler çizgisinde yürüdüğümüz müddetçe kazanacağımızın kesin olduğu bir süreçte bulunuyoruz. Bu bakımdan da kazanma imkanları var olduğu için kazanalım diyoruz. Eğer içinde bulunduğumuz koşulları iyi değerlendirirsek ve yine Önderlik ve şehitler çizgisinde yürümeyi bilirsek kesin başaracağımıza ve kazanacağımıza inanıyoruz.

Bu inançla Haki Karer yoldaş şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi bir kez daha saygı ve minnetle anıyor, tüm militanları ve halkımızı 2012 zafer hamlesini Önderlik ve şehitler çizgisinde geliştirerek başarmaya çağırıyoruz.

BİR BARBARLIK EYLEMİ: SOYKIRIM-2-

Anadolu ve Mezopotamya coğrafyası kendi kültürel zenginliği kadar bu zenginliklerin katledilmesiyle inşa edilen güncel iktidar gerçeğini anlatmaktadır. Tarihte yürüttükleri kanlı savaşlarla, insan başlarından kaleler dikmekle, kan gölleri oluşturmakla ya da benzer edimlerle iz düşüren halklardan geriye kalan toplulukların hayatlarının geri kalanında savaşmamayı telkin eden hıristiyanlık inancını benimseyerek sürdürme çabaları, kabuğuna çekilen ve savaşlardan uzak duran bir pozisyonu tercih etmeleri ve bu pozisyonun bir savunmasızlık olarak algılanıp çevre hakim kültürleri tarafından soykırımlarla sonuçlanması, insanlık dersleriyle dolu gerçeklerdir. Özünde yaşanan ise savunmasızlık pozisyonu değildir. Katliamlardan geriye kalanların, sayıca az da olsalar henüz resmi din olarak benimsenmeyen hıristiyanlığı seçen toplulukların oluşturduğu kolektif komünal kültür içinde bulunarak yaşamlarını sürdürme kararlılığıdır. Özellikle yaşadıkları imparatorluklara rağmen müslüman topluluklar arasında azınlık konuma düşmeleri yaşadıkları trajediyi anlatmaya yetecek düzeydedir. Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan bu trajediyi şöyle anlatmaktadır:

"Eski imparatorluk kültürü ve putperestliğinden yoksulların yeni barış ve kültür dinine dönüş yaptılar, dönüşüm yaşadılar. Tarihin zalim kültüründen mazlum kültürüne bir dönüş ve dönüşümdü bu. Hıristiyanlık bu anlamıyla ilk üç yüzyılında, köleci sistemin dışındaki kolektif insanlığın ilk ciddi vicdani ve ahlaki hareketidir. Özgürlük bilincinin ilk önemli biçimlerindendir. Babil, Asur, Grek ve Ermeni kültürü, o dönemin en gelişkin kültürüdür.

Bir halkın yaşayabileceği en kötü zaman:"Medz Yeghern"

Yahudilerin zengin üst tabakası Roma'yla birlik olunca, İsa taraftarları azınlığa düştüler. Bu durumda geriye kalan en kültürlü topluluklar olan Grekler, Asurlular, Babilliler ve Ermeniler, hıristiyanlığı en çok benimseyen halklar oldular; kolektif bilinç ve örgütlenme hareketi olarak paylaştılar. Hıristiyanlık ezilenlerin, yoksulların ilk kavimler ve kabileler arası dayanışma hareketi olarak da değerlendirilebilir. Komünist Enternasyonal'in bir nevi ilkel biçimidir."

Bu trajediyi derinden yaşayan ve hala yaşadıkları bu acının izlerinde duran bir halktır Ermeniler. Ermenice Hint-Avrupa dil ailesi içinde bağımsız bir dal oluşturmaktadır. 38 harften oluşan Ermeni alfabesi 5. yüzyıldan itibaren kullanılmıştır. İstanbul merkezli batı lehçesinden ziyade İsfahan merkezli doğu lehçesi konuşulmaktadır. 19. yüzyıla kadar büyük çoğunluğu Osmanlı ve İran imparatorlukları sınırları içinde yaşayan Ermeniler, bu tarihten itibaren çeşitli nedenlerle dünyanın birçok ülkesine dağılmışlardır. Bu dağılma olayına ve dağılma sonucu çeşitli ülkelerde yaşayan Ermeni topluluklarına topluca Ermeni diasporası adı verilir. Bu bölgelerde batı lehçesi ağırlıklı konuşulmaktadır. Diasporada Ermeni nüfusunun en yoğun olduğu ülkeler Rusya, ABD ve Fransa'dır. İran ve Türkiye Ermenileri kendilerini diaspora kapsamında değerlendirmemektedirler. Az sayıda katolik ve protestan olanlar bulunmakla birlikte, hıristiyanlık içinde ayrı bir ulusal mezhep oluşturmuşlardır. Bu mezhep, Aziz Gregor'a atfen Gregoryen adıyla tanınmaktadır. Ortodoks kilisesine bağlananlar da az sayıda da olsa mevcuttur.

1914 yılı nüfus sayımına göre Osmanlı imparatorluğunun etnik-inançg tablosunu çıkaran tarihçiler şu verileri elde etmişlerdir.

18.520.016 toplam nüfus:
15.044.846 (%81,23) müslümanlar
3.475.170 (18,77) müslüman olmayanlar
1.729.738'i (%9,34) Rum ortodoks,
1.162.169'u (%6,27) Ermeni Gregoryen,
187.073'ü (%1,01) yahudi,
62.468'i (%0,34) Rum katolik,
65.844'ü (%0,35) protestan,
47.406'sı (%0,26) Maruni,
24.845'i (%0,13) Latin,
195.617'si (%1,06) diğerleriydi.

Müslüman olan halklar da Türkler, Kürtler, Lazlar ve Gürcüler (Kartveli ırkı), Araplar, Çerkezler şeklinde çok renkli olarak ortaya konmaktadır. Katolik ve ortodoks Rumlar 1 milyon 792 bin 206 iken, Gregoryen ve katolik Ermeniler, 1 milyon 230 bin kişidir. Bu durumda etnik köken itibariyle 1914 yılında Osmanlı İmparatorluğu nüfusunun yüzde 9,68'i Rum ve yüzde 6,64'ü Ermeni olmaktadır.

Ne yazık ki bugün bu oran darmadağın olmuştur. Çünkü Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasını alt üst eden uygulamalar yaşanmıştır ve halklar bahçesi olan bu alanlar, halklar mezarlığına dönüştürülmüştür.

Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasında yaşayan birçok halk soykırımdan geçirilmiş, birçoğunun yaşadıkları yerlerde bugün izleri dahi kalmamıştır. Ermeniler ve Rumları kendi özyurtlarından sökmek kolay olmamıştır. Ortadoğu sermayesinin oluşumunda geliştirdikleri zanaatçılıkla, el sanatlarındaki ustalıklarıyla, yarattıkları ve tarihe kazandırdıkları birçok eser ve insan yaşamını sürdürmede belirgin bir yeri olan ürünler yaratmışlar, aynı zamanda insan emeğinin güzelleştirici yanını en anlamlı haliyle ortaya çıkarmışlardır. Bu yönleri ticareti geliştirmeleriyle birleşerek Ermenileri sermaye sahibi kılarken, kentleşmenin gelişmesiyle birlikte, yeni bir kültürün bölgede oluşmasını da getirmiştir.

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın deyişiyle bir nevi sistematik kapitalizmin Ortadoğu'da erken doğumunu gerçekleştirmişlerdir. Kent merkezli gelişim komünal yaşamın esas alındığı kabile düzeniyle çatışmalar yaşamış, hıristiyanlık bu gelişimde ön açıcı rol oynarken bölge gerçekliğinde farklı bir konum ortaya çıkarmıştır. Ticaret yolları, manifaktür üretimin gelişmesi konularında başat rol oynayan Ermeni burjuvazisi, ticari tekellerde önemli yer tutmaya başlamıştır. Kürdistan'daki hala yıkılmamış, tarihe, zamana ve soykırımlara direnmiş olan birçok mimari yapının inşasını gerçekleştiren Ermeniler, bu sayılan yönleriyle bir güç odağı olarak kendilerini gerçekleştirmişlerdi. Müslüman halklar içinde dağılmış bir şekilde konumlanmaları yaygınlık oluşturmuşsa da, kritik durumlarda tehlike yaratacak bir parçalılık arz etmekteydi.

Batı eksenli misyoner faaliyetleri sonucunda Ermenilerin 19.yüzyıl milliyetçiliğinden etkilenmesi ve yaşamakta olduğu karma yapıya rağmen ulus eksenli bir yurt yaratma arayışına yönelmesi, bir anlamda parçalanmaları oluşturan süreci başlatmıştı. Ulus devlet anlayışının bir yönü de milliyetçilikleri körükleyerek çatıştırması ve güçlü olanın zayıf olanın varlığına kast ederek kendini var etmeye yönelmesidir. 19. yüzyılda gelişen akımlardan Osmanlı devleti sınırları içinde yaşayan Ermeniler de oldukça etkilenmişlerdir. Özellikle müslüman bir ülke sınırlarında yaşamanın getirdiği baskılar karşısında bir savunma refleksi olarak gelişen devrimci-milliyeti hareketler, aydın gençlik çevresinde ağırlık kazanmıştır. 1887 yılında, Cenevre'de kurulan Hınçak (Çan) adı verilen sosyalist örgütün kurucusu, üniversite öğrencisi olan Avedis Nazarbekyan ve arkadaşlarıdır. Bununla birlikte 1890 yılında Tiflis'te bir grup genç tarafından kurulan Ermeni Devrimci Federasyonu adı verilen örgütün bilinen ismi Taşnaksutyun; yani federasyondu. Bu örgüt kısa bir süre içinde Hınçak örgütünü geri plana iterek, milliyetçi hareketin temel örgütü şeklinde ön plana çıkmıştır. Bu örgüt tarafından azınlıklara yönelik baskının durdurulması amacıyla organize edilen 1895 protesto yürüyüşünün II.Abdülhamit yönetimince bastırılması çok sert olmuştur. Birinci Ermeni Katliamı adı verilen bu kanlı bastırmada öldürülen Ermenilerin sayısı hakkında kesin bilgiler bulunmamaktadır.

Kimi tarihçiler Ermeni Devrimci Federasyonu örgütlenmesinin Abdülhamit saltanatına karşı direnişte örnek teşkil etmesi suretiyle İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne model teşkil ettiğini belirtmektedirler. Yaşanan tüm olaylar ve milliyetçilik akımının yarattığı etkiler sonraki süreçte farklılıkların ayrışmalara, giderek kutuplaşmalara dönüştürülmesiyle, başlı başına soykırımı hazırlayan etkenler olarak tarihe yazılmışlardır.

1915 yılının Ermenice'deki karşılığı Medz Yeghern. Türkçesiyle büyük felaket. Soykırımı tanımlamak için Ermeni halkının kendi dilinde söylediği tanım böyle. Tarihin bir kesitini böyle anıyor Ermeniler. Büyük felaket… Bir tek bu kavramı soykırım gerçeğiyle, jenositle özdeşleştiriyor. Onu böyle dile getiriyor. Soykırımın başka bir tarifi yok Ermeni dilinde ve yüreğinde.

Hitler'in yahudi soykırımına yönelirken "Jön Türkler, Ermenileri tasfiye ettiler de kim ne yapabildi?" sözü Alman nazizminin örnek aldığı Jön Türk katliamının boyutlarını göstermeye yeter. Silinmek-yok olmak üzere dahi olsa Türkiye ve Kürdistan coğrafyalarındaki sayısız izlerine rağmen, bu coğrafyalarda Ermeni halkından hemen hemen hiç kimsenin kalmamış olması, çok az sayıda kalanların da Kürtleşerek ya da Türkleşerek yaşamak zorunda bırakılması durumu, kendi başına soykırımı kanıtlayan bir gerçektir. Bu gerçeğin inkar edilemezliğine, tarihten silinemezliğine rağmen hakim Türk algısında Ermeni soykırımı anılırken, önüne bir sözde sıfatı kesinlikle eklenmektedir. Bu sıfatı eklemeyi tanrı hükmünde bir algıya dönüştürmek, soykırımı reddetmenin bir koşuludur ve tüm basın, akademisyen ve az sayıda aydın dışında herkes bu hüküm doğrultusunda hareket etmekte, tanrı emrine uymaktadır. Bu emre uymamak suç olmakta ve ceza gerektirmektedir. Çünkü bu sıfat soykırımın gerçek olmadığını, bir söylemden ibaret olduğunu ve muhatap olan miras ülke tarafından kabul edilmediğini göstermektedir. Bu sözde kelimesini tanımın önüne eklememek Türkiye'yi bölme çabası olarak algılanmakta ve yaptırımlarla karşılanmaktadır. Öyle ki Türkiyeli halklar nezdinde soykırım sözde Ermeni soykırımı şeklinde anmak normalleşmeye başlamış, neredeyse gerçeğin yerine ikame edilir olmuştur. Bunu dile getirmeyen dış ülkeler, hasım ülke kabul edilmekte ve bu ülkeler-halklar karşısında acilen benzer açıklamalar ya da tarihten örneklerle saldırılar geliştirilmekte, bu yolla bir ruhsal rahatlatma yaratılmaya çalışılmaktadır. Hatta bu söylemler bir silahlı saldırılarla özdeş tutulmaktadır.

Üzeri örtülerek hakikat yok edilemez. Bu yolla ancak hakikatlerin aydınlıklara çıkması engellenebilir.

Ulus devlet gerçeğinin soykırım rejimi olduğunu çözümlemeleriyle ortaya koyan Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın, Ermeni soykırımı için yaptığı değerlendirmelerden bazıları şöyledir:

"Ermeni soykırımı, genel tablo içindeki en trajik bölümdür. Ulusdevlet için ayağa kalktıklarında (1914 öncesinde ve savaşın ilk yılında), İt-

"Kimi tarihçiler Ermeni Devrimci Federasyonu örgütlenmesinin Abdülhamit saltanatına karşı direnişte örnek teşkil etmesi suretiyle İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne model teşkil ettiğini belirtmektedirler. Yaşanan tüm olaylar ve milliyetçilik akımının yarattığı etkiler sonraki süreçte farklılıkların ayrışmalara, giderek kutuplaşmalara dönüştürülmesiyle, başlıbaşına soykırımı hazırlayan etkenler olarak tarihe yazılmışlardır"

tihat ve Terakki yönetiminin 24 Nisan 1915 tarihli kararı temelindeki karşı saldırısıyla kendilerini binlerce yıllık yurtlarından atılmak ve yollarda imha edilmekle, geriye kalanların ise uzun süreli diaspora yaşamına mahkum edilmesiyle karşı karşıya bulacaklardı. Diaspora Ermenileri bir gerçekliktir, ama çok mutsuz, ezik ve yıkık bir gerçekliktir. Kurulan küçük Ermeni Ulus-Devleti belki de bir teselli kaynağı olacaktı. Soykırımda sadece Türkçü burjuvazinin değil, Kürt feodallerinin de payından bahsedilir. Bunlar sadece Ermeni soykırımında değil, aynı dönemlerde daha değişik biçimlerde (özellikle Hamidiye Alayları'nda) yürütülen Kürt soykırımında da asli suçlu unsurlar durumundaydılar. Halen yürütülmekte olan Kürt soykırımında bunlar 'köy korucuları' olarak, Kürtlüğü inkar karşılığında mülklerini ve sermayelerini arttırarak ve gerektiğinde sahte Kürtçülük yaparak, lanetli rollerini oynamaya devam etmektedir. Hiçbir örnek ulusdevletçiliğin bir soykırım rejimi (genel olarak tarihi yadsıma, yerel kültürü ve demokratik otoriteyi yok etme) olduğunu Ermenilerle Türkçü ulus-devlet çatışmasından daha öğretici biçimde gösteremez. Ermeni halkının trajedisi, erken kapitalistleşen bir burjuvaziye ve komşularının üstünde bir kültürel gelişme düzeyine sahip olmasından ve kapitalist hegemonyacılığın acımasız oyunlarından (küçük günlük bir menfaat karşılığında binlerce yıllık bir kültürü gözden çıkarmalarından) kaynaklanmaktadır."

Dünyada soykırım suçunu önlemek ve cezalandırmak için Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1948'de kabul ettiği soykırım sözleşmesine Türkiye de 1950 yılında taraf olmasına rağmen, bu sözleşmeyi sadece yahudilere uygulanan soykırımla sınırlı olarak algılamakta, bu yolla yahudilerden daha fazla biricikleştirmektedir yaşanan katliamı.

Ermeni soykırımına yönelik çeşitli çalışmalar yürütülmüş, bu konuda imza kampanyaları başlatılarak bir kamuoyu oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmaların tamamı, hatta en küçük girişim dahi Türkiye devleti tarafından bölücü bir saldırı olarak algılanmış, neredeyse bir terör eylemi olarak ele alınmış ve bu algıyla karşılık verilmiştir. "1915'te Osmanlı Ermenileri'nin maruz kaldığı Büyük Felaket'e duyarsız kalınmasını, bunun inkar edilmesini vicdanım kabul etmiyor. Bu adaletsizliği reddediyor, kendi payıma Ermeni kardeşlerimin duygu ve acılarını paylaşıyor, onlardan özür diliyorum" şeklinde başlatılan kampanyalar ses getiren çalışmalar olmuştur. Buna rağmen soykırımın tanınmasına yönelik çalışmalardan ziyade, soykırımlardan geriye kalan toplulukların, soykırımı gerçekleştiren ve soykırıma maruz kalan tarih-toplum hafızalarında bir değişim, yenilenme yaratmaya yönelik çalışmaların yapılması anlamlı olacaktır.

Ermeni soykırımına itirazlar başka soykırım örnekleri gösterilerek ileri sürülmektedir. Bu, "bizden daha acımasızlar var, bizden daha fazla öldüren var" diyerek Ermenilerin katledilmesine sessiz kalınmasını isteyen hakim anlayıştan bir türlü sıyrılamayan ve tüm varlığını bu anlayış üzerine kuran, bu anlayış dışında yerle bir olacağını sanan bir zihniyetin sonucu olarak gelişmektedir.

2001 yılında Ermenistan'ın başkenti Erivan'da soykırım anıtını ziyaret eden, Papa II. Jean Paul'ün dua ederken "Medz Yeghern""Büyük Felaket" kurbanlarından söz etmesi yoluyla soykırım konusuna değinmesi, Ermeni halkı nezdinde olumlu karşılanmıştır. Çünkü bu kavram soykırım-jenositle eşanlamlı dile getirilmektedir. Buradan da anladığımız, bir gerçeğin bir dini önder tarafından kabullenilmesinden ziyade, hakikatin dile getirilmesi, gizlenen gerçeklerin itiraf edilmiş olmasıdır.

"İttihat ve Terakki yönetiminin 24 Nisan 1915 tarihli kararı temelindeki karşı saldırısıyla kendilerini binlerce yıllık yurtlarından atılmak ve yollarda imha edilmekle, geriye kalanların ise uzun süreli diaspora yaşamına mahkum edilmesiyle karşı karşıya bulacaklardı. Diaspora Ermenileri bir gerçekliktir, ama çok mutsuz, ezik ve yıkık bir gerçekliktir"

"Dünya savaşının başladığı sürece kadarki dönem bu soykırımın temellerinin oluşturulduğu, soykırım için zemin hazırlandığı dönemdir. Bu dönem içinde Mein Kampf (Kavgam) adlı kitabı yayınlayan Hitler'in yahudi karşıtlığı, savaşın patlak verdiği sürece kadarki uygulamaları, milliyetçi tablonun giderek ırkçı ayrılıkçı duruma geldiğini ve öngörülen bir programın adım adım oluşturulduğunu gösteriyor."

Hakikat bunca görünür ve açık olmasına rağmen Türk devletinin kurumsal temsilcileri ve akademisyenlerinin de devlet yetkilileri kadar inkarcı yaklaşmaları, güneşi perdelemeye çalışmak gibi bir durum ortaya çıkarmaktadır. Ermenilerin Kürdistan'da savaş ve göç sırasında kayıplar verdiklerini, bu kayıpların yaşanan savaş ve isyanlar nedeniyle ortaya çıkan asayiş sorunları olduğunu, araç, yakıt, gıda, ilaç yetersizliği, ağır iklim koşulları ile tifüs gibi salgın hastalıklar nedeniyle meydana geldiğini belirtmek, soykırım olmadığını, yaşananlarda kasıt olmadığını belirtmek, Ermeni halkının yaşadığı acıyı azaltmamakta, tam tersine arttırmaktadır. Kendinden başka halkların varlığını kabul etmeyen zihniyetin ürünü olan bu belirlemeler, hakikat karşısında körlük demektir. İnsan güneşi perdeleyebilir mi? Evet, perdeleyebilir. Ama sadece kendi evinden, kendi penceresinden ve kendi gözünden perdeleyebilir. Öteki insanların gözlerinden bunu başarması mümkün değildir.

Çünkü bizimle aynı zamanı paylaşan mutsuz, ezik ve acılı bir diaspora gerçekliği vardır ve bu gerçek hala özgür yaşam hakikatine dönüşmemiştir.

Kristal Gece'nin ardındaki büyük yangın: Yahudi soykırımı

1933 yılından başlayarak 1945 yılına kadar geçen süre içerisinde, ayrıca İkinci Dünya Savaşı da dahil olmak üzere, Almanya'daki NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter Partei-Alman Ulusal Sosyalist İşçi Partisi) diktatörlüğü tarafından yahudiler gaz odalarında zehirlenerek ve kurşunlanarak katledilmiştir. Bu katliamın sadece bu yıllarda gelişen bir durum olmadığı, Birinci Dünya Savaşından itibaren olgunlaşan bir sürecin sonucu olduğu bilinmektedir.

Yükselen İngiltere ve Hollanda merkezli hegemonyanın Almanya'ya rağmen gelişiminde yahudilerin mesul görülmesinden kaynaklı, Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Alman İmparatorluğunda yahudiler ikinci plana düşmeye başlamıştı. Bunda gerçek payı vardı. Çünkü hegemonya mücadelesinin 16. yüzyıldan beri süren seyrinden Britanya kazançlı çıkmıştı ve en önemli rolü yahudi sermayesi oynamıştı. Almanya'da tekelci kapitalist inşada önemli rol oynayan yahudi kökenliler Birinci Dünya Savaşı yenilgisinden sonra NSDAP'nin diktatörlüğüyle direkt karşı karşıya kaldılar. Sovyetlerde yaşayan yahudilerin Ekim devrimindeki rolü itibariyle, Almanya'daki yahudiler de bu kuruluşun Almanya'da yarattığı gazaptan paylarını alıyorlardı. Yine bilindiği gibi kapitalizm geliştikçe soykırımın arttığını kapitalizm karşıtlarının soykırımdan geçirilişlerinden anlayabiliriz.

Holokaust "Büyük Yangın" adı verilen bu soykırım, dünya tarihinin en büyük, en ağır, en ideolojik ve en komple soykırımı olarak tanınmıştır. Bugün dahi bu gerçeği anlamakta, bu soykırım süresinde gerçekleştirilen uygulamaları zihinlerimizin sınırları içine yerleştirmekte zorlanmamız, henüz ölmemiş olan insanlığımızın, soykırımlardan geriye kalan insanlığımızın derecesini göstermektedir.

1933 yılında Nazi partisinin genel başkanı olan Hitler iktidara gelmiş ve diktatörlük uygulamaları başlamıştır. O dönemin Almanya'sı, ulus devlet zihniyetinin zirve yapmasıdır. Homojenleştirmeyi bir varlık koşulu olarak algılayan ulus devlet oluşumunun iyi bir temsili, o zamanın Almanya'sında ortaya çıkmıştır.

Dünya savaşının başladığı sürece kadarki dönem bu soykırımın temellerinin oluşturulduğu, soykırım için zemin hazırlandığı dönemdir. Bu dönem içinde Mein Kampf (Kavgam) adlı kitabı yayınlayan Hitler'in yahudi karşıtlığı, savaşın patlak verdiği sürece kadarki uygulamaları, milliyetçi tablonun giderek ırkçı ayrılıkçı duruma geldiğini ve öngörülen bir programın adım adım oluşturulduğunu gösteriyor. Memuriyetten men edilme, pasaportlara yahudi (jude) vurgusu anlamına gelen "J" harfinin eklenmesi, Almanlarla evlenmenin yasaklanması ve ardından tüm yurttaşlık haklarının ellerinden alınması, soykırımın ön aşamalarıdır. Bunların yanında soykırımlarda uygulanan dehümanizasyon, kutuplaştırma ve diğer aşamaların hepsi, bu örnekte bariz bir şekilde uygulanmıştır. Bunun en yaygın örnekleri "kene, parazit" adlandırmasının neredeyse yahudi topluluğuna mensup bireylerle özdeşleştirilmesidir. Bu tarz örnekleri Yahudi soykırımının anlatıldığı filmlerden fazlasıyla bilmekteyiz.

Yahudi topluluğu toplumdan dışlanmış olmasına rağmen ekonomik, sosyal, siyasal ve hukuksal olarak güçsüz olmayan bir topluluktur ve bu tip topluluklar hakim ulus devlet çıkarlarına ters düştüğü andan itibaren tehlike olarak görülürler. Bu durumda ilk olarak en güçlü oldukları alanlara yönelim geliştirilerek güçsüzlük yaratılmaya çalışılır. Soykırımdan geçirilen topluluklar güçsüzleştirilmiş ve ölmeden önce öldürülmüş topluluklardır. Gerçek böyleyken yahudi topluluğu da 'bölücülük', 'ihanet', 'ülkeyi devirme', 'toplumu arkadan vurma' ithamlarıyla suçlanırlar. Kurnazca yapılan bu suçlamalar hakim ulus bireyleri nezdinde bir aşamaya ulaştığında da fiziksel şiddet yöntemleri başlatılır. Siyasal, hukuksal, kültürel ve ekonomik hakların kısıtlanmasıyla başlayıp, bu hakların gasp edilmesiyle devam eden ve giderek yaşama hakkına yönelen bir soykırım periyodu izlenmiştir.

Yahudilerin zenginliklerine el koymaktan, hakaretlerini günden güne arttırmaya, cinayetlerden işkencelere kadar birçok keyfi uygulama bu zaman zarfında ortaya çıkmış, kanun dışı bu uygulamalar yargılanmayarak bu suçlar cezasız bırakılmakta ve bu yolla teşvik ve tahrik edilen kitlelerin zihniyetinde soykırım cazip ve meşru kılınmaya çalışılmıştır. Bu sürecin ardından sosyal aktiviteler giderek kısıtlanmış, bu kısıtlamalar hayatın her alanına yayılmış ve ekonomi alanında da yasal hırsızlık diyebileceğimiz gasp eylemleri başlamıştır.

Bu yolla yahudi sermayesine yönelik ekonomik talan tamamlanmış ve bu sermaye Almanların eline geçmiş, dinsel ve tarihsel anlamı olan tüm maddi-manevi değerler yok edilmişti. Soykırım her yönden uygulanmıştı. Bu soykırım boyutları öyle korkunç bir düzeye gelmişti ki, tüm soykırımları anlatmada bir ölçüt olarak dünya tarihine yazılmıştı.

Soykırım uygulamalarında, tüm zemin hazırlama çalışmalarının tamamlanmış olduğu, kendinden olmayanı yok etmek için sabırsızlanan yığınların ruh halinden anlaşılmaktadır. 9 Kasım 1938 gecesi, bu sabırsızlığı örgütlü şiddet gücüne dönüştürerek saldırıları başlatan bir zaman kesitidir. Kristal Gece diye tarihe yazılan bu günde soykırım başlamış, birçok çalışma ve ibadet yeri yakılmış, çok sayıda insan katledilmiş ve talanlar gerçekleştirilmiştir. Soykırımın hazırlık süreçlerinde Hitler öncülüğünde atılan sloganlar, bu zamanın başlamasıyla gerçek olmaya başlamıştı. Şartlanmış makineler gibi yahudilere saldıranlar, bu sloganlar eşliğinde eylemlerini uyguluyorlardı. 1942 yılı bu soykırımda bir dönüm noktası oluşturmuştur. Çünkü bu yıl, katliamların toplu olarak kamplara alındığı ve kamplarda imha edildiği süreçtir. Toplama kamplarında zorunlu çalıştırılan kitlelerin yaşadıkları, insanlık tarihindeki en işkenceli kölelik sisteminin 20. yüzyılda uygulandığının tanığıdır. Ve bu uygulamaların korkunçluğunu anlaşılır kılmak için verilen rakamlar istatistik bilgiler sınıfında ele alınmasına rağmen, arttıkça insanlığın utancını arttıran bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır. Kampların yanı sıra Sovyetler Birliği'ne saldıran Alman ordusu, bu topraklardaki yahudileri de katlederek soykırımı uluslararasılaştırarak kendi suçunu da arttırır.

Bu soykırım bilindiği şekliyle sadece yahudiler üzerinde değil, eşcinseller, akıl hastaları, Çingeneler, engelliler, Polonyalılar, komünistler, yehova şahitleri, Rus savaş esirleri, Rus ve diğer Slav aydınları, kimi katolik ve protestan din görevlileri, sendikacılar, kimi Afrikalılar ve III.Reich karşıtı tüm siyasi görüşlüleri de hedef almıştır. Bu kesimler "yaşamaya hakkı olmayan altsınıf ırklar" olarak görüldüğünden bu kesimler de katledilmiş, saf Alman ırkının üstün ırk olma konumunu bozan fazlalıklar olarak ele alınmış ve yok edilmiş, Afrika kökenli Almanların da aralarında olduğu binlerce vatandaş ise zorla kısırlaştırılarak soykırıma tabi tutulmuştur.

4- Esmer bir coğrafyadaki yarılma: Ruanda'da Tutsi soykırımı

Bin Tepe Ülkesi anlamına gelen Ruanda, Orta Afrika'da Büyük Göller bölgesinde yer almaktadır. 1 Temmuz 1962 tarihinde kurulan Ruanda Cumhuriyeti'nin başkenti, Kigali'dir. Soykırım olduğu zaman Ruanda'da yaşayanların %1'i ise Pigme, %9'u Tutsi, %90'ı Hutu kabilesine mensuptur. Hutu ve Tutsiler bir arada yaşar ve birbirlerinden farklı görülmezler. Yüzölçümü 26.338 km olan ülkenin nüfusu 2010 sayımı itibariyle 10.264.947'dir. Tabi kaynaklar bakımından zengin olmadığından sürekli ekonomik sorunlar yaşamaktadır. Bu yüzden de hegemonik dünyanın ilgisini pek çekmemiş, en fazla ilgiyi de 1994 yılında yaşanan soykırımla çekmiştir.

1890 yılındaki Brüksel Konferansı'nda bu fakir ülke Alman egemenliğine girmiş ve 1918 yılından itibaren BM tarafından Belçika mandasına verilmiştir. O sürece kadar birbiri arasında farklılık görmeden yaşayan Hutu ve Tutsiler arasındaki bu uyumun bozulmasını kendi hakimiyetlerinin sağlamlaştırmanın tek yolu olarak gören Belçikalılar, Tutsi olan azınlığa bazı ayrıcalıklar vererek bu politikalarını başlattılar. Ülkenin kuzeyinde yaşayan Tutsiler üst sosyal sınıf olarak yer almışlar ve Belçika mandası altında da yeni vergiler, zorunlu iş yasaları, çalışmayanlara kırbaç cezası gibi uygulamalarla Hutular üzerindeki baskıları arttırmışlardı. Bu ayrım ve keyfi uygulamalar o kadar çok arttırılmış ki, güzel görünüşlü, uzun boylu ve ince yapılı olanlar ve zenginler, örneğin on ineğe sahip olan zenginler Tutsi olarak kaydedilmiştir. Bunun ardından gelen süreç tümden Hutuların dışlanmasıyla sürmüştür. Soykırım sebepleri açıklanırken, kimi ırk temelli teoriler ortaya atılmaktadır. Hutuların, gerçek Ruandalı olmayan Tutsilerin, kendilerini sürekli aşağılayan ve sömüren Avrupa kökenli Ari ırk ile akraba olduklarını iddia ettikleri ileri sürülmüştür. 60'lı yıllarla birlikte özgürlükçü akımların esintisiyle Belçika, Hutular üzerindeki baskıyı hafifletmeye başlamıştır. Çünkü seçim sistemiyle hükümetlerin oluşması demek, sayıca çok olan Hutuların ülke yönetimini ele geçirmesi demekti ve Belçika bunu öngörmüştür.

6 Nisan 1994 tarihinde yapılan radyo anonslarıyla başlayan kıyım, BM Barış gücünün çekilmesiyle şiddetlenmiştir. Katliam öyle bir boyuta gelmişti ki, parası olan Tutsiler kurşunla öldürülmek için kurşun parası vererek taşla ya da baltayla öldürülmekten kurtulma yolunu seçiyorlardı. Katliam öncesi Çin'den alınan satırlar kışkırtılmış kitlelere dağıtılmış, satırlar yetmeyince de sivri uçlu sopalar dağıtılmış ve bu aletlerin yakında başlayacak olan 'böcek av'ında kullanılacağı söylenmiştir. Zira fakir Ruanda hükümetinin silah alacak parası ya da başka bir maddi kaynağı yoktur.

Tutsilere yönelik katliam, Ruanda Yurtsever Cephesine bağlı güçlerce Hutu ağırlıklı hükümetin düşürülmesiyle sonlandıysa da, sorunlar burada bitmedi. Bu defa da Hutular kitleler halinde komşu ülkelere kaçmaya başladılar. Bu sürece kadar bölgeye yönelik herhangi bir müdahaleden uzak duran Fransa, katliamı destekleyerek Hutu hükümetine askeri yardıma başlamış, Ruanda Yurtsever Cephesi'nin henüz gelmediği yerlere girmesini önleyerek katliamın sürmesini sağlamışlardır.

İşin kötüsü önceki süreçte Tutsileri yönetime getiren Belçikalıların, bu seçimlerden sonra Tutsilere yönelik saldırılarda Hutulara yardım etmesidir. Bu saldırılar sonucunda birçok Tutsi öldürülmüştür. Sayısı farklı kaynaklarda farklı rakamlarla verilen Tutsilerin sağ kalanları da Tanzanya ve Uganda gibi komşu ülkelere sığınmışlardır. Sığındıkları ülkelerde sayıları giderek artan Tutsiler, özellikle Uganda'da önemli kadrolaşma çalışmaları yürütmüşler, bu sayede önemli örgütlenme çalışmaları yürüterek, Ruanda hükümetine karşı silahlı savaş başlattılar. Bir iç savaş olarak adlandırılabilecek bu çatışmalar, 1 Ocak 1992'ye kadar sürdürülmüş ve Ağustos 1992 tarihindeki ateşkesle süreli olarak durdurulmuştur. Bu zaman içerisinde ateşkes koşullarını kendilerince kalıcı çözümleri planlamakla geçiren Hutuların tavrı aşırı bir uçtan ve sert olmuştur. Bu çatışmaların ardındaki sessizlik sürecinde Hutu komandoları köylere dağıldılar ve tüm toplulukların içinden Tutsileri ayırarak katletmeye başladılar.

Yeni doğmuş çocukların ve Tutsi erkekleri tarafından hamile bırakılmış Hutu kadınları dahil olmak üzere hamile kadınların öldürülmeleri, sürekli kimlik kontrolleri yaparak Tutsilerin kesinlikle ayrıştırılması, barikatlar kurarak katliamdan kaçmaya çalışan Tutsilerin engellenmesi ve saldırılardan önce, sonra ve saldırılar sırasında özel radyo yayınları yapılarak Tutsiler aleyhine propagandalarla halkın kışkırtılması gibi konular, Başbakan tarafından organize edilmiş ve sistemli bir soykırım örgütlendirilmiştir.

Katliamdan sonra halk mahkemeleri kurularak üç kişiden fazla insan öldürenler yargılanmış ve halk tarafından cezalandırılmıştır. Bu sınırı aşan suçlar için BM gözetimindeki uluslararası suç mahkemesinde yargılamalar sürdürülmüştür. Fransa'nın Ruandalı sivil milislere atış eğitimi verdiği yönünde ifadeler vardır. 31 Mart 2005 tarihinde kurulan Demokratik özgürlükçü Ruanda güçleri, soykırımı kınamış ve iç savaşa son verdiğini açıklamıştır.

Bu mahkemelerde kimi yazılı ya da sözlü belgelerle bazı grupların imha edilmesi için verilen emirler kanıtlanmış, delil bulunmayan katliamların ise yoğun ve sistematik karakterinin özel niyet ve kasıtlılığı ortaya koyduğu belirtilerek, hedef seçilen gruba yönelik dilin, silahların, can ve malların hedeflenmesi konularını ikincil kanıt statüsünde kabul etme kararı almıştır. Buna bağlı olarak Başbakan'ın birçok söylem ve eylemi de bu kapsamda değerlendirilerek cezaya tabi tutulmuştur.

Ülkenin bugün kendisi için seçtiği "Birlik, iş, yurtseverlik" sloganı, kendi tarihinde yaşadığı sorunları açıklamaya yetecek niteliktedir.

5- Balkanlar'da bir soykırım: Bosna-Hersek 1992, Srebrenitsa 1995

Bosna-Hersek, soykırım öncesi sürece kadar Rumlar, ortodoks Sırplar, katolik Hırvatlar, Slav müslümanlar ve yahudiler olmak üzere birçok etnik ve dinsel topluluğu kendi içinde yaşayan bir bölgeydi ve Yugoslavya'nın en önemli merkezini oluşturmaktaydı. Bölgedeki insanlar kendilerini tüm etnik ve dinsel farklılıklarına rağmen bu farklılıkları bir renklilik olarak gören ve kendilerini Bosnalı olarak tanımlayan insanlardı. Hırvatlar, müslümanlar ve Serbo Croation dilini konuşan Sırplar, birbirlerinin dinsel farklılıklarına karşı da hoşgörü içinde bir yaşam sürerlerdi.

General Tito, İkinci Dünya Savaşı sürecinde yoğun bir partizan savaşı vererek çok kültürlü bir ülkenin kurulmasına öncülük etmişti ama generalin ölümünden sonra milliyetçilik gelişmeye başlamıştı. 1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Sırbistan, Hırvatistan ile savaşa yöneldiğinde Bosna iki ülkenin savaş sahası arasında kalmıştı. Bu ateş hattındaki bölge, 1992 yılında Bosna-Hersek adıyla bağımsızlığını duyurduysa da yeni ve güçsüz konumuyla Sırp ordusu karşısında direnecek durumda değildi. 1992 yılının ortalarında Bosna'nın yarısından çoğu Sırplar tarafından ele geçirildi ve katliam başlatıldı. Sırp ordusu generali Ratko Mladi ve milliyetçi lider Radovan Karad i 'in talimatıyla müslümanların yaşadıkları köylerde başlatılan soykırımlar hızla gerçekleştirildi. Katliamlar, toplu tecavüz, işkenceler ve sürgünler bu soykırım sürecinin parçalarıdır. Bununla birlikte yahudi soykırımındaki toplama kampları örnek alınarak oluşturulan kamplarda çok sayıda insan işkenceden geçirildi.

Hırvat ırkçı komandoları ve Sırp yönetiminin uygulamaya geçirdiği etkin soykırım politikalarının katlettiği sadece Bosnalı müslümanlar olmamıştı. Katledilen Bosna'nın çok kültürlü ve çok dinle renkliliğiydi. Farklılıkların bir arada yaşamasına örnek olan bir mozaik merkez katledilmişti. Soykırım mağduru müslümanların sayısına kültürün katliamı da eklense kaç soykırım eder? Acaba istatistikler bunun da cevabını verebilir mi?

Yetişkin erkeklerin toplu kurşuna dizilerek toplu mezarlara atılmaları, kadınların kışlalarda, spor salonlarında toplanması ve toplu tecavüzlerin uygulanması, bu soykırımın en utanç verici yanlarından birini oluşturmaktadır. Bununla birlikte çok sayıda müslüman göçe zorlanarak yollarda ölüme, açlığa, hastalığa ve birçok insanlık dışı yaşam biçimine mecbur bırakılmıştır. Yine tarihsel bilinci ve toplumsal belleği oluşturan değerlerden olan kaynaklar yok edilmiş, bu çerçevede Saraybosna'daki 17 Mayıs 1992 tarihinde Doğubilim Enstitüsü ve 28 Ağustos 1992 tarihinde binlerce kitabın bulunduğu Milli Kütüphane yakılmıştır. Ayrıca antik alanlar, tarihi yapılar tahrip edilmiş, camiler ve medreseler sabotaj eylemleriyle yakılmış, bu yolla kültürel soykırımın maddi boyutu gerçekleştirilmiştir. Kültürel eserlerin ve değerlerin katledilmesi, çok kültürlülüğüyle kendini var etmiş olan Bosna'nın ölümü anlamına gelmektedir.

Bosna soykırımının gerçekleşmesine ideolojik zemin oluşturan kristoslavizm, hıristiyan dogmatizmini Slav ırkçılığıyla birleştiren dar, katı ve hoşgörüsüz bir ideolojidir. Kristoslavizmi savunanlar, Bosnalı müslümanları kendi ırkına ihanet ederek müslümanlığı seçmiş olan, hain hatta düşman kesimler olarak görmektedirler. Sırp Ortodoks kilisesi de bu düşmanlığı ağırlıkla destekledi ve bunu yaparken, islamiyeti medeniyet düşmanlığı olarak gösterdiler. Bu ithamlar temelde oryantalist bakış açısının bir sonucu olarak ortaya çıkmış, aynı zamanda Sırp ve Hırvat ırkçılığının zihniyet temelini oluşturmuştur.

Bosna soykırımının en belirgin yanı, müslümanların katledilmesi dolayısıyla din ayrımcılığının körüklenmiş olmasıdır. Bosna soykırımı, oryantalist bakış açısı tarafından bir süre sonra örtbas edilmeye çalışılmış, ABD Cumhurbaşkanı olan Clinton'ın, 1992'de "kasıtlı ve sistematik temizleme" sözlerini kullanmasıyla soykırımın kınanması gittikçe azalmıştır. 1993 yılında soykırım olayları çatışma olarak dillendirilmeye başlanmış ve giderek büyük bir vurdumduymazlıkla karşılanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte batı dünyasının yetkili odaklarının gözlerinin önünde gerçekleşen toplu tecavüzlere karşı hiçbir tavır alınmamıştır. 1995 yazında çok sayıda müslüman'ın hapsedildiği Srebrenitsa kenti, haftalarca Hollandalı Birleşmiş Milletler yetkililerince korunduktan sonra Sırp ordusuna teslim edilmiş, bir hafta içinde bütün erkekler katledilmiş ve kadınlar sürgün edilmiştir. Bu doğrultuda bakıldığında batılı uygulamaların soykırımı kolaylaştıran etkenler yarattıklarını görmek zor değildir.

1992 Mart'ında başlayan Bosna Savaşı'ndan üç yıl sonra, tam da savaş bitti denilen bir zaman diliminde, bölgede Hollandalı Birleşmiş Milletler Barış Gücü askerlerinin bulunmasına rağmen, 1995 yılı Temmuz'unda Srebrenitsa'da büyük bir insanlık ayıbı yaşanmıştır. Bosna'nın doğusunda bulunan ve nispeten daha izole bir bölgede yer alan Srebrenitsa'nın savaş öncesinde %75'i müslüman Boşnak olmak üzere çok sayıda nüfusu bulunmaktaydı. BM'in "Korunaklı Bölge" olarak ilan ettiği altı bölgeden (Saraybosna, Bihaç, Gorajde, Zepa, Srebrenitsa, Tuzla) biri olan Srebrenitsa'nın bu özelliğinden dolayı komşu bölgelerden de bölgeye mülteci akını yaşanmış ve katliam öncesinde 45 bine yakın bir nüfus Srebrenitsa'da toplanmıştı.

Soykırımdan geriye sıra sıra dizili uçsuz bucaksız mezar taşları vardır ve bölgede hala yeni toplu mezarlar açığa çıkmaktadır. Birçok katliamda benzer örneklerine rastladığımız mezarlıklar, soykırımlarla çoğalmakta ve katliamlar inkar edildikçe insanlık kendi içinde de bir katliamı, bir kıyımı yaşamaktadır.

Sırp ordusunun ağır silahlarla gerçekleştirdiği Srebrenitsa katliamına Sırp ordusuyla birlikte "Akrepler" olarak tanınan Sırbistan özel güvenlik güçleri de katılmış, Birleşmiş Milletler tarafından güvenli bölge ilan edilmiş olan Srebrenitsa'yı BM güvenlik güçleri koruyamamış, korumamıştır.

Srebrenitsa katliamının taşıdığı bir diğer önem de, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da gerçekleşmiş en büyük toplu insan kıyımı olması ve Avrupa'da hukuki boyutta ilk olarak belgelenen soykırım olmasıdır.

Etnik temizlik tanımının ilk kez literatüre girmesi, Bosna soykırımı ile olmuştur. Bir bölgenin farklı etnik kesimlerden arındırılarak homojenleştirilmesi, o bölgedeki insanların tek tipleştirilmesi, farklı etnik grupların katliam ve sürgünlere tabi tutulması şeklinde gelişen bu tanım, özünde soykırımın bir biçimidir.

Lahey Adalet Divanı tarafından Bosna'daki katliamların soykırım olduğu kabul edilmiş ve fakat katliamdan Sırbistan'ın sorumlu tutulamayacağı karara bağlanmıştır.

Bitti...

"Hırvat ırkçı komandoları ve Sırp yönetiminin uygulamaya geçirdiği etkin soykırım politikalarının katlettiği sadece Bosnalı müslümanlar olmamıştı. Katledilen Bosna'nın çok kültürlü ve çok dinle renkliliğiydi. Farklılıkların bir arada yaşamasına örnek olan bir merkez katledilmişti. Soykırım mağduru müslümanların sayısına kültürün katliamı da eklense kaç soykırım eder? Acaba istatistikler bunun da cevabını verebilir mi?"

YÜREĞİMİN EN KIRILGAN KÖŞESİNDE BEŞ KARDEŞTEN BİRİ VAR

Adı, soyadı: **Karer TEKDEMİR**
Kod adı: **Seyit Karer Doğan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ergani, 1985**
Mücadeleye katlım tarihi: **2000, Kelareş**
Şehadet tarihi ve yeri: **10 Haziran 2011/Kelareş, Şaho**

Karer... Aysız gecelerde büyüklerinden masal değil, her biri masallara özgü direniş hikayeleri dinleyerek büyüdü. Yıldızlara bakıp doğanın bu akıl almaz kanununa akıl erdiremediği gibi bunca hikayenin gerçekle bağını kurmakta da zorlandı. Hakikate erdiğinde aysız gecelerde büyüklerinden dinlediği, yüreğini bazen aysız gecelerdeki gökyüzü kadar karanlık ve bazen yaz günlerindeki kadar masmavi yapan o direniş öykülerinin sırrına da erdi. Masalsı, destansı, acılı, umutlu ve bir o kadar gerçek olan o öykülere ekleyecek yeni satırları vardı. Aynı çatı altında büyüdüğü dört abisiyle bu kez anı göğün altında koca bir dünyayı paylaşmak için dağların yolunu tuttu. Yeni bir isim vermedi kendine dağlarda. Bir direniş mirası olan adını değil ona hitap edilen mekanı değiştirdi. Karer adının kulaklarda en güzel yankılandığı dağları seçti o da aynı çatı altında büyüdüğü ağabeyleri gibi...

Yüreğimizin en narin, en yeşil, en kırılgan yerinde kendine yer buldu sonra. Sonra gül yüzlü yoldaşımız kendinden önceki binlercesi gibi, aynı çatı altında büyüyüp aynı göğe sevdalanan dört kardeşi gibi bizi onulmaz, anlatılmaz bir yarayla baş başa bırakıp o direniş hikayesinin kendine ayrılan boş yerlerini tamamladı.

Şimdi o direniş hikayesini kaldığı yerden tamamlamak bize düşüyor. Başarmaktan, bu acılara göğüs germekten, yitirmenin acısını en derinden yaşayan, dermanı da dağlarda arayan Karer'den sonra direncin sınırlarının olmadığının farkındayız çünkü. Direniş tarihine tanıklık eden bir yoldaşı olarak dilimiz döndüğünce O'nu anlatmak boynumuzun borcudur...

Bizler bu kutsal topraklara ayak bastığımız günden itibaren, yaşamın anlam ve önemini daha iyi kavramaya başladık. Dağların yüksekliğine gözlerim eriştiğinde, yüreğime dağlar kadar büyük bir özlemin, binlerce yoldaşın sığmasına şaşarım. Bilirim ki keramet bende değil Karer'in aysız gecelerde dinlediği o direniş hikayelerini yazanlardadır. Dağlar da yüreğim kadar benliğimin bir parçası oluverir. Gözlerimin eriştiği ve erişemediği her bir kuytuda, en yüksek zirvede gencecik bedenlerin yattığını düşündükçe beynimin almadığı bu gerçeği biraz da yüreğime pay ederim. İşte o zaman anlayabilir ve anlatabilirim bu kavganın kanununu. Yoldaşlarımın gözünden bakarım dünyaya. Son nefeslerini verirken hayatları bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçti mi, keşkeleri oldu mu, birilerine söyleyecekleri son sözleri var mıydı? Vardır bilirim. Silahımla ve kalemimle tamamlamaya çalışırım yarım kalan soruları. Yarım kalan bu soruların cevabını yüreğimle ve beynimle vermeye çalışırım.

Kan, ter ve gözyaşlarıyla geçtiğimiz bu dağlarda yaratılan her şeyi diri bir hafızayla, kelimesi kelimesine yazmaya kararlıyım. Okuyanlar Karer'in gülüşünü gözlerinde canlandırabilsin, ışıklı gülüşünün ardındaki hüznün nedeninin direniş hikayeleriyle büyüdüğü dört abisinden ayrılmak olduğunu bilsin, öfke kıvılcımlarının nedeninin onu sevdiklerinden ayıran bu düşmandan intikam almak olduğunu bilsin diye yazarım. Karer'in yarımlarını, özlemlerini, umutlarını bilin de vicdanınız bilinciniz elverdiğince tamamlayın diye yazmaya kararlıyım. Oysa yazı yazmak gibi bir niyetim olmamıştı bu çalışmaya geldiğimde. Öncesinde rüyalarıma şehit yoldaşlarım girer ve ancak böyle cevap olabilirim ve onlarla diyaloga geçebilirim dedim. Şunu açık bir şekilde itiraf edeyim; benimki bir teselli değil onlarla sessizce paylaşımdır.

Karer yoldaşı ilk kez PKK eğitim devresinde iken tanıdım. Abisi Amed ile birlikte kalıyorduk, bizleri ziyarete gelmişti. Devremizde hem kardeş hem de yoldaş olan bazı arkadaşlar daha vardı, bizler takılırdık kardeşler toplantısı yapalım derdik, ama diğer ağabeylerinden haberim yoktu. İlk kez orada Karer dışında dört kardeşinin daha PKK saflarında olduğunu duydum. Gerçeğin sınırları beynimi zorladığında o karmaşayı biraz da yüreğimle düşünerek atlattığımı hatırlıyorum. Güzel yanlarını düşünüp onları kıskandığımı da hatırlıyorum. Karer'in sadece abisine değil tüm yoldaşlara olan sıcak ilgisi, aralıksız sorup durduğu sorular sayesinde bu fesat duygu yer bulmadı benliğimde. Yerini kısa sürede imrenmeye bıraktı. Kısa sürede süren o doyumsuz sohbet benim hayatımın film şeridinden bir kesit olacak ilerde. Buna eminim...

Kandil alanına düzenlemelerimiz olduğunda kaldığımız yerler bir birine yakındı, sık sık görüşürdük. 2007 yılının Aralık ayının ortasında sömürgeci Türk devletinin medya savunma alanlarına yönelik yaptığı hava saldırısında İlk defa yaralandığında, bizler ona takılıp duruyorduk, 'sen de yaralandın, eskidin artık' derdik. Bizim yakıcı gerçeğimiz, bizden başka hiç kimsenin kavrayamayacağı bu gerçek Karer'i amma da mutlu etmişti. Yarasının sızısını duymuyordu bile. Gururla gülümsüyordu.

Sırtımızda anıların çelikten ağırlığı, gözlerimizde birlikte kurduğumuz hayallerin ışığı, yüzümüzün haritasında beliren karlı dağlar, çiçekli dallar, berrak gökyüzü, doruklardan bahara yol açarak sevinçle ilerleyen kar suları, her şey ama her şey onlara dair. Gidenlerimize dair...

Birçok arkadaşımızı ya kendi ellerimizle sakladık ya da onlara elimiz dokunmadan düşman bizden uzaklaştırdı. Onlarla birlikte ağlarken, gülerken, mevzide ölümle hesaplaşırken ve ansızın gittiklerini duyarken yüzümüzden dört mevsim gelip geçiyor, hızına yetişemediğimiz zaman gibi. Yağmurlar yağıyor, ardından gökyüzü başka hiçbir rengin sokulamayacağı kadar mavi oluyor. Sonra zemheri soğukluğunda bembeyaz kesiliyor çehrelerimiz. Anılar mevsim dönümleri gibi sıraya girer belleklerimizde.

Karer arkadaşın şehadetini duyduğumuzda inanmayan gözlerle baktık. Ölüm neden hep böyle sinsi, hep böyle ansızın gelir, sanki onu çoktan sofralarımıza buyur etmişiz de unutmuşuz! Nafile bir sitem bu! Her ölüm erken ölümdür, bilmez miyiz sanki! Yaşamlarımızı namlunun ucuna sürdüğümüz kavgamızda, bu kanunu kimse bize öğretmeden, yüzlerce kez yaşadık yürek çatlatırcasına. Ama yine de ruhumuz bir fırtınaya tutulur gibi titriyor her giden yoldaşımızla birlikte. Ve bunlar canımızdan daha çok sevdiğimiz özgürlük yolcuları ve niceleri Şehit Xanê, Şehit Jiyan, Şehit Tekoşin, Şehit Zilan Pepule, Şehit Alişer, Şehit Hasan, Şehit Şervan… Ve diğerleriyle ruhumuz bir isyanın ayak sesleri gibi inler yine de. Ölümlerle koyun koyuna yaşamak da değiştirmiyor, her seferinde çoğalan ve içimizde büyüyen o koyu özlemlerimizdir ayakta tutan. Ama onlardan geriye kalanlar, karanlığı yırtan tan vakti gibi içimizdeki hüzün dağları ardından beliriyor.

Karer'in gülüşü de içimizdeki karanlığı yırtarak ilerliyor. Kendine bir yer buluyor. O gülüşü ve derin bakışları kalıyor bize. O aklımızdayken, baharın başka iklimlere fırsat vermesini beklemeyin sakın! Karer öyle ağız dolusu gülerken, kavganın tüm zorluklarını sıcacık gülüşünde öğütebilmişken ve bir gülüşün paha biçilmez değerini bize birlikte savaştığımız dönemde öğretmişken, sakın ha! Başka mevsimler gelmesin aklınıza. Gençliğine yaraşır yaşam sevincini, iyi niyetini, duru kişiliğini kıvrak zekasıyla böylesine açıklıkla bizlerle paylaşmışken, hayatının her saniyesini sevmek yönlendirmişken, bizlere yüreğinin kapılarını açmışken sonuna kadar, O'nun yokluğunun direncimizi ve yaşama sevincimizi azaltmasına izin vermek O'nu anlamamaktır. Bunu bilerek yaşıyoruz. Onunla çoğalarak...

Sen, gökyüzünün masmavi, parçalı bulutlarla süslenmiş, sonsuzluğa giden deryanın yolcusu! Sanma ki seni unutacağız. Bunca yitirmeye dayanmanın sırrını en iyi sen bilirsin. Aynı çatı altında büyüyüp sonra aynı göğün altında aynı serüvenin parçası olduğun ağabeylerini yitirdiğinde seni ayakta tutan şey ne ise biz de öyle ayakta dimdik duruyoruz. Unutmak ve alışmak sözcükleri hiç uymuyor bu kavganın kanununa. Direnmek cümlelerimizdeki boşluğu tamamlıyor belki. Sevmek, paylaşmak, özlemek, umut etmek, sözünde durmak tamamlıyor da unutmak ve alışmak yakışmıyor bu sözcüklerin yanına. Işıklı gülüşünü hatırladıkça ayakta durmak için yeterli gerekçelerimiz oluşuyor böylece. Kelareş'te gözlerin bir boşluğa takılı gibi donup kaldığında merak ettiğin şey belki de ardındaki hayat idi. Onu da anlatayım...

Işıklı gülüşünle kalbine sızdığın herkesin, büyüklerin, küçüklerin, çocukların, yoldaşlarının sevgilisi Karer yoldaş. Her sohbette adın mutlaka geçiyor.

O unutulmaz özlemlerin, umutların dilinde seninle yoldaş olmak, vazgeçilmez tutkularımızın ve inançlarımızın adıydı. Bir şeylerin eksik kaldığını anlamaya başladığımızda, acının ulaşabildiği son sınırda idik artık. Ve tarifsizliğe gülümseyen sen vardın yüreklerimizde.

Kelareş'in doruklarını avuçlayan gözlerimizi ovuşturuyoruz. Çünkü ne zaman baksak, gerçekle düş birbirine karışıyor. Seni görüyoruz orada, ayak bastığın her karış toprağında ülkemin. Her günün, adın gibi inançlarımızı yeniden doğurduğuna bütün kalbimizle inanarak, yaşayarak, hissederek serpiştiririyoruz suları yüzümüze. Rojbaşlarımızda senin ışıklı gülüşün var. Soğuk sabahların asık suratını böylece güldürüyoruz. Her görev sonrası, dönüşte sıcak çayın uzatılışındaki bakışları, omuzlardaki yorgunlukları dindiren sevecenliği, şefkati hep birlikte duyumsuyoruz. Sen de bizimle yürüyor, ter döküyorsun. Çayı alırken, dokunan o sıcaklığın yanında senin soluğunu duyar gibi oluyoruz.

Öylesine yüksek bir dağ zirvesindeydik ki… Hangi amansızlık bizi yenebilirdi ki? İnanmazdık buna. Ve biz o doruklarda haykırmasını, meydan okumasını severdik hayatı kirletmeye çalışan her türlü zulme karşı. Kandil'in ayaklarımızın altında serili olduğu o zamanlarda, doruklardan aşağıya bakarken her şeye hükmedebileceğimize inanan o öz güven var hepimizde.

Dağların kuytuluklarında ve yüreğimizde mutlak kendine bir yer edinen her yoldaşımız gibi seni de bir şey söküp alamaz yüreğimizin en kırılgan, en narin ve en yeşil köşesinden...

Yol arkadaşlarından
Zeynep Pazarcık

Mehmet TEKDEMİR (Agit)
1973/1993

Şehmus TEKDEMİR (Küçük Kiriv)
1975/1994

Ahmet TEKDEMİR (Xemgin)
1977/1993

Tekdemir kardeşler için Kandilde yapılan anma töreni

Şemrexli Sîpan fedai militandı

Adı soyadı: **Yavuz ŞAN**
Kod adı: **Sîpan Mazî**
Doğum yeri ve tarihi: **Şemrex, 1982**
Mücadeleye katılım tarihi: **2003**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Nisan 2008, Kağızman**

Sîpan yoldaş, Mêrdîn'in Şemrex ilçesinde (Mazıdağı) dünyaya gelir.

Sîpan yoldaş gibi çok sayıda Şemrexli yoldaş tanımışımdır. Mücadele saflarında çok farklı kişilik yapılarıyla da dikkatleri üzerlerine çekmişlerdir. Kürtçeleri bile farklı ve sadedir. Ne Mêrdînlidirler ne de başka bir yerden. Kendilerine has yapıları vardır.

Mücadele içerisinde tanıdığım Şemrexli Rubar yoldaş vardı; 2007 yılında Garisa'da yedi yoldaşıyla birlikte şehit düşmüştü. Yine 1997 yılında daha önce birkaç yıl Colemerg'de kalıp da, Garisa'ya giden Cigerxwîn yoldaşımız vardı. Bir de 1994 yılında Güneybatı Eyaleti'nin Beritler eteğinde şehit düşen Xalo'muz vardı. (Kod ismi Selim, asıl ismi Ahmet Bakış)

Bu Şemrexli yoldaşların ortak yönleri; oldukça soğukkanlı ve savaşkan olmalarıydı. Çalışkanlık ve fedakarlıkta üstlerine yoktu. Tüm birliklerimiz içerisinde belirgin olarak öne çıkan özellikleri ise, daha yapıcı olmalarıydı, uyumluydular.

Bastırılmış ve kendisi olamamış toplumlarda bireyler asabi, dar, tepkici, didişmeci olur. Sağlıklı olarak bir arada çalışma yürütemezler. Bu, baskılanan tüm toplumlarda ortaya çıkan karakteristik özelliklerdir. Bastırılmamış toplumlarda bireyler sorunların çözümünün özüne yönlendirilirler; ancak baskılanmış toplumlarda ise bireyler içe doğru yönelirler. Bu egemenlerin toplumları yürütme ve yönlendirme tarzlarıyla bağlantılı bir gerçekliktir.

İşte, yukarıda belirttiğim hususları Şemrexli yoldaşta bulmak mümkün değildi. Şemrexli yoldaşlar bulundukları ortamlarda her zaman kabul gören ve sevilen yoldaşlardır. Bir gün mücadele içerikli sertleşmeler dışında bir tartışmaya girdikleri görülmemiştir. Öyle ki, yapıları uyuma daha yatkındır. Yukarıda isimlerini verdiğim yoldaşlar, her zaman suni çelişkilerden kaçmasını da bilmişlerdir. Bir yerde sorun varsa oraya el atarlardı. Eğer sorun çözülemeyecekse bizim uyguladığımız kestirme yol ve yöntemlerden uzak dururlardı. Eğer bir soruna el atarlarsa mutlaka çözmesini de bilirlerdi.

Sîpan, işte böyle bir yoldaştı. Sevilen, sayılan, saygı uyandıran, saygı yaratan bir yapısı vardı. Bunun için gittiği her yerde sevilen biri olmuştur. Sîpan yoldaş, aynı zamanda oldukça olgun bir arkadaştı da. Sabırlı, tutturduğu ölçüler takdire şayandı.

Sîpan, bu özelliklerinin yanı sıra oldukça pratikçi bir yoldaş olarak da bilinirdi. El attığı her işi iyi yapmaya özen gösterirdi.

Sîpan yoldaş, lise yıllarından beri iyi bir araştırmacıydı. Araştırıp, inceleyen, teorik birikime de önem veren bir yoldaştı. Eğitimlerde, bulunduğu her ortamda destek sunan bir pozisyondaydı. O, aslında her ortamda tam da aranan militandı. Hangi alana gitmişse oraya erkenden adapte olmuş ve o alanın en eskisi gibi karşılanmıştır. Bu Sîpan yoldaşa has bir özellik olsa da, yörede PKK'nin özelikleriyle buluşmasının ve harmanlamasının da bir sentezi olduğunu söylememiz yanlış olmaz.

Sîpan yoldaş, henüz yeni bir militan iken kendisini kuzey eyaletlerine önermiş, fedai eylem yapmak istediğini bir raporunda dile getirmişti. O da diğer tüm yoldaşları gibi PKK'nin fedai bir savaşçısı olmak istiyordu.

Fedailik PKK'de bir yaşam biçimidir, bir çizgidir. Sadece bir eylem çizgisi değil, ideolojik bir duruşun ismidir.

Sîpan yoldaşta bu meziyetler her geçen gün arttıkça, yönünü Kürdistan'ın en kuzeyine; Serhat Eyaleti'ne çevirdi.

Serhat, ne Botan'a ne de Zagros'un sert coğrafyasına benzemektedir. Daha çok yaylalık, yani çıplak ve soğuk bir alandır. Alanın soğukluğunu her ne kadar Serhat halkı yurtseverlik duygularıyla kapatsa da, yine de alana yeni giden biri için zordur.

Sîpan yoldaş, nasıl ki gittiği tüm alanlarda kendisini var edebildiyse, aynı var edişi Serhat Eyaleti'nde de sergileyerek, çok geçmeden bu eyaletin sevilen kadroları arasında yerini aldı. Halkına önemli hizmetler verirken, 2008 yılının 20 Nisanı'nda Kağızman civarında sömürgeci işgalci güçlerle girdiği çatışmada, Berxwedan Koçer (Orhan Gezici) yoldaş komutasında Brusk Arteş (Halit Altıok), Hamza Suruç (Sedat Binici) ve Şoreş Kars (Yusuf Bakaçhan) yoldaşlarla birlikte şehit düştü.

Çok özel ve militan bir yoldaşı erkenden kaybetmenin hüznü ile Sîpan yoldaş şahsında tüm şehitlerimizin iyi birer takipçisi olacağımızın sözünü tüm insanlığa vererek, 'yolunuz yolumuzdur' diyoruz. 'İnadına direniş, inadına devrim' diyoruz.

Zagros eyalet yönetimine raporumdur

Ailemde doğal bir Kürtlük bilinci var, fakat son döneme kadar tam yurtsever denilemezdi.

1999 yılı sonrasında belli bir yurtseverlik bilinci gelişti. Bu şekilde beni de etkiledi. 1999 yılı sonrası mücadele üzerinde benim de araştırmalarım, yoğunlaşmalarım oldu. Ardından legal kurumlarda çalışmaya başladım.

Sonuçta 2003'te Botan üzeri gerillaya katıldım. Tabii tüm bunlarda benim açımdan en belirleyici olan şey, 15 Şubat sonrası Önderlik şahsında Kürt halkını hedefleyen komplo karşısında yaşadığım vicdani sorgulama sürecidir.

Gerillaya katıldıktan sonra Xinêre'de yeni şervan (savaşçı) eğitiminden geçtim. Ardından Xakurkê'ye gittim, 2003'te Zagros'a geldim. Geliye Zap'a düzenlemem oldu ve halen oradayım.

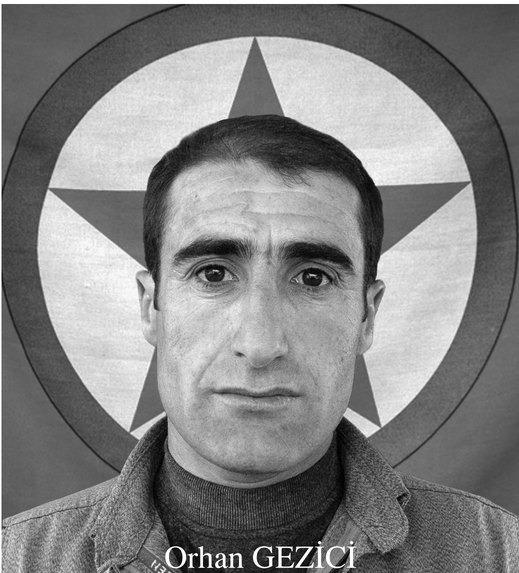
Katılmadan önce biraz mücadeleyi tanıma imkanım vardı, fakat bu yüzeysel bir tanımayı aşmıyordu. Bu açıdan ideolojik, teorik anlamda biraz zorlanma yaşadım. Bunların üzerinde yoğunlaşmalarım var. Özellikle kış eğitimleriyle, hem ideolojik anlamda bir düzey sağlamamda hem de kendimi tanıma konusunda hem de Önderliği, halkı, mücadeleyi daha yakından tanıma gerçekleşti.

Diğer boyutta pratik askeri anlamda ciddi bir zorlanma yaşamadım. Zaten ciddi bir pratik savaş ortamında yaşamadım, ama bu yönde de, hem 2 yıldır Zagros'ta aldığım tecrübeler hem de gördüğüm eğitimler sayesinde belli bir deneyim sahibi oldum diyebilirim.

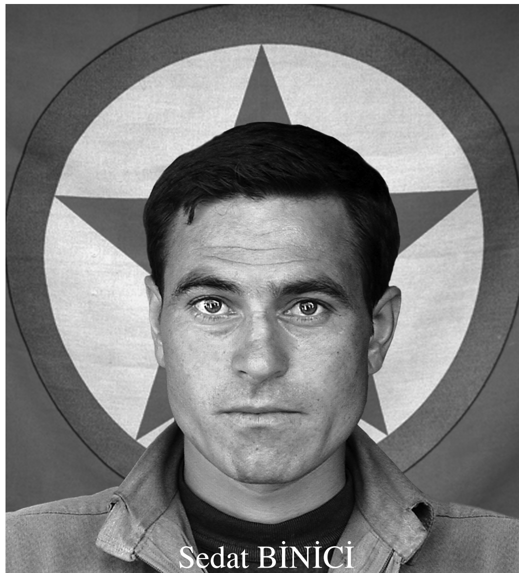
Özellikle son süreçte Önderliğe, gerillaya, halka karşı düşmanın geliştirdiği saldırılar ve bunlara cevap olabilme konusunda birey olarak büyük yoğunlaşma yaşamaktayım. Sürecin bireyden bekledikleri konusunda bir sonuca da ulaştığımı belirtebilirim. Bu konuda da kendimi her yönüyle de hazır ve bunu yapmaya zorunlu görüyorum. Bu temelde kendimi fedai tarzında Türkiye metropollerinde bir eylem yapmak için öneriyorum. Öncesinde bu konuda ilgili yönetici arkadaşlarla da tartışmak istiyorum".

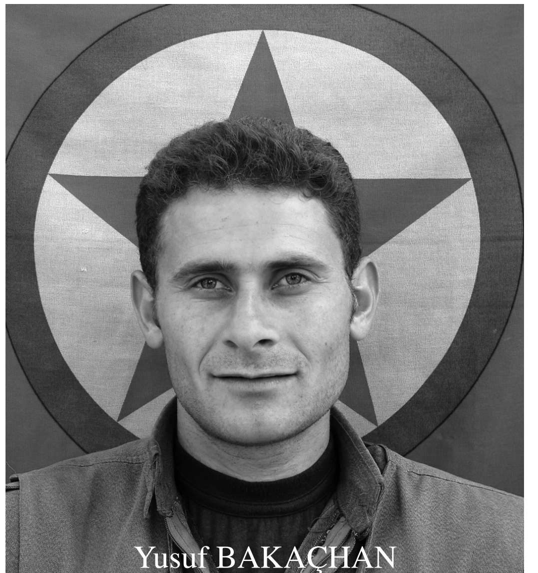
Devrimci Selam ve Saygılar
Sîpan Mazî
Geliyê Zap / Zagros

Orhan GEZİCİ

Halit ALTIOK

Sedat BİNİCİ

Yusuf BAKAÇHAN

ŞEHİTLERİMİZİN AMAÇLARINI GERÇEKLEŞTİRMEK İNSANLIK BORCUMUZDUR

Yeni bir mayıs ayına girdik. 2012 yılının Mayıs ayı özgürlük mücadelemizde yeni bir devrimci halk savaşı hamlesine tanıklık ediyor. Kürdistan'ın dört bir yanında özgürlük gerillası kahramanca savaşıyor. Her gün faşist, soykırımcı düşmana karşı yürüttüğümüz kutsal özgürlük mücadelesi içerisinde şehitler veriyoruz. Bilindiği gibi, 18 Mayıs özgürlük devrimimizin şehitler günü oluyor. Her gününe onlarca kahraman şehit sığdırdığımız mayıs ayı özgürlük devrimimizin şehitler ayı oluyor. Bu vesileyle ilk büyük şehidimiz ***Haki Karer*** yoldaş şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Şehitler günümüzü ve ayımızı kahraman şehitlerimizin izinde ve başarı çizgisinde kararlılıkla yürüyerek karşıladığımızı ifade ediyoruz. Kahraman şehitlerimize verdiğimiz zafer sözümüzü 18 Mayıs Şehitler Günü ve Mayıs Şehitler Ayı vesilesiyle bir kere daha yineliyoruz.

18 Mayıs'ın nasıl Şehitler Günü olduğu gerçeğini çok derinden bilince çıkartmak ve asla unutmamak gerekiyor. Bu bakımdan da Önderlik gerçeğimizin, Önderliksel doğuş gerçeğimizin, parti ve gerilla hareketimizin gelişim tarihini ve onun her adımını bütün ayrıntılarıyla bilmek ve bunların derin bilincinde olmak büyük önem taşıyor. Çok iyi bilmeliyiz ki Kürdistan, tarihin hiçbir döneminde bugünkü gibi değildi. Özellikle Kuzey Kürdistan'da 1960'lı ve '70'li yıllarda çok kötü ve karanlık bir süreç yaşanıyordu. Bugünkü gibi dağları özgürlük gerillasıyla dolu, kentlerinde yirmi dört saat halk serhildanı yaşanıyor, zindanlarında hep özgürlük direnişi sesleri geliyor değildi. Her tarafta özgürlük şarkıları söylenmiyordu. Özgür yaşama yürüyüşün bilinci taşınmıyor, coşkusu ve heyecanı içinde bulunulmuyordu. Toplum özgürlüğe yürüyüşün bayram havasını yaşamıyordu. Tersine faşist, sömürgeci ve soykırımcı rejimin yani imha ve inkar sisteminin baskısı ve zulmü bir karabasan gibi halkımızın üzerine basmıştı. Türk devletinin ve ordusunun faşist ve sömürgeci zulmü dağda, köyde, şehirde, halkımız üzerinde egemen hale gelmişti. Toplumumuzun bilinci karartılmış, tarihsel belleği yok edilmiş, iradesi kırılmış, örgütlülüğü dağıtılmış adeta kültürel soykırım altında bir halk ve toplum olmaktan çıkartılır hale getirilmişti. İnsanlarımızda özgürlük bilinci, ruhu, iradesi, örgütlülüğü, cesaret ve fedakarlığı kalmamıştı. Değil özgürlük için savaşmak, yaşamını ve yirmi dört saatini özgürlük ve demokrasi mücadelesine vermek, özgürlük davasının çok uzağına düşmüş, tamamen ruhsal çöküşü, iradesel kırılmayı ağır bir boyun eğme ve giderek teslimiyeti yaşayan bir insan ve toplum gerçeği ortaya çıkartılmıştı. Önder Apo bu durumu; toplum olmaktan çıkartılmak, kendi gerçekliğinden kaçmak, kimliğini inkar etmek, insanlığına ve toplumsal gerçekliğine giderek ihanet etmek olarak değerlendirdi. Dünyada eşine rastlanmayan bir sömürgeci soykırım sistemi Kürt halkına ve Kürdistan'a dayatılmıştı. Özellikle I. Dünya Savaşı ardından, bölünüp parçalanarak sömürgeci hakimiyet altına alınan Kürdistan parçalarında ve özellikle de Kuzey Kürdistan'da inkar ve imha sistemi Kürt ulusal ve toplumsal varlığını yok edebilmek için ideolojik, sosyal, siyasi, askeri, ekonomik, kültürel, hukuki bütün alanlarda son derece örgütlü ve planlı bir saldırı sistemi oluşturmuştu. Böylece faşist sömürgeci rejim, bir karabasan gibi toplumumuzun üzerine çökmüştü.

Tarihi tersine çeviren Önderliksel çıkış

İşte böyle alacakaranlık da değil, kapkaranlık bir ortamda Önder Apo çıkış yaptı, Önderlik gerçeğimiz doğdu. "Kürdistan sömürgedir," diyerek mevcut kapkaranlık ortamı tanımladı ve sömürgeciliğe karşı ulusal bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi mücadelesini öngörerek de Kürt insanının ve toplumunun ruhunu, bilincini aydınlattı. İnsanlarımıza ve toplumumuza bilinç verdi, ruh verdi, irade kazandırdı, örgüt aşıladı, cesaret ve fedakarlık kazandırdı. Kısaca Önderliksel doğuş temelinde iradesi kırılıp, kendi gerçeğinden uzaklaştırılan ve yok oluş noktasına getirilen Kürt insanını ve toplumunu yeniden doğuş ve diriliş süreci içine çekti.

İşte bu Önderliksel doğuş gerçeğini, onun tarihsel önemini Kürt toplumunun varlığı ve özgür geleceği açısından taşıdığı anlamı, bununla birlikte Ortadoğu halklarının ve insanlığın özgürlük yürüyüşü bakımından taşıdığı önemi her zaman derinden anlamalı ve bunun hep bilincinde olmalıyız. Böyle büyük bir Önderliksel çıkışın olmadığı koşullarda birey ve toplum olarak Kürtlerin ve Kürdistan'ın neyi yaşadığını, nereye gideceğini net olarak görüp tasarlayabilmeliyiz. Bunun sadece bir Kürtlüğün yok oluşu değil, aslında insanlığın ve toplumsallığın beşiğinde; yani Mezopotamya'da Kürtlüğün yok edilişi temelinde insanlığın ve toplumsallığın, özgür insan varlığının yok edilişi olduğu gerçeğini hiçbir zaman unutmamalıyız. Önderliksel doğuş ve çıkış, işte bu yok oluş gerçeğine karşı bir var olma ve özgür yaşama iradesini ifade ediyor. Önderliksel doğuş, insanlığın bitirilmek istendiği Kürdistan coğrafyasında özgür insanlığın yeniden doğuşunu ve dirilişini temsil ediyor. Kürt halkının varlığı ve özgürlüğü bakımından bir milat anlamına geliyor. Sömürgeci soykırım rejimi altında örgütsel olarak parçalanıp yok oluşa giden bir durumdan, özgür ve demokratik olarak var olma sürecine geçişi ifade ediyor. Kürdistan'da baş aşağı giden tarihin durduruluşunu ve ona karşı özgür ve demokratik temelde yeniden var oluş tarihinin başlangıcı anlamına geliyor.

Böyle derin anlamı olan, derin tarihsel gerçekliğe sahip bulunan bir çıkışın ne kadar zor bir insan eylemi olduğunu, ne büyük bir irade, bilinç, cesaret ve fedakarlık gerektirdiğini derinden anlamaya çalışmalıyız. Dolayısıyla Önderlik gerçeğimizi doğru anlamalı, parti ve gerilla hareketimizin anlamına ve değerine derinden vakıf olmalıyız. Bugün geldiğimiz özgürlük düzeyine derin bir bilinçle, güçlü bir biçimde sahip çıkarak onu her zaman daha da ilerletmenin çabası içinde olmalıyız. Unutmayalım ki, böyle kapkaranlık bir ortamda yaşanan Önderliksel çıkış da bir insan eylemidir. Ama sıradan bir insanın sözü ve eylemi değildir. Böyle bir çıkış büyük bir sorumluluk istiyor, derin bilinç gerektiriyor, sonsuz cesaret ve fedakarlığa dayanıyor. Kısaca kendisi olmaktan çıkıp tarih olmayı, insan olmayı, toplum olmayı, ulusal ve demokratik amaçlarla her düzeyde birleşmeyi gerektiriyor. İşte Önderlik gerçeğimiz bunları ifade ediyor. Böyle en olumsuz koşullarda çıkış yaparak bir grup insanla tarihi tersine çevirme bilincini ve iradesini temsil ediyor. Bu temelde özgürlük hareketimizin ideolojik gruplaşmayı yaşadığını, sömürgeci sistemin merkezi olan Ankara'da gerçekleşen bu Önderliksel doğuş ve ideolojik gruplaşmanın, 1976 yılından itibaren daha yaygın ve örgütlü bir biçimde Kürdistan'a taşırıldığını, başta öğrenci gençlik olmak üzere tüm kesimlerden gençliğe yayılarak toplum için yeni bir öncü hareketi oluşturmayı hedeflediğini biliyoruz. Sömürgeci başkentte yaşanan ortamı, kapkaranlık durumu aydınlatan Önderliksel doğuş ne kadar zor ve tarihi öneme sahipse, burada yaratılan birikimi Kürdistan'a taşırma başta gençlik olmak üzere, Kürt halkına ulaştırma çabası da o kadar zor ve tarihi önem taşıyan bir eylem olma durumunu ifade ediyor. Dolayısıyla Önderliksel doğuş, bir bilinç ve irade olma durumunun giderek örgüte, eyleme dönüşmesi, toplumla bütünleşerek bir halk gerçekliği haline gelmeye doğru adım atmayı içeriyor.

Haki Karer

Hepimiz Haki Karer çizgisinde militanlaşmayı esas almalıyız

İşte böyle bir süreçte daha Önderliksel doğuşun yeni, özgürlük hareketimizin küçük bir ideolojik grup halinde olduğu, bu gerçekliğin Kürdistan kent ve kasabalarında, Kürt gençliğinin içine yayılmak için adımlar atmaya çalıştığı bir süreçte bu gelişmeleri yok etmek için faşist sömürgeci, soykırım rejiminin son derece planlı ve örgütlü bir katliam girişiminde bulunduğu, parti ve mücadele tarihimizce iyi biliniyor. 1976 yılı boyunca Önder Apo'nun Kürdistan'da gençlik içinde yürütülen çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek üzere 1977 baharında Kürdistan'ın değişik alanlarında gerçekleştirdiği toplantılar ardından özgürlük hareketinin sağlam tohumlarının Kürdistan'ın dört bir yanına saçıldığını ve bunların yeşermesi durumunda sömürgeci soykırım rejiminin artık ömrünün sona ereceğini çok iyi gören faşist soykırımcı gericilik, bu gelişmeleri yok etmek için mayıs ayı ortasında planlı ve örgütlü bir saldırı içine girdi. Başta Önderlik gerçeği olmak üzere özgürlük hareketini yaratmayı ifade eden öncü militan topluluğunu imha etmeyi hedefleyen bu saldırının Önderlik gerçeğimiz tarafından boşa çıkarılmasına rağmen, 18 Mayıs 1977 günü Antep'te ideolojik grubun öncü militanlarından Haki Karer yoldaşın katledilmesine yol açtığını biliyoruz. İşte bu katliam, sömürgeci soykırım rejiminin Önderliksel doğuş, ideolojik gruplaşma ve bunun Kürdistan gençliği içinde yayılmasına verdiği yanıt oluyor. Bu yanıtla söylenmek istenen son derece açıktır; bu yolda yürüyenin sonu imhadır, ölümdür, katliamdır. Kürt halkının ve Kürdistan'ın özgürlüğü için yola çıkış en sert saldırılarla ezilecektir. 18 Mayıs 1977'de Antep'te Haki Karer yoldaşın katledilmesinin anlamı budur. Bu temelde Önder Apo'ya ve özgürlük hareketimize verilmek istenen mesaj ve söylenmek istenen söz bu biçimdedir. Bu bakımdan Önderliksel doğuş ve özgürlük hareketi ilerleyecek mi, ilerleyemeyecek mi, devam edebilecek mi, devam edemeyecek mi? 18 Mayıs, bu soruların yakıcı bir biçimde sorulduğu ve değerlendirildiği, tıpkı Önderliksel çıkış gibi ikinci büyük bir çıkışın, kararlaşmanın büyük şehidimiz Haki Karer yoldaş anısına bir kere daha gerçekleştirildiği bir tarih oluyor. Önder Apo bu süreci, *"sanki başımıza kazanlarla kaynar sular dökülmüş gibi hissettik,"* diye tanımladı. Düşmanın çok açık bir biçimde *"imha mesajını vermesi"* olarak ifade etti. Buna cevap olarak parti program ve taslağını hazırlamak ve Haki Karer'in anısını partileştirerek yaşatmak kararlılığı olduğunu her zaman ifade etti.

18 Mayıs, Önderlik ve özgürlük mücadelesi tarihimizde böyle çok önemli ve tarihi bir gün oluyor. Halkımızın özgürlük yürüyüşünde tarihi bir dönemeci ifade ediyor. Her türlü düşman saldırısına karşı özgürlük yürüyüşünde büyük kararlılığın ve ısrarın ortaya çıkartılmasını içeriyor. 18 Mayıs'ın, özgürlük devrimimizin şehitler günü olarak tanımlanması, parti kongremiz tarafından kararlaştırılması, halkımızca benimsenmesi işte bu temelde gerçekleşmiş bulunuyor. Önderlik hareketimizin, özgürlük hareketimizin ilk büyük şehidinin toprağa düştüğü gün oluyor. Önder Apo bu büyük şehidi, Haki Karer yoldaşı şehitler ordusunun ve kervanının başlangıcı olarak tanımladı. Haki Karer'i *"benim gizli ruhum gibiydi"* sözleriyle tanımlayarak, O'nun Önderliksel yürüyüşteki yerini ve rolünü ortaya koydu.

İbrahim KAYPAKKAYA

Devamı 18'de